

OBSERVATIONES

D E A Æ R E

E T

MORBIS EPIDEMICIS,

Ab Anno M DCC XXVIII ad Finem Anni
M DCC XXXVII, Plymuthi factæ.

HIS ACCEDIT

OPUSCULUM

De Morbo Colico Damnoniensi.

AUCTORE

JOANNE HUXHAM, M.D.R.S.S.

τοῖσι δ' αὖ ἐνηλοῖται ἅτε· Ἀλλ' (ὁ Ἀἴς, ἴσ.) τῆτι Βίῃ,
καὶ τῶν Νοσίων τοῖσι νοσήσει. Hippocrat. de Flatibus.

nisi persuadere Nobis volunt, Sanis quidem considerandum
esse, quod Cælum, quod Tempus Anni sit; Ægris verò non esse.
Celsus in Præfat. ad Librum 1.

EDITIO SECUNDA.

L O N D I N I:

Impensis JOANNIS HINTON, ad Arma Regia, in
Vico dicto Newgate-Street; & ex Officina HENRICI
WHITFELD, Plimuthi.
M.DCC.LII.

MAII 31, 1739.

Imprimatur.

HANS SLOANE, P.R.S.

AMPLISSIMO VIRO,

**HANS SLOANE, Baronetto,
Praefidi;**

Illustribusque Regiae Societatis Londinensis
Sodalibus,

J O A N N E S H U X H A M.

S. D.

BENIGNE olim accepistis, ornatissimi Viri ! parva quædam Opuscula nostra, inter quae fuerunt Observationes meteorologicae ab Anno M DCC XXIV ad M DCC XXVII. Jam adeò consequuntur, quas per Decennium proximè elapsum feci, summâ quidem Curâ & non parco Labore in Compendium redactae : hisque adjecti sunt perpetui de Morbis Epidemicis Commentarii.

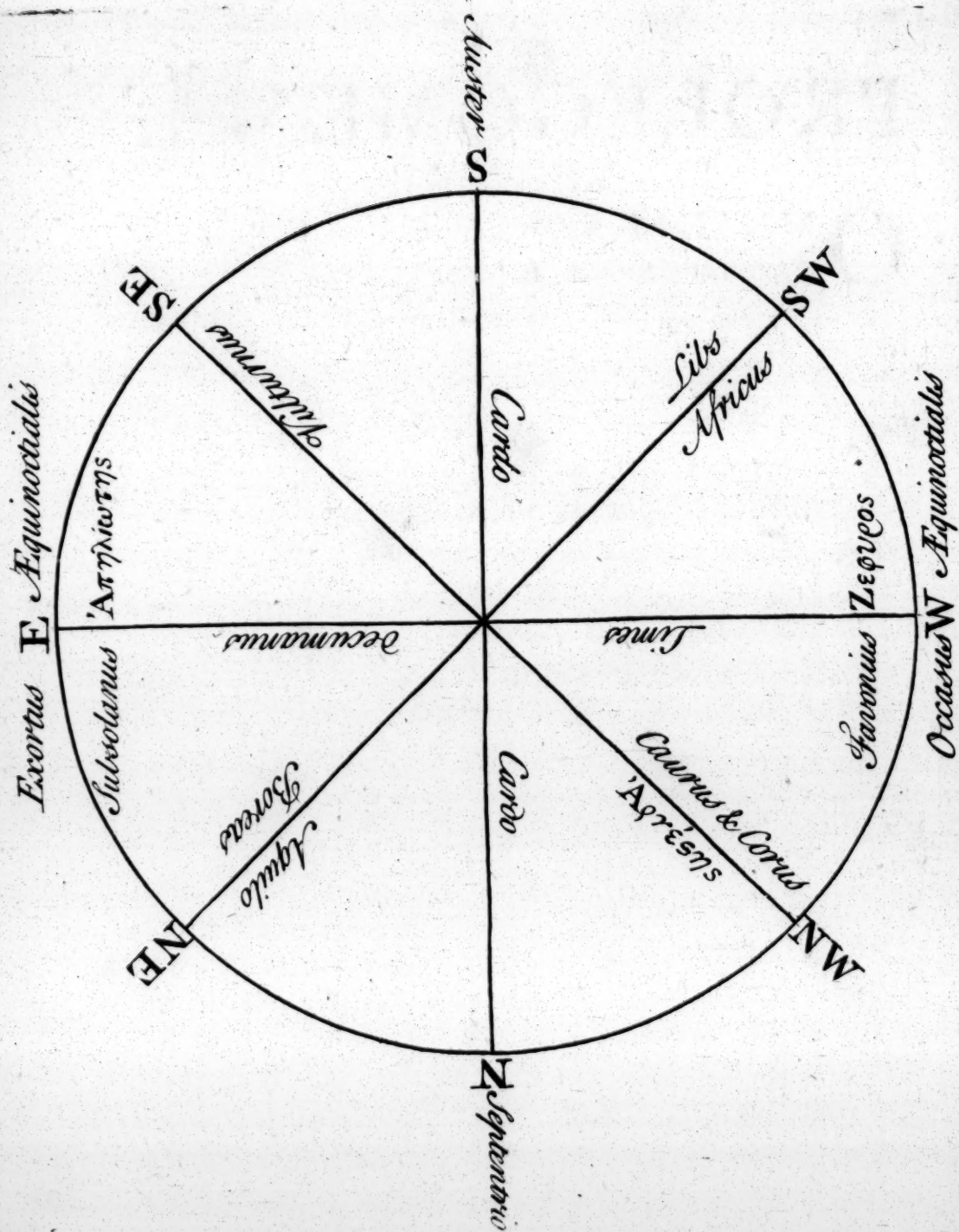
Valete !

0.014 0.013 0.012 0.011 0.010 0.009 0.008 0.007 0.006 0.005 0.004 0.003 0.002 0.001 0.000

FRANK BLANE, Patron.

МАХУН ГЕНРИХ

2.2

PROLEGOMENA.

OMNIUM Animantium Vitæ nihil æquè necessarium est ac ipse Aër communis, quo sine ne vel per paucula Momenta protrahenda est. Cum verò maximas is variasque subeat Mutationes, harum Notatio & Historia non potest non esse Medicis summoperè utilis : quod optimus ille quidem, Artisque nostræ vetustissimus Magister, Hippocrates, nobis præcepit, atque præclaro commendavit Exemplo ; quippe qui, in genuinis Epidemiorum Libris, Aëris Constitutionem Morbos vulgares antecedentem accuratè præscripsit. Idque Jure sanè merito : Causæ namque Morborum ferè omnium Epidemicorum sunt Constitutiones Atmosphæræ depravatæ ; etiam ipsorum, qui propriè contagiosi vocantur, Incrementum & Duratio ex eadem Causa maximè pendent. Nonne enim uno Anno, in hac Urbe, aut hoc Oppido, unum tantum, alterumve, Variolis nempe, aut Morbillis, correptum videmus, alio autem, ab uno incipientem, Labem in innumeros diffeminatam ? Ita ut Aër ipse arcere, aut fovere, videatur ipsum contagium : Ignis veluti Scintilla, Fomiti injecta idoneo, immensum quantum Flammæ accendit undique ! Humidæ contrà occurrens Materiei extinguitur protinùs.

Quid sit quidem τὸ Θεῖον istud Hippocratis veterumque Medicorum, pro Causa Morborum pestilentium acceptum, haud probè scio. Si velint verò, nonnullis ut placet, peculiare aliquid ab irato Numine rebelli inflictum Populo, in Vindictam violatæ Legis, id utique Precibus humillimis, factâ certè, non fictâ, Pœnitentiâ avertendum est: quandoquidem vix ullus Medicinæ Locus, aut Spes sit ulla.

Sed hoc mittamus, utpote paulò abstrusius, & videamus breviter certos & manifestos Aëris Effectus in Corpora nostra; unde quàm necessaria sit Medico *Atmosphæra* Consideratio & Observatio facilè patebit.

Primò igitur. Respiratio, in qua quasi Vita ipsa consistit, Ope Aëris perficitur omninò: Vesiculas nempè Pulmonis dilatando vias facit patulas toti circulanti Sanguini, qui hic maximam subit Mutationem. Factus enim lentus nimis & crassus ob tardum admodum per Venas majores motum, *Chylo* etiam crudo refectus, è dextro Cordis Ventriculo minùs aptus *Circulationi* & Corporis Nutritioni expellitur. At per innumerabiles minimasque Pulmonis *Arteriolas*, reticulari Plexu Vesiculas pulmonares texentes, distributus omnigenam ibi patitur Compressionem; partim ab inspirato Aëre, à renitente Sanguine partim, & ab ipsa partim Vasculorum Contractione; iisque omni Momento variè agentibus; ita ut in Pulmonibus misceatur omni modo & conquassetur Sanguis, atque *Moleculæ* ejus crassiores inde comminuantur maximè. Hic etiam præcipuè Globuli Sanguinis rubri componi videntur è sex (uti per Microscopium patet) minoribus, sive *Serosis*, more quo Globulum Ar-
genti

PROLEGOMENA. lii

genti vivi majorem è minoribus formamus: quod ipsum quoque vim quandam quasi & Compressionem postulat. Ibi porrò recentis *Chyli* Particulæ conteruntur, ita ut globosæ tandem fiant, ac animale induant Naturam: quæ omnia ulterius perficiuntur Actione Expirationis, Pulmone nempè se corrugante, atque Costis collabentibus pressio.

Adeò ut hoc viscus præcipuum *Sanguificationis* Organum æstimari debeat: non mirum ideo si, qui Infirmitate Pulmonum laborant, *Cachectici* fiunt & Hydropici, nec si, qui corruptum inspirant Aërem, morbidi.

Comminutio hæc & Attritus, ac ipsius *Chyli Sanguificatio* (sit venia verbo) in Pulmonibus sunt omnino necessaria ad Usus Naturæ, cùm ad Nutritionem, tùm ad motum Musculorum; quia neutrum horum perfici videmus ab ullo Sanguine, nisi postquam Pulmones tranaverit: hoc enim notandum est ab *Arteriis Coronariis* ad ultimos usque Ramos *Aortæ*: ad hunc finem Animalcula quædam Spiracula habent pulmonalia à Capite ad Caudam usque.

Secundò. Aër non solum ab *Effluviis* noxiis purus esse debet, sed & justæ insuper Gravitatis & *Elasticitatis*, ut Pulmones distendat satis; nec tamen enormis, ne eos opprimat. Utcunque enim gravem valde, vel levem, *Atmosphæram* commodè satis ferant robustiores; montesve incolant, imasve valles integri: non ita tamen infirmi, quibus harum Rerum paulò curiosior debetur Æstimatio. In Medicina utique facienda vides & quibus Boreas, *Mercurium* in *Barometro* attollens, officit maximè; vides & quos, cum *Mercurio*, deprimit humidus Auster. Sed de

his infra; hic solùm obiter notans altiores Habitationes illis eligendas esse, his humiliores, cætera si paria sint: pro Ratione enim sitûs, Aëris incumbentis Columna magis, minusve, producitur; adeoque Pressura ejus magis, minusve, intenditur: hinc aliqui prope Mare melius se habent, alii Locis in montanis.

Tertiò. Aër etiam Respirationi idoneus non nimis calidus esse debet, nec ultra modum frigidus: est enim Aëris inspirati temperare Sanguinis Calorem, qui aliter fervendo putresceret citò, ut patet ab Experimento præcellentissimi Boërhaavii in Hypocausto capto (vide Chem. capit. de Igne Experim. xx. Corollar. 16.) Si Aër enim fit magis, aut æquè calidus ac Sanguis aliqujus Animalis, intra paucillulum Tempus moriatur necesse est.

Nec solùm Sanguinem refrigerat Aër, sed, ne nimium ebulliendo vasa perrumpat, impedit, eum nempe condensando. Atque hoc utique permagni est momenti, si cum doctissimo * Helvetio supponimus dextri Cordis Ventriculi Capacitatem majorem esse Cavitate sinistri, eamque pariter Arteriarum *pulmonicarum* multo excedere istam Venarum respondentium: nam consequitur inde, quod Sanguis debeat ab Aëre inspirato esse valdè densatus, ut æqualis Cruoris Quantitas æquali eodemque Tempore recipi possit à Venis *pulmonalibus* & Ventriculo Cordis sinistro; pulsus scilicet Corde dextro per capaciores pulmonis Arterias.—Hoc quidem plurimi negant contrarium omninò statuentes. Est tamen necesse

* Vide *Eclaircissmens concernant la maniere dont l' Air agit sur le Sang dans les Poulmons.* Paris, 4to, 1728.

PROLEGOMENA.

v

cesse prorsus ut Aorta ex Ventriculo Cordis sinistro tantum recipiat Sanguinis, quantum è Ventriculo dextro per Arteriam pulmoneam pellitur, idque æquali eodemque Tempore: fatale aliter Diluvium Pulmones obrueret brevi; quoniam utriusque Ventriculi Systole est Synchronica. Aortam ideò & Arteriam pulmonarem invenimus semper Diametro quàm proximè æquales, modò sint in Statu Naturali. Ob hanc igitur Causam Ventriculorum quoque Capacitates debent esse æquales, ut eodem etiam & æquali Temporis Spatio æquas possint recipere Sanguinis Quantitates. Eadem perinde Ratio necessaria videtur inter Arterias & Venas pulmonares (quod enim protrudunt Arteriæ, transmittunt Venæ). Nulla saltem datur necessitas, cur hæ Venæ factæ sint Arteriis capaciores: nam Aër ipse communis, quatenus Sanguine frigidior multo, eique per omnem intimumque Pulmonem Inspiratione applicatus, non potest non Sanguinem condensare: tantum utique, ut reprimere sufficiat nimiam ejus Effervescentiam; cui quidem propter magnam Cruoris Agitationem, ac proindè Calorem, aliàs foret obnoxius valdè. Hinc Asthmatici Auram quàm frigidam haurire coguntur, urgente Paroxysmo: (ubi nempe Sanguis nimis in Pulmonibus turgescit) nè protinus accederet Suffocatio. Sic qui Febre ardente laborant, qui Cursu, aut Luctatione validâ, perturbant Humores, longè frequentius solito respirant: ut frigido novoque Aëre, creberrimè attracto, ebullientem Sanguinem refrigerent satis, eumque debitos intra Cancelli coërceant.

Vis adeò inspirati Aëris tantum condensare Sanguinem in Pulmone debet, quantum vehem

mens ibidem particularum Attritus, ac maffularum Comminutio, istum expandit : nimiam aliter in molem affurgeret rarefactus Sanguis ; quod idem est ferè, ac si redundaret ipsa Quantitas. At cum Ventriculus Cordis sinister par solùm est dextro, quì capere potest auctam hanc molem ? Si non, quæ inde Ruinæ ?

Quod Ratio suadet, fida docet Cadaverum Inspectio, ubi Vasa Cordis & Pulmonis sicut descripsi inveniuntur, si sanis in Animalibus, recentissimè demortuis, quærentur. Iniquè verò admodum, diu post Mortem comparantur Venæ & Arteriæ ejus congruæ Diametri ; huic enim ob Structuram longè magis *elasticam* inest contrahendi vis maxima, illi autem longè minor : hinc Arteriæ Sanguinis, saltem *Serosi*, vacuæ ferè inveniuntur & constrictæ ; imò si Siphone, injectâ nempè Cerâ, replentur utræque, Arteriæ multo magis quàm Venæ resistunt, nec ideò æqualem admittunt Distensionem. Idem de Ventriculis Cordis dicendum est, quandoquidem sinister crassior multo est, adeoque longè fortior dextro.

Ex iis jam, quæ suprâ dicta sunt, liquet satis quàm utile est Ægris, præcipuè febricitantibus, Auram frigidiusculam, fervente potissimùm Æstate, subministrare. Vidi ego multoties Anxietates & Languores *febriles* momento ferè depulso, Fenestris tantum apertis, quibus imprudens nutricula Spiritibus (ut dicitur) *volatilibus* perpèram omninò mederi satagit ; imò tunc adeò non juvant *Cardiaca* calidiora, ut etiam maximè noceant ; longè melius enim Inspiratione Auræ frigidæ, & missione nonnunquam Sanguinis, abiguntur : quia ortum habent sæpissimè a Congestione

stione & nimia Sanguinis Rarefactione in Pulmonibus. Oportet verò ut Aër, Pectori saluber, non sit nimium frigidus. Josephus d'Acosta refert Aërem ita frigidum esse Altissimum quendam super Montem Peruvianum, ut uno solum Flamine Sanguinem sæpe in Pulmone congelet.

Imò Hyberna Frigora Europæ, in Plagis potissimum borealibus, *Pulmonias* exitiales inferunt sæpissimè; quin etiam aliquando, non tantum Pulmones, sed & Artus etiam ipsi, ex Frigoris vehementia, Gangrænâ corripuntur. Peregrinantibus igitur per frigidam valdè *Atmosphæram* opportunum est maximè Liquores tepidos eorumque Vapores sorbere frequenter; ad debitam nimirum Laxitatem Vasorum *pulmonalium* & Sanguinis Fluorem conservandum: Haud utique Auram gelidiorem impunè respirant jejuni, diras inde profectò novi Peripneumonias.

Hæc hæctenus de Aëris Potentia in Pulmone; jam quæ sit in totum Corpus paucis videamus.

Primò itaque; consideremus Aërem, quatenus grave quoddam fluidum in nos perpetuò incumbens, haud minore quidem Pondere Hominem mediocris Staturæ premens quàm Librarum 32000, immane quantum Pondus! quod ex nobis quicquid est Liquoris exprimeret, ni Pressura foret æqualis undique, ni ex æquo resisterent inclusi Humores. Hoc autem sapientissimus nostrum omniumque Conditor, DEUS, nobis fecit salutare maximè; nam & totam Corporis Compagem confirmat, & humores ejus coërcet; imò vel hac ipsa Pressura (ut ego sanè sentio) haud parum promovet ipsius Sanguinis circuitum: Siquidem totum Corpus ab incumbente

Atmosphæra comprimitur assiduè, totus ideò ejusdem cruor per Venas versus Cor urgeatur necesse est, quum non possit, per Arterias, Cor petere retrorsum propter obstantes Valvulas. Tam parum utique motus originalis à Corde accepti, in Venis majoribus, Sanguini restat, ut vix Cor adusque ab imis Pedibus, ni ad Æquilibrium tantum perficiendum, ascenderet; (per Venas nimirum cum Arteriis continuatas, quasi per Siphonem inversum, cujus crura æqualis sint Altitudinis) ita tardus sanè ibi est Sanguinis Progressus, ut in Venis Artuum Valvulæ frequentes occurrant, ad Onus nempe incumbentis Sanguinis excipiendum, ne fortè relaberetur. Haud ergò ex se solo polleret (ut mihi videtur) vim propriam constringentem Cordis superare, ne dicam irruere in ejus Ventriculum, eumque dilatare.

Sanguinis ideò momentum adjuvat assidua *Atmosphære* Pressura, more velut *Antagonistæ* agens contra vim Cordis insitam & validè constringentem, quod plùs, minùsve, omni *Sphincteri* Musculo proprium est. Cùm primum enim, ope Inspirationis, explicatus Pulmo Locum dat expellendo è Corde Sanguini; facto nempe in Ductibus Pulmonum Sanguineis momentaneo quasi Vacuo, continuo in Cor dextrum impellit Sanguinis quantum facile capit Pondus *Atmosphære*, totum Corporis habitum comprimens semper. Eodem porrò ipso momento irruens, undique premens, & *elasticus* Aër haud exiguum addit impetum rapidissimis, per Pulmonem currentibus, Sanguinis Rivulis, ejusque Momentum tantum adauget, ut vel vim Cordis sinistri subigere possit: longè enim * longèque velocius currit Sanguis

* Vide Hales's *Hæmstatics*, Experim. x.

Sanguis per pulmones quàm per *Aortæ* Ramulos.

At de his fatis ; cùm non sit hujus Opusculi accuratam circum acti Sanguinis Historiam perscribere : hoc solum, hic obiter, denotare volebam, Compressionem *Atmosphæræ* esse unam ex multis, eamque haud contemnendam Causam circuitûs Sanguinis, quantùmque immoderata Gravitatis Aëris, aut Levitas, accelerare Sanguinem, aut retardare, potest.

Quum verò ab Historia *Barometri* clarissimè pateat, quòd *Atmosphæræ* pondus uno Tempore majus est quàm alio, Ratione fere $\frac{1}{10}$ totius Columnæ *baroscopice* ; non potest non esse quin tanta Differentiâ nos, sub ea versantes, afficiat maximè : quandoquidem haud minoris est ista quàm Pondo Librarum 3200, cujus dimidium sanè, vel perpauca intra horas, sentimus sæpissimè. Suprà verò monstratum est pondus *Atmosphæræ* multùm conferre ad *Circulationem* Sanguinis promovendam : major ergò ejusdem Gravitatis Motum Cruoris auget, minor autem minuit. Hinc fit, quòd dum Cœlum siccum sit atque serenum ; id est quando debitâ Gravitatē & *Elasticitate* præditus sit Aër, alacres nos vegetosque percipimus : auctâ namque Sanguinis Velocitate, cæteris paribus, Secretiones nostræ naturales & *Evacuationes* augentur, præcipuè *Perspiratio* (ut dicitur) *Sanctoriana*, quam, modò sit ordinata probè, consequitur Corporis & Animi Vigor. Major porrò in Corpora nostra Pressura Vasa sanguinea coarctat per totum Habitum Corporis externum, quod Effectu idem est, ac si Sanguinis ipsius Quantitas fuerit adaucta : nam non solum motos Humores incitat, sed & etiam quo

x PROLEGOMENA.

quo magis premitur *Habitus* exterior, eo plus Sanguinis ad interiores & maximè vitales Corporis Partes adigitur, unde fortior evadit earum Actio. Ideò non solum in Pulmone meliùs lentefcentem subigit Sanguinem crudumque *Chylum* purus & *elasticus* Aër, sed per totum quoque *Systema* Vasorum. Verum enimverò si permagna Gravitas Aëris & *Elasticitas* longo perdurat Tempore, Morbos producit ab aucto nimium Sanguinis Motu; cujusmodi sunt Pleuritides, Peripneumonix, Anginæ, Febres ardentes, atque id Genus alia: idque potissimum accedentibus alijs Aëris Qualitatibus, Frigoris scilicet, aut Caloris; ut videbimus infra.

Secundò; contrà omninò contrarias Corporis Affectiones infert Aër debitæ Gravitatis & *Elasticitatis* expers: nam sequitur inde tardior Sanguinis *Circulatio*, diminutæ Secretiones, impedita *Perspiratio*, Lentorque tandem nimius humorum. Hinc ille Corporis & Animi Languor, quo ferè afficimur omnes, dum talis adest *Atmosphææ* Constitutio; quæ porrò, persistens usque, ista omnia auget indies: imò vel ipsa mala, Causæ originali succedentia, se mutuò promovent assiduè: demumque his omnibus accedunt Affectus *hysterici* & *hypochondriaci*, Febres intermittentes, remittentes, putridæ, lentæ, *nervosæ*, *petechiales*; Morbi denique omnes à nimio Lentore Sanguinis & segni ejus Circuitu pendentes.

Quoniam verò omnes *Atmosphææ* effectus, qui à Gravitate ejus, aut Levitate, oriuntur, vim plurimam ab ipsius secundariis Qualitatibus, frigoreputà, aut Calore, Humiditate, aut Siccitate accipiunt; pauca quoque de his dicenda sunt.

1. De Aëre frigido & sicco.

Omnia, quæ saltem attingit, Corporis vasa frigus coarctat: idem iste Annulus, quem Æstare vix digito induis, Hyeme frigidâ excutitur facillimè: supputa jam à contractione parvulæ istius partis quantum patitur totum. Vasa autem constricta longè fortiùs vibrant in contenta fluida, quàm si sint relaxa; à Frigore nempè Fibrarum *Elasticitas* augetur, adeoque major contractio vasorum & Humores magis atterit, & eorum simul accelerat motum: nam ut sunt vasorum capacitates inter se, per quæ eadem cruoris Quantitas, eodem Temporis spatio, fluere debet; sic sunt quoque, inversâ Ratione, Liquidi istius Velocitates; diminutâ adeò capacitare Velocitas augetur.

Quod verò Sanguinem attenuat; ejusque Velocitatem adauget, Secretiones fluidiores & Excretiones debitas promoveat necesse est, unde Functiones omnes Animales evadunt validiores. Quoniam verò hæc eadem facit gravis & *elasticus* Aër, cui frequentissimè quoque adjuncta est & frigiditas *Atmosphære*, & siccitas, unitâ vi Effectus edunt majores; adeò ut, dum conspirant unâ, sæpe demum subsequatur vis Vitæ, quàm vel par est, fortior; quæ tandem proinde suis & ipsa viribus ruit. Tam validus enim solida inter & fluida oritur Attritus, tam rapidus Sanguinis cursus; corrugatâ insuper à frigore cute, tanta dissipatio humidissimi, crassissimi autem Retentio, donec fit cruor acris valdè & maximè viscosus: dumque in vasa urgetur inepta morbos omnigenos *inflammatorii* Generis parit. Idque præsertim, cum immodica *Atmosphære* siccitas nec moderantem Fibris, nimium rigidis, Fotum præbet,

bet, nec Sanguini diluentis Humiditatis fatis, quæ, dum suppetit, per cutis *Poros* attrahitur affiduè.

Quod tamen quibusdam nocumento est maximo, plurimis inservit maximè, dumque hos Febres acutæ, *pleuriticæ*, *peripneumonice*, alios graves Asthmatis, *Rheumatismi*, aut Arthritidis, Paroxysmi corripunt; illos, firmosque ferè omnes, alacres magis sanosque reddit Aër ponderosus, frigidus, ac siccus: nec incitat aliquid magis grave Belgarum vulgus quàm rigidum, diuque durans, Gelu; tunc Temporis enim vel cum lepidissimis Gallis Festivitate concertant. Hoc olim notavit Coüs Senex, Aphorism. 17 Sect. 3. quem sic vertit Cornel. Celsus: “Aquilo sanum
“Corpus spissat, & mobilius atque expeditius
“reddit.”

2. De Aëre frigido & humido; qui nobis quidem officit multum, quatenus Frigus ejus Corporis *Poros* constringit, eisdemque Humiditas occludit; horum alterutrum *Perspirationem* impedit plurimum: etiam ipsa Corpora *Electrica* in Aëre humido longè parcius, quàm in sicco, Effluvia emittunt. Quàm noxia sunt madida frigidaque Indusia, & Lodices, nemo non nôrit.

Imbrica porrò & pluvia tempestas Gravitationem *Atmosphæaræ* minuit, Humor ejus nimius vim Fibrarum enervat; utraque impetum Sanguinis impediunt, ac debitas proinde Secretiones & Excretiones. Hinc gignitur serosa Colluvies, Destillationes inde sequuntur & Tumores Faucium, Tusses & Anginæ, aliaque multa. Denique, si talis Tempestas manet diu, Febres *catarrhales*, intermittentes, putridæ, lentæ, *nervosæ*, ingruunt;

unt; ni per Cutim (quod optimum) aut Urinam, aut per Alvum, exterminentur tempestivè retenti Humores: priusquam scilicet putrescere incipiunt.

Nec more solùm descripto nocet algida udaeque Aëris Temperies, sed & ipsa gelida Humiditas in ipsum Corpus attrahitur. Vel ipse Medicinæ Parens, Hippocrates, hanc Corporis imbibentem Facultatem, bis mille abhinc Annis asseruit; dum scilicet ὅλον τὸ Σῶμα non solum ἐκπνοον, sed & εἰσπνοον, esse pronunciavit: quæ verba ipse Galenus de Aëris ingressu per Cutis Poros interpretatur. Id verò abundè Experimenta probant, neque enim alia patet via Argenti vivi, aut Terebinthinæ particulis in Sanguinem, nisi per ipsos Cutis Poros; modò sint illitæ solùm, aut vel sub Forma Vaporis allectæ. Hoc idem satis superque confirmant Tentamina acutissimi Jacobi Keilei nostri; quinimò Humoris gelidi Absorptionem, summa cum Probabilitate, posuit pro Causa frequentissima istius Corporis invaletudinis, quæ vulgò *susceptum Frigus* nominatur: ipsis nimirum Particulis frigorificis (si placet Nitro-aëreis) unà cum Humore absorptis, quæ Sanguinem Lymphamque vitiant.

An verò datur reverà Principium aliquod frigorificum, Sal nempe Nitro-Aëreus, ut à Mayow vocatur, sive ullo alio Vocabulo id nominabis, eximios inter Philosophos dubitatur: Causam nempe omnis Frigoris ponentes in Privatione solùm Motûs & Caloris. Hæc tamen Sententia haud mihi Herclè prorsùs arridet: nam posce modò, num in Calore aliquid magis positivum est quàm in Frigore? nonne utriusque æquè subitanea & æquè certa Sensatio est? quod
foran

forſan non adeò eſt explicatu facile à ſola motûs Ceffatione: nec ex mera Privatione, aut Relatione, poſitivi fluunt Effectus, at è Frigore plurimi: Corporum quorundam Expansio, quorundam Condensatio, permanens mutatio & ſexcenta alia. Aqua, dum congelatur, expanditur, Argumentum ſanè materie alicujus ab extrâ receptæ; aliter enim à ſolâ Caloris & Motûs Abſentiâ condenſaretur: Sicut Metalla, quæ fuſa quidem dilatantur, rigeſcentia verò, minus occupant Spatium.

Porro Aqua, ex Gelu reſoluta, longè frigidior eſt, quàm quæ priùs congelata non fuerat, reſtatque diu ad plurimos Uſus inepta, ad quos ante Congelationem idonea fuiſſet; hoc vel mulierculæ notant. Imò, qui Gelu reſolutum perpoſtant, ſunt pluribus Morbis obnoxii; ideo Poeta — *Quis tumidum Guttur miratur in Alpibus?* Parùm utique video, cur Aquæ Congelatio ob meram motûs Privationem efficeretur, ſi, cum ſummis Philoſophis, particulas ſuas conſtituentes *Sphæricas* eſſe ſtatuimus; quod maximè videtur probabile, quia nullus excitatur Calor utcunque vehementer agitetur Aqua: minima enim intervenit Friſtio (Cauſa nempe Caloris) motas inter Sphæriculas. Nam ſequitur hinc planè, ſeu in Motu, ſeu in Quietè, quòd in Punctis ſolùm ſe mutuò contingere poſſunt; unde ne major quidem ob Quietem Cohæſio: quæ tamen infinitè major eſt in Gelu, quàm in Aqua. Porro autem Aqua in Vacuo difficillimè, ſi unquam, congelatur; ubi tamen ſatis certè Quietis: at ipſiſſima iſta Aqua, ad Contactum gelidi Aëris effuſa, dicto citiùs, etiam inter effundendum, in Glaciem abit; notante diligentiffimo Viro, Fahrenheit.

neit. Act. Philosoph. Anglic. N°. 382 : requiritur ideò ab Aëre aliquid ad Congelationem efficiendam.

Magis adeò probanda videtur eorum Opinio, qui Congelationis Causam arbitrantur Spiculas esse quasdam frigorificas, ab extrà admissas : quæ, utcunque Globulos aqueos à se invicem dimoveant paululùm, Quantitatem tamen contactus hos inter & illas adaugent, & proinde mutuam eorum Cohærentiam. Ni ex hac forsan *Hypothesi*, vix alia datur Methodus, insignem istam Aquæ Expansionem, dum congelatur, explicandi : quæ verò Aquæ gelatæ Expansio evenit semper, sive Aëris fuerit expers, sive non.

Quoniam verò Congelatio omnis artificiosa, Sale quodam mediante, perficitur, haud absurdum est credere Spiculas has frigorificas salinæ esse Naturæ.

Quod verò datur salinum aliquod Principium, per universam *Atmosphæram* dessemينatum, vero simile est admodum à Vitrioli Generatione in ipso Colcothare, utcunque Sale sit Destillatione, aut ullo alio modo, privatum. * Nitrum porrò de novo producitur, ex ipsa Terra damnata, ex ipsis infulsissimis Cineribus, modò hæc inter & apicum Aërem libera detur Communicatio. Unde oritur Nitrum, ut dicitur calcarium, nisi ab hoc Sale aëreo ? Nonne Ferrum, etiam super altissimas Turres, Ferruginem contrahit ? quod ab eodem omninò evenit Principio. Plurima item Mineralia, & Glebæ metallicæ, pristinam recipiunt Naturam ; licet vi Ignis omni fuissent orbata Sale, ex ipso nimirum Fonte. Sal hoc universum

* Vid. Frid. Hoffman, *Historiam*, &c. *Nitri*.

universum agnoscit illustrissimus Newton ; utique ex Analyfi Chemica clarissimi Hombergii solus videtur & idem Parens & Origo omnigeni Salis ; prout scilicet sit hâc, vel illâ, Matrice receptum, huic, vel illi Materiæ, coadunatum.

Atqui non prorsus alienum est credere hoc Sal nitrosæ esse Prosapiæ, dum observamus & Nitri Acículas, & Spiculas glaciales, imò Salinas ipsius Roris particulas, Formâ esse simillimas. Quinetiam si reputamus, quæ referuntur à dignissimis Fide * Viris, de Armenia, Tartaria, China, &c. Terris nimirum Nitro quàm maximè abundantibus ; quod ibi scilicet, quamvis Æstate Sol interdiu omnia quasi adurit, Noctu tamen sævit rigidum Gelu : magnâ adeò Copiâ decidente Sale nitroso, quem Solis Ardor elevaverat. In nostra etiam Regione, post Diem calidiorem, verno præsertim Tempore, observamus sæpe mane sequente stagna, camposque omnes, Glacie, ac Pruinâ, obductos : quod quidem vel ipsâ Æstate contingeret, nisi vis Solis, tunc Temporis vehemens, particulas nitrosas, hic non æquè ac in Oriente abundantes, diffringeret & proinde dissiparet. Hæc sanè arguere videntur, quòd Abundantia Nitri aërei plus faciat ad Congelationem efficiendam, quàm sola Paucitas Ignis : mediâ enim Hyeme, cùm *Thermometrum* longè majus denotet Frigus, nusquam sæpe apparet vel minima Glacies. Gradus utique Frigoris, quo Glacies producitur, minimè quidem stabilis & certus est ; Glaciem namque sæpe notavi Mense Martio, aut Aprili, cùm Spiritus Thermometri Hauksbeiani

* *Tournefort, Voyage du Levant, Lettr. 18. Le Comte Itinerar. Chinois.*

Hauksbeiani fuerit ad 55 tantum : è contrà nullam omninò Mense Decembri, cùm descenderit usque ad 65. Sed de his satis.

3. Itaque de Calore Aëris, eique accedente Humiditate. Calor omnia, vel ipsum Ferrum, expandit, multò magis ideò Humores Corporis humani ejusque Vasa ; Sanguinis autem Rarefactio, & Vasorum Relaxatio, de Momento circulantium Humorum detrahit : Secretiones hinc deficiunt & Vires ; hac ergo de Causa non æquè sumus agiles Æstate, ac Hyeme, aut Tempore verno. Qui torridas habitant Regiones, vix sunt, nisi Noctu, ad Munera Vitæ obeunda habiles, totâ fere Die dormiunt, præcipuè ardente Sole.

At si æstuosa simul sit Atmosphæra & humida nimis, de sanitate periclitatur admodum. Est calidi, est etiam & humidi, laxare Fibras ; quid conjuncta ? eas fere omninò resolvunt. Imò quandoquidem uda Aëris Temperies plerumque etiam Levitate peccat, quod ut vidimus suprâ, vim circulantem minuit multum, & quoniam humidus Aër *Perspirationem* insuper inhibet valdè, meritò prorsus, ab ultimâ Antiquitate, talis *Atmosphære* Constitutio reputata fuit pestilens.

Obstructi adeò Humores fiunt indies magis magisque acres, ob defectum Motûs idonei Lympha lentescit, Cruor fere in Grumos facessit, ejusque Sales, se mutuò attrahendo, in noxias abeunt *Moleculas*, brevique putrescunt Humores. Morbi proinde quamplurimi oriuntur, & acuti, & *chronici*, cùm durat diu gravis adeò & infelix Coeli Constitutio ; in qua, brevis sit utcunque mora, vel validissimus Homo vim Corporis &

Animi languidiorem fieri citò perſentit. Aër enim Vaporibus, præſertim ſulphureis (ut Experimenta nobilis Boylei & acutiſſimi Haleſii monſtrant) onuſtus plurimum *Elaſticitatis* ſuæ protinùs amittit; adeò ut vix explicandi Pulmones vim retineat: unde paulò ante, & cum Fulgura vibrantur, haud pauci Spiritum difficulter admodùm trahunt; *Atmoſphærâ* tunc nempè Vaporibus ſulphureis æſtuante. Hac porrò de Cauſa imbecilliores quamplurimi, ne vel per Diem unum, alterumve, ſufferre queunt ingratum Urbis Aërem, Fumis pollutum innumeris; qui tamen commodè ſatis, imò alacrem Rure degunt Vitam. Ad rectam utique Valetudinem tanticonducit purum & apricum reſpirare Aërem, ut abſque eo, in Mòrbis quamplurimis, vix ulla alia Medicina proficiat: quod tam ſæpe notavi, ut non poſſim quin, cum elegantiffimo Poëta, clamem,

*O fortunatos nimium, ſua ſi Bona nôrint,
Agricolæ ! ———*

Quorum nempe & Otia & Negotia ſaluberrimis in Agris peraguntur. Aura quippe ruſtica longè magis pura eſt, & *elaſtica*, quàm quæ, infinitis urbanis Sordibus contaminata, gravis admodùm & inſalubris evadit; æſtivo præſertim Tempore, cùm Solis Ardor omnigenos excitat Vapores. Eſt inſuper tunc frigida magis, ac Halitu ſaluberrimo Herbarum Spirituque Terræ vegetiſſima, ad recreandas Vires, & Pulmones expandendos, fit idonea maximè: nec verò pinguibus ſœdata Vaporibus, vel minimè, *Perspirationi* officit; quin eam promovet plurimùm.

Tantâ

Tantâ hinc nos perfundit Alacritate purus & pergratus Ruris Aër, dum & Respirationi, & *Perpirationi*, tantoperè simul inservit.

4. De Aëre calido, & sicco; qui, licet Constitutione modò descriptâ longè salubrior, tamen haud est innoxius; præcipuè si diutiùs maneat. Aër namque ficcus magnâ plerumque Gravitate pollet & *Elasticitate*, quod Motum Sanguinis multùm incitat; quatenùs verò calidus est, Humores perspirantes exhaurit maximè, unde *Serosa* Pars Sanguinis dissipatur, & liquidissima Corporis avolant: restat adeò Cruor spissus nimium; nihil namque jam humidi ex *Atmosphæra* torrida per Cutis *Poros* imbibitur. Hinc magnus sequitur & validus Sanguinis Attritus, ac proinde Calor; qui, & ab extrâ item auctus indies, salinas & sulphureas Humorum Partes exacuit asiduè, donec tandem fiunt acerrimæ: idque eo magis, quo minùs jam in Pulmone refrigeratur Sanguis. Si suavissimum Butyrum, vel quodvis Oleum animale, intenso Solis Ardori exponis diu, brevi abit in Liquamen *alcalinum* putridum & valdè *corrosivum*: Sic diuturnus Æstatis Fervor usque adeò torret Humores animales, ut longè acriores sub Autumnum sint, quàm verno Tempore. Hæc utique est Adustio ista Sanguinis, à veteribus toties memorata: Siquidem magna hinc copia Bilis acerrimæ generatur; inde Cholerae, *Dysenteriae*, Colica biliosa, putridæ & (ut dicuntur), Febres malignæ, ineunte Autumno, ita sunt frequentes. Torridæ sanè Zonæ vehemens Ardor usque adeò exhaurit Incolarum Humores, usque adeò crispat Fibras, ut quasi perusti videantur. Imò ex Relatione Medicorum, qui fervidis in his Regionibus Artem exercuerunt,

exercuerunt, Sanguis eorum longè magis crassus est & niger, quàm in Hominibus Europæis: hinc Febres ardentissimæ & pestilenciales iis in Locis *endemiæ* sunt, putrescentibus scilicet levissima de Causa Humoribus.

Maghus utique Medicinæ Dictator, Hippocrates, non solùm Morbos diversos, sed & Temperamenta, imò & Mores Hominum, ab Aëris Varietate maximè pendere statuit, in pulcherrimo de Aëre, Aquis, &c. Libro: cum quo sanè consentit omninò fidus ejus Interpres, Galenus, in Commentar. & alibi de Temperatur. præcipuè in Capite ὅτι τὰ τῆς Ψυχῆς Ἡθῆ, &c. Hoc innuit etiam eleganter Lucretius, Lib. vi.

*Nam quid Britannum Cælum differre putamus,
Et quod in Ægypto'st, qua Mundi claudicat Axis?
Quidve quod in Ponto'st differre à Gadibus, atque
Usque ad nigra Virúm, percoëtaque Sæcla Calore?
Quæ cum quattuor inter se diversa videmus,
Quattuor à Ventis, & Cæli Partibus esse,
Tum Color & Facies Hominum distare videntur
Largiter, & morbi generatim Sæcla tenere.*

Horum autem paulò infrà hanc reddit Rationem,

—— varius concinnat id Aër.

Sin autem varia Aëris diversorum Climatum Temperies varios omninò producit morbos, cur non & varia etiam, vel ejusdem Regionis, Tempestas diversos perinde gignat Corporis Affectus? Atque ita se profectò Res habet; verno nimirum Tempore, si longi præcipuè, ac sicci, Ventiboreales continuârint, Febres *inflammatoriæ*, Pleuritides,

ritides, Peripneumoniæ, Anginæ cetero certius invadunt. Autumno contra Febres lentæ, putridæ, quartanæ, Cholerae, Dysenteriae, &c. ferè sæviunt semper. Sic itidem, alii prorsus oriuntur morbi sub humido tepidoque Cælo, alii autem omninò & diversi sub frigido siccoque. Observationes equidem hujusmodi perpetuæ fuerunt ab Ævo Hippocratis huc usque; totam adeo superiorem Doctrinam confirmare videntur. “ Non quòd non omni Tempestatum Genere Homines, per omnia Genera morborum & ægrotent, & moriantur; sed quòd frequentius tamen quædam eveniunt.” Sic latinus Hippocrates, Lib. ii. Præfat.—Ista Dubio procul Constitutio Aëris est salutifera maximè, quæ, ex stabilita Lege Naturæ, propriæ Anni Tempestati respondet: ideò nec Hyems tepida juvat, nec Æstas pluvia.

Quoniam verò diversa Atmosphæræ Constitutio, diverso planè modo Corpora humana afficit, ratio certè & modus hujus Diversitatis semper à Medicis est conspiciendus; &, quod de Locorum differentia dixit Celsus, æquè verum est de Varietate Tempestatum: “ differre nempe, pro Natura Locorum, Genera Medicinæ, & aliud Opus esse Romæ, aliud in Ægypto, aliud in Gallia.” Hoc quidem abundè testantur Medici diversarum Gentium, diversis utentes Methodis; quæ tamen omnes ad Sanitatem Ægros felicissimè perducunt. Nonne ergo & Ratio quoque habenda est variarum Atmosphæræ Constitutionum, vel in eadem Regione? Optimus ille quidem, ac diligentissimus Observator, Sydenhamius, notavit; “ qua Methodo, currente Anno, Ægrotos liberaveris, eadem ipsâ, Anno jam

“ jam vertente forsitan è medio tolles.” Uno proclamant Ore Medici, quòd morbi vernaless multo feliciùs Sanguinis Missionem admittant quàm Autumnales: & hinc illæ forsan Sydenhamii Lacrymæ, qui fuit semper in Venæ Sectione multus admodum. Morbi sanè, vel Generis ejusdem (ut constanter observavi) largiorem longè poscunt Sanguinis Detractionem, eamque multo faciliùs ferunt Ægroti, dum siccum adeit Cœlum, & elata perstat *Barometri* Statio, quàm dum æstuosa Aëris Humiditas vim ferè Vasorum resolvit. Hoc utique perpetuum est, vel in ipsis morbis Pectoris. Asclepiades olim, ut refert Cœlius Aurelianus, observavit “ apud Athenas atque Urbem Romam, “ Phlebotomiâ vexatos (utor Aureliani Verbis) “ vel pejùs acceptos esse Pleuriticos, in Pario “ verò atque Hellesponto resumptos ac releva- “ tos.” Roma nimirum atque Athenæ humidiore longè & tepidiore gaudent Aëre quàm Hellesponti Regio, sicco, ac sæpe perfrigido, Vento Asiatico perflata.

Robusti certè & firmi Homines facilè ferunt Sanguinis missionem; flaccidi verò, etsi æquè succidi, non ita: quia, propter Debilitatem Fibrarum, Æquilibrium Solida inter & Fluida haud restituitur confestim; unde sequitur brevis quasi Sanguinis Stagnatio. Pondus autem *Atmosphæræ* magnum universum Corporis Habitum premit validè & corroborat, ac proinde Sanguinis motum incitat. Frigus, siccitate præsertim adjunctâ, vim Fibrarum adauget plurimum; accedentibus adeò simul utrisque, vis Vitæ fortior evadit, & vel ipse Corporis Habitus pro Tempore velut mutatus videtur: unde, tali du-
rante

PROLEGOMENA. xxiii

rante Aëris *Catastasi*, vel infirmiores ex facili tolerant Venæ Sectionem.

Non solum in Morbis curandis plurimum valet Atmosphærae consideratio, sed ad Sanitatem etiam tuendam maximi est momenti. Contraria contrariis curantur, ut in Adagio est: sic si Ver frigidum & siccum est, Pleuritide, Peripneumoniâ, Anginâ, periclitamur; qui verò Diætâ humectante utuntur & Potione tepidâ laxante, vitio Tempestatis occurrunt, morbosque evadunt ut plurimum. Si Frigori autem accedit humidum multum, *Cardiaca* quædam admiscenda sunt, Corpusque Vestibus muniendum est probè, ne *Perspiratio* inhi-beatur nimis. Æstuosa contrà udaeque Aëris Temperies siccam omninò & astringentem poscit Diætâ, Vinum & austerum Aquâ frigidâ dilutum, denique quæ & Vim Fibrarum comprimantem firment, & à Sanguine Lentorem ac Putredinem arceant. Balneum porrò tunc frigidum idoneum est maximè. Quæ contrà Humore nimio & Tepore pollent, aliena sunt prorsùs; jurulenta ideò tunc vitanda sunt, & tepida muliercularum Sorbitio.

Certè nullo non Tempore Anni Morbi invadunt, Autumno autem quamplurimi; nam tunc fere “ meridianis Temporibus Calor, nocturnis
“ atque matutinis, simulque etiam vespertinis
“ Frigus, est: Corpus ergo, subinde meridia-
“ nis Caloribus relaxatum, subito Frigore excipi-
“ tur.” Hæc rectè Celsus, Lib. ii. cap. i. Sanctorius observavit insuper, quòd ab Æqui-
noctio autumnali ad Solstitium hyemale, qua-
libet Die, minus Librà circiter perspiramus. Medicin. Static. Sect. 2. Aphor. 41. tantoperè
nimirum prohibent *Perspirationem* humida Au-
tumni Frigora: eoque magis tunc huic ob-

xxiv PROLEGOMENA.

noxium est malo Corpus, quo magis relaxata sint Vascula æstivo Calore, unde non satis validè propellebant contenta Fluida, quæ majorem indies Lentorem proinde contrahebant.

Si jam & his addamus, quantum Æstatis Ardor percoxerit Humores, iisque majorem induxerit Acrimoniam; haud mirum utique videbitur, si Autumnus plurimos opprimat incautos: tunc enim Humores sunt acriores solito, & eorum *Perspiratio* impedita plurimùm.—His verò perpensis, Methodus *prophylactica* manifestò apparet, quæ scilicet & Fibras corroborare, ac debitam Sanguinis Fluxionem conservare potest; quibus nempe *Perspiratio* pergat ordinata probè & satis constans. Interponi verò, si quid ego judico, debent *Eccoprotica* quædam subinde, ad biliosam Colluviem evacuandam: hoc sæpe Alma molitur Natura, eâ nempe gravata, *Diarrhæâ*, *Cholerâ*, seu *Dysenteriâ*, excitatis: quibus autem tempestiva Rhei barbari Dosis, repetita prudenter, occurrerit omninò, naturamque levaverit æquè.

Sexcenta utique hujusmodi dicenda essent, ni prælonga forent & obvia satis Lectoribus idoneis: Quorum nemo jam fortè dubitat, quin diligens *Atmosphææ* Contemplatio sit Medicis perutilis admodùm.

Quod ad Methodum attinet & Medicinam, quas variis in morbis infrà laudavi, non sunt equidem vana Musei Commenta; sed, quæ, per multos jam Annos comprobata, successerunt optimè; imò (si id sit alicujus Momenti) in splendidis sæpe Personis: tanta scilicet Remediis, mihi probè expertis, fuit Fiducia.

Formulas quidem Medicamentorum exhibui nullas, quod sane vix aliquid sapit præter Ostentationem

tationem Artis & pomposam Scientiæ Venditationem. Ille solùm, cui Natura Morbi perspicitur, intelligit bene, quæ poscit Remedia. Plures audiui totas blaterantes *Pharmacopæias*, qui tamen ne intellexerint quidem quid vel ipse Pulsus significabat. Concinnam utique ac simplicem præscribendi Formulam laudo maximè, minimè verò Farraginem medicamentosam, ultra Garamantas & Indos sæpe petitam, solo plerumque Novitatis Amore conscriptam. Longè verò, longèque magis, ridicula Praxis eorum est, qui temerariâ Manu universalia porrigunt Arcana; omnibus scilicet Morbis accommodata; quasi nimirum esset in Natura Rerum, ut ipsissimum illud, quale demum cunque fuerit, stricto nimium, pariterque laxo, Corporis Habitui mederetur æquè, ut rapidam æquè contunderet Febrē, lentumque Hydropem. Sed *Apaga Nugas! Si Populus vult decipi, decipiatur.*

Hæc Tu Romane caveto! — Sed Romæ Quis non?
Perf.

Sequentes Observationes factæ fuerunt omninò ad modum, quem præclarissimus noster JURINIUS in Actis Philosophicis, N°. 379. descripsit; quemque jam omnes fere sequuntur, præ cæteris laudatissima Societas Edenburgensis. *Barometrum* nempe ex Tubo satis amplo & Cisternâ latissimâ constructum est: Argentum Vivum verò, quo implentur, purissimum Destillatione præparaveram. *Thermometrum* idoneo situm est Loco, quod fabricavit *Hauksbeius*. *Barometrum* ad Mensē Julium, Anno MDCCXXXIII, supra Maris infimi Superficiem steterat 46 Pedes circiter;

xxvi PROLEGOMENA.

citer ; ab isto Anno autem & Mense, huc usque, fuit ad 30 Pedes tantum. Humiditatem Aëris per varia *Hygrosopia* notavi ; præcipuum verò est ad Formam D. D. Molyneux Act. Philosoph. N°. 172. Infundibulo utor Diametro 25 Digtos latâ, eoque circulari, ad Pluviam excipendam : ita verò positum est, ut æquè pateat undique omni Vento.

Sequens *Schema* Ventorum ex Plinio excerpti, ut notius foret de qua Plaga Cœli Ventus spirabat, cùm hoc, vel illo, nomine utor. Ubi verò & Vis Venti & Directio notatur simul, Literis usus sum Pyxidi nauticæ inscriptis vulgò, *i. e.* E. W. N. S. & compositis N E. N W. S E. S W. & sic deinceps.

Non sum nescius utique quòd Varro duodecim facit Tractus Ventorum ; Vitruvius etiam Viginti quatuor, illosque miris quibusdam Voci- bus, ut erat earum amantissimus, distinguit. Tabula verò * Plinii, seu, ut vocat, Tympanum circinatum, ad generalem Ventorum Distinctionem facit satis ; porrò eorum Nomina Pliniana diu fuerant Civitate Romanâ donata.

Favorinus equidem, apud † Aulum Gellium, discrepat à Plinio in Verbis Euris, Caurus sive Argestes, Africus sive Libs : Eurum enim ad Exortum æquinoctialem refert, Plinius verò & Seneca ad Exortum hybernum, habentque Autoritatem Aristotelis, Lib. 2. Μετεωρολογικ. Capit. 6, qui expressè dicit 'Ευρὸς ἀπ' Ἀνατολῆς Χειμερινῆς πνεῖ ; sic in Libro Aristoteli perperam adscripto,

* Confer. Caput 47, Lib. 2. cum Capite 34, Lib. 18.

† Lib. 2. Capit. 22.

PROLEGOMENA. xxvii

pto, περὶ Κοσμῶν Capit. 4. Ἐυρω δὲ ὁ ἀπὸ τῆς περὶ
 τὰς Χειμερινὰς, &c. Dubitat porro † Seneca an
 Argestes idem sit quod Corus; imò Favorinus
 ait quòd Argestes, seu Corus, adversus Aquilo-
 nem flat, & quòd Libs, sive Africus, contra
 Vulturnum: sed fortè corruptus est hic Gellii
 Locus. Nemo enim antè Corum pro Vento in-
 ter Meridiem & Occidentem usurpavit unquam;
 & quì potest * * Africus ex Africa ad Italiam
 spirare, nisi ex Plagis Australibus? Idem de Libe
 dicendum est, quòd ex Libya ad Græciam, un-
 de Ventus iste Λίψ dictus est. Audi iterum
 Aristotelem, Loco suprà citato de Enumeratione
 Ventorum, Ἀργέστης ἀπὸ Δυσμῆς θερμῆς πνεῖ—
 Λίψ ἀπὸ Δυσμῆς χειμερινῆς. Quid si Corus à τρ,
 Frigus? semper enim inter Ventos frigidos annu-
 meratur. Sic Virgilius Lib. 3. Georgic. v. 356.

————— *Semper spirantes Frigora Cauri.*

Argestes itidem apud Ovidium Libro 5. Fa-
 storum.

Frigidus Argestes summas mulcebit Aristas.

Plymuthum Oppidum situm est ad ipsum Sinum
 Portûs amplissimi, qui longè latèque patet Ven-
 tis australibus. Ex Oriente munitur & Occi-
 dente altissimis Clivis, ad imum verò clauditur
 Rupibus

† Vide Senecæ *Quæstion. natural. Lib. 5. Cap. 16.*

* * Vide Horat. *Od. 3. Lib. 1.*

————— nec timuit præcipitem Africum
 Decertantem Aquilonibus.

xxviii PROLEGOMENA.

Rupibus marmoreis : porrò utroque ejus à Latere, Æstuarium longè porrigitur. Surgunt à Tergo montes continui ad ipsas usque Alpes Damnonienses, decimum circa Lapidem distantes.

—— Oppidi Situm ideò descripsi, ut magis forsan (inter cætera) pateret Ratio tantæ Pluviæ, quæ hîc ruit quotannis.—— Ab alto nimirum Oceano, Vaporibus Nubibusque latissimus, duo inter Promontoria excelsa, Aditus panditur ; quæ arduis proinde Clivis utrinque coacta, ad intimum adiguntur Sinum, ubi scopulis montibusque impingentia condensantur, tandemque sub Forma Pluviæ decidunt.— Neque hîc jam memoro, quod huic haud parum adjicit Articulo, hanc Oram nempe Britannia, in modum quasi Isthmi, duo inter Maria longè porrectam.

Eo quidem lubentiùs Historiam *meteorologicam* sequentem edidi, quo magis utiliore eam fore judicavi : quandoquidem nihil hujusce modi, quantum memini, in hac occidua Parte Britannia inceptum fuit antehàc unquam. Atqui ex ipsa Argumenti Natura Latinis ego potiùs Literis, quàm vernaculis, sequentia descripsi : quibus siquidem Gens nostra cum Exteris Observationes suas communicare potest, illi pariter cum nobis vicissim. In hac sanè Palæstra jam plurimi, ubique fere Gentium, versantur : utinam tandem aliquando ex plurimis, diu continuatis, & toto penè Terrarum Orbe captis Experimentis extaret demùm generalis aliqua & perfecta *Atmosphæra* Historia ! Opus certè utilissimum, diu multumque desideratum ! Hunc ergo Obolum in Ærarium publicum conjicio, in quo quidem

PROLEGOMENA. xxix

quidem exarando Diligentiae plurimum insumpsi,
licet Elegantiæ parum; quippe Medicum ago,
non Rhetorem.

*Non nobis licet esse tam disertis,
Qui musas colimus severiores.*

Martial.

NOTÆ

NOTÆ sequentes, quæ in Opere passim occurrunt, sic explicandæ sunt.

AB i. e. Lumen Boreale ; *viz.* Mense Martio, 1728, sic habes : *AB* 22. 10. P. M. W N W 1 ; ita porrò legendum : Lumen erat Boreale Die 22° Martii, Horâ Noctis decimâ, Vento W N W leniter spirante.

/ Ad Diei alicujus pluvii Numerum superscripta significat isto Die haud exiguum decidisse Pluviam ;

// multam ;

/// graviolem corruisse Pluviam ;

//// gravissimam.

Ubi Dierum Numeri Lineâ conjunguntur, *viz.* 12—16, significatur aliquam Pluviam omni Die, à 12 ad 16, decidisse.

× ad Caput Figuræ, Venti vim denotantis, indicat Ventum istius Ordinis fortem ; ad Imum verò, lenem ; adeò ut 4^x vehementem denotet Procellam.

Per omnia Stylo utor *Juliano*, sive vetere.

Observationes factæ fuerunt bis Die plerumque, scilicet Horâ fere octavâ matutinâ & sextâ pomeridianâ.

Literæ Romanæ, (A.) (B.) (C.) &c. ad Notationes referunt.

OBSERVA-

OBSERVATIONES

DE

Aëre & Morbis Epidemicis.

ANNO MDCCXXVII, retorridæ Æstati (majore quàm antehàc unquam Eru-
carum Numero infestæ) successit Hy-
ems pluvia satis, nec intempesta valdè, ni quòd
interfuit siccus admodùm Mensis Novemb. crasso
tamen valdè nubiloque Cœlo fœdatus. *Mercurius* interim in *Barometro* ad Stationem præal-
tam evectus est. Venti orientales plerumque,
aut aquilonares, afflabant, haud verò insequ-
batur tempestivum Gelu. Delabente *Barome-*
tro, Decembris Initio, quàmplurima decedit Plu-
via, paulò post autem resurgente Gelu rigi-
dum invasit, à Die decimo octavo scilicet ad
vigessimum secundum : Pluvia inde ad Finem
usque.

Morbilli, qui toto Mense Julio Sextilique eva-
nuerant, medio Septembri recurrebant, Plures-
que adoriebantur indies ; malique admodùm
fuere Moris Octobri & Novembri. Pari cum
his Passu progressa *Tussis convulsiva* quàmpluri-
mos invasit Pueros, donec uterque morbus Caput
subduxit Mense Decembri. Porro durante Octo-
bri

2 OBSERVATIONES. [1727.

bri & Novembri * Febris lenta *nervosa* haud paucos corripuit; Tussisque vehemens in omnes fere (A) Equos grassata est, quæ ad Finem usque Decembris perduravit, è qua tandem Pars major evasit.

Ad hunc adeò modum definebat Annus M DCC XXVII, cujus exeuntis Historiam ergò attingi leviter, ut, siqua forsan per Conjecturas liceret, sequentium Morborum Causas rimaremur: neque enim, *Epidemicorum* Naturam investigando, solum intersit cognoscere quales Dies sint, sed & (B) quales etiam præcesserint antè; ut cum Celso loquar, Libro secundo, Capit. 1.

Totam Pluviæ Quantitatem, quæ decedit hoc Anno, sic habeto.

	Dig. Dec.		Dig. Dec.
Januario,	2.965	Februario,	4.452
Martio,	1.868	Aprili,	1.511
Maior,	5.902	Junio,	2.483
Julio,	1.080	Augusto,	0.299
Septembri,	3.867	Octobri,	2.490
Novembri,	0.826	Decembri,	4.172
			Dig. Dec.
		Summa Quantitas,	31.915.

Breves quædam Notationes.

(A) In Obsidione Trojana, primò Canes, mox Muli, post Homines, Peste correpti fuerunt. Haud semel observavi morbum inter Pecora erupisse

* Vide infra Dissertat. de hac Febre, pag. 147.

erupisse primò, dein eum ipsum paulo pòst Tempore in Homines *epidemicè* sæviisse; quòd & Anno MDCCXXVIII, & MDCCXXXIII, fuit manifestissimum: in quibus nempe Tussis gravissima omnes penè Equos corripuit uno, alterove, Mense citiùs quàm Homines.

Quum nimirum hoc Animantium Genus maximè sub Dio versetur, morbosæ Aëris *Diathefi* sit valdè obnoxium necesse est, non tantum Aërem inquinatum respirando, eumque per Cutis *Poros* imbibendo forsitan; sed, dum Aquas hauriunt, & carpunt Gramen, condensatam quasi sub Specie Roris *Atmosphæram*, morbidis Particulis contaminatam, exugunt: nam ut Lucretius Libro vi.

*Aut in Aquas cadit, aut Fruges persidit in ipsas,
Pestilitas.*

Inde est fortassè, quòd morbi hujusmodi *epidemicè* longè frequentius inter Rusticos & Paganos oriuntur, quàm Incolas inter Urbium & Oppidorum; in his quippe Locis Ignis perpetui, Frequentia Hominum, atque id Genus alia, gravem noxiumque Aërem mutant maximè, aut omninò depellunt: donec ita tandem sit onustus morbosâ materiâ, ut, rupto quasi Aggere, Torrentis ad instar, irruat ubique. Hoc hisce sit Argumento, quòd, qui intra Domicilia luculenta versabantur assiduè, rariùs *Epidemico* Anni MDCCXXVIII & MDCCXXXIII, correpti fuerunt.

(B) Constat utique à primo Autumno *Atmosphæram* fuisse crassam admodum, & Vaporibus plurimis onustam, quos Ardor vehemens prægressa

4 OBSERVATIONES. [1727.

gressæ Tempestatis elevaverat: qui, licet hîc ita condensati fuerint, ut, sæpe sub Formâ Pluviæ, durante Septembri & Octobri, deciderent, atque ita nostrum non inquinarent Aërem; in aliis tamen Locis & September & October fuere crassissimo Aëre foedati, & Menses proinde infaluberrimi. Per Novembrem certè, Aër, etiam hîc, fuit crassus admodum & gravissimus, omnigenâ nempe Fuligine è retorridâ Tellure exhalatâ obscuratus: atque ab hac causa tanti fuit Ponderis, non à pura sua *Elasticitate* & *Gravitate* propria, quæ Vapores evehunt altius, eosque dispergunt æquabiliter.

Qui præsentem *Atmosphæræ* Faciem, dum Morborum *Epidemicorum* Causas disquirunt, intuentur solùm, nec respiciunt elapsam, parum utique vident, aut eorum Causas, aut Naturam. Exemplo sit Aëris Constitutio sicca & frigida, quæ, non tantùm uno, vel & altero, Die durans, nimiam Fibrarum Rigiditatem generat, & morbidam Humororum Densitatem, nisi & per Dies aliquot continuos duraverit. Rarissimè vi des graves & pestilentes Febres fieri valdè *epidemicas*, si non post eximiam aliquam *Atmosphæræ* Qualitatem; diu persistentem.

Per Constitutiones Aëris mutabiles, Fibræ fortè nimium corrugat hodiè sicca frigidusque Boreas, cras eas fortè relaxat nimis humidus Auster: ita quoddam quasi *Æquilibrium*, in quo Sanitas consistit, servatur; atque id maxime profectò, si quis probè cavet subitas huiusmodi mutationes. Haud rarò herclè notavi, post Procellas gravesque Pluvias, Febres *epidemicas* multum fuisse imminutas, & vi & numero *Effluviis* nempe contagiosis & *morbificis* *Atmosphæræ*

1727.] *de Aëre & Morbis Epidemicis.* 5

sphaera Conspirationibus, hoc modo, dispersis. Ideò fortè divus Augustus, cum in Gallia moraretur, Templum & vovit & fecit Circio, Vento vehementissimo; eique Turbini, etsi Aedificia saepe diruenti, Gratias publicas agebat Gens Gallica olim, referente * Seneca: utpote cui Salubritatem Coeli sui deberet.

* *Quæstion. Natural. Lib. 5. Cap. 17.*

D 2

D E

D E

CONSTITUTIONE

Aëris & Morbis Epidemicis,

Anno MDCCXXVIII.

JANUARIO.

PLUVIOSA admodùm (A) humidaque Tempestas induxit Annum; in ipso quippe Mense Januario cecidit Pluvia ad Dig. 6, 108. immensa Quantitas! Fuit porrò Nivis aliquantum, Gelu parum valdè, Procellæ utique satis. *Mercurius* in *Barometro* depressus fuit maximè, ab ipso Initio Diem *xxi* adusque, sæpe infra 29,0. Ventus ut plurimum australis erat, vel occiduus, isque sæpe nimbosus: sub finem Mensis autem Subsolanus, flante nonnunquam Boreâ, Cœlo Apricitatem & Columnæ mercuriali Altitudinem dedit, Nive subinde, aut Gelu sequente. A *xxvi* ad *xxviii* haud parum Pluviæ cecidit, etsi *Baroscopium* fuit ad 30,0 & altius, Vulturno spirante: Argumentum sanè Aërem onustum esse Vaporibus adhucdum.

Pluvia

1728.] *De Constitutione Aëris, &c.*

7

Pluvia Die 1—6—8—10. 13. 14. 16. 17.
18. 19.— 22. 26. 28.

Vehemens Grando corruit 15. p. m. S S W 3,
Nix gravis 23. a. m. E N E 3.

Tota Quantitas adeò Aquæ pluviae collectæ
æquabat 6.108.

(B) Maximi Maris Æstus inundantes 18. 19.
S S E. 3*. Barom. 28.5.

§ ii Altitudo maxima fuit Die 31, viz. 30. 2. E b N. 2. }
— minima — 18. — 28. 5. S S E. 3. }
Barometri media Altitudo 29.3 $\frac{1}{4}$. }
Dies frigidissima fuit 25, Therm. Hauksf. 69. N N W 1. }
— tepidissima — 3, — 50. S W 1. }
Temperies Aëris media 56 $\frac{5}{11}$.

Ab incipiente Mense Tusses & *Catarrhi* fuerunt
valdè frequentes, sæpe cum Tumore Faucium
molesto, levi comitante Febriculâ plerumque :
Rheumatismi & Anginæ passim. Magnus adest
undique Spirituum Languor, & creber *Paroxysmus*
hystericus.

FEBRUARIO.

Altam tenuit Stationem *Mercurius* ab Initio
Februarii ad Diem xviii, spiraverunt ut pluri-
mum intereà Venti aquilonares, qui Cælum red-
didere siccum & apricum, Terramque astrictam
Gelu, ineunte præsertim Mense. Post Diem xviii
Nix, Pluvia, Ventusque ut plurimum australis :
Temperies Aëris multo magis tepida & humida
siebat, gravi Pluviâ sub finem ruente.

D 3

Pluvia,

Pluvia, Die 13. 18. 20. 21. 22. 23. 25.
Dig. Dec.

Nix multa 19 = 1.924.

Levis fuit AB 26. Hora 9. p. m. E b N r.

8 Altitudo maxima 2.30 3 E N E 3. } media Altitud. hoc
minima 20.29.0 W S W 2. } Mense 29.8²/₃.
Dies frigidissima, 1, 67. N E 2. } media Altitudo Ther-
— tepidissima, 25, 47. S 1. } mom. 57¹/₃.

(C) Tusses, quæ à primo Januario fuerunt valdè frequentes, jam factæ frequentissimæ, plurimis, Junioribus præcipuè, infestæ sunt; quibus accesserunt Destillationes maximæ, ac Dolores Faucium atque Dentium, cum Glandularum Parotidum & Maxillarum Tumoribus. Hæc ferè omnia in Mense superiore, at jam cum his ingruit febrilis Affectio & Respiratio difficilis, imò pluribus, medio in hoc Mense accidebant Pleuritides & Peripneumoniæ; quorum Sanguis extractus fuit viscidus & parùm serosus: cum tamen, durante Januario, vel ab ipsis Rheumaticis, rarò fuisset valde glutinosus. Tunc porò satis fuit exhibuisse Spirit. Volat. oleos. Elix. Asthmat. le Mort. aut tale quid ex lenioribus Diluentibus, ad Sudores eliciendos & Tussim sopiendam; rarò Venam secantes, nec Epispastica frequenter admoventes. Jam Sanguinem mittere sæpe necesse erat, & repetitis Anodynis Vehementiam Tussis lenire; Anacatharsin & facilem Respirationem largâ pectorali & molli Potione detergente moliri: ad quem quoque Finem Opus sæpe fuit Medicamentorum ex Oleosis, Gum. Ammoniac. Oxymel. Scillitic. &c. cum eo tamen,

men, ut, dum hæc facta sunt, Virium Languor Cardiaca leniora postularet; *Epispasticis* interea crebro applicatis. Febris namque fuit lenta plerumque, Urina neque rubra valde erat; nec Lingua valde arida, nec urgebat importuna Sitis. Hoc Mense porro *Variolæ* erant *sporadicæ* & mitēs, raro lethales.

MARTIO.

Ventus Martio regnans fuit occidentalis, subinde ad Austrum, ad Septentrionem subinde, vergens, consequente, ut solet, pluviam, seu apicam Tempestate. *Mercurius in Barometra* inconstans, raro sublimis. Nebulæ sæpe, Procellæ aliquando, Nivis aliquid sub finem Mensis. Temperies Aëris crassa & humida, attamen non valde frigida.

Pluvia. 1. 3. 6. 8. 9. 11. 13. 14. 16—18. 19.

20. 22. 24.—26—29 = 3.317. Dig. Dec.

Procellæ 14. 15. S 4. cum maximis Maris Aëstibus. Nix alto mane 27.

AB 22. 10. p. m. W N W 1. Levis AB 23. 8. p. m. N N W 1. Maximus Halo circa Lunam 11. 12.

§ Altitud. maxim. 3. 30. 2. Malacia. } media 29.6 $\frac{1}{16}$.
— minim. 14. 29. 12. S 4. }
Dies frigid. 27. 60. N N W 3. } media Therm. Altit. 49 $\frac{1}{16}$.
— tepid. 17. 45. W 2. }

Tussēs frequentissimæ toto hoc Mense, levi plerumque cum Febriculâ. Febres *rheumaticæ* & *catarrhales* quamplurimæ; Ægrotantes omnes ad Sudores erant valde prompti.

(D) Tertianæ exquisitæ, ac semitertianæ, Febres, jam sunt frequentiores longè quàm assolent in hac Regione: in Paroxyſmis urgent maximè Vomitus bilioſus, æruginosus, cum immenſa Pituitæ tenacis Copiâ; *Cephalalgia* gravis, ac sæpe Delirium. Perpauci nunc *Variolis* laborant; aliqui *Rubeolis* corripiuntur & Juniores & Adulti.

A P R I L I.

Principio Mensis multa Pluvia, cadente *Mercurio*; affurgente verò, medio Aprili, Apricitas, Aër interim crassus & nebulosus. A Die xix ad Finem usque humilem plerumque Stationem tenuit *Baroscopium*, plurimâ ruente Pluviâ, ita ut paucissimi intercurrerent Dies aprici. Aër fuit valde crassus, humidus & subfrigidus toto fere Mense: Sæpe Ventus occidentalis, persæpe furens Auster. Viæ publicæ omnes Aquâ & Limo plenæ sunt.

Pluvia 1—3—5. 8. 9. 13. 19. 20. 21. 22. 23.
 25. 26. 28—30 = 4.153.
 Dig. Dec.
 Grando 11. 12. W N W 1.

§ Altitud. maxim. 16. 30.0. Malacia. } media 29.536.
 ——— minim. 29. 28.9. S b E. 3^x. }
 Dies frigid. 11. 55. N W 1. } media Therm. Altit. 45¹³/₁₉.
 — tepid. 18. 36. S S W 1. }

Morbi superioris Mensis, jam vi & numero aucti grassantur maximè: imò Febres intermittentes à levi sæpe Errore in putridarum Classẽ transiliunt, haud contemnendo Ægrotantium Periculo;

1728.] & Morbis Epidemicis.

11

Periculo; facillimè porrò recidivæ corripunt, quos ex toto reliquerant antè.

M A I O.

Aëris Constitutio humida & Ventus australis ad medium propè Mensem duraverunt. Initio Barometer fuit depressus; à xvi Caurus, aut Septentrio, leniter spirans *Mercurium* tenuit ad 29.8 circiter fere ad Finem usque: Aër interim siccus erat & subtepidus.

Pluvia $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{5}$ 9. 10. $\frac{1}{12}$ 15. $\frac{1}{18}$ 20. 21.
Dig. Dec.
= 1.633.

§ Altitud. maxim. 21. 30,0. Malacia. } media 29.6 $\frac{2}{3}$.
—— minim. 3. 28,9. S S E 3. }
Dies frigid. 1. 46. S b W 3. } media Therm. Altit. 35 $\frac{2}{3}$.
— tepid. 23. 30. W N W 1. }

Febris *Catarrhalis* ac Tusses jam evanüere penitüs; at (E) Febres intermittentes sæviunt adhuc. Vix ullæ nunc *Variolæ*.

J U N I O.

Prior Junii Pars Ventos habuit australes & occiduos, Pluviamque haud exiguam; *Atmosphæra* etiam plerumque crassa erat & humida: *Baroscopium* mediam fere tenuit Stationem. Posterior Mensis Pars erat magis serena, sicca & calida; Venti ab Oriente, aut Plagis arctoïs.

Pluvia $\frac{1}{1}$ 2. 4. 7. $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{1}{11}$ $\frac{1}{12}$ 17. $\frac{1}{20}$.
Dig. Dec.
25. 26 = 1.636.

Fulgur

Die 22. H. 9. p. m. N. 1. leve, at insolitum Lumen boreale eluxit, cujus Radii pyramidales, inverso planè Ordine, vibrabant: horum enim Vertices ad Centrum, quasi paulò infra Horizontem, sub ipso Axe boreo tendebant. Die 4 & 17. W N W 1. parvæ AB, at nihil insoliti. Tonitru 8.

§ Altitud. maxim. 3. 29,9. Malacia. } media 29.6.
 ——— minim. 16. 29,0. S W 1. }

Dies frigid. 20. 37. E 1. } media Therm. Altitud. 28 $\frac{16}{38}$.
 — fervidus. 7. 18. E S E. 2. }

Febres tertianæ & duplices tertianæ adhuc, paucae quoque putridæ. Languores graves à profusis Sudoribus, quibus omnes infestantur maxime: Laxis nempe & patulis Cutis Poris Humores, à Fervore Tempestatis rarefactos, & colliquatos, immoderate transmittentibus.

AUGUSTO.

Ineunte Augusto Cælum fuit plerumque solum, Aër siccus & fervidus, Barometer altum tenuit Locum, Venti Septentrionales: exeunte autem Aër fiebat humidior longè, & cum Mercurio decedit Pluvia: interim Zephyrus, Libs, aut Corus, perflabant assidue.

Pluvia 1. 11. 13. 17. 20—22. 24—27. 28.

Dig. Dec.

29. = 1.894.

AB. 18. 20. p. m. N N W 1. Fulgura & Procella 20 Nocte. S W.

Maximus Maris Æstus 27. S S W 3—28. S W. 3^x.

§ Altitud.

☿ Altitud. maxim. 9. 30,1. N b W 1. } media 29.6 $\frac{20}{31}$.
 ——— minim. 28. 29,0. S W 3^x. }
 Dies frigid. 29. 38. N W 1. } media Therm. Altit. 30 $\frac{4}{31}$.
 — fervid. 5. 20. W N W 1. }

Febres intermittentes sub Finem Mensis frequentiores : *Diarrhææ* & Morbi colici plurimi.

S E P T E M B R I.

Corus fere spirabat quotidie ab Initio Septembris ad Diem xi, *Barometrum* attollens, Nubesque dispergens pulcherrimè. A xvi ad ipsum Finem Ventus ex Oriente, flectens subinde ad Austrum, subinde ad Septentrionem, furens, sæpe perflabat, & *Mercurium*, magis quàm quis crederet, deprimebat, haud multâ nempe tunc decidente Pluviâ : interim humidus erat & frigidus Aër.

Pluvia, 4. 6—8. 10. 16. 17. 18. 23—25.
 Dig. Dec.
 26 = 1.526.

Maximi Maris Æstus à 22 ad 25, perfurente Vulturno.

☿ Altitud. maxim. 10. 30,0. N W 1. } media 29.5 $\frac{21}{31}$.
 ——— minim. 24. 28,5. S E b E 3^x. }
 Dies frigid. 20. 46. E b N 3. } media Therm. Altitud. 38 $\frac{15}{31}$.
 — tepid. 1. 27. Malacia. }

Febres intermittentes passim & nonnullæ putridæ, *Diarrhææ* quamplurimæ ; morbus autem colicus rarior solito hac Tempestate : haud pauci *Ophthalmiâ* & Tumore Colli Fauciumque correpti sunt.

O C T O B R I.

OCTOBRI.

Libs fere perpetuus flavit à ii ad xiii Octobris, *Mercurio* multum cadente; Pluvia interim continua decidit: post Boreas, aut Euronotus, xxvii adusque, scandente *Baroscopio*, & consequente Apricitate; inde humidus Auster gravem perpetuamque Pluviam demisit.

Pluvia $\frac{''}{2.}$ $\frac{''}{3-6.}$ $\frac{''}{7.}$ $\frac{''}{8-10.}$ $\frac{''}{12.}$ $\frac{''}{13.}$ $\frac{''}{20.}$ $\frac{''}{21.}$ $\frac{''}{24.}$
 $\frac{''}{28.}$ $\frac{''}{29.}$ $\frac{''}{30.}$ = 5.386.
 Dig. Dec.
AB. 1. 8. p. m. N N E 1. levis *AB.* 14. 9. p. m. N E. 2—15. N N E. 1—22. E N E 1.

§ Altitud. maxim. 16. 30,2. N N E 1. } media 29. 5 $\frac{4}{3}$ r.
 ——— minim. 8. 28,8. S W 2. }
 Dies frigid. 16. 55. N N E 1. } media Therm. Altitud.
 — tepid. 2. 40. S S W 2. } 46 $\frac{16}{3}$ r.

Febres *Erysipelatodes* & *Petechiales* passim.

NOVEMBRI.

Pluvia adfuit perpetua, non tamen valde gravis, ad ix Diem Novembris, dum Ventus ex Austro plerumque fremuit maximè. Aër interea fuit humidus valde: tunc Aquilo discussit paululum Nubes, flectens inde variè Ventus ad Occidentem, per Austrum recurrebat tandem donec Orientem attigit, mutans interim assiduè Cœli Faciem & *Barometri* Stationem: post verò deflectens ad Septentrionem, rigidam invexit Brumam, Cœlumque serenum.

Pluvia

Pluvia 1. $\frac{''}{2}$. $\frac{'}{3}$ —8. 9. $\frac{''}{14}$. $\frac{''}{16}$. $\frac{'''}{18}$ —20. 22.
 $\frac{'''}{24}$. $\frac{'}{25}$. Dig. Dec.
 24. 25. = 3.535.

Procella 1. mane primo W S W—15. Nocte.
 S b E—18. H. 2. p. m. S S E. 4^x.

Levis AB. 22. Per magnus & vividus Halo
 circa Lunam 6. 10. p. m. S 3. Maximus Maris
 Æstus 18. S S E 4^x.

⌘	Altitud. maxim.	30. 30,2.	Malacia.	} media 29,5 $\frac{2}{3}$.
—	minim.	25. 28, 8.	E S E 3.	
Dies frigid.	30. 72.	rigidissimum	Gelu!	} media Therm.
— tepid.	7. 42.	S S W 3.		

Morbus pestilens inter Boves. Coryzæ & Tuf-
 fes sunt valde frequentes.

DECEMBRI.

Ab initio Decembris subsedit sensim *Mercurius* in *Baroscopio*, multâ ruente Pluviâ. Ventus fuit interim varius quotidie, Aër autem maximè humidus; donec Aquilo mutavit Rerum Facièm, Geluque rigidissimum protulit & Nivem; eaque borealis Ventus, aut Orientalis, continuabat ad ipsum Anni Exitum.

Pluvia $\frac{'}{3}$. $\frac{'''}{4}$. $\frac{'}{5}$ —7. $\frac{''}{8}$. $\frac{'''}{10}$. $\frac{'}{12}$. Nix 17. 18.
 $\frac{''}{21}$. $\frac{''}{23}$. Dig. Dec.

21. 23. 24. 25 = 2.273; Nive exceptâ, eam namque totam non potui ullo modo colligere, quàm citò impleverit Vas recipiens, ibique congelata remanserit, avolante reliquâ: fuit autem ejus Quantitas proculdubio haud exigua, cum alta fuisset undique sexdecim saltem Digitos.

⌘ Altitud.

8. Altitud. maxim. 15. 30, 3. N 1. } media 29.7⁴/₁.
 ——— minim. 8. 28, 8 S b W 3. }
 Dies frigidissimus 23. 75. N E 2. } media Therm. Altitud.
 — tepid. 7. 52. S S W 3. } 64.

Febres *rheumaticæ* passim, & Paroxysmi (F)
 Asthmatici frequentes: quamplurimæ Tussis,
 eæque sæpe graves, sub Finem Mensis præ-
 sertim.

Dig. Dec.

Tota, quæ decedit, Pluvia hoc Anno fuit 36.564.

Notationes aliquæ.

(A) Aër fuit ita humidus fortè quòd parùm
 admodùm Gelu fuisset. Gelu certè Atmosphæ-
 ram reddit siccam, condensando Vapores, eosque
 Terræ coagmentando; Terra interim ipsa ita
 Gelu constricta est, ut Exhalationes impediat.
 Hoc in Degelationibus est maximè conspicuum,
 ubi omne Solum, quasi Aquâ perfusum, hume-
 scit, imò fere spumescit; datâ scilicet Viâ Vapo-
 ribus à Calore subterraneo elevatis, at Gelu antè
 ad Terræ Superficiem astrictis. Hinc est quòd
 Gelu diu durans Terram fœcundet, retentis
 nempe salinis & sulphureis Halitibus, ut Agri-
 colæ nôrunt: atque hinc fortè post longum Gelu,
 cum degelatio accedat, morbi *Epidemici* oriun-
 tur, ut observatur sæpissimè.

(B) Nonne hi Maris Æstus exundantes, partim
 fortassè, pendebant à maxima Aëris Levitate,
 has

has in Regiones incumbentis, qui Maria nostra longè minùs premebat quàm circumfusum Oceanum; Aquis nempe hic confluentibus ad Æquilibrium restituendum? Quoniam Aquam inter & Argentum vivum interest differentia, quod ad Pondera, 14 ad 1 quàm proximè; sequitur manifestè *Barometro* in hac Regione integrum Digitum subsidente, Aquas debere hic quatuordecim Digitos altiùs assurgere, quàm ubi, ex Proportionè dicta, major est *Atmosphære* Pressura.—

Annon porrò hac ipsa de Causa fortè violentissimè urgente, displosis scilicet subitò Vaporibus, Aëreque pro Tempore maximè rarefacto, Columnæ istæ Aquarum (quas *Spouts* vocant) & immensi isti Fluctus (quos *Boars*) evehuntur nonnunquam? Fulgetra namque semper fere hæc comitantur *Phænomena*, quæ momentaneum quasi Vacuum faciunt. Haud semel certè memini Montem quasi Aquarum (quem a *Boar* hîc vocant) perbreve intra Horæ Quadrantem, imò multo minore Temporis Spatio, inundâsse ad Altitudinem perpendicularem Pedum saltem duodecim, atque mox recessisse penitùs: quod vix fortè ullâ aliâ Ratione explicari potest.

(C) Humida valde frigidaque Aëris interperies semper Gravedines, Tusses, & morbos à *serosa* Colluvie pendentes, gignit; idque non solum *Perspirationem* inhibendo, sed & insuper Humiditatem noxiam, Sale aëreo sive Nitro gravidam, Sanguini per ipsos Cutis Poros insinuando: nec dubito, quin ob has Causas Tusses Britannos nostros longè magis infestent quàm Gallicum, aut Hesperium, Populum, qui sicciore gaudent & tepidiore *Atmosphæra*. An

Aër

Aër ipse quidem Corpora nostra subire potest sub Aëris Forma, dubito; per * Cortices autem Plantarum, imò Arborum, penetrare certum est. Extra omne dubium verò aërea Humiditas Cutis *Poros* permeat; nec mirum, quippe durissima Ligna & Saxa penetrat. — Plura sane Experimenta hanc aërei Humoris Attractionem confirmant; & quid quæso huic sit magis Impedimento quàm Terebinthinæ, aut Argenti vivi Exhalationibus, quæ vel intimum intrant Corpus? † Juvenis quidam sanus, Jejuniis & Labore confectus, Spatio unius Noctis octodecim Uncias imbibit per *Poros*. Hoc, etsi non tantâ Quantitate, notant sæpissimè, qui Cursibus præfunt equestribus, ubi jejuniis ad certum Pondus redigendi sunt Equifones.

Tria hinc in regenda Valetudine Confectaria ducantur: 1. Ut jejunos Nemo, nec fatigatus admodum, contagioso se committat Aëri, aut Febre malignâ, aut pestilente, correptos invisat; pluribus, imò Medicis, hoc fuisse Exitio memini: tunc enim ex facili *Effluvia* morbida accipiunt.

2. Cavendum est maximè, ne quis diu in Aëre inquinato versetur. Methodici olim, Teste || Cœlio Aureliano, vel Cubiculi Aërem medicabant: plurimum utique interest, an subfrigida respiciat Auram ardente laborans Febre, an æstuosam, liberam, an densam nimis; ideo, jubente Celfo, in amplo Conclavi tenendus est; si id quidem non est, eluceat modicè Focus, quo per Caminum impura & morbida Mephitis eliciatur, quæ diu aliter stagnans magis magisque in Ho-

E

ras

* Hales's *Vegetable Statics*, cap. 5.

† Vid. *Jacob. Keil*, *Medicin. Static. Britan.*

|| Lib. ii. cap. 36. ‡ Lib. iii. cap. 7.

ras pestifera redditur; atqui hoc modo perflabile fervetur Cubiculum tutissimè.

3. Hinc porrò vides quanto discumbis Periculo cum impuro Lecti Socio; quot tabidos, hac de Causa, factos novi, sanissimos olim? quantum hinc cavenda Lecti Consortio? quantum hinc marcet formosa Puella sicco admota Seni; dum ille vigescit? Nec melior potuit inveniri modus refocillandi decrepitem Judæorum Regem, David, quàm consulendo, ut illum in Sinu foveret perpulchra Shunamita Virgo.

(D) Ex humida valde & minùs *elastica* Aëris Constitutione Sanguinis Lentor nimius produci-
tur facilè; unde *Circulatio* per Vasa minima haud expedita, per majora autem debito rapidior, eaque aucta plurimum à suscepto Frigore, *Per-
spirabile* subito reprimente. Unde Paroxysmus sequitur febriculosus; qui tamen brevi faceffit, amotis nimirum Repagulis, & consequente Sudore, nisi aut Sanguis sit lentus valde aut viscidus: tunc enim vel putrida ac lenta Febris, vel ardens ac vehemens, subsequitur; prout nempe Fibrarum *Tonus*, magis minùsve *elasticus*, & Status Humorum disposuerit. Quamobrem monerem Tyrones medicos, ne nimium forent in exhibendo Corticem Peruvianum, *Alexipharmaca* & *Salia volatilia*, præproperè, in ipso præsertim Initio Februm intermittentium, nec nisi post debitas (prout fuerit opus) *Evacuationes*: Error namque talis haud rarò Pleuritides & Peripneumonias arcessit, aut Febrim cum Delirio, vel Comate, continuam. Febris utique intermittens rarò aliquem jugulat; si tamen, ex ea, facta est continua in malis Æger est (monente Celsi Lib. iii. capit. 15. ad finem.)

In primis ideò Accessionibus vix aliquid *Ægro* necesse est, nisi ut sorbeat affatim Potum aliquem diluentem, tepidum; quod & Horrorem discutit, & Vomitus, si urgeat, promovet, finemque tandem *febrili* Paroxysmo facit, Sudores eliciendo: ad quod idoneum est maximè ut *Æger* se in Lectulo contineat, durante Paroxysmo. Tunc demum Febre bene finitâ, ex Medicamento vomat, Alvum purget denuò, aut saltem ducat, si cita antè non fuerit; tunc enim, Rhabbaro exhibito priùs, eam comprimere licet.

Multum utique facit ad omnigenas Febres extinguendas, post debitam (si sit necesse) Sanguinis missionem, primarum Viarum à putrida *Cacochymia* Purgatio. Neque hoc solùm modo prodest Vomitus, sed & ipsa ejus Actio Obstructiones, vel in ipsis Corporis Penetralibus, reserare apta est: ad utrumque igitur Scopum eum provocare utile est; id ipsum quippe Febres quasdam intermittentes sæpe sæpius curavit.

Post secundam, tertiamve, Accessionem quod Genus Febris sit scire licet, atque exin Medicinam aptare idoneam, in qua Jure merito primum obtinet Locum Cortex Peruvianus: at nescio quo Fato, utcunque seduli fuerimus in isto eligendo, ad has Febres abigendas, Opinione longè minùs profuit; nisi primò Cinnabari, Camphorâ, Myrrhâ; post *Stomachicis aromaticis* & *Chalybeatis* adjutus. Tunc equidem *Mercurii alkalizati* Usus mihi haud innotuit, quem paulò post tamen mecum communicavit optimus ille, celeberrimusque Medicus, D. D. Cheyne: hanc verò Mercurii Præparationem ad plurimos Morbos maximè efficacem esse millies inde inveni. Maximam profectò vim habent *Mercurialia* con-

tra Sanguinis Lentorem & Obstructiones Vasorum; imò sine Stimulo salino præparata non solum in Febribus intermittentibus esse utilissima, sed & in *Pleuriticis, Peripneumonicis & Rheumaticis*, post debitam Sanguinis Missionem, plurimum prodesse novi: dum enim lentos attenuant Humores, parùm interim rarefaciunt Sanguinem, aut exagitant, etsi Pondere suo momentum ejus multùm adaugent. Acutissimus JURINIUS demonstravit olim, * Gravitationem Globuli Sanguinis rubri esse ad Gravitationem Seri, ut 1126 ad 1030: atqui tantæ potissimum Gravitationis effecti videntur Globuli, ut Seri Tenuitatem conservarent, & sanguineos Tubulos præstarent meabiles; at cum magna adsit Tenacitas Humorum, & Obstructio Vasculorum pertinax, iis utique utendum est, quæ multò majore pol-
lent momento.

Sub Finem verò harum Intermittentium *Stomachica Chalybeata & Austero-Aromatica* juvabant maximè, quæ sine Tumor Pedum *oedematofus* semper, & recidivæ Febres accedebant sæpissimè; imò cùm morbus ex toto discussus fuisset, ad Recidivam præcavendam commodum erat omninò, Die scilicet octavo, vel decimo post, Corticem Peruvianum & *Martiata Stomachica* resumere, ad paucos saltem Dies. Nonne ideo eadem hæc, subinde assumpta, perbona sunt ad *Propylaxin*, dum Aër nimis humidus & parùm *elasticus* Sanguini Lentorem inducit, & Vim Fibrarum enervat; idque præcipuè debili-
lioribus, ac *Systasi* Nervorum infirmâ affectis. Hæc utique Methodus mihi optimè cessit in *Hysteria*

* *Transact. Philosoph. Anglic. N°. 361.*

stericis & Hypochondriacis sæpissimè. — Hoc forsitan haud absurdum erit Monitum iis, qui haud prosperâ Valetudine gaudent, aut illis, qui eorum Sanitati prospiciunt. Delicatis, ac Mollitiis fluentibus, haud injucundum, nec fortè inefficax Antidotus, erit Malum Aurantium Hispalense tostum, ex Vino rubro generoso, post debitam Infusionem.

Nihil sanè ad Febres intermittentes eradicandas facit magis quàm frequens Vomitus, præcipuè ubi Nausea & Vomitus urgent, quod in his ferè accidit semper: dum namque Stomachus, seu muco acido obrutus, seu biliosâ Colluvie, languet, quasi Vas iners, Fermento imbutum putrido, Ingesta omnia corrumpit: hinc perpetuus morbi Fomes, donec perpurgatur Ventriculus.

—Ad movendum autem Vomitus, vel Decoctum Radicis Ipecacuanhæ, vel Infusio ex Vino, exhibetur tutissimè; si vis aliquid fortius, Vini benedicti Cochleare unum, alterumve, adjici potest. Perperam verò (quod suadent nonnulli) oleosâ, aut immensâ subtepidæ Potione sollicitatur, quarum prior oblinat potius quam deterget Ventriculus, cum altera onerat nimium: imò sæpe adeò non juvant immanes isti Haustus, ut, Stomachum nimio plus distendendo, Vim ejus constringentem, omnemque Actionem perdant omninò. Longè igitur longèque rectius promovetur Vomitus modicâ Potione tenuis Infusûs Florum Chamæmeli, sub Finem verò Vini rubri cum Aquæ Dimidio, Duplo, aut Triplo, prout Res exigit, in quo lene aliquod Aromaticum sit incoctum: Sustentat hoc quippe totius Corporis Vires, & naturalem Ventriculi Potentiam erigit plurimum, ita ut quicquid Plicis suis inhæret exprimat, se nempe corrugando validius; adeoque

tandem Ventriculi Tunicas corroborat, ut multo minùs postea sit obnoxius Illuviei nocenti. Hinc fit quòd Vomitus ex Vino rubro austero & aromaticis parato tantum Arthriticis proffit, ubi morbus Stomachum occupaverit.

* Provocabant olim Romani Luxuriæ Causâ Vomitus, quidni nos Sanitatis? Quandoquidem vix aliquid subest Periculi, modò descriptâ excitetur Methodo, & post debitam, si commodum est, missionem Sanguinis: nam sive plus est injectum quàm quod concoqui possit, periclitari ne corrumpatur non oportet; sive jam corruptum est, nihil commodius est quàm id, quâ viâ primum expelli potest, ejicere. Haud alio utique modo expurganda est Colluvies Stomachi biliosa, aut pituitosa, multorum sanè Morborum Origo & Fomes: quicquid enim primâ Digestione corrumpitur, haudquaquàm emendatur in secunda Concoctione, adeoque qualis efficitur *Chylus*, talis fit Sanguis.

Nec solùm Corporis Vigorem conservat purus, firmusque Stomachus, sed & Animi etiam Acumen; ideo † Carneades, Academicus, scripturus adversus Stoici Zenonis Libros, superiora Corporis candido Elleboro purgavit: perpauci sane Philosophi ex Apicii Schola prodiere; vix aliquid certe Cerebro officit magis, quàm ingluvie distentus Venter.

Audi || Horatium, haud omninò Pythagoricum—

——— *Quin Corpus onustum*

*Hesternis Vitiis Animum quoque prægravat unà,
Atque affigit Humo divinæ Particulam Auræ.*

Qui

* *Celsus*, Lib. i. cap. 3. † *A. Gellii*, Lib. xvii. cap. 15.
|| *Sermon*. Lib. ii. Satyr. 2.

Qui secum reputat Nervi *intercostalis* & *Paris vagi*, five octavi, longas Ambages, Implexus, Ramusculos, horumque Concentum atque Consensum; quorum alteruter Veneno, aut acri aliquo tactus, Vomitus ciet illicò; qui porrò spectat, Actione Vomitus, omnem intendi Nervum, omnemque concuti Fibræ; idoneus solùm est Judex, quibus in morbis, quaque sub Conditione, excitanda sit Vomitus: in pluribus haud dubio utilis est admodùm, quum & omnes Corporis Humores attenuet, omnesque promoveat Secretiones.

(E) Haud ita multum in medendi Methodo mutavi, ni quòd opportunum esse invenerim Medicamentis, suprà laudatis, addere Elixir Vitrioli, & Aquas Spadanas, aut Pyrmontenses, haurire quotidie. Nec poenitendo utique Eventu, tunc Temporis, Balneum frigidum commendavi; præcipuè convalescentibus ab intermittente rebeli: ad Fibrarum nempè Tonum restituendum, & Humores lentos comminuendos. Hinc didici tandem quantum potest tale Remedium, ubi vix alia proficit Methodus, idque nonnunquam in pertinace Quartana: novum hoc forsan & inauditum, mihi verò probè expertum.

(F) Dum Subsolanus afflat, seu Boreas, Aër & elasticus valdè & gravis evadit, plerumque porrò frigidior; solito magis ideò distendit, premitque Pulmones: quinetiam *Atmosphæra* ponderosior externum Corporis Habitum comprimit, & si sit frigidior, Nervos Fibrasque cutaneas constringit: minus hinc Sanguinis
 εἰς τὰ ἔξω, εἰς τὰ ἐντὸς verò ejusdem Congestio,
 & proinde motus rapidior. Non mirum ideò si infirmâ Pulmonum *Crafi* laborantes talem Aëris

Constitutionem malè ferunt, Vesiculis nempe pulmoneis Aëre distentis nimium, Vascularibus sanguiferis Cruore. His de Causis quamplurimi, Vento ad Orientem vergente, certo certius ferè Asthmatis Paroxysmo corripiuntur. His præcipuè Asthmaticis convenit Sanguinis Missio, imò, *Dyspnoeâ* urgente maximè, necessaria est omnino; tunc lenia *antiphlogistica* Purgantia, Gas Sulphuris, Acetum & Oxymel Scilliticum, ex Posca, Mulso, aut Potu tenui subacido, Paroxysmum solvunt: porrò Pedes demittere in Balneum ex Aqua tepida hisce Auxilio est, Humores alliciendo ad Partes inferiores.——Novi Virginem elegantem uno, alterove, Die ante Menstrua, gravi Spiritûs Difficultate corripì solitam, cui hoc certum semper subitumque attulit Levamen.

Pituitosis contrà, humidisque Asthmaticis, Vomitoria, *Epispastica*, *Volatilia*, Purgantia fortiora, & Detergentia acriora opitulantur.

D E A Æ R E

E T

Morbis Epidemicis,

ANNO MDCCXXIX.

JANUARIO:

INEUNTE & exeunte Januario Aër fuit frigidus valdè, Venti aquilonares, permagna Elevatio Barometri, Nebulæ sæpè densissimæ, & nonnunquàm foetidæ, Gelu frequens & rigidum valdè. Medio autem Mense, subsidente Mercurio, Pluvia, Ventusque varius, qui ab Occasu vergebat plerumque ad Septentrionem. Ad Finem orientales Venti Aërem desiccabant plurimum, quamvis fuerat antè multo humidior.

Pluvia 4. 12. $\frac{1}{13}$ — $\frac{1}{16}$. 19. $\frac{2}{21}$. Nix 7 No-
Dig. Dec.

cte = 0.900.

AB. permagna Die 6. H. 11 Noctis. E N E. 1.
Lucidam quasi Nubem observavi, Die 14. H. 9.
p. m. inter Orionem, Taurum & Os Ceti, co-
ruscantem undique Radiis vibrantibus, lucidissi-
mis,

mis, etsi ne vel minima alibi extiterunt Signa Luminis borealis, istâ Nocte.

$\frac{3}{4}$ Altitud. maxim. 9. 30,4. Malacia. } media 29.9 $\frac{1}{11}$.
 ——— minim. 14. 29,1. W N W 2. }
 Dies frigidissima 1. 74. E N E 1. } media Therm. Altitud.
 — tepid. 19. 52. W N W 1. } 61 $\frac{1}{11}$.

Tumor Faucium *anginosus*, & Tusses, valdè frequentes; Perniones, etiam inter Adultos, frequentissimi: Pleuritides & Febres *rheumaticæ* passim.——Prælargæ Sanguinis missio *Pleuriticos* juvabat maximè, Potusque multus emolliens; eadem omninò Methodus *Rheumaticis* auxiliabatur: atroces verò Artuum Dolores plurimùm levabant Fomenta tepida laxantia, admota subinde.

FEBRUARIO.

Initio Februarii *Baroscopium* indicavit 30.2, flante Septentrione; post Diem vii Ventus ab Occidente venit, flectens modò ad Austrum, mox quoque ad Arctum, Pluviâ cadente: à xiv ad Finem usque Flatus perpetui, ac sæpè vehementes, ex Oriente frigidam siccamque *Atmosphæram* fecère, surgente plurimùm *Mercurio*.

Pluvia 4. $\frac{11}{16}$ 7. $\frac{1}{2}$ 9. $\frac{1}{2}$ 10—12. Nix 5. 14. 24.
 Dig. Dec.
 = 1.184.

Ventus turbineus 23. 24. Fulgura 9. H. 8.
 p. m. S W b S 3.

(A) Spiritus Thermometri Hauksbeiani sæpè ad 66 hoc Mense subsidebat, cum tamen vix ulla uspiam visa fuerit Glacies, à xvii ad xxi præcipuè.

$\frac{3}{4}$ Altitud.

8 Altitud. maxima 25. 30,3. E 3. } media 29.7 $\frac{2}{3}$.
 — minima 10. 29,1. W 3. }
 Dies frigid. 6. 71. N 1. } med. Therm. Altitud. 62 $\frac{1}{2}$.
 — tepid. 9. 56. S W b S 3. }

Graves *Rheumatismi* & *Arthritidis Paroxyfmi*,
 qui multo magis quàm solito excruciant. Tuffes
 ficcæ, laboriofæ, frequentes sunt. Sanguis, è
 quocunque ferè detractus, est crassus valde, & per-
 paululum Seri habet; ubi Febris aliquid accessit,
 admodùm est viscidus: Pleuritides tamen, ac Pe-
 ripneumonix, non æquè frequentes sunt ac quis
 expectaverit. Multi adhuc Asthmate laborant,
 & plurimi, imò Adulti, Pernionibus vexantur.

M A R T I O.

Frequens perflavit Aquilo ad xiv usque Martii;
 xv fremuit Vulturnus, plurimâ ruente Pluviâ;
 xvi & xvii Boreas furebat maximè; sub Finem
 lenior spirabat ab Occidente Ventus, cadente
Mercurio: Vehementissimus autem aderat Turbo
 è Septentrione xxiv circa Meridiem. Aër fuit
 ficcus & frigidus.

Pluvia $\frac{1}{1}$. 12. 14. $\frac{111}{15}$. 16. 22. $\frac{1}{23}$. 24. $\frac{1}{26}$.
 Dig. Dec.

27. 28. 30. 31. Nix. 11 = 2.092.

Rigidum Gelu 10—13. Ventus plerumque
 N E. Procellæ 16. 17. 24.

8 Altitud. maxim. 17. 30,2. N N E 3 $\times$. } media 29.7 $\frac{7}{8}$.
 — minim. 15. 29,0. S E 3 $\times$. }
 Dies frigid. 11. 66. N 1. } media Therm. Altitud. 54.
 — tepid. 31. 49. W S W 1. }

Gravis

Gravis adhuc sævit *Rheumatismus* & *Arthritis*; nec cruciatus magis obstinatos memini nec *Arthritidem* magis *anomalam*. Tusses *orthopnoica* molestissimæ, plurimos corripunt, lentâ sæpe cum Febre; sputa sunt maximè viscida & excreatu difficillima. His, Venæ Sectione peractâ, Potio larga, diluens, calida, Detergentia dein ex *Oxymelite Scillino*, Gum. *Ammoniaco*, Flor. *Benzoes*, &c. opitulantur, *epispasticis* non rarò admotis. Nihil magis fuit Tussi Levamento, nihil tutius, Elixir *Asthmat. le Mortii* & Pilul. *Mathæi*. At hic notandum, quod perpetuum esse debet, ubi *Attenuantia* & *Volatilia* liberè exhibentur, & *Vesicatoria* iterum atque iterum applicantur, multis Diluentibus utendum est: Lympha dissipatur aliter, Cruor verò incrassatur nimis & acrior evadit, unde necessariò Inflammatio & Febris augentur.

APRILI.

Siccus fuit & tenuis Aër durante Aprili, ac sæpe frigidus, imò Die xiii ipsa Glacies: Ventus ab Oriente plerumque, medio quidem Mense ad Septentrionem flectens, sub Finem verò ad Austrum. Statio *Baroscopii* alta manebat ab xi ad xxix. Magna Roratio, ac Pruina nonnunquam à xiii ad xix, Cælumque serenum.

									Dig. Dec.
Pluvia	1.	2.	7—10.	^{///} 25.	[/] 27—30.	[/]			= 1.692.
AB.	11.	10.	p. m.	N N E.	2	—			levis 21.
N W	1.	Procella	9	Nocte	S E.	—25.	E S E.		
Altitud. maxim.	16.	30, 1.	E N E	1.	} media 29.6 $\frac{1}{3}$.				
— minim.	25.	29, 1.	E S E	4.					
Dies frigid.	13.	57.	E b N	1.	} media Therm. Altitud. 46 $\frac{2}{3}$.				
— tepid.	29.	40.	S S W	1.					

Erysipelas

Erysipelas & pustulosa Febricula frequens. *Variolæ* passim. Tempestat infesta Tabidis, his præcipuè, qui, elapsis Mensibus, Febre lentâ pulmonariâ correpti, ad Phthisin olim fuerant proclives.

M A I O.

Hujus Mensis Initio, labente *Barometro*, Pluvia, frigidaque Tempestat; Die octavo, benè Mane, etiam stagna Glacie fuere astricta: Vesperis autem ejus Diei Fulgura sæpe, at sine Tonitru prorsus. Cælum deinceps varium, variusque Ventus; à xvi ad Finem usque Aquilo sæpe, Subolanus sæpius, Mercurium sustulerunt, *Atmosphæra* porrò Siccitatem & Apricitatem reddiderunt.

Pluvia. $\frac{3}{4}$ — $\frac{2}{5}$. 6. 10. $\frac{1}{2}$. 14. 19. 20. $\frac{1}{2}$.
Dig. Dec.
= 1.560.

Levis AB. 6. 10. p. m. N b W 3.

§ Altitud. maxim. 8. 30. 0. N W 1. } media 29.6 $\frac{1}{3}$.
— minim. 5. 29. 1. W S W 3. }

Dies frigid. 8. 54. W N W 1. } media Therm. Altitud.
— tepid. 28. 35. E b S u. } 41 $\frac{2}{3}$.

Febres peripneumonicæ & erysipelatosæ. *Variolæ*, ac Febriculæ cum Pustulis rubeolosis (vulgò the *Chicken-Pox*) passim, Tumores quoque Pedum urentes, at recedentes breviter.

J U N I O.

Nulla fuit *Baroscopii* Elevatio notabilis toto Junio: medio quidem mense Statio humilis, haud

haud exigua tunc ruente Pluviâ. A xii ad xxiii Aër erat valdè crassus, ac humidus, dum Africus sæpe afflabat, intercurrente nonnunquam Malacia: Initio autem & Fine Subsolanus. Magna sub Finem Roratio.

Pluvia 2. $\frac{''}{3}$. 7. 8. $\frac{'}{11}$. $\frac{''}{12}$ — 14. 16. $\frac{'''}{17}$.
Dig. Dec.

22. = 1.662.

§ Altitud. maxim. 26. 29,9. N 1. } media 29.6 $\frac{3}{8}$.
minim. 13. 28,7. S 3. }

Dies frigid. 4. 40. E 3^x. } media Therm. Altitud. 32 $\frac{1}{8}$.
— tepid. 29. 29. E 1. }

Erysipelas & Variolæ epidemicæ. Febres intermittentes, remittentes præcipuè, lentæ, nervosæ, frequentes. *Cephalalgia & Mania* passim. Tussis inter Pueros.

JULIO.

Incipiente Julio serena satis effulsit Tempestas. Ventus orientalis isque velox admodum; à iv Die ad x, sæpe vehemens, fidente Mercurio; inde ad Austrum deflectens *Barometrum* usque depressit, *Atmosphæra* factâ nebulosâ, ac humidâ valdè; sub Finem aliquanto resurgebat flante Favonio. Rara fuit apricitas post Diem sextum, etsi Tempestas erat æstiuosa valdè.

Pluvia $\frac{'}{7}$. 9. 11. 16 — $\frac{'}{18}$. 21. 23. $\frac{'}{24}$. $\frac{'}{25}$.
Dig. Dec.

27. 28. $\frac{'''}{31}$ = 1.918.

Ventus turbineus & Tonitru 7. Nocte E.
Fulgura 15 Nocte.

§ Altitud.

8 Altitud. maxim. 3. 29,8. E b N 1. } media 29,4 $\frac{2}{3}$.
 ——— minim. 25. 29,0. S b E 3x. }
 Dies frigid. 8. 36. E b N 3. } media Therm. Altitud. 28 $\frac{2}{3}$.
 — æstuos. 22. 22. Malacia. }

Variolæ multos invadunt.—Porrò toto hoc Menſe Febris putrida, lenta, ſub Finem remittens, tandemque intermittens, fuit maximè *epidémica* in hac Regione. Caput, Stomachus & Lumbi laborabant potiffimùm, quaſi ingruentibus *Variolis*, magna cum Oppreſſione Pectoris, Suſpiriis & gravi Languore: talis fortè affectus nomen dedit Febri *varioloſæ* † Sydenhamii. Pueri, Juniores, Fœminæ, Infirmitiores, hac Febre præcipuè fuere correpti. Sanguis eorum detractus rarò viſcidus erat; Urina cruda plerumque, ac ſubtenuis, cum cineritia, mucoſa & imperfecta *Hypoſtaſi* ſæpe, quaſi ex Polline farraceo (ὑπόστασις Κριμνῶδης Hippocratis:) quo Sedimentum perfectius, eo major Spes ſalutis effulſit. Lingua, non arida valdè, glutinoſo quodam & ſubfuſco obducta fuit Mucore. Sub morbi Finem *Diarrhœa*, aut cruenta nonnunquam *Dysenteria* (præſertim ſi Vomitus non fuerat Initio Arte promotus) urgebat maximè, imò quibuſdam erat exitio. Rubræ autem *Petechiæ*, Puſtulæ *miliares*, rubræ, urentes, aut graves erumpentes ſudores, morbum ſæpiſſimè ſolvebant penitus.

Venæ Sectio rarò, niſi Morbi Initio, profuit; Vomitoria verò erant perneceſſaria: *epiſpaſtica* dein frequentia, & gradatim admota, lenia intereà *Cardiaca*, Cinnabar, *Paregorica*, ſero Lactis Canarienſi

† Sect. iii. Capit. 3.

Canariensi & Potione dilutâ, subacidâ, largiùs epotis, fuere valde utilia. Quamprimùm Coctionis Signa, Urinâ nempe subsidente & remittente Febre, apparebant, Cortex Peruvianus juvabat apprimè. Sin autem Statu Morbi Coma, aut Delirium, accesserint, Opus fuerit extemplo Cucurbitulis scarificatis, Humeris Cervicibusque affixis, Sanguinem detrahère, applicando mox *Epispastica* ponè utramque Aures præcipuè, aut Capiti derafo; injecto protinùs *Enemate* laxante.

Utcunque lenia Purgantia, ex Rhabarbaro potissimùm, Morbi reliquias putridas sub Finem expurgabant percommode; *Drastica* tamen, aut *Aloëtica*, pestiferos omninò habuerunt Effectus: quorum nempe Ufu intempestivo vim magnam Sanguinis dejectam vidimus, & horrenda excitata Tormina: imò post *Catharsin*, etsi valdè lenem, Haustus *paregoricus* erat omninò necessarius.

Quamplurimi hoc Morbo correpti fuerunt, pauci verò perière.

AUGUSTO.

Parùm utique Pluviæ durante Augusto; Initio quidem & sub Finem aliqua decidit, tunc quoque è madido Noto crassus influxit & valdè humidus Aër. A x^o ad xxiv fervida ac aprica Tempestas, Subsolano plerumque afflante placidè. Haud insignis erat elevatio, aut depressio, *Barametri* hoc Mense.

Pluvia

Pluvia 1. 3. 5. $\frac{1}{6}$. 9. 24. $\frac{1}{26}$. 27. $\frac{1}{29}$. 31.

Dig. Dec.

= 1.002.

Magna sæpe Roratio Mense medio. Tonitru è longinquo ab Occidente 20. 23.

§ Altitud. maxima 16. 29.9. E b N 1. } media 29.6.
 — minima 6. 29.2. W N W 2. }

Dies frigid. 8. 37. N N W 1. } media Therm. Altitud.

— fervid. 23. 18. Malacia } $28\frac{8}{30}$.

Febris *epidémica* perdurat adhuc : medio autem Mense Pustulæ rubræ, *miliæres*, longè erant frequentiores quàm Mense proximè elapso. *Variolæ* mali admodùm moris sæviunt. Scabies jam plurimos infestat, eos præcipuè, qui ab *epidémica* Febre convaluerant.

SEPTEMBRI.

Hoc Mense ruebant Vapores, quos fervor Æstatis excitaverat, in Pluvias nempè graves & perpetuas resoluti ; Aër interim erat maximè crassus ac humidus : rara Apricitas, *Barometer* demissus valdè, Vultur nus fere assiduè à secundo Die ad decimum sextum, isque non rarò vehemens ; exin ad Finem usque Libs furens sæpe.

Pluvia $\frac{1}{2}$. $\frac{1}{4}$. $\frac{1}{6}$. $\frac{1}{12}$. 15. $\frac{1}{16}$ — $\frac{1}{19}$. $\frac{1}{21}$.

Dig. Dec.

22. $\frac{1}{23}$. — $\frac{1}{30}$ = 6.498.

Procella 8. Nocte. S E b S — 21. S S W.

— 22. W S W. Turbo 10. E b N. AB. 12.

E b S.

E

§ Altitud.

$\frac{3}{8}$ Altitud. maxim. 3. 29,5. E b N 1. } media 29,2 $\frac{1}{4}$.
 ——— minim. 16. 28,7. S S E 3. }
 Dies frigid. 23. 42. W S W 2. } media Therm. Altitud. 32 $\frac{1}{4}$.
 — tepid. 1. 28. W 1. }

Variolæ adhuc malignæ grassantur maximè cum Maculis purpureis, sæpe etiam nigris, interspersis : Statu morbi Pustulæ nigrescunt, aut crudo diffuunt *Icbore*. Crustæ nigræ diu admodum, etiam convalescentibus, adhærescunt ; *Crisis* in *Confluentibus* difficillima, nec Febri sæpe Finis est nisi post xvii, sæpe non nisi post xxi, Diem ; Vermibus persæpe ex Alvo dejectis. — (B) Febris *epidemica* etiamnum perdurat, rariùs autem.

OCTOBRI.

Initio Pluvia, tunc Apricitas, surgente *Mercurio* ; derepentè autem cecidit : à xv ad xxiv Pluvia perpetua, Vento subinde ex Plagis australibus furente : à xxiv tamen ad ipsum Finem inter Boream & Vulturum constitit, parcâ cadente Pluviâ.

Pluvia $\frac{1111}{1}$ — $\frac{111}{5}$. 6. 9. $\frac{1}{11}$. 12. 15. $\frac{1}{16}$. —
 Dig. Dec.
 $\frac{11}{19}$. $\frac{11}{20}$. $\frac{1111}{22}$. $\frac{1}{23}$ — 26. 31. = 3.985.

Procella 11 Nocte. S W — gravis cum Fulgure & Tonitru 19 Nocte. S S W. — mane E S E. Grando 12. 20. 21. AB. 14. N W 1.

$\frac{3}{8}$ Altitud. maxima 8. 30,0. Malacia. } media 29,4. $\frac{25}{7}$.
 ——— minima 19. 29,0. S S W 4. }

Dies frigid. 14. 55. N W b W 1. Pruma mane.
 — tepid. 9. 34. S W 3.

{ media
 Therm.
 Altitud.
 43 $\frac{1}{2}$ 7.

Sæviunt adhuc *Variolæ epidemicæ*, non hîc solùm, sed undique ferè; eæque sæpe malignæ & atræ, quarum Crustæ nigræ, diu adhærentes, Faciem deturpant maximè.

Febris *secundaria* solito vehementiùs urget, ac perdurat diutiùs; non rarò ad vigesimum usque Diem & ultrà, pluresque sub Tartara mittit. Ad hanc verò arcendam nihil successit feliciùs, nihil optatius, repetitis *Catharticis*, adjecto interdum Calomelane; *Paregoricis* verò interpositis subinde. Hoc non solùm in carissimis meis Liberis expertus sum, sed in quamplurimis aliis, faustissimo utique Eventu; sane vix ulla alia Medicina profecit.

Qui vult de hoc Argumento plura, adeat Epistolas viri, dum viveret, undique perdocti, JOANNIS FREIND; nec non illustrissimi RICARDI MEAD, aliorumque doctissimorum Medicorum, unà conscriptas: etiamque, si non pigebit, quæ & * ipse de hac Re olim differui.

Vix quicquam profectò in his *Variolis* magis funestum observavi, quàm Rigores accedentes, aut Horrores, in ipsa Morbi Ἀκμῇ: Symptomata utique in isto Morbo, isto Tempore, atro semper Carbone notanda!

Febris lenta, *nervosa*, jam fere cessavit penitus.

F 2

NOVEMBRI.

* *Act. Philosophic. Anglic. N°. 390.*

NOVEMBRI.

Totus Mensis fuit procellosus admodum, ac maximè pluviosus; Libs sæpe furebat & Auster: hinc *Baroscopium* subsedit plurimum. Maximæ sunt Inundationes undique.

Pluvia $\frac{1}{1}$. $\frac{2}{2-4}$. $\frac{3}{6}$. $\frac{4}{7}$. $\frac{5}{8}$. $\frac{6}{9}$. $\frac{7}{11-13}$. $\frac{8}{16}$.
 $\frac{9}{18}$. $\frac{10}{19}$. $\frac{11}{20}$. $\frac{12}{23}$. $\frac{13}{24}$. $\frac{14}{25}$. $\frac{15}{26}$. $\frac{16}{27}$. $\frac{17}{30}$. = 6.333. Dig. Dec.

Procella 2. S S W—6. Nocte. S W—18. & 19. Nocte. S W—24. Nocte. S b W—27. multo mane W N W. Magnum Lumen boreale 5° H x. p. m. W N W 1.

3 Altitud. maxim. 22. 30,0. W N W 1. } media 29.4 $\frac{25}{9}$.
 ——— minim. 25. 28,7. S W 3. }
 Dies frigid. 21. 56. N W 1. } media Therm. Altit. 47 $\frac{24}{9}$.
 — tepid. 3. 40. S S W 3. }

Variolæ epidemicæ adhuc.—Febricula *catarrhalis* cum importuna Tussi, levi *Dyspnæâ*, *Anorexid*, Languore & Doloribus *rheumaticis*, sævit passim; cum autem solito vehementior est, in notham abit Pleuritidem, aut Peripneumoniam: at ex facili abigitur plerumque Missione Sanguinis, ac *Emetico* leni; unum, alterumve, postea applicando *Epispasticum*, & tunc exhibendo Diluentia, blanda *Sudorifera*, *Papaverina*, &c. inter quæ, Sp. Volat. Oleos.—C. C. Elix. Asthmat. ex sero Lactis Canariensi diluto, tepido, profuerunt maximè.

DECEMBRI.

D E C E M B R I.

Perduravit nimboſa valdè & pluvia Tempeſtas Diem aduſque decimum Decembris, Libanoto fremente ; inde verò fortis ab Oriente Ventus *Mercurium* erexit plurimùm, ſudo nonnunquam conſequentè : à decimo nono deflexit rursùs ad Auſtrum per aliquot Dies, & multa Pluvia cecidit. Ad Finem Menſis Apricitas. Aër per totum craſſus maximè & humidus, ac ſolito tepidior, nempe ut in ſuperiore Menſe fere.

Pluvia $\frac{''}{1}$ — $\frac{''}{3}$.— $\frac{''}{5}$.— $\frac{'''}{7}$ — $\frac{''}{9}$. 11— $\frac{'}{13}$. 18— $\frac{''}{20}$.

$\frac{''}{21}$. $\frac{''}{23}$. $\frac{''}{24}$. $\frac{''}{25}$. $\frac{''}{28}$. = 4.180. Dig. Dec.

Grando vehemens 3. a. m. Nix. 16. E N E 1. Gelu 15. 16. Procella 3. Nocte. S W—5. S S W Permagnus Maris Æſtus 8. S S W 3.

§ Altitud. maxim. 16. 30,2. E N E 1. } media 29.6 $\frac{2}{30}$.
 ——— minim. 1. 29,0. S W 3.

Dies frigid. 16. 63. } media Therm. Altitud. 51 $\frac{17}{36}$.
 — tepid. 8. 44. S 2.

Tuſſes, Febris *catarrhalis* & *Variolæ* adhuc *epidemicæ* : Mania ſolito frequentior.

Tota Pluviæ Quantitas, Anno MDCCXXIX.
 Dig. Dec.
 33.055.

Notæ breves.

(A) Haud rarò equidem notavi, verno præsertim Tempore, Glaciem, etsi *Thermometrum Hauksbeianum* fuit ad 55 solùm; mediâ autem Hyeme nullam, cùm tamen ad Gradum 65 & ultrâ descenderit: quod quidem, Februario elapso, Diem inter decimum septimum & vigesimum primum contigit: tunc enim vix ulla, vel levissima, Glacies erat, quamvis *Atmosphæra* erat valdè frigida, Ventusque fortis ab Oriente Spiritum *Thermometri* deprefferat ad 67 usque.—Notante clarissimo Cyrillo Aët. Philosoph. Anglic. N°. 424 & 430; cùm Spiritus Therm. Hauksbeian. est ad 55 tantùm, Gelu adest Romæ plerumque.—† Gradus adeò Frigoris, quo Glacies producitur, non videtur fixus & certus: quod sanè haud leve Argumentum est Congelationem non à sola Privatione Motûs, aut Caloris, pendere ‡.

(B) Annon humida calidaque Temperies Aëris, Æstate prægressâ, Fibras relaxando plurimum Sanguinem atque Lympham ad Lentorem nimium disposuerat? Olea verò Salesque Corporis ad Acrimoniam justo majorem? Idque præcipuè cùm & istis accesserit *Atmosphære* Pressura solito plerumque minor? Estne ergo manifesta fatis Febris hujus, & *Variolarum* malignarum, unâ grassantium, Causa?

Per talem *Atmosphære* Constitutionem Morbi contagiosi haud dubio propagantur maximè;
tunc

† Vide *Prolegom.* p. xvi.

‡ *Ibid.* p. xiii.

tunc enim Latrinæ, Mephitides & putrida omnia, longè pejùs foetent : imò Animalium Caro, bubula scilicet, aut ovilla, longè citiùs corrumpitur quàm sicco durante, ac frigido, Aëre, qui impura & morbida *Effluvia* excitat altiùs dissipatque. Cùm verò circumvolitent, imò quasi Terræ Superficiem circumvallent, Quantitate multò majore hauriuntur, non solùm ipso cum Spiritu, sed & per omnes etiam Corporis *Poros* : neque enim jam *Atmosphære* Pondus idoneum, & debita Fibrarum Vis, fatis validè impellunt Humores, aut Contagia propellunt ; quo plus Virûs autem excipitur, eo pejores edit Effectus. Frigida contrà, vel procellosa, Tempestas, aut Contagem arcet, aut pestilentem dispellit Auram.

Quinetiam perdurante Aëris Constitutione calidâ, ac humidâ, Humores ipsi Corporis Lentorem nimium contrahunt & Acrimoniam : unde Contagii Vim tunc accipiunt promptiùs. Multum utique facit instans Sanguinis status ad promovendum, aut arcendum, Veneni Effectum. Hunc Vipera mordet, aut rabidus Canis, illumque itidem ; alterum cita mors abripit, alter vix quidem ægrotescit. Hinc hyberna Frigora non solùm Febribus contagiosis obstant, quatenùs Aërem faciunt puriorem, sed & fibras Fluidaque Corporum nostrorum corroborando minùs obnoxia Pestilitati reddunt : atque ideò quoque Medicamen, quod hoc efficere potest, quale quidem est Cortex Peruvianus cum *Alexipharmacis* idoneis & *Stomachicis*, optimum proculdubio *Prophylacticum* erit. Ego uti soleo Tincturâ Quinquinæ cum Cortice Aurantiorum Hispalensium & Radice Serpentariæ Virginianæ ex Vino Hispanico, aut Spiritu Vini Gallici.

CONSTITUTIO

AËRIS, &c.

Anno MDCCXXX.

JANUARIO.

INCIPIENTE Anno insignis *Barometri* Altitudo sudum fecit Cœlum &, Boreâ assiduè perflante, frigidum: *Atmosphæra* interim fuit tenuis & sicca, at nonnunquam glacialis quædam Nebula omnia Gelu quasi incrustabat, Die duodecimo potissimùm. Sub Finem Mensis, vergente ad Occasum Vento decidit *Mercurius*: ad ipsum verò Finem resurgebat, quod Serenitatem reduxit & Gelu.

Pluvia 14. 17. 20—24. 27. $\frac{1}{28}$. 29. Nix 4.
Dig. Dec.
= 0.666.

§ Altitud. maxim. 10. 30,6. E N E 1. } media 30.0 $\frac{5}{36}$.
—— minim. 28. 29,4. S W 3. }
Dies frigid. 12. 70. Malacia. } media Therm. Altit. 59.
— tepid. 28. 52. S W 3. }

Variolæ sæviunt adhuc, haud tamen ita lethales: Febris *catarrhalis* plures adhuc infestat. Paroxyfmi graves asthmatici frequentes.

FEBRUARIO.

FEBRUARIO.

Durante Februario Ventus ab Occidente, aut Meridie, frequens Pluviam demisit & *Baroscopium*; exeunte autem Mense Aquilo Glaciem, Grandinem, Nivem, miro quodam Modo; pulchrâ nempe Apricitate intercurrente subinde, maxima cum Aëris Tenuitate & Siccitate, induxit: delabente tamen usque *Barometro*.

Pluvia 2—^{///}4—6. ^{"/}8. [/]11. [/]13. 15. 16. 18. 20.
Dig. Dec.

Nix 8—perpetua 27. Grando 14. 24 = 2.315.
Lumen boreale permagnum 23. H. 9. p. m.
N b E 1.

§ Altitud. maxim. 1. 30, 1. E b N 1 } media 29.5²/₃.
—— minim. 27. 28, 8. E N E 2. }

Dies frigid. 1. 66. E b N 1. } media Therm. Altit. 52¹/₂.
—— tepid. 20. 48. W 1. }

Variolæ adhuc *epidemicæ*, sed distinctæ, & rarò mortiferæ: *Pleuritis* & *Peripneumonia* passim. Morbi colici graves sub Finem Mensis, ab eadem fortè (A) Causa, quæ fuit *Pleuriditis*: utrisque enim *Missio Sanguinis* profuit maximè; Cruorque æquè viscidus ex Colicis, ac ex *Rheumaticis*, aut *Pleuriticis* effluxit. Lenia tantùm & *anti-phlogistica Purgantia* juvabant, nocebant prorsùs *Drastica* & *Medicamenta calidiora*; imo horrenda sæpe excitabant Tormina, ac Urinam suppresserant penitus: *Clysmata* utique & *Fomenta emollientia* inveni utilissima.

MARTIO.

MARTIO.

A quarto Martii Die octavum adusque Auster nimbosus Mercurium maximè depressit, plurimâ ruente Pluviâ; inde ad decimum quintum nulla, nisi decimo, afflante plerumque Favonio: tunc cadente rursûs Barometro Pluvia quoque descendit usque ad vigesimum primum: sub Finem verò resurgebat Barometer, licet Ventus variabat quotidie.

Pluvia $\frac{''}{3}$. $\frac{''}{4}$. $\frac{'}{5}$. $\frac{'}{6}$. $\frac{'''}{7}$. 10. 15. $\frac{''}{17}$. $\frac{''}{18}$. $\frac{''}{19}$
 — $\frac{''}{21}$. $\frac{'}{25}$. 26. 28. 29. Grando 5. 23. = 3.442.
 Dig. Dec.

Levis AB. 9. H. 11. p. m. Malacia. Procella gravisque Pluvia 6. fera Nocte. S S W.

⌘ Altitud. maxim. 31. 29.9. N 1. } media 29.4 $\frac{12}{1}$.
 ——— minim. 7. 28.5. S b W 3^x. }
 Dies frigid. 1. 63. N N W 1. } media Therm. Altit. 49 $\frac{22}{1}$.
 — tepid. 13. 42. Malacia. }

Variolæ adhuc *epidemicæ*, at Ruri maximè. Morbi colici graves passim; necnon Peripneumoniæ Affectibus *nervosis* stipatæ, sub Finem Mensis præcipuè.

APRILI.

Ab ipso Initio Aprilis ad decimum octavum Diem varia fuit Cœli Facies ac Tempestatis, variante paululùm subinde *Baroscopio*: tunc Subsolani Afflatus Nubes dispulère & Pluviam, *Atmosfera* quoque sicca facta est & tenuis valdè.

Malacia

Malacia interfuit frequens hoc Mense, plurimum Noctu decidente Rore.

Pluvia $\frac{1}{3}$. $\frac{1}{7}$. $\frac{1}{9}$. $\frac{1}{11}$. $\frac{1}{13}$. $\frac{1}{16}$. — 18 = 1.258. Dig. Dec.
Tenuis Glacies mane 20. E b N 1. Levis AB.
1. Malacia — 3. W N W 1.

§ Altitud. maxim. 20. 30, 1. E b N 1. } media 29.7 $\frac{15}{9}$.
— minim. 17. 29, 3. W S W 2. }
Dies frigid. 4. 52. N W b W 2. } media Therm. Altitud.
— tepid. 28. 37. Malacia. } 43 $\frac{6}{9}$.

Morbus colicus & *Variolæ* adhuc passim. Febres *nervosæ*, remittentes, intermittentes, levi sæpe Delirio accedente, frequentes. Tumores Capitis *erysipelatosi*, medio præsertim Mense: sub Finem Tusses, Pleuritides, Peripneumoniæ, & veræ, & nothæ.

M A I O.

Fremuit ab Oriente, aut Septentrione, Ventus, accedente magnâ *Atmosphæræ* ficcitate, donec octavo Die, stagnante Aëre, Pluvia decidit: ab undecimo ad vicesimum incerta admodum & pluvia Tempestas, declinante *Barometro*, humidoque factò Aëre; dehinc, etsi Pluvia fuit parca, Tempestas haud aprica sequuta est.

Pluvia $\frac{1}{8}$. 11. $\frac{1}{13}$. $\frac{1}{14}$. 15. $\frac{1}{17}$. $\frac{1}{18}$. 19. $\frac{1}{23}$.
Dig. Dec.
25. 28. = 1.604.

§ Altitud. maxim. 1. 29, 8. E b N 3. } media 29.5 $\frac{7}{9}$.
— minim. 19. 29, 0. S 2. }
Dies frigid. 3. 46. N b E 2. } media Therm. Altitud. 37 $\frac{2}{9}$.
— tepid. 31. 30. N W 1. }

Febres

Febres intermittentes & remittentes cum profusis Sudoribus jam grassantur, quibus, in Paroxysmis, accedit sæpissimè aut Delirium, aut *Diarrhœa*: hæ, vel ex levi Errore, in continuas malignas, *nervosas*, transibant haud infrequenter. Crebræ quoque hoc Mense fuere Febres *rheumaticæ*, pleuriticæ, peripneumonicae; facilè autem & abundè (B) expectorabant Sputa flava, subrubicunda, eaque brevi *judicatoria*; adeò ut, nisi ipso Morbi Initio, Venæ sectionem, saltem repetitam, haud desiderarent.

JUNIO.

Prævaluit hoc Mense Ventus occidentalis, nunc ad Austrum, nunc ad Septentrionem flectens; & medio & exeunte Junio Aër valdè humidus: nulla fuit notabilis *Barometri* elevatio hoc Mense.

Pluvia 6—9. ¹¹ 10. ¹¹ 11. ¹ 12. ¹ 15. 17. 18. 24.
Dig. Dec.
26—28 = 1.715.

§ Altitud. maxim. 1. 29,8. N W 1. } media 29.5 ¹⁶/₁₀₀.
—— minim. 15. 29.1. S W 1. }
Dies frigid. 10. 41. W N W 1. } media Therm. Altit. 33 ³/₁₀₀.
— calid. 28. 28. Malacia. }

Jam fere vanescunt penitùs Febres *συνεχέες*: vix ullæ nisi de Languore Virium Querelæ, quod inter omnes.

JULIO.

JULIO.

Spiravit usque ab Occidente Ventus, is verò lenis, & paulò magis vergens ad Austrum, toto Julio, Malaciâ sæpe interveniente: eadem pene, quæ in superiore Mense, Tempestas, ni quòd *Atmosphæra* magis humida esset, tepida & nebulosa, sub Finem Mensis præsertim.

Pluvia $\frac{1}{1}$. $\frac{1111}{7}$. 8. 10. 16. 25—28. $\frac{1}{29}$. $\frac{111}{31}$.
Dig. Dec.

= 2,050.

Tonitru è longinquo 1. Fulgur & Tonitru cum gravissima Pluvia. 7. W 1.

§ Altitud. maxim. 15. 29,9. Malacia. }
— minim. 29. 29,3. W S W 2. } media 29,6 $\frac{2}{3}$.

Dies frigid. 2. 40. N N W 3. }
— calid. 22. 27. Malacia. } media Therm. Altit. 31 $\frac{17}{31}$.

Variolæ mali admodum Moris per totam fere Cornubiam: maximæ de Languoribus Querelæ undique, ac plurimi *hysterici* & *hypochondriaci* Paroxyfmi. Exeunte Mense Icterus frequens valdè, ac plures Febres lentæ; aliquæ *miliares*. Jam Lues bovina grassatur.

AUGUSTO.

Ab initio Augusti ad Diem decimum septimum Ventus fuit varius, plerumque verò ab Occidente; tunc orsus est Aquilo; sudo consequente Cœlo: inde Boreas, aut Vulturnus ad ipsum Finem. Aër fuit hoc Mense humidus sæpe

sæpe & nebulosus ; à decimo septimo tamen ad
vicefimum tertium fatis ficans.

Pluvia $\frac{1}{1}$. 6. 9. $\frac{11}{14}$. 15. 23. $\frac{12}{26}$. 27. 29. $\frac{13}{30}$.
Dig. Dec.
= 1.538.

Magna AB. 28. E 2. Fulgur & Tonitru è
longinquo 26.

§ Altitud. maxim. 18. 30,0. N 1. } media 29.6.
—— minim. 26. 29,2. S S E 2. }
Dies frigid. 24. 39. E N E 1. } media Therm. Altit. 29 $\frac{20}{31}$.
— calid. 12. 22. Malacia. }

Morbus regius frequens etiamnum cum Febri-
cula & gravi nonnunquàm *Hæmorrhagia*. *Variola*
adhuc in Vicinia Cornubiensi ; perpauci aliter
Morbi.

S E P T E M B R I.

Multa Pluvia decidit inter quartum & deci-
mum quintum Diem Septembris, Vento interim
variante quotidie ; post id Tempus Euris ferè
perpetuus, at Pluviæ parum, quamvis Cælum
fuit plerumque nubilum, & Aër sæpe valdè
humidus. Maxima Roratio à decimo septimo
ad vicefimum quartum.

Pluvia 4. $\frac{1}{5}$ —10. $\frac{11}{11}$. $\frac{12}{12}$ —15. 26. = 2.068. Dig. Dec.
Levis AB. 24. E b S 1—27. N N W 1—
magis lucidum 26. Malacia.

§ Altitud. maxim. 18. 30,0. E 1. } media 29.5 $\frac{23}{29}$.
—— minim. 11. 28,8. S W 3. }
Dies frigid. 18. 45. Pruina. } media Therm. Altitud. 34 $\frac{14}{29}$.
— tepid. 6. 29. S 2. }

Plures

Plures *Apoplexiâ* & *Paralysi* correpti sunt. Mulieres multæ Tumore Crurum *erysipelatoso* vexantur : Tusses & Coryzæ sub Finem frequentes,

OCTOBRI.

Perflavit Diem adusque octavum Ventus orientalis violenter, quarto autem & quinto vehementissimè ; adeò ut omnes fere Arbores, ictas quasi Fulmine, Foliis spoliaverit ; imò plures evertit funditùs. Postea multo lenior ab Occasu, aut Meridie, successit Ventus, Finem adusque durans, multâ interim ruente Pluviâ. (C) Tantos excitavit Vapores Procella Mensis initio, ut reddita esset inde Atmosphæra maximè humida ; Frondes Arborum Gustu valde falsas deprehendi ad tertium & ultra à Littore Lapidem : adeò Mare perturbavit.

Pluvia 6. $\frac{1}{7}$. $\frac{1}{8}$ —10. $\frac{1}{12}$. $\frac{1}{14}$. $\frac{1}{17}$. $\frac{1}{18}$ — $\frac{1}{23}$

—25. $\frac{1}{28}$ — $\frac{1}{30}$. $\frac{1}{3}$. 372. Dig. Dec.

Procella 3. E 4_x—4. E 4^x—5. E b N 4^x.

Altitud. maxim. 16. 29,8. W 1. } media 29.4 $\frac{8}{30}$.
minim. 5. 29,1.

Dies frigid. 6. 53. E 3. } media Therm. Altitud. 41 $\frac{5}{30}$.
— tepid. 15. 38. Malacia.

Multæ Tusses & Affectiones *rheumaticæ* toto hoc mense, at fere sine Febre. Morbi colici, *Diarrhœa* plerumque comitante, quamplurimos invadunt ; at longè vehementiùs cùm sine *Diarrhœa*. Asthma, & notha Pleuritis, passim.

NOVEMBRE.

NOVEMBRI.

Initio Mensis horrida Tempesta; primo Die Fulgur cum Tonitru vehemens, gravissimâ ruente Pluviâ, Libs porrò sævissimè perfurebat; ab octavo autem magis læta Rerum Facies, *Mercurio* refurgente, ac Favonio flante: decimo sexto tamen Libs recurrit nimbosus & pluvius admodum; Aër interim maximè humidus. A vicesimo sexto Septentrio perpetuus, qui *Barometrum* reddidit elatum valdè, Aëremque siccum, accedente Gelu.

Pluvia $\frac{''''}{1}$ — $\frac{''}{3}$ — $\frac{''}{5}$. 6. $\frac{''}{8}$. 10. 11. 15. $\frac{''''}{17}$. $\frac{''}{18}$.

$\frac{''}{19}$. 20. $\frac{''}{21}$. $\frac{'}{22}$. 23. 27. = 4.480. Dig. Dec.

Procella 1. S W 4^x —2. S W 4^x —3. S W b S 4^x —17. S W 4. Nix multa 25. p. m.

§ Altitud. maxim. 30. 30,4. N 1. }
 ——— minim. 3. 28,9. S W b S 4^x . } media 29.7 $\frac{2}{3}$.
 \ Dies frigid. 30. 65. N 1. }
 — tepid. 22. 41. W 1. } media Therm. Altitud. 48 $\frac{2}{3}$.

Morbi colici plures cum affectibus *rheumaticis*: Gravedines & *Catarrhi* frequentes: *Synochus* putrida passim.

DECEMBRI.

Permagna fuit *Barometri* Altitudo Mense Decembri, Septentrione, Boreâ, aut Euro, afflantibus assiduè.

Incipiente Mense rigidum Gelu, tunc quoque, ac sæpe pòst, serenitas: à vigesimo primo ad

ad Finem usque Aër valde humidus, Pluviâ subinde cadente.

Pluvia 8. 10—12. $\frac{16}{16}$. 23. $\frac{25}{25}$. $\frac{26}{26}$ —28. 31.

Dig. Dec.

= 1.190.

Altitud. maxim. 3. 30.5. N b E 2. } media 30.0 $\frac{2}{3}$.
 ——— minim. 23. 29.5. S S E 2. }

Dies frigid. 2. 68. N N E 1. } media Therm. Altit. 58 $\frac{1}{2}$.
 — tepid. 27. 50. Malacia. }

Colica fuit frequens hactenus; *Rheumatismi* porrò cùm Inflammatione multò majore, quàm antea: Tussēs siccae, laboriosae cùm Tumore Faucium: Peripneumonia passim, sub Finem verò Mensis præcipuè. Febres lentae, *nervosae*, per Viciniam, at in Oppido rariùs.

Tota Pluviae Quantitas, quæ hoc Anno de-
 Dig. Dec.
 cidit, fuit 25.698.

Notationes aliquæ.

(A) Nihil sanè in Artem medicam pestiferum magis unquam irrepsit, quàm generalia quædam nomina Morbis imponere, iisque aptare velle generalem quandam Medicinam. Ita videlicet omnis Dolor Ventris Morbus colicus nuncupatur protinùs; indito sic Nomine, quid ultrà Empirici, Balatrões, id Genus omne, quàm Arcanum quoddam porrigere, aut *Pharmacopœiæ* cujusdam Indicem evolvendo, quærere quid ibi ad Colicen?

G

Quid

Quid inde? Elixir Salutis, Tinctur. sacra, Pil. Coch. min. vel è Duob. aut tale quid, exhibetur illicò; seu inflammata sint Intestina, seu constricta *Spasmo*: unde sæpe Toxica potiùs, quàm Remedia, fiunt.— Prudentis autem est Medici primò æstimare Morbi Causam, eumque deinde solvere tentare.— Adeò nimirum ubi sævit abdominis Dolor vehemens, fixus, pulsans, & acris Calor adest, Pulsusque velox & tensus, non protinùs exhibenda sunt acria *Cathartica*: quò plùs enim proceditur, *drastica* urgendo *Pharmaca*, eo vehementiùs furit Morbus, donec supervenit tandem *Ileos* crudelis, *Sphacelusque* demùm lethalis. Sed ante omnia, Sanguis mittendus est, nec parcè nimis: pòst enim Alvus vel leni respondebit *Cathartico*, obserata secùs validissimo. Ubi vero Pituita tenax & acida dominatur, & colicos producit Dolores, Res longè aliter se habet.

(B) In Morbis utique pulmonariis, ubi Excreatio facilis & expedita est satis, adeò non juvat Sanguinis Missio, ut eam sæpe supprimat omninò: nullo ideò Modo indicatur ex Usu fore, nisi evidens adsit *Pletthora*, aut vehemens aliquis Dolor, aut *Dyspnœa* gravis, aut sinceri Sanguinis Sputum, urgeat. Audi Coum Senem, Πτύελον χρὴ ἐπὶ πᾶσι τοῖσιν Ἀλγήμασι τοῖσι περὶ τὸν Πλευμόνα καὶ τὰς Πλευράς, ταχέως τε ἀναπλύεσθαι καὶ εὐπετέως. Hippocrat. Prognostic. vide & ibidem paulò infra: porrò Coac. Prænotion. 13. Sect. de Pleuritide & Peripneumonia, ex editione Dureti: perpende etiam, quæ Ballonius in Epidemic. de hac Re optimè conscripsit; si is non est, quæ ex eo & Dureto diligenter congeffit Baglivius. Appendic. ad Pleuritidem. Tyroni certè medico consulo,

ut non audeat tractare Pectoris Morbos, antequam ista probè perlegerit.

(C) Plures utique Vapores excitat Procella quàm vel Sol ardentissimus, potissimum si à Mari venit: hinc post Procellas graviores Atmosphæra plerumque redditur nebulosa valde, & graves corruunt Pluviæ; condensatis scilicet modò Vaporibus, quos Vehementia Tempestatis disperferat undique.

Minutissimæ quidem Aquarum Particulæ, sub Forma Vaporis, per Aërem diffusæ se mutuò fugere videntur; at Frigore condensatæ, vel adversis concurrentibus Ventis congestæ, aut Montibus impactæ obstantibus, in mutuos Amplexus ruunt & decidunt illicò.

C O N S T I T U T I O

A Æ R I S, &c.

ANNO MDCCXXXI.

J A N U A R I O.

CUM novo Anno frigidissima Tempeſtas invaſit; omnia conſtricta Gelu, Nive omnia plena! Aſperam autem lenivit Brumam continua fere & pulchra ſerenitas. Venti aquilonares dominati ſunt per totum Januarium, perdurante ad Finem uſque rigidiffimo Gelu; Aër interea fuit valdè purus & ſiccus. Exeunte Menſe (A) *Barometer* decidit plurimùm, quod demirabar utique; quoniam ex iisdem Plagis flare perſtabat Ventus: hoc verò accidebat forſan ob Copiam Nivis aliis in Locis delapſæ.

Nix 2. $\frac{1}{3}$. $\frac{1}{4}$. 5. $\frac{11}{24}$. 26. Grando nivofa
Dig. Dec.

30. 31. Imbres 11. 12 = 0.622.

Fortè vix Dimidium Nivis collectum fuit; Nix nempe in Excipulo congelata, ibique reſtans, Locum haud dedit ſuccedenti, adeò ut plurima eſſet diſſolata.

☞ Altitud.

8 Altitud. maxim. 12. 30,3. N E 2. } media 29,9 $\frac{2}{3}$.
 ——— minim. 28. 29,1. N 1. }
 Dies frigid. 31. 76. N 2. } media Therm. Altit. 66 $\frac{2}{3}$.
 — tepid. 21. 58. Malacia. }

Sævit Morbus colicus usque cum acerbis sæpe
 Dolore *Rheumatico*. Tussis sicca, laboriosa, &
 Accessiones graves *Asthmaticæ*, frequentes, cum
 Tumore Faucium *anginoso* sæpissimè: his maxi-
 mè profuit *Hydromel* tepidum, Serum Lactis
Canariense dilutius cum Elix. Asthmat. aut Pil.
 Mathæi; interposito nonnunquam Oxymelite
 Scillino, & applicatis Humeris Cervicibusque
Vesicatoriis. Cruciavit plurimos plurimùm Ar-
 thritis. Variolæ passim in Cornubia.

FEBRUARIO.

Initio Februarii resurrexit *Mercurius*, at Frigus
 remisit; octavo & nono, ab Austro Procella *Baro-*
metrum depresso plurimùm: à decimo octavo
 ad Finem usque Venti Septentrionales Nubes abe-
 gerunt, nullâ omnino decedente Pluviâ; sur-
 gente iterum *Baroscopio*.

Pluvia 3. 4. 10. 11. 13. 14. 15. 16. 18.
 Dig. Dec.

Nix 20. Grando gravis 1. = 1.706.

Lumen boreale parvum 19. H. 10. p. m.
 N b E 1.

8 Altitud. maxima. 2. 30,3. E N E 1. } media 29,6 $\frac{1}{2}$.
 ——— minima. 9. 28,9. S S E 4. }
 Dies frigid. 1. 73. N N W 1. } media Therm. Altit. 57 $\frac{1}{2}$.
 — tepid. 10. 53. W 1. }

Tussis *Asthmatica* frequens adhuc. Pleuritides & Peripneumoniæ haud paucæ. Morbus *anginosus* (*the Strangles* dictus) inter Equos sævit plurimùm.

MARTIO.

Statio *Baroscopii* toto Martio fuit valde sublimis, Ventus ferme assiduè borealis, Malaciâ tamen sæpissimè intercurrente: Aër purus & maximè ficcus, exeunte Mense præsertim: Pluvia parca admodùm, at pulchra plerumque Sere-
nitas. Dig. Dec.

Pluvia 4. 12. 18. 27. = 0.140.

§	Altitud. maxim.	2.	30,4.	Malacia.	} media 30.0 $\frac{2}{3}$.
	minim.	12.	29,7.	Malacia.	
	Dies frigid.	1.	62.	N b W 1.	} media Therm. Altit. 50 $\frac{6}{11}$.
	— tepid.	14.	45.	NNW 2.	

Tusses adhuc & Angina valde frequens inter Equos. Graves Arthritidis Paroxysmi, sævi quoque *Rheumatismi*.

(B) Pleuritides, Peripneumoniæ, Pleuro-peripneumoniæ; Tusses siccæ, asthmaticæ, laboriosissimæ, sunt valde *epidemicæ*; perparcè admodùm expuunt Ægroti, anhelant maximè; multi moriuntur.

APRILI.

Boreas, isque sæpe velox valde, à primo ad duodecimum Diem Aprilis perflavit; Tempestas intereà fuit admodùm serena &, pro Anni Tempore, frigida maximè & sicca: à decimo tertio

tertio ad vicesimum Libs, aut Favonius, Pluviâ cadente & *Mercurio*: recurrebat dein ad Orientem Ventus, vicesimo secundo & tertio valde procellosus, magis post vergebat ad Austrum, humefcente *Atmosphæra*.

Pluvia 13. ^{'''}15. [']16. [']18. 19. 23. 24. 26. 28.
Dig. Dec.

= 1.254.

Gelu 7. 10. 11. Tonitru 18. Permagna AB.
26. 10. p. m. N W. 1.

§ Altitudo maxima 7. 29,9. E N E 3. } media 29.5.
— minima 16. 28,8. S S W 3. }

Dies frigid. 10. 62. N E b N. 2, rigidum Gelu. { media
— tepid 28. 43. E S E 2. — — — Therm.
Altit. $48\frac{2}{8}$.

Jam morbus inter Equos evanescit. *Variolæ* passim: Pleuritides & Peripneumonix frequentissimè sæviunt, ob Humorū Tenacitatem & difficilem Excreationem Morbus evadit valde periculosus; ubi verò expuitur facile, brevi sedatur; præcipuè si Sputa mista sunt rufo quodam Sanguine: Spumantia sanè & aquosa minimè laudo.

· M A R O. ·

Hoc Mense Subsolanus, aut Vulturū, flabant majore ex Parte, Libs aliquando, Caurus sæpius; ad Finem verò fremebat Aquilo: à decimo nono ad tricesimum primum Aër erat maximè ficcus.

Pluvia 4. 5. 6. 8. 10. 16. 17. 22. 24. = 0.634.
Fulgur & Tonitru 22. 24. Malacia.

⌘ Altitud. maxim. 30. 30,1. N N E 3. } media 29.7.
——— minim. 6. 29,3. S E 1. }
Dies frigid. 1. 48. S E. 1* } media 36 $\frac{5}{8}$.
— tepid. 23. 28. N W 1. }

Morbi Pectoris adhuc. *Variolæ sporadicæ* ;
passim *Erysipelas* ; Ischias solito frequentior :
Tempestas autem ut plurimum salubris est.

JUNIO.

Procedente Junio Aër fuit valde siccus, Ven-
tus subsolanus, aut arctois, Malaciâ non raro
intercurrente ; sensim autem delapsus est *Mercuri-*
us, Aërque factus est sensim humidior. A
vicesimo Libs plerumque regnavit, *Atmosphæræ*
Temperiem, ut solet, reddens humidam valde,
nebulosam, atque etiam frigidior.

Pluvia 10. 16 — 19. 20. 23. 24. 25. 26.
Dig. Dec.
28 = 2.148.

⌘ Altitud. maxim. 1. 30,0. E 2. } media 29.4 $\frac{5}{8}$.
——— minim. 20. 29,1. W S W 1. }
Dies frigid. 7. 38. N 1. } media Therm. Altit. 32 $\frac{5}{8}$.
— tepid. 20. 29. }

Variolæ epidemicæ æque sæpe mali moris ; sub
Crisin aut Humore crudo plenæ, aut nigram
exhibentes Faciem. *Erysipelas* frequens, cætero-
quin Mensis fuit saluber fatis.

JULIO.

JULIO.

Haud notabilis fuit *Barometri* Ascensus, aut Descensus, hoc Mense; Ventus inconstans, Malacia porro interveniebat sæpissimè, multo decedente Rore: Aër ut plurimum ficcus fuit & non rarò valde calidus, præsertim exeunte Mense.

Dig. Dec.

Pluvia ^u 7. 8. ^u 15. 16. ^u 20 — 23. ^u 25. 31. = 1.300.
Fulgur & Tonitru 31. p. m. S S E 1.

8 Altitud. maxim. 10. 29,8. Malacia. }
—— minim. 31. 29,3. S S E 1. } media 29,5 $\frac{1}{2}$.
Dies frigid. 19. 37. E N E 1. }
—— calid. 30. 21. Malacia. } media Therm. Altit. 27.

Crebræ adhuc *Variolæ*: Febres intermittentes, tertianæ potissimùm, sub Finem Mensis, at Ruri maximè.

AUGUSTO.

Ventus ab Exortu perflavit toto Augusto fere, Initio ad Septentrionem declinans, *Barometro* tamen haud multùm surgente: sub Finem Vultur nus plurimos attulit Vapores & Pluviam.

Pluvia 1 — 3. 9. 10. ^u 21. ^u 22. ^u 23. ^u 25. 26. ^u 27.
Dig. Dec.

28. 31. = 1.988.

Levis AB. 16. N b E 1. Fulgur & Tonitru 9
— 21. E S E 2.

8 Altitud. maxim. 12. 29,9. N E 1. }
—— minim. 26. 29,0. E S E 2. } media 29,4 $\frac{1}{2}$.

Dies

Dies frigid. 12. 38.
 — calid. 8. 22. N 1. } media Therm. Altitud. 29.

Sævæ Variolæ, & Febres miliares rubræ, epidemicæ; Tusses convulsivæ inter Pueros.

S E P T E M B R I.

Ineunte Septembri Libs, aut Favonius; ab undecimo Eurus fere perpetuus; Malacia frequens autem medio Mense cum Roratione maxima: ad Initium & ad Finem Aër erat valde humidus.

Pluvia $\frac{1}{2}$ 1. 2. 4. 6. 8. 18. $\frac{11}{2}$ 23. 24. 26. $\frac{11}{2}$ 27.

Dig. Dec.

$\frac{1}{2}$ 28 — 30. = 1.300.

Levis AB. 13. Malacia, permagna autem 27.
 H. 10. Malacia.

3 Altitud. maxim. 11. 30,0. E 1.
 ——— minim. 27. 29,2. S S E 2. } media 29.5 $\frac{1}{2}$.

Dies frigid. 9. 42. W N W 1. } med. Therm. Altitud. 32 $\frac{1}{2}$.
 — tepid. 1. 30. S W 1.

Variolæ passim. Febris miliaris cum pravis admodum Symptomatibus haud infrequens. Cholerae plurimæ.

O C T O B R I.

Principio afflavit Zephyrus, Malaciâ sæpe interpositâ; ortus est Vulturius undecimo, qui duravit fere ad Diem vigesimum septimum, flante tamen Borea à vicesimo ad vicesimum secundum: ad Finem Libs infremuit, labente plurimum *Baroscopio*.

Pluvia

Pluvia 6. 9. $\frac{11}{13}$. $\frac{11}{14}$. $\frac{11}{15}$. 16. $\frac{1}{24}$. 25. 27.
 $\frac{11}{28}$ — $\frac{1}{30}$. 31 = 2.366.
 Dig. Dec.

Fulgur & Tonitru 14. Vesperi, Malacia.

Cholera adhuc, Febre sæpe comitante, & non raro Eruptione *miliari* salutifera: colicus insuper Morbus jam grassatur.

NOVEMBRI.

Per Initia Novembris *Barometri* Statio fuit humilis, etsi Eurus Zephyro successit, qui spiravit à quinto ad duodecesimum; à decimo tertio ad vicesimum tertium Corus, aut Favonius, surgente *Mercurio*: inde Boreas, Finem adusque perflans, Nubes dispulit, Aërem siccavit plurimum, rigidumque Gelu induxit.

Pluvia $\frac{1}{1}$ — $\frac{11}{4}$. $\frac{1}{5}$. $\frac{1}{7}$. $\frac{1}{8}$. $\frac{11}{9}$. 10. 14. 18. 20. 22.
 Dig. Dec.
 Nix 28 = 2.356.

Altitud. maxim. 26. 30,2. N E 3. } media 29.6 $\frac{2}{5}$.
 ——— minim. 8. 28,7. S E 3. }
 Dies frigid. 30. 66. N N E 1. } media Therm. Altit. 50 $\frac{18}{5}$.
 — tepid. 3. 40. W 1. }

Mensis minimè morbosus: nihil nisi morbus colicus, isque fere à *Pomaceo* novello.

DECEMBRI.

Alta fuit *Barometri* Statio toto fere Mense, flante plerumque Cauro, aut Aquilone; Libs verò interdum Nubes atque Pluviam invexit.
 Gelu,

Gelu, idque rigidum, à decimo nono ad vicesimum sextum, Borea furente; Aër intèrèa pro Anni Tempore fuit siccissimus.

Pluvia 2. 5 — $\frac{8}{8}$. 10. 13. 15 — 17. 25. 28.
Dig. Dec.

— 30. Grando 7. Nix 26 = 1.452.

Levis AB. 19. N 1. Procella 13. fera Nocte. N W.

§ Altitud. maxim. 1. 30,2. N N W 1. } media 29.8 $\frac{8}{8}$.
—— minim. 6. 29,4. W b S 2. }

Dies frigid. 52. 67. N E 1^x. } media Therm. Altit. 56 $\frac{1}{2}$ $\frac{8}{8}$.
— tepid. 12. 49. W N W 1. }

Morbus colicus adhuc *epidemicus*; Gravedines frequentes.

Dig. Dec.

Tota Pluviae Quantitas hoc Anno fuit 17.266. at magna pars Nivis, Mense Januario, amissa fuit.

NOTATIONES.

(A) Haud exiguum sæpe, ac subitum, *Mercurii* Descensum notavi, cum instantis *Atmosphææ* Facies nulla hujus Indicia prodiderit; sed inquirendo diligentius, aut vehementes Imbres corruisse, aut Fulmina, inter finitimos reperi; unde circumfusus Aër ad *Æquilibrium* restituendum illuc ruebat confestim.

(B) Ortum duxisse videntur hi Morbi *inflammatorii* à diuturnâ Frigiditate Aëris ac Siccitate, quæ Fibras tensas nimium & Sanguinem plus justo

justo densum effecerant. Notavit olim Hippocrates, quod aquilonia Tempestas Tusses moveat, ac dolores Lateris & Pectoris excitet, Aphorism. v. Sect. 3. Ego verò observavi sæpissimè, quòd quo sicciora fuere Tempora, eo parrior Exscretio, ac Pectoris Purgatio difficilior evenit; quod tamen in Morbis pulmoneis permagni haud dubio momenti est: vix utique foelicitè solvitur Peripneumonia sine largâ Sputorum ejectione. Nec id magis promovet aliquid quàm larga & frequens Potatio tepidi alicujus Liqueoris *antiphlogistici*, nitrosi, leniterque detergentis; præcipuè post debitam Sanguinis Missionem: quòd si minùs ex Voto procedat, Gummi Ammoniacum, Scillitica, Oleosa, Detergentia, *Mercurialia* idonea, & nonnunquam etiam *Volatilia*, adjicienda sunt. At bibere affatim tepidè, imò calidè, perpetuum esse debet, durante præsertim magna *Atmosphæra* siccitate: quod & Vapore Pulmones fovet & relaxat, & Sanguinem satis fluidum conservat. “Fervida hæc Liqueorum
“Potio (ait Baglivi) est mihi in Secretis pro
“dissolvendis pertinacibus Visciditatibus in Pleu-
“ritide epidemica & maligna, nec non in
“aliis Pectoris Morbis, à tali Causa penden-
“tibus.”

At si nimia fuerit in Pulmones Destillatio, eaque cruda & acris, eam lenire oportet *Opiato* idoneo, quale est Syrupus è Meconio, Laudanum, Elixir asthmaticum, Pilula Mathæi, &c. Cursumque Humoris avertere debemus *Epispasticis* admotis; idque præcipuè Suris internis, modò magna adsit *Dyspnœa* & *Anacatharsis* difficilis: sunt enim salutifera maximè. Vel ipse Medicinæ Parens Abscessus ad Tibias ortos in
Morbis

Morbis etiam vehementibus Pulmonis utiles pronuntiavit : αἱ δὲ Ἀποσάσεις αἱ ἐς τὰ Σκέλεα, &c. Hippocrat. Lib. Prænotion. Quantus sanè Consensus est has inter Partes ab hoc uno elucet satis ; quod, qui ex Asthmate veteri Tumore Pedum hydropico laborant, Asthmate liberentur : sponte autem evanescente Tumore, vel Arte repulso, protinùs anhelant.

Sed ut in Peripneumoniacis movere Sputa opportunum est maximè, id in simplice Pleuritide moliri ineptum est prorsùs. Nihil enim hic æquè juvat ac larga, frequens, & matura Sanguinis Missio, interpositâ quoque multâ, diluente, emolliente Potione ; hæc enim Sanguinem diluit & fovet, dum Fibras nimis rigidas relaxat, tandemque coacta resolvit ; præcipuè Nitro & Camphorâ rectè assumptis ; quibus & subinde rectissimè adjungitur Papaveris Lacryma, ad compescendam nempe Doloris Vehementiam : huic enim inest etiam relaxandi Vis maxima, adeoque in omnibus Morbis, ex nimiâ *stricturâ* (ut Methodici loquuntur) ante omnia juvat. Hinc est quod rapidum nimis Sanguinis Cursum reprimit, & morbidæ materiæ *Pepsin* promovet maximè : hinc vides plerumque post Opii Usus Sedimentum in Urinis copiosum.

Vera sanè Pleuritis haud magis *Bechica*, *Eclegmata*, atque id genus alia, poscit quàm Inflammatio Cruris, aut ipsa Podagra : longè profectò magis proficimus Fomentis idoneis ; hæc enim sæpissimè levant Dolorem, Morbumque evocant.—— Imò in pertinace ac sævo Dolore Cucurbitulæ, atque etiam ipsæ scarificatæ, juvant maximè, aliis vix aliquid proficientibus. Sic Celsus, Capit. de Laterum Dolore. “ Confugiendum

“ giendum ad Cucurbitulas est antè summâ incisâ Cute.” Sic Aretæus Cappadox, ἐπιδη-
 λοτάτη γὰρ ἐπὶ τῶν Πλευρίτικῶν ἢ ἀπὸ Συκίης Ὀφελείη,
 Cap. de Curatione Pleuritid. Quidni & *Epispas-
 tica* quandoque in graviore Casu admoveantur? Veterès sanè frequenter Sinapi super Pectus im-
 ponebant.— Vivit adhuc & viget bonus qui-
 dem ad sacra Minister, qui, multis abhinc An-
 nis, Pleuritide sævissimâ correptus erat. Hunc
 nihil prælarga, eaque quater repetita, Sanguinis
 Detractio juvabat, Anodyna & Fomenta parum,
 brevi recurrenre vehementer Dolor: tandem
 levi Scarificatione facta, leniterque Cucurbitulis
 extracto Cruore, *Vesicatorium* superimponi iussi.
 Quid fit? intra perpaucas Horas evanuit omnino
 Dolor, neque postea recurrit. Fateor equidem
 quod Ulcuscula paulo difficiliùs sanarentur; sed
 quid istud, ubi Mors aliter brevi fuerit pro
 Remedio?

Quandoquidem ergo tanta sit differentia Pleu-
 ritidem inter & Peripneumoniam, non erit alie-
 num forsan *diagnostica* utriusque Signa descri-
 bere.

Proprium est Pleuritidis incipere à Rigore,
 quem mox Calor ardens excipit; hisque confe-
 ssim accedit Lateris Dolor vehemens, pungens,
 nunc ad Spinam, ad Claviculas sæpe, nonnun-
 quam ad anteriora Pectoris, tendens: dum verò
 hæc vigent, insignis adest Pulsûs Durities, Chordæ
 admodum tensæ vibrantis adinstar. Hæc qui-
 dem Pleuritidis Signa *pathognomoni* κώταλα prorsus
 agnosco; Tussis utique, Pace dixerim Ga-
 leni, haud rarò abest omnino.

Peripneumonia,

Peripneumonia, ut ex Hippocrate Celsus, plus Periculi quàm * Doloris habet. Pulmonum Gravitas ac *Dyspnæa*, Pectoris Oppressio, & Spiritus ex Ore fervens, purulentorumque Rejectio, Febre comitante ac Tussi, propria & minimè fallacia sunt Peripneumonix Indicia.

Fateor equidem quod hi Morbi, longè frequentius quàm vulgo putatur, aut invadunt unà, aut invalescenti Pleuritidi Peripneumonia quoque accedit: ideò Riolanus horum conjunctionem rectissimè nominavit *Pleuripneumoniam*. — Perpende modò utriusque Morbi Sedem, ita Rationem ex facili videbis cur hoc evenit sæpissimè. Exeunt namque ex *Aorta* ad Angulos penè rectos Arteriæ *intercostales*, ex quibus pleuriticæ; exeunt ex eadem ad eundem fere Modum Arteriæ *Bronchiales*, Pulmonis Substantiam irrigantes. Jam ergo cùm multo abundat Glutinè Sanguis, & Vasa, solito magis elastica, Humores validissimè propellunt, Pars magis viscida Sanguinis, utpote levior, ad Aortæ Latera urgetur, dum fuit mobilior puriorque per Axim Canalis; proinde & in Vascula Pleuræ & Pulmonis, modo descripto ab Arteria magnâ producta, impellitur: unde Sanguis maximè crassus, parumque idoneus harum Arteriarum Ramusculos permeare, Obstructiones ibidem ac Inflammationes creat. Quis adeò non videt, ita non mirandam esse Peripneumoniam cum Pleuritide conjunctam, ut mirum magis videatur, cur uterque Morbus, eadem urgente Causa, non semper concurrat simul; eoque magis cùm Lobi Pulmonum

Pleuræ

* Ἀπονία ἢ μὲν Φλεγμονὴ Πνεύμων, ἀποσιὸν γὰρ ἡ φύσις αὐτοῦ;
Aret. Cappad. Capit. de Peripneum.

Pleuræ coalescant, quod non rarò, cæterà sanis, accidit?

In ipso quidem Initio omnis Peripneumoniæ Sanguis rectissimè mittitur ex magno Vase, per magnum Vulnus, ut Quantitas & Vis ejus minuantur, & Locus adsit Diluentibus; ac ne, dum urget usque Inflammatio in extremis *Bronchialibus* Arteriis, ipsi etiam Ramusculi Arteriarum pulmonalium inde compressi, obstructi quoque brevi fierent, unde sævissima oriretur Peripneumonia, jugulans ocysimè; potissimùm si multæ *Arteriolæ pulmonales* affectæ sint: quo in Casu vix aliquid proficiat nisi largissima Sanguinis Detractio, imò fere ad Deliquium usque.— Pro Ratione autem majoris, aut minoris, respirandi Difficultatis, major, minörve, Cruoris Quantitas emitti debet. Pulsus enim haudquam in hoc Morbo hujus satis fidus est Index; quandoquidem sæpe ob impeditum Sanguinis Cursum mirè turbatur: imò qui vix sentiendus erat ante Venæ Sectionem, sæpe pòst validè pulsatur.—Haud tamen tutò mittitur post Diem quartum; utique si Sputa subflava, rubescentia, copiosa, liberè rejiciuntur. Vide Notationem (B) Anno MDCCXXX.

Hæc pauca cursim de Pectoris Inflammationibus protuli; qui vult plura, eaque perfecta omninò, perlegat diligenter consummatissimos Boërhaavii Aphorismos Capit. de Peripneumonia, &c.—At proh Dolor, dum hæc scribo, ad Deos abit Vir immortalis, quem *Sæcula nulla tacebunt!*

CONSTITUTIO

AËRIS, &c.

Anno MDCCXXXII.

JANUARIO.

MĒNSIS Januarii Principio afflavit Aquilo, & Sudum fecit & Gelu rigidum, *Atmosphæram* quoque maximè siccam. Totum hoc pulchrum Ventus à Meridie brevi subvertit; imò xv & xvi gravissima ruebat Pluvia, inde Malacia perpetua fere ad Diem vicesimum secundum: post varia admodum, at plerumque pluvia Tempestas, cadente *Mercurio*.

Pluvia 8. 11. ^{///}15. ^{///}16. 17. 19. 22. 23. ¹24.
¹25. ¹26. ¹27. ¹28. ¹29. = 3.564. Dig. Dec.
 Lumen boreale parvum. 18. Malacia.

§ Altitud. maxim. 21. 30,0. Malacia. } media 29.6.
 ——— minim. 27. 28,9. S W 3. }
 Dies frigid. 9. 70. N 1. } media Therm. Altitud. 58 ⁵/₈.
 — tepid. 26. 50. S W 2. }

Morbus colicus passim: Tusses, Raucedines, Gravedines & Tumores Faucium valde frequentes.

FEBRU-

FEBRUARIO.

Toto hoc Mense Ventus occidentalis prævaluit, aliquando ad Septentrionem, sæpius ad Austrum flectens, continuâ quasi cadente Pluviâ, haud tamen gravi : nullum Gelu.

Pluvia $\frac{1}{2}$ 2. $\frac{1}{2}$ 4—7—10. $\frac{11}{12}$ 11. $\frac{1}{2}$ 12. $\frac{1}{2}$ 14. $\frac{1}{2}$ 16. 19.

$\frac{111}{111}$ Dig. Dec. 21—23. 25. 26. 28. = 2.924.

Levis AB. 7. W 1. Procella. 6. multo mane, S S W 4x.—10. Nocte. S W b W.

8. Altitud. maxim. 13. 30,1. W N W 1. } media 29,7,3.
 ——— minim. 7. 29,1. W 1.
 Dies frigid. 8. 56. W N W 1. } media Therm. Altitud. 49.
 — tepid. 4. 44. S S W 2.

Iidem, qui in precedente Mense, Morbi, at severiores : (A) Tusses convulsivæ frequentes inter Pueros.

MARTIO.

Incerta fuit durante Martio Tempestas ; nunc nimbosa, sæpe tranquilla, Vento variante sæpissimè, plerumque vero è Septentrione. Initio & paulo ante Finem *Barometri* Statio erat satis alta, Aërque siccus & purus ; medio autem Mense, eoque desinente, concidebat *Mercurius* & Pluvia multa.

Pluvia $\frac{1}{2}$ 1. 2. 5. 6. 7. 9. $\frac{111}{111}$ 12. 13. $\frac{11}{11}$ 14. $\frac{11}{11}$ 18.

$\frac{111}{111}$ Dig. Dec. 27. $\frac{111}{111}$ 28—31. Nix. 10. $\frac{11}{11}$ 11. = 3.174.

H 2

Fulgur.

Fulgur & Tonitru 28. p. m. Procella 2. No-
cte, W N W—gravis 29. mane, S E 4^x.

§ Altitud. maxim. 4. 30,2. Malacia. } media 29.6¹/₃₀.
— minim. 30. 28,8. E S E 3^x. }
Dies frigid. 11. 64. N b W 1, rigid. Gelu. } media Therm.
— tepid. 20. 43. Malacia. } Altit. 49²⁶/₃₀.

Tusses & Gravedines—adhuc: Pleuritides,
Rheumatismi, Peripneumonix, præcipuè verò no-
thæ, sæviunt passim: *Variolæ Sporadicæ*.

A P R I L I.

Barometer haud fuit elatus per totum Aprilem,
quamvis Aquilo spiravit nonnunquam, ac Ma-
lacia interfuit sæpe: Medio & Fine Mensis
Aër liquidus erat & valde ficcus: à decimo
octavo ad vigesimum quartum humidus, perflan-
te Austro.

Pluvia $\frac{1}{1}$. $\frac{1}{3}$. 7. 10. $\frac{1}{15}$. $\frac{1}{18}$. $\frac{1}{19}$. $\frac{1}{20}$. 21.
Dig. Dec.
22. 23. $\frac{1}{25}$. 27. $\frac{1}{27}$ = 2.196.

§ Altitud. maxim. 28. 29,7. N 1. } media 29.4¹⁰/₂₉.
— minim. 25. 29,2. S b W 3. }
Dies frigid. 16. 53. Malacia. } media Therm. Altitud. 44.
— tepid. 27. 38. E S E 1. }

Idem usque regnant Morbi: *Variolæ* in Vi-
ciniâ *epidemicæ*.

M A I O.

Subfrigida fuit *Atmosphæra* hoc Mense, à de-
cimo sexto ad vicesimum secundum sicca valde
&

1732.] *Constitutio Aëris, &c.* 71

& suda: Ventus tamen ex Plagis australibus *Baroscopium* depresso.

Pluvia 1. 3. 5. 8—12. 22. 23. 25. 26
Dig. Dec.
— 28. 30 = 2.424.

Altitud. maxima 21. 29,7. N W 1. } media 29,4 $\frac{2}{3}$.
— minima 27. 28,8. S S W 3. }

Dies frigid. 21. 50. N W 1. } media Therm. Altitud. 46 $\frac{1}{3}$.
— tepid. 16. 36. Malacia. }

Cholera Morbus passim; *Diarrhææ* frequentes.

Ferox Tussis plures cruciat Infantes ac Pueros,
eosque sæpe in Spasmos adigit.

JUNIO.

Ab Initio Junii ad Diem usque decimum octavum vix ulla Pluvia, Aër interim fuit maximè siccus & purus admodum, at sæpe frigidulus. A Die quinto ad duodecimum Eurus, aut Malacia: à decimo nono ad vigesimum secundum gravis Pluvia, Zephyro flante; Septentrio autem post *Barometrum* erexit. Permagna Rotatio hoc Mense, sub Finem præsertim.

Pluvia 17. 19. 20—22. 24. = 1.270.
Dig. Dec.

Altitud. maxim. 26. 30,0. N N W 1. } media 29,6 $\frac{3}{4}$.
— minim. 10. 29,2. Malacia. }

Dies frigid. 2. 40. N W 1. } media Therm. Altit. 31 $\frac{2}{3}$.
— calid. 28. 26. N 1. }

Febres *miliæres* compositæ & *Rubeolæ* passim.

JULIO.

Ad Principium & sub Julii Finem Aër fuit valde siccus; Ventus enim è Septentrione spiravit, sed lenis admodum; ab octavo autem ad decimum quartum Pluvia multa, flante Noto. Frequens currente mense Malacia & Ros plurimus.

Pluvia 8. ^{///}9—^{///}11—^{///}13—¹14. 22. ¹27. 28.
Dig. Dec.
= 2.288.

Altitud. maxim. 1. 29,8. Malacia. } media 29,5¹¹.
— minim. 12. 29,0. S S E 2. }
Dies frigid. 14. 38. S S W 1. } media Therm. Altit. 29¹².
— calid. 31. 44. N N W 1. }

Tempestas maxime salubris.

AUGUSTO.

Ineunte & exeunte Augusto Ventus ab Oriente *Atmosphæram* siccavit plurimum; inter nonum & vicesimum sextum varius fuit, nunc scilicet ad Austrum, nunc ad Septentrionem. Parum admodum Pluviae hoc Mense decidit, at immensa Vis Roris.

Dig. Dec.
Pluvia 9—12. 19. 23 = 0.362.

Altitud. maxim. 30. 29,9. E b N 2. } media 29,5¹⁵.
— minim. 12. 29,2. S 2. }
Dies frigid. 31. 38. E b N 1. } media Therm. Altit. 28³⁶.
— calid. 19. 23. S 2. }

Diarrhaea

Diarrhææ frequentes : *Febres intermittentes* passim.

Morbilli jam ingruunt, Fine nimirum *Mensis*. *Tussēs* plures jam vexant *Equos*.

S E P T E M B R I.

Diem adusque decimum Septembris *Mercurii* Statio fuerat sublimis, *Boreas* interim ocyùs afflans *Atmosphæram* reddiderat maximè puram : à decimo autem ad vicesimum quintum *Libs*, aut *Caurus*, multa cum *Pluvia* ; inde *Eurus*.

Pluvia ^{///} 11. ^{///} 12—15. [—] 17. ^{////} 18. 19. 21. 23.

^{///} Dig. Dec.

27. = 3.050.

Procella 26, *Nocte*. E S E. *Tonitru* *Nocte* 12. S W 1.

8 *Altitud.* maxim. 2. 30.1. N E 2. } *media* 29.6.
 minim. 13. 29.0. W N W 2. }

Dies frigid. 30. 45. E 3. } *media Therm.* *Altitud.* 35.
— *tepid.* 10. 29. S W 2. }

Morbilli epidemici. — *Angina tussiens* undique inter *Equos* (dicta *the Strangles*) quæ plurimos suffocat prorsus.

O C T O B R I.

Gravissima sæpe & perpetua fere *Pluvia* decedit mense *Octobri*, nimbis ab *Austro* unà furentibus, plurimum etiam subsedit *Baroscopium* : id verò sub *Finem* erexit *Ventus aquilonius*, *Aëremque* siccavit.

H 4

Pluvia

Pluvia $\frac{''}{2-5}$. $\frac{'''}{7-9}$. $\frac{''}{11}$. $\frac{'''}{12}$. $\frac{''}{14-16}$. 17.

$\frac{'''}{19}$. $\frac{'''}{20}$. $\frac{''}{21-23}$. $\frac{'''}{24-26}$. $\frac{''}{28}$. = 6.342. Dig. Dec.

Procella 14. p. m. Fulgur & Tonitru 22 mane.
S b E 2.

Altitud. maxim. 30. 29,8. N N E 1. } media 29.2 $\frac{5}{8}$.
minim. 14. 28,7. S W 4x. }

Dies frigid. 31. 52. E b N 1. } media Therm. Altit. 38 $\frac{5}{8}$.
— tepid. 1. 34. E 1. }

Tusses, Coryzæ & Morbilli maximè *epidemici*.
Jam morbus Equorum sævit maximè.

NOVEMBRI.

Aër fuit valde ficcus & tenuis, Ventusque ab Oriente, aut Septentrione, toto Novembri, isque à sexto Die ad decimum furibundus: à vicesimo ad Finem usque omni mane permagna Pruina & Gelu, dum lenis Aquilo spirabat.

Pluvia 1. 2. 10—12. 16—18. 19. 30,
Dig. Dec. = 0.584.

Turbo aquilonalis 6. H. 9. nocturnâ.

Altitud. maxim. 25. 30,4. N E b N 1. } media 29.9.
minim. 12. 29,4. E S E 1. }

Dies frigid. 29. 63. N E 1. } media Therm. Altitud. 55 $\frac{5}{8}$.
— tepid. 1. 48. E b S 1. }

Morbilli adhuc, & Morbus epidemicus inter Equos.

DECEMBRI.

DECEMBRI.

Perstitit usque ad decimum Ventus aquilonius, hinc Subsolanus : à decimo sexto ad Finem usque Libs, aut Auster, permultâ ruente Pluviâ, ac subsidente plurimum *Mercurio*. *Atmosfera* Initio valde sicca erat & frigida rigido cum Gelu ; à decimo sexto autem tepida, nebulosa & humida.

Pluvia 4. 13—16. 18. 19. 20—22. 23.

24. 25. 26. 27. 29. 30. 31. = 4918. Dig. Dec.

Fulgura 20. 21. Nocte. Procella 29 Nocte
S 4x. Nix 10. E b N 1.

§ Altitud. maxim. 2. 30,2. N E 1. } media 29,529.
minim. 31. 28,8. S W 2. }

Dies frigid. 8. 66. N E 2. } media Therm. Altitud. 54½.
— tepid. 25. 44. S 1. }

Tusses, Gravedines, Anginæ, valde frequentes. Lues equina adhuc grassatur, sed imminuta valde est.

Tota Quantitas Pluviae, Anno MDCCXXXII.

Dig. Dec.

= 33.096.

De Pertussi Puerorum.

(A) Ingens adfert Solamen (inquit Sydenham) Venæ Sectio *Pertussi* Infantum, in qua Remedia quælibet, Pectori dicata, longo post se linquit Inter-

Intervallo : Idem hoc sentit *Harris* de Morb. acut. Infant. — Oleosa utique & mucosa Medicamenta damno prorsus ; quippe quæ Morbum augent, non abigunt certè : iis utcunque Praxis vulgata utatur.

Quæ mihi adeò magis esse ex Ufu, longâ probavi *Experientiâ*, sequuntur. — Sive evidens *Pletthora* adfit, sive Sputum Sanguine tinctum, *Venæ Sectionem* præcipio semper ; idque præcipuè, si *Febricula*, quod sæpe fit, urget, aut *Vultus* inter tussendum fere nigrescit : hanc insuper repeto nonnunquam, pro *Ratione* scilicet *Virium & Ætatis*. Mox levem moveo *Vomitum* Syrup. Flor. Persicor. Oxymel. Scillitic. Infus. aut Decoct. *Ipecacuanhæ*. — Tussis enim, partim saltem, est à *Stomacho*, ut monuit olim *Waldschmidt* ; nam vix unquam cessat Tussis convulsiva Paroxysmus antequam irritans *Pituita tenax* Vomitu rejicitur : imò tanta sæpe est *Illuviei* Copia, ut *Vomitionem* terve, quaterve, profiteri necesse sit.

Solvenda porrò subinde est *Alvus*, at lenibus tantum utendum est *Catharticis*, nempe *Rhabarbaro*, *Mercurio alkalizato*, *Calomelane*. *Proluvies* namque mucosa hoc modo expurgatur, adeoque nec *Chylum* inquinat, nec, *Vasa Lactea* subeundo, *Sanguinem*. Nocet utique astricta nimium *Alvus* : nam *Febriculam* infert, aut *Dyspnœam* aggravat maximè. — Nec solum *Evacuantibus* opus est, exhibenda sunt etiam quæ & *Nervos & Stomachum* confirmare valent, ac *Lentorem Sanguinis* attenuare. Hoc Opus absolvent optimè *Mercurialia*, & *Cortex Peruvianus*, *Stomachicis* idoneis adjectis. *Spiritus interea* *Difficultas & Pectoris Oppressio* *Solutionem*
Gum.

Gum. Ammoniac. Expressionem Milleped. aut tale quid desiderant sæpe ; Vehementiam autem Tussis interdum compescere licet Elix. Asthmat. le Mort. è Syrup. Diacod. quod quidem est optimum, ac tutissimum, in hoc morbo *Anodynum*. Atqui si humor acris admodum in Laryngem, aut Pulmones, destillat, eum oportet avocare admoto *Cervicibus Epispastico*.

His cedit Remediis facilè hic Morbus, aliàs sæpe contumax admodum ; nec nisi Tempore & Mutatione Cœli fugandus : decantata sanè Muliercularum *Specificæ* (quantum ego unquam observavi) meræ sunt Quisquiliæ : imò Muscus pyxidatus, modò si quid valeat, propter Vim astringentem, adeoque corroborantem, & ad Naturam Corticis Peruviani aliquanto accedentem, valet. Nobile namque hoc Indiæ *Pharmacum* non solum lentos attenuat Humores, sed & totum *Systema Fibrarum* confirmat ; atque sic utraque Facultate agendo Febres intermittentes discutit. — Atqui periodica hujus *Pertussis* Accessio, haud minùs certa sæpe quàm vel Intermittentium Paroxysmus, non multum abesse ab earum Indole hunc Morbum indicat ; hoc magis etiam probabile videtur, quod uterque Morbus, eadem plerumque Tempestare, grassatur, ab eadem propè Causa pendet, & iisdem fere curatur Remediis.

CONSTITUTIO

AËRIS, &c.

Anno MDCCXXXIII.

JANUARIO.

INGREDIENTE Anno Pluvia frequens
Atmosphæram humidavit, Vapores autem paulò
 post Ventus ab Oriente discussit, à decimo sexto
 ad vicesimum quintum durans, surgente *Barome-*
tro. Per paululum hoc Mense Gelu, imò exeunte
 eo Aër erat valde nebulosus & pro Anni Tem-
 pore tepidus.

Pluvia 1 — 4. 5. 7. 8. 9. 15. 22. 29. 30.

Dig. Dec.

31 = 2.384.

Procella 7. Nocte. S. Gelu 14. N W 1 — 21.
 E N E 2.

§ Altitud. maxim. 24. 30,2. E 1. } media 29 7 $\frac{2}{3}$.
 ——— minim. 8. 29,3. S W 3.

Dies frigid. 21. 62. E N E 2. } media Therm. Altit. 51 $\frac{2}{3}$.
 — tepid. 28. 47. S 1.

Tusses, Coryzæ, *Morbilli* frequentissimi.

FEBRUARIO.

FEBRUARIO.

Flavit ab Occidente Ventus toto Februario, ad Austrum vergens subinde, non rarò etiam ad Septentriones: Aër intereà fuit humidus & algidus, at non æquè crassus ac elapso Mense.

Pluvia $\frac{''}{1} - \frac{'}{4} - \frac{''}{6} \frac{'}{7}$. 8. $\frac{'}{11}$. 14. 17 — $\frac{''''}{20}$. $\frac{''''}{22}$.

$\frac{''}{24} - \frac{'}{28}$. Dig. Dec.

$24 - 28 = 3.734$.

Procella 1 Nocte. S W. Levis AB. 2. H. 10. N N W 1.

8 Altitud. maxim. 15. 30,0. N N W 1. } media 29.6 $\frac{1}{2}$.
 ——— minim. 4. 29,2. S W 2. }

Dies frigid. 10. 60. N W 1. Gelu & maxima Pruina. { media
 — tepid. 7. 49. S S W 2. ——— { Therm.
 ——— ——— ——— { Altitud.
 ——— ——— ——— { 53 $\frac{1}{2}$.

Morbilli plures Infantes Puerosque peremerunt; declinante nempe Morbo, quasi Peripneumoniâ suffocatos: nihil profuit fere nisi tempestiva Sanguinis Missio.

Hoc Tempore hanc Regionem infestavit Morbus, omnium quotquot ego saltem memini antehac maximè *epidemicus*; omnes pervasit Domos, Pauperum Tabernas Regumque Turres: vix unus, aut alter, Rure, vel in Urbe, Senex, aut Puer, robustus, aut infirmusevasit.—— Quandoquidem ergo tanta fuit ejus in omnes Vis (idque profectò citius, tardiusve, per magnam Terrarum Partem) è Re fore duxi accuratam Morbi, prout hìc se habuit, Historiam Scriptis mandare.

Ab ipso Initio Februarii, & in Cornubia, & in Damnonia citeriore, sævierat Morbus hic *epidemicus*; nos tamen Plymuthi ante iv Iduum Februarii vix attigit: quo Die, nempe Saturni, plurimi subitò quasi correpti erant, postridie innumeri, ad xv Kalend. Martii omnes undique.

A levi incepit Horrore Morbus, cui mox accessere vagi & incerti Calores, Gravedo, magna ac importuna valde Sternutamenta; Dolor tunc Dorsi & Artuum errans, ac Pectoris sæpe, at non consistens, gravissimam verò propter Tussim non raro valde molestus: Tussi interea & Sternutatione immensa Vis Muci tenuis & acrisejecta fuit. Hæc quasi à Frigore (ut dicitur) recens suscepto; paulò post tamen Febris aliqua, interdum haud exigua, secuta est, Pulsusque velox; nequaquam verò, ut Pleuriticorum, durus & tensus; neque erat Urina valde rufa, sed crassa, ac plerumque subalbida: Lingua non arida, sed plurimo albescente muco obducta fuit. Omnibus fere aderat Insomnia, Vertigo insuper, aut atrox Capitis Dolor angebat plurimos, levi nonnunquam comitante Delirio. Tinnitus Aurium quamplurimis molestus fuit, multisque in Meatu *auditorio* Dolor acutus, in Abscessum aliquando definens; Aspretudo tamen & Fatium Apostemata frequentius enata sunt. Omnes penè ad Sudores fuere valde proclives; qui multi, faciles, continui, intra Biduum, aut Triduum, erumpentes Febrem fere discusserunt prorsus, Urinâ plurima, subalbida, aut subflava, deponente Sedimenta; lateritia verò rarò admodum: plurimis autem, an ob profusos Sudores, an ob *Epispastica*, nil statuo, fuit valde difficilis.

Alvus

Alvus biliosa Morbum sæpissimè absolvit ; haud rarò Pustularum urentium Eruptio.

En Morbi hujus *epidemic*i, ut hìc sæviit, Descriptio ! Cui quidem licet omnes fermè succubuerè paululùm, Letho tamen (si numerum spectes) paucissimi, quos inter Infantes præcipuè, ac Senes pulmonarii.

Abiit plerumque vel intra Quatriduum perbreve, manente solùm infestâ Tussi, eâque sæpe diuturnâ valde, cum majore Virium Dejectione quàm quis, pro Ratione Valetudinis, crediderit : idque præsertim, ubi intempestiva Sanguinis Missio præcesserat.

Illos potissimùm Venæ Sectio adjuvit, quos Pectoris Dolor, aut Gravitas, oppresserat ; idque ingruente, non sanè declinante, Febre : Omnium penè sanguis albidâ quâdam Pelliculâ contextus fuit, haud tamen valde glutinosâ ; nisi, ubi, ob Missionem Sanguinis diutiùs neglectam, in Pleuritidem, aut Peripneumoniam, Febris abierat ; quod quidem haud paucis contigit, ex nimio præsertim *Volatilium & Cardiacorum* Usu.

Nausea, aut Vomitus urgens, lene postulabat *Emeticum*, quòd & Stomachi *Ægitudine*m & Pectoris Oppressionem levabat maximè. Sudores exprimebat insuper ; ad quos promovendos Potus multus, tepidus, diluens, etsi Sitis non admodùm urgebat, erat necessarius omninò : quippe sine Sudore vix unquam lætus hujus Morbi exitus. Serum vinosum dilutius fuit instar omnium, tepidè epotum ; quod utique tanto erat in Usu, ut vix satis suppeteret Lactis ad id conficiendum.

Perutilia fuere, nec omittenda, *Vesicatoria*, pone Aures ac inter Scapulas admota ; Dolori Capitis

Capitis enim atque Tumori & Asperitati Fau-
cium certissimum tulerunt Levamen : quinetiam
nimiam in Pulmones Destillationem, Cursum
scilicet acris Colluviei avertendo, prohibuerunt.
—— Me adhortante, pro Remediis fuere ma-
ximè Lap. Contrayerv. Spirit. Volat. Oleos. Sp.
C. C.— Lavend. C. Elixir. Asthmat. le Mortii,
& Potiones ex Spermat. Ceti solut. cum larga
Potione Decocti cujusdam pectoralis tenuis, aut
Seri Lactis dilutissimi : quæ & percommode
simul Tussim lenibant, ac Sudores eliciebant
optimè. Ubi verò, post Sanguinis emissionem,
Respiratio gravior & Exscretio difficilis preme-
bant, Solutio Gummi Ammoniacy cum Oxy-
melite Scillitico fuit necessaria prorsus : jam
enim instar Peripneumonix nothæ urgebat Mor-
bus, & eandem omninò postulabat medendi
Methodum ; Pectoralia nempe maximè inci-
dencia, & Tibiis *Epispastica* ; *Emetica* nonnun-
quam, aut lenia *Cathartica*.

Furebat Tussis per totum Morbi Impetum ;
sæpe adeò vehementer utique, ut eam *Anody-
nis* cohibere fuisset difficile satis : imò usque
adeò interdum perduravit post Febrem abactam,
ut haud paucos, post unum alterumve Mensem,
in Tabem lethalem abriperet ; illos præcipuè,
quibus fuerat olim ex Pulmonum Infirmitate
Valetudo minùs prospera. Cum verò notaverim
frequenter, quòd Tussis, obortâ *Diarrhœa*, pro-
fligata esset, *Eccoprotica* ex Rhabarbaro, Manna,
Tartaro solubili, &c. exhibui subinde, facessentè
Febre ; optato (quod solet) Eventu, Duce Na-
turâ : quæ porrò Cibi Appetentiam, totò Morbi
Tempore prostratam valde, brevi restituebant.

Morbus fuit herclè, ni ex admissò gravi Errore, rarò lethalis, quem tamen multi, vel ob ipsam ejus Frequentiam, temerè spernentes, seras dedêre Poenas Stultitiæ, asthmatici, hectici, tabidi.

M A R T I O.

Januario & Febuario tepidiore, successit Martius per Initia paulò frigidior; Ventus quippe ex Plagis arctoïs spiravit, surgente *Barometro*: pòst verò frequens Vulturus *Mercurium* demisit, multamque Pluviam. Ab octavo ad vigesimum secundum Aër fatis ficcus fuit & tenuis, inde multo humidior.

Pluvia 1. $\frac{1}{7}$. $\frac{1}{8}$. 14— $\frac{111}{16}$. 17. $\frac{11}{23}$ — $\frac{11}{25}$ — $\frac{11}{27}$.

$\frac{1}{28}$. Nix 10. $\frac{1}{21}$. Grando 9. 19 = 3.098. Dig. Dec.

Levis AB. 21. 10. p. m. N W 1. Gelu rigidum 10. 11.

8 Altitud. maxim. 3. 30,2. N N W 1. } media 29.4 $\frac{2}{3}$.
—— minim. 21. 28,9. S E 3. }

Dies frigid. 10. 62. N b E 1. } media Therm. Altit. 52 $\frac{3}{8}$.
— tepid. 28. 44. E S E 2. }

Incipiente Mense Febris *catarrhalis* undique maximè *epidemica*, quæ & adhuc perdurat; jamque etiam Pleuritides, Peripneumonix, & veræ, & nothæ, Anginæ quoque frequentes.

A P R I L I.

Ventus ab Oriente, ad Septentrionem verò sæpe deflectens, toto Aprili prævaluit, unde Aër
I ficcus

siccus & frigidulus evasit ; sub Finem præsertim :
Malacia tamen subinde & Nebulæ aliquando
intervenêre.

Pluvia $\frac{II}{8}$. $\frac{III}{13}$. $\frac{I}{15-17}$. $\frac{III}{18}$. $\frac{III}{22}$. = 2.284. Dig. Dec.

§ Altitud. maxim. 29. 30,0. Malacia. } media 29.6.
—— minim. 13. 29,1. S E 1. }

Dies frigid. 27. 50. N E 3. } media Therm. Altit. $42\frac{2}{3}$.
— tepid. 22. 38. Malacia. }

Febris *epidémica* adhuc passim Rure ; multi-
que nunc tabescunt ex malè judicatâ Febre. Pe-
ripneumoniâ & Pleuritide multi corripiuntur.

M A I O.

Hoc Mense mediam plerumque Stationem te-
nuit *Baroscopium*, flante fere quotidie Subsolano ;
Atmosphæra maximè sicca fuit & tenuis : à duo-
decimo ne vel Guttula Pluviæ, at Ros plurimus
& Malacia frequens.

Pluvia $\frac{III}{6-8}$. $\frac{I}{10}$. $\frac{I}{11}$. $\frac{I}{12}$. = 1.010. Dig. Dec.

§ Altitud. maxim. 22. 29,8. E 1. } media $29.5\frac{1}{2}$.
—— minim. 7. 29,2 Malacia. }

Dies frigid. 5. 46. E 2. } media Therm. Altit. $37\frac{1}{2}$.
— tepid. 30. 28. Malacia. }

Febres pulmonariæ, ac intermittentes, inva-
dunt plures. Haud pauci modò Phthisici mor-
tui sunt, rupto interdum Pulmonis Apostemate ;
illi præcipuè, qui ex Febre *catarrhali* in Tabem
inciderant, & quibus etiam inde Tumor Pedum
aquosus accesserat.

JUNIO.

JUNIO.

Venti fuerunt mutabiles durante Junio, sæpe ex Oriente, sed ab Occidente sæpiùs ad Austrum plerumque vergentes; intervenit haud rarò Malacia. Initio Aër erat ficcus; Fine & ficcus & calidus. Maxima Roratio sæpe.

Dig. Dec.

Pluvia $\frac{''}{5}$ $\frac{'}{8}$ 9. 13. 15—19. $\frac{'}{20}$ $\frac{'}{25}$ = 1.534.

Maxima AB. media nocte 27. W N W 1. Fulgura 12 nocte. Tonitru 26.

§ Altitud. maxim. 22. 29,8. Malacia. } media 29.4 $\frac{23}{30}$.
 ——— minim. 18. 28,8. S b W 3. }

Dies frigid. 21. 36. W 2. } media Therm. Altit. 28 $\frac{26}{30}$.
 — calid. 27. 24. W 1. }

Febres remittentes & intermittentes adhuc, jam sæpe cum Pustulis rubellis.

JULIO.

Toto fere Julio Aër fuit valde ficcus & fervidus, paucæ Pluvix, Rorationes autem maximæ, Ventus Australis rarò, Corus & Aquilo sæpè: nihilominus, Statio *Baroscopii* erat ut plurimum humilis.

Pluvia 14. $\frac{'}{15}$ $\frac{'}{16}$ 21. $\frac{'}{28}$ 30. 31. Grando

$\frac{'}{16}$ Dig. Dec.
 = 0.772.

Magna AB. 10. 10. p. m. N W 1. Tonitru
 16. p. m. S S E 2—28. p. m. N N W. 1.

§ Altitud. maxim. 1. 29,7. N N E 1. } media 29.4 $\frac{6}{28}$.
 ——— minim. 29. 29,0. N b W 1. }

I 2

Dies

metrica altior ut plurimum quàm elapso Augusto:
Maximæ & crebræ Rorationes.

Pluvia $\frac{1}{1}$. $\frac{1}{2}$. 3. $\frac{11}{5}$. 11. 12. $\frac{11}{13}$. 14. 21.
Dig. Dec.
24. 25. 26. 28. 30 = 1.978.
Magna AB. 8. 10. p. m. N N W 1 — levis
29. H. 9. W N W 1.
Fulgur & Tonitru 12 & 13. a. m. Fulgura
nocte 26.

§ Altitud. maxim. 19. 30,1. Malacia. } media 29,6 $\frac{2}{3}$.
—— minim. 26. 29,0. S W b W 2. }
Dies frigid. 30. 49. N N E 1. } media Therm. Altit. 37 $\frac{2}{3}$.
— tepid. 5. 33. S W 2. }

Tusses & *Catarrhi* valde frequentes. Ad Fi-
nem Mensis Cholerae & *Diarrhae* sæviunt.

OCTOBRI.

Eurus & Aquilo hoc Mense sæpe afflantes
Barometrum extulerunt multum, Temperiemque
Aëris siccam & frigidam reddidere, etsi haud
rarò intervenit nebula. Per Initia Mensis Ros
plurimus.

Pluvia $\frac{11}{1-2}$. $\frac{11}{11}$. $\frac{11}{23-25}$. $\frac{11}{27-29}$. = 2.026. Dig. Dec.
Magna AB. 27. 9. W N W 1. Per magnæ
Pruinae 15. 16. N N E 1. Glacies 31. N N E 1.

§ Altitud. maxim. 18. 30,2. E 1. } media 29.7 $\frac{1}{3}$.
—— minim. 25. 28,8. S W 3. }
Dies frigid. 31. 60. N N E 1. } media Therm. Altit. 46 $\frac{3}{4}$.
— tepid. 3. 37. S S W 1. }

Cholera & Diarrhœa adhuc. Eruptio pustulosa *Scorbutica* frequens sine Febre. Apoplexiæ passim: sævæ aliquæ Febres peripneumonicae. *Rubeolæ* & Morbi colici plurimi.

NOVEMBRI.

Ex Occasu plerumque Ventus spiravit Novembri, at sæpe ad Septentrionem deflexit, quamvis Aër erat solito magis tepidus; sub Finem valde crassus & humidus.

Pluvia 7. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 20.
Dig. Dec.
21. 26. 28—30. = 1.882.
Magna AB. 27. H. 2 matutina. N W 1—
29. 10. N W 1. Procella 20 nocte. S 4.

§ Altitud. maxim. 5. 30,2. N N W 1. } media 29.7 $\frac{2}{3}$.
—— minim. 11. 29,1. S W 3^x. }
Dies frigid. 5. 58. Glacies. } media Therm. Altit. 48 $\frac{2}{3}$.
— tepid. 15. 44. S 2. }

Rubeolæ adhuc frequentes: Febres aliquæ pulmonariæ, Morbus colicus passim.

DECEMBRI.

Hic Mensis fuit nimbosus maximè, continua fere Procella eaque sæpe gravissima, à Die nono vicesimum tertium adusque perduravit, Africo furente, dum Pluviæ corruerunt plurimæ, & horrida nonnunquam Fulmina. Ineunte quidem Decembri apricitas aliqua effulsit cum tenui Glacie, Aër autem erat valde crassus; quintus utique Dies fuit valde nebulosus & caliginosus maximè:

1733.] *Constitutio Aëris, &c.* 89

maximè: Immensa forte Vaporis Copia *Barometrum* sustinuit partim, quod perpetuæ Procellæ aliter multo magis deprefferint.

Pluvia 1. $\frac{1}{2}$. $\frac{1}{9}$. $\frac{1}{11}$. $\frac{1}{12}$. $\frac{1}{13}$ — $\frac{1}{15}$ — $\frac{1}{16}$. 17.
 $\frac{1}{20}$ — $\frac{1}{22}$. $\frac{1}{23}$ — $\frac{1}{25}$. $\frac{1}{26}$ — $\frac{1}{29}$. $\frac{1}{30}$. $\frac{1}{31}$ = 4.688. Dig. Dec.

Graves Procellæ 11. 12. 14. 16. 22. 23. 26.
 Maximi Maris Æstus à 12 ad 14.

Fulgur & Tonitrua gravissima cum vehemente Grandine 12.

—————diu durantia 16. S W b W 4.

⌘ Altitud. maxim. 6. 30,1. N N W 1. } media 29.5 $\frac{26}{31}$.
 ——— minim. 14. 29,1. S W b W 4^x. }
 Dies frigid. 7. 62. E 1. } media Therm. Altitud. 49 $\frac{22}{31}$.
 — tepid. 14. 43. }

Incipiente Mense Morbi colici, & Peripneumonix nothæ cum Affectibus *nervosis* passim: Tusses & Gravedines frequentes valde sub Finem Mensis: Paroxysmi quoque multi *hypochondriaci* & *hysterici*.

Digit. Decim.

Tota Quantitas Pluvix hoc Anno = 29,884.

C O N S T I T U T I O

A Æ R I S, &c.

A N N O M D C C X X X I V .

J A N U A R I O .

P O S T nubila Phœbus! novo quippè cum
 Anno multo lætior surgit Cœli Facies; Bo-
 reas nempe paulo post Initium Januarii oriens
 Vapores disperfit & Nubes, rigido accedente Gelu
 Cœloque sereno: Aëris autem Temperies longè
 magis tepida fiebat exeunte Mense.

Pluvia 1. 2. 8. 16. 22. Nix & Grando
 Dig. Dec.

4. 5. = 1.480.

Procella 2. W S W. Fulgur & Tonitru cum
 multâ Grandine 22. mane.

§ Altitud. maxim. 29. 30,4. E b N 1. } media 29.9 $\frac{1}{2}$.
 ——— minim. 3. 29,4. W 2. }
 Dies frigid. 14. 71. E N E 1. } media Therm. Altit. 60 $\frac{4}{9}$.
 — tepid. 26. 54. N W 1. }

Gravedines, Tussesque frequentes: Morbi
 colici plurimi; Peripneumoniæ passim.

F E B R U A R I O .

FEBRUARIO.

In altâ perflitit Statione *Baroscopium* Diem ad-
usque undecimum Februarii, flante Cauro; à de-
cimo quinto ad decimum octavum Procella per-
petua, imò sæpe violenta maximè: ab Occi-
dente Ventus turbineus iterum vicesimo quarto
& quinto, immensa quoque Vis Pluviæ tunc
decidit, maximèque subsedit *Mercurius*. Nisi
ipso Mensis Initio vix ulla Glacies.

Pluvia 2. 3. 4. $\frac{///}{12}$. 13 — $\frac{////}{15}$. $\frac{///}{16}$. $\frac{''}{17}$. $\frac{''}{18}$.
Dig. Dec.
 $\frac{///}{19}$. $\frac{'}{22}$. $\frac{///}{23}$. $\frac{////}{24}$. 25. 26. 27. = 5.554.
Fulgura cum Grandine 17. nocte. W N W 2.

§ Altitud. maxim. 1. 30,4. N E 1. } media 29.6 $\frac{16}{100}$.
—— minim. 24. 28,5. S b E 4. }
Dies frigid. 1. 62. Gelu. } media Therm. Altit. 53 $\frac{18}{100}$.
— tepid. 12. 50. S W 2. }

Incipiente mense Morbi *peripneumonici*; pro-
cedente Anginæ, Coryzæ, Tusses plurimæ.

MARTIO.

Ventus quoque occidentalis toto duravit Mar-
tio, majore ex Parte vergens ad Austrum, unde
frequens Pluvia & Aër crassus & humidus; sub
Finem ad Septentrionem deflexit paululùm.

Pluvia 1 — $\frac{'}{4}$. $\frac{'}{5}$. 6. 9. $\frac{''}{10}$. $\frac{''}{12}$ — 14. 16 —
Dig. Dec.
 $\frac{'}{18}$. $\frac{''}{19}$. $\frac{'}{20}$. 22. $\frac{'}{23}$ — $\frac{'}{25}$ — 28 = 2.812.
Procella 19. nocte. S. 4x.

§ Altitud.

$\begin{array}{l} \text{Altitud. maxim. 31. 30,0. W N W 1.} \\ \text{————— minim. 13. 29,0. S W b S 2.} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{Altitud. maxim. 31. 30,0. W N W 1.} \\ \text{————— minim. 13. 29,0. S W b S 2.} \end{array}} \right\} \text{media 29.5.}$
 Dies frigid. 15. 56. W N W 1. } media Therm. Altit. 48 $\frac{7}{8}$.
 — tepid. 23. 45. W b S 1. }

Tusses, Faucium Tumores, Lippitudines hoc Mense frequentes: multi *Rheumatismo* correpti, aliqui Peripneumoniâ, & *Paraphrenitide*; plures sub Finem Apoplexiâ.

A P R I L I.

Ne vel Guttula Pluviæ Diem adusque decimum octavum; à primo ad duodecimum Corus, inde ad vicesimum tertium Subsolanus, pòst Libs: medio Mense Aër erat siccus & tenuis.

Pluvia 18. $\frac{1}{19}$. 20. $\frac{''' }{22}$. $\frac{1}{23}$. $\frac{'' }{25}$. $\frac{''' }{26}$. 27.
 Dig. Dec.
 29. 30. = 2.126.

$\begin{array}{l} \text{Altitud. maxim. 12. 30,0. N N W 1.} \\ \text{————— minim. 23. 29,4. E S E 2.} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} \text{Altitud. maxim. 12. 30,0. N N W 1.} \\ \text{————— minim. 23. 29,4. E S E 2.} \end{array}} \right\} \text{media 29.6}\frac{2}{8}.$
 Dies frigid. 13. 50. E N E 1. } media Therm. Altit. 43 $\frac{2}{8}$.
 — tepid. 28. 37. W S W 2. }

Tussis & Tumor Faucium frequens adhuc: Febres intermittentes, nec non Apoplexiæ, haud paucae: *Ophthalmiæ* passim.

Hoc Mense grassari cœpit Febris quædam (si ita dicam) *anginosa*, furens indies magis magisque. — Quos corripuit, primò Algor invasit, mox incertus Ardor & *Cephalalgia*, Vomitus proterius aut *Diarrhæa*, pauloque pòst Dolor Faucium acutus & Tumor: hinc Febris haud levis, Languor, Anxietas, ac Pectoris Oppressio, accedente

cedente sæpe Delirio, aut soporoso Affectu, quorum haud dubia fuere prænuncia Urinæ vel tenues, vel quales Jumentorum turbidæ.——

Felix ille tunc Ægrotus, cui Sudores eruperunt affatim, aut Pustulæ rubræ; si ne hæc quidem, Erysipelatis aliquid: ubi nihil horum, brevi instabat Fatum; nisi opportuna *Diarrhæa*, aut tempestitiva Diruptio Apostematis Faucium, aut enitens Parotis, faustè sublevarent.

Morbus hic haud rarò vel intra sex Dies discussus fuit; sæpe verò diutiùs inhærentem, septimo, octavo, aut nono, Die, erumpentes Pustulæ crySTALLINÆ (miliares dicunt) plurimæ expellebant prorsùs: modò nimirùm haud præmaturè recessisset, quod certo sanè fuit Ægrotis Exitio. Idem omninò dicendum est de Papulis rubris, quæ sæpe etiam Statu Morbi apparebant.

Pueros & Juvenes potissimùm invasit Febris, qui Vermes crebrò deiciebant: Seniores rarò decubuere. Urina erat rufa plerumque, subrubrum, vel ab ipso Initio, deponens Sedimentum: Lingua verò plurimo muco subflavo foedata.

Desideravit Febris hæc *epidemica*, quàm primum quis eâ correptus erat, Missionem Sanguinis, eamque sæpe repetitam; haud rarò utique vehementer urgente Morbo, ad tertiam usque Vicem; etsi Cruor emissus non erat viscidus admodùm, interdum floridus fatis: Vomitu dein lenem Stomachi Purgationem, continuò *Epispastica* Auribus, Cervicibus, Humeris. Sorbitio tepida, *antiphlogistica*, permulta, erat necessaria prorsùs, levi sæpe interposito *Cardiaco*, nempe ex Lapid. Contrayerv. Croco, Theriac. Andromach. Confect. Fracastorii, Confect. Raleigh. &c. idque

idque præcipuè dum appropinquabat Morbi Status, maximè profectò cum *Exanthemata* evaserint sublivida; quod quidem pessimi Ominis! Gargarismata emollientia, subacida, detergentia, ulceroso Gutturi conducebant maximè, sensim insuper sæpeque deglutitâ *Mucilagine* ex Semin. Cydoniorum & Psyllii, Syrup. Moror. aut de Rub. Idæis edulcorat. vel Linctu aliquo *anodyno*, Tussi urgente præsertim, quæ fuit sæpissimè permolesta. Ut primùm aspera & squamosa quasi apparuit Cuticula, Purgantia lenia ex Rhabarbaro, &c. cum *Mercurialibus* profuere maximè, perfectamque Sanitatem brevi restituebant.

M A I O.

Ventus ab Occasu, flectens maximè ad Septentrionem, toto fere Mense spiravit, intercurrente nonnunquam Vulturno. *Atmosphææ* Temperies fuit multo frigidior solito; Statio *Mercurii* ut plurimùm demissa.

Pluvia ¹ 1. 7. 11. 12. 15—18. 21. ¹¹¹¹ 25. 26.
Dig. Dec.
28—30. Nix 13. Grando 14. = 1.764.
Leves AB. 14. 15. N W b N 2. Fulgur & Tonitru 28. p. m.

§ Altitud. maxim. 10. 29.9. N 1. } media 29.4¹/₃ 1.
—— minim. 29. 29.0. S E 2. }
Dies frigid. 14. 52. N N W 2. insolitum Frigus! } med. Ther.
—— tepid. 25. 37. Malacia ——— } Alt. 42.

Tussis *convulsiva* inter Pueros frequens, Febres intermittentes passim.—— Nunc Febris *anginosa epidemica*

epidémica sævit maximè: Angina graviùs urget, cui jam frequenter accedunt Aphthæ molestissimæ, & cum ferâ Tussi Strangulatio fermè, ni frequens subveniat tepida Sorbitio, & perpetua fere Gargarizatio.

JUNIO.

Eurus assiduè flavit à sexto fere ad vigesimum; Initio & Fine Corus: Atmosphæra magis tepida fuit, ac humida, quàm Mense priore; ambo utique plus satis nubili.

Pluvia $\frac{1}{2}$. $\frac{3}{6}$. $\frac{1}{8}$. 10. $\frac{1}{11}$. $\frac{3}{14}$. $\frac{2}{15}$. 20. $\frac{1}{21}$.
 $\frac{3}{23}$. $\frac{1}{26}$. $\frac{1}{29}$. = 3.208. Dig. Dec.

§ Altitud. maxim. 4. 29,7. N W b W 1. } med. 29.4 $\frac{1}{2}$.
 ——— minim. 24. 29,1. W N W 1. }
 Dies frigid. 10. 40. S E b E 1. } media Therm. Altit. 31 $\frac{1}{2}$.
 — calid. 22. 26. Malacia. }

Febres intermittentes adhuc; *Ophthalmiæ* passim. Morbo jam *epidémico* accedunt Pustulæ fere omnigenæ, atque haud rarò Eruptiones *erysipelatosæ*: minùs verò premuntur Fauces; Febris quippe jam magis ad exteriora tendit. Die sexto, aut septimo, Cuticula aspera fit & rupta, velut aspersa crassiore Farinâ; idque quo magis eo melius; tandem tota penè desquamatur: ex Pedibus sæpe tantis Portionibus ut Soleam quasi detractam referant hæ Morbi Exuviæ. Hic equidem lætissimus est Morbi Exitus: ubi verò *Exanthemata* tardè admodùm & parciùs erumpunt, erupta verò livescunt, maximæ Anxietates, Languores, Deliquia sequuntur; pauloque

que sæpe pòst Vomitus, aut *Diarrhæa*, enormis, quæ Ægros non rarò celeriter rapit.

Hæc Febris, ut omnes fere quas Pustulæ comitantur, contagiosa est; plures namque eâ correpti in eâdem sæpe Domo decumbunt.—— Quod verò jam Cutim magis petat quàm superiore Mense, ob majorem Aëris Calorem esse arbitror, Humores elicentem extrà: medio enim Maio cùm *Atmosphæra*, pro Anni Tempore, erat maximè frigida, Dolor ac Faucium Tumor urgebant gravissimè.

Eadem omninò medendi Methodus juvat usque; nunc porrò *Mercurialia*, sine stimulis salinis præparata, aptissimè adjecta sunt: quippe quæ in aliis cutaneis Eruptionibus inveniuntur efficacia maximè, quidni & in his utilia sint? Ista utique vel in ipsis *Variolis* prospero sæpissimè Eventu exhibui. Humores enim lentos nimium attenuant, glutinosa Vasculorum Repagula expediunt, Saliumque Cohæsiones diffringunt, Succos demum morbidos fluxos reddunt, tandemque abigunt prorsus: dumque Pondere solùm & Subtilitate Partium agunt, Sanguinem incendunt minimè.

JULIO.

Prior Julii Pars fuit aprica satis, at subfrigida, Ventus plerumque à Septentrione; medio Mense Libs intervenit, Pluvia ruente; tunc iterum Septentrio: à xxv ad xxviii pluvius Vulturnus. Trigesimo primo, Vento omni momento variante, immensa Quantitas Pluviæ decidit, Cataractæ ad instar; inter Horam octavam matutinam & Meridiem ad Digitum saltem integrum, licèt

licèt Milliaribus quindecim ad Orientem vix ulla.
Aër fuit hoc Mense valde humidus & Barometrum humile.

Pluvia $\frac{1}{12}$. $\frac{1}{13}$. $\frac{1}{14}$. 16. $\frac{1}{17}$. $\frac{1}{26}$ — $\frac{1}{29}$ — $\frac{1}{31}$.
Dig. Dec.
=2.982.

§ Altitud. maxim. 5. 29,8. N 1. } media 29.4 $\frac{10}{11}$.
—— minim. 26. 28,9. S E 3. }
Dies frigid. 3. 38. N 1. } med. Therm. Altitud. 30 $\frac{2}{11}$.
— calid. 24. 24. Malacia. }

Febres intermittentes adhuc: Tusses frequentes inter Adultos, *convulsivæ* inter Pueros. Magnæ undique de Spirituum Languoribus Querelæ. ——— Quamplurimæ Aviculæ, dum Plumas exuunt, moriuntur.

Furit etiamnum Febris *epidemica* inexplicabili quodam Angore quosdam, vel intra sex sæpe Dies, perimens. Hos leve primò corripuit Delirium, quod utique pèjoris fuit ominis, quàm si, more Bacchantium, aperto exarserant Furore. Nil perinde tunc profuit ac Sanguinis Detractio Cucurbitulis scarificatis, Humeris Cervicibusque admotis; pòst *Clysmata* laxantia, aut mitiora *Cathartica*; frequentia porrò *Vesicatoria*, Cruribus præcipuè.

AUGUSTO.

Suda Tempestas Initio, medio autem Augusto permulta Pluvia, eoque quidem exeunte nimia. Libanotus frequens, isque ad Finem maximè furens, *Barometrum* valde depresso, Aëremque reddidit humidissimum: maximæ fuerunt Rorationes

98 *Constitutio Aëris, &c.* [1734.

tiones Mensis Principio, Aquilone spirante. Auster turbineus Nocte inter ix & x Diem *Mercurium* præcipitavit plurimum gravissimamque Pluviam; Maris autem Æstus extulit maximè.

Pluvia $\frac{///}{9}$. $\frac{1}{10}$. $\frac{//}{12}$. $\frac{///}{13}$. $\frac{//}{14}$. $\frac{//}{16}$. $\frac{1}{17}$. $\frac{1}{19}$. 23.
Dig. Dec.
25. $\frac{//}{26}$. $\frac{1}{28}$. $\frac{//}{29}$. $\frac{//}{30}$. 31. = 4.022.

Procella 9. Nocte. S S E 4—28. Nocte. S W 4x—29. Nocte. S W 4x—30. W S W 4x. cum Fulgure & Tonitru.

§ Altitud. maxim. 3. 29,8. N 1. } media 29.3 $\frac{2}{3}$ 7.
—— minim. 10. 28,7. S S W 3x. }
Dies frigid. 31. 42. S W 3. } media Therm. Altit. 30 $\frac{2}{3}$ 1.
— calid. 7. 24. N b W 1. }

Febris *epidémica* plures adhuc premit, ingenti sæpe cum Vomitu & *Diarrhœa*: *Ophthalmiæ* passim: Scabies valde frequens. *Variolæ* jam grassari incipiunt, ac Febres lentæ *nervosæ*.

Plurimæ Aviculæ canentes pereunt: perrarò auditur stridula Cicada.— Æstas fuit magis nubila, magis frigida, magis denique pluviosa solito: Omnia nunc Loca Aquâ & Limo plena sunt.

S E P T E M B R I.

Toto fere Septembri Ventus ex Occidente spiravit, ad Septentrionem verò majori ex Parte deflectens, qui *Barometri Mercurium* exaltavit: manet usque tamen *Atmosphæra* madida & paulo frigidior.

Pluvia

Pluvia $\frac{''}{1.}$ $\frac{''}{2.}$ $\frac{'}{3.}$ 8. 17. 20. $\frac{''}{21.}$ 22—24.

Dig. Dec.

$\frac{''}{27.}$ 28. 30. = 1.752.

Parva AB. 9. H. 10. NNW. 1. Procella 21.
p. m. SW—24. nocte. WSW. 4x.

Vehemens Grando 22. WNW 2. Magna
Pruina 26. N b E 1.

§ Altitud. maxim. 17. 30,0. Malacia. } media 29,6 $\frac{3}{7}$.
—— minim. 1. 29,0. W 2.

Dies frigid. 26. 54. N b E 1. } media Therm. Altit. 41 $\frac{10}{27}$.
— tepid. 1. 36. —

Jam evanescit fere Febris *epidemica*, nec multum augetur *Variolarum* Numerus. Cholerae, Febres *nervosae*, *miliares*, intermittentes, passim.

OCTOBRI.

Initio Africus nimbosus multam demisit Pluviam; quarto Die saeviit Vultur; à decimo quinto ad vicesimum tertium perflavit Aquilo, & *Mercurium* erexit plurimum; sub Finem Corus: Aër frigidus est ac humidus.

Pluvia $\frac{''}{1.}$ $\frac{'''}{2.}$ $\frac{''}{3.}$ $\frac{''}{4.}$ 5. 7—10. $\frac{'''}{11.}$ $\frac{''}{12.}$ $\frac{'}{13.}$

Dig. Dec.

$\frac{'}{15.}$ 19. 21. 23. 26. 28. 29. = 3.154.

Fulgur & Tonitru cum Grandine 2. p. m.
Grando 7. 8. Fulgur & Tonitru 12. p. m. permagni Maris Æstus à 1 ad 4 Diem.

§ Altitud. maxim. 22. 30,3. ENE 1. } media 29,5 $\frac{2}{5}$.
—— minim. 4. 28,8. SE b E 3x.

Dies frigid. 19. 64. NNE 2. } media Therm. Altitud. 51.
— tepid. 1. 43. SW 4x.

K

Variolæ

Variolæ jam factæ sunt *epidemicæ*. Morbi colici à *Pomaceo* novello frequentissimi. *Catarrhi* & *Faucium* Tumores haud rari; imò quædam adhuc Reliquiæ Febris *epidemicæ* sparsim notantur. Febris *nervosa* & *miliaris* passim.

NOVEMBRI.

A primo Novembris, Diem ad usque vice-simum, Ventus inter Orientem & Septentrionem constitit, qui & paulo ficciorem reddidit *Atmosphæram*, multoque magis frigidam, *Baroscopium* verò extulit maximè: inter Diem autem xxi & xxiv, fremente Africo, permulta Pluvia decidit, corruente admodum *Mercurio*; at brevi Aquilo redux restituit Rem.

Pluvia 1. $\frac{1}{4}$. $\frac{1}{7}$. 10. 21. $\frac{1}{22}$. $\frac{1}{23}$. $\frac{1}{24}$. 29.
Dig. Dec.
= 2.068.

Gelu, idque subinde rigidum, hoc Mense frequens.

§ Altitud. maxim. 27. 30,4. N N E 1. } media 29.8 $\frac{2}{3}$.
—— minim. 23. 28,8. S W 3. }
Dies frigid. 27. 68. N N E 1. } media Therm. Altit. 58 $\frac{2}{3}$.
— tepid. 2. 52. Malacia. }

Variolæ & Morbi colici valde *epidemici*: *Apo-plexiæ* plures: Colica biliosa passim.

DECEMBRI.

Pluvia, procellosa, horrida, Tempestas hunc finivit Annum. Vix unus & alter Dies sine Pluvia toto Decembri; Libs vehemens perfurebat sæpissimè

sæpissimè, gravi subinde cum Pluvia: inde *Barometrum* erat frequenter * mirè depressum. Jam magnæ sunt Inundationes undique. Aër fuit maximè humidus, Gelu rarissimum, etsi *Atmosphæra* fuit valde frigida sæpe.

Pluvia 1—^{'''}4—^{''}6. 7. ^{''}9. ^{''}10—[']12—^{'''}14. [']15—^{''}17. 18. 20—[']23. 24. ^{''}26—^{''}28. 29. 31 = 6.192. Dig. Dec.

Procella 1 S W—10 p. m. S W b S 4—14 à primo mane S W 4^x—26. W N W.—27 W 4^x—29. W S W 4.

☿ Altitud. maxim. 25. 30,0. N W b W 1. } media 29.3⁹/₃₁.
 ——— minim. 14.*28,2. S W 4^x.
 Dies frigid. 22. 64. N N E 1. Gelu. } med. Ther. Alt. 58⁴/₃₁.
 — tepid. 1. 52. W S W 2.

Variolæ valde *epidemicæ* & sæpe mortiferæ: Colice jam non adeò frequens. *Rheumatismi* multi; Febres putridæ & *petechiales* passim.

Maxima fuit Pluviæ Quantitas hoc Anno,
 Digit. Decim.
 nempe = 37.114.

C O N S T I T U T I O

A Æ R I S, &c.

Anno MDCCXXXV.

J A N U A R I O.

QUAMVIS *Baroscopium* fuerat sublime valde Initio Januarii, Ventusque arctoïis; id tamen procellosa Tempesta, à sexto ad decimum quartum fere perpetua, ac subinde gravissima, ad ultimum penè Gradum deturbavit: quod autem postea, à Die scilicet vicesimo ad Finem usque, ad summum fermè erexit Aquilo. *Atmosphæra* fuit frigida & sæpe humida valde: sub Mensis finem rigidum Gelu.

Pluvia 2. 5. 6. 7. 8. 10. 11—13. 14. 18.
Dig. Dec.

19. 22. Nix 9. 11. = 2.526.

Procella 6 nocte. S W 4^x —gravissima 8. S W 4^x circa Meridiem *Mercurium* depresso ad 28,3:—vehemens 10 nocte S S E 4^x . & 28,4; violenta duravit Procella ad Horam octavam matutinam Diei undecimi; *Barometer* verò subsedit ad 28,1: rarò *Mecurium Baroscopicum* infra hunc gradum notavi!

& Altitud.

8 Altitud. maxim. 4. 30,5. N b W 1. } media 29.6 $\frac{2}{3}$.
 ——— minim. 11. 28,1. S 4^x. }
 Dies frigid 25. 70. N 1. } media Therm. Altitud. 59 $\frac{2}{3}$.
 — tepid. 6. 54. S W 3. }

Variolæ sunt maximè *epidemicæ*, quædam valde malignæ; utpote quibus non rarò accedunt *Hæmorrhagiæ* ex omnibus fere Corporis meatibus, & (A) *Petechiæ* lividæ & nigræ. Vix unum vidi his correptum Affectibus servatum; nam in tanta Pestilentia Sanguinis *Crafsis* dissolvitur penitus, & maximè putrescunt Humores: imò Cruor emissus, putris instar Saniei, diffluit; nec, ut solito, in Frigore coagulatur.

Colicus Morbus cum Doloribus sævis *rheumaticis*, & *Paresi* nonnunquam Brachiorum Manuumque, à *Pomaceo* novello, frequens adhuc. Multæ Tuffes sub Finem Mensis: *Ophthalmiæ*, Febres *miliares* & *erysipelatosæ* passim.

FEBRUARIO.

Sublimem retinuit Stationem *Mercurius* ad Diem usque decimum sextum, Septentrione afflante, aut Vulturno: sub Finem madidus Notus *Baroscopium* demisit. Sudum haud rarò eluxit hoc Mense; Gelu affuit rariùs.

Pluvia 8. 14. $\frac{''}{17}$. 18. 22. $\frac{'''}{23}$ — $\frac{'''}{26}$. 27.
 Dig. Dec.
 = 1.978.
 Procella 26 nocte. S S W 4^x.

8 Altitud. maxim. 2. 30,5. N N E 1. } media 29.7 $\frac{1}{3}$.
 ——— minim. 27. 29,0. S S W 3^x. }

Dies frigid. 21. 66. E N E 1. rigidum Gelu. } med. Therm.
 — tepid. 9. 52. Malacia. — — — } Alt. $57\frac{1}{2}\frac{8}{3}$.

Pleuritides & Peripneumonix frequentes, at Rure maximè : *Variolæ epidemicæ* adhuc, sed non ita pestiferæ.

Jam in Popellum ingruit Febris quædam contagiosa, Pustulis sæpe & *Petechiis* comitata : Merx admodum infelix ! Classe, ut credere par est, advecta ; quippe quæ diu antè inter Nautas apud *Portum-magnum* commorantes sævierat, multosque dederat Letho : de hac plura Mense sequente.

MARTIO.

Varia fuit Tempestas Mense Martio, varia quoque *Barometri* Statio, nunc alta nempe, nunc valde depressa. Libs Initio, à sexto ad decimum septimum Vulturus, tunc Aquilo, post Caurus : *Atmosphæra* erat frigida satis, at paulo humidior.

Pluvia 1. 2. $\frac{1}{4}$. $\frac{1}{5}$. 14. $\frac{1}{15}$. $\frac{1}{16}$. $\frac{1}{23}$ — $\frac{1}{25}$.

28. 30. $\frac{1}{31}$. = 2.234.
 Dig. Dec.

Maximus Maris Æstus 15 mane. S b E 3^x.
 Gelu à xx ad xxiii.

§ Altitud. maxim. 21. 30,0. N E 2. } media 29.3 $\frac{2}{3}$.
 ——— minim. 16. 28,7. S S E 3. }

Dies frigid. 20. 64. N b E 2. } media Therm. Altit. $54\frac{4}{5}$.
 — tepid. 15. 50. S b E 3. }

Variolæ hætenus *epidemicæ* : Pleuritis & Peripneumonia passim : Apoplexiæ quædam.

Nunc

Nunc maximè dispergitur Contagium *epidemicum* in Plebeculam maximè.—— Quibus Febris hæc contigit, primò levi quasi Horrore, ac universa penè Lassitudine, correpti sunt; mox Nauseâ & vertiginoso Capitis Dolore: haud vehemens tamen insecuta Febris est, nec immodica Sitis, quamvis media Lingua scabra fuit & fusca, imò sæpe arida valde, utroque verò à Latere Mucò oblita subflavo. Interim de Dolore Gutturis, haud rarò strangulante fere, & de teneris Oculis, Lumina refugientibus, multæ Querelæ. Urinæ plerumque *χρυσώδες* erant, aut tenues, paucæ, luridæ, vapidæ instar *Cerevisiæ*: quæ quidem omnibus in Febribus sunt pessimæ Notæ!

Hæc ferme per Quatriduum, quo aut vigiles omninò decubûere, aut ne sentientibus quidem brevissimus & maximè interruptus obrepfit Somnus. Jam Surditas, Desipientia, Suspirium frequens, immanis Præcordiorum Oppressio, Manuum Tendinumque Tremor & Subsultus accedebant: attamen de Valetudine rogati vix querebantur quicquam, adedò invaluerat Torpor.

Diem circiter sextum, nunc citiùs, nunc tardiùs, *Petechiæ* rubræ, purpureæ, lividæ, nigræ, imò Vibices quasi, sæpe apparuerunt. Mali admodum Ominis hæc *Exanthemata*! eoque pejoris, quo magis ad Nigritiem spectabant. Frequenter porrò videbantur innumeræ Maculæ minutissimæ fusci Coloris, Cutis Lenticulas aut Pulicum Morsus adumbrantes, sed paulo magis atræ: quas utique haud minùs esse lethales observavi quàm ipsas nigerrimas.—— In hoc Rerum Statu, aut Sopor perpetuus urgebat, aut

Furor cæcus ; imò sæpe haud erat affidentibus, etiamsi robustis, facile Ægros continere, ne è Lectulis exilirent, tanquam aliò abituri : quo quidem Symptomate vix aliud magis tunc funestum memini.

Tristitia dum hæc agebantur, Sudor profusus, viscidus, olidus, aut foetidissima, livida, *Diarrhæa* miseros colliquabat Ægrotos. Lingua porrò nigra, aridissima, Vox Faucibus hærens, Singultus, *Spasmi*, Pulsus formicans, aut coacervatus, Livor Manuum, ac sæpe ipsorum etiam Cubitorum, atræ Mortis certissima instabant Prænuncia : Die undecimo, aut decimo quarto plerumque, multo citiùs nonnunquam. Tanta fuit, tamque cita, Putrefactio Cadaverum, ut ea sepelire fuerit necesse prorsùs aliquando vel intra Horas viginti quatuor.

Dira quidem hæc & acerba maximè ! erant autem plurimi, quibus Sors melior, Die scilicet quarto, aut quinto, benignum dedit morbi exitum ; Eruptione nempe Pustularum rubrarum, *miliarium*, atque blandi per totum Corpus Sudoris. — Multi diu morbo conflictati, innumeras tandem habuère Pustulas *miliares*, limpidas, sæpe salutiferas : pluribus autem erat periculosæ plenum opus Aleæ.

APRILI.

A Die secundo Aprilis ad decimum spiravit Eurus ; pòst varius Ventus variaque admodum Tempestas, at pro Anni Tempore frigida & humida.

Pluvia

Pluvia 1. $\frac{1}{8}$. $\frac{1}{9}$. 10. $\frac{1}{14}$ —16. $\frac{1}{18}$. $\frac{1}{20}$. 22.

— Dig. Dec.

24. $\frac{1}{27}$. $\frac{1}{29}$. = 2.252.

Ventus vehemens 22 prima Luce. W N W.

Nox procellosa 26. S 4.

§ Altitud. maxim. 16. 29,9. E S E 2. } media 29,5. $\frac{15}{29}$.
 ——— minim. 10. 28,8. S E 2.

Dies frigid. 7. 54. E b S 2. } media Therm. Altit. 46 $\frac{20}{29}$.
 — tepid. 25. 42. W N W 1.

Auctus jam Variolarum Numerus est: atque modò Febris *anginosa miliaris*, quæ verno Tempore elapsi Anni fuit hic *epidemica*, vicinam infestat Regionem.——Febris contagiosa, maligna, sævit jam magis quàm antehàc unquam. Rarò nunc adest strangulans Faucium Dolor, paucæque nunc erumpunt Pustulæ; at Loco earum *Petechiæ* fuscæ, purpureæ, nigræ, ac nimis frequenter lividæ Vibices, atro semper Carbone notandæ! —— plurimi moriuntur.

M A I O.

Boreas afflavit, aut Corus, à primo ad vicesimum quartum Maii, pòst Vulturnus; Tempestas fuit valdè frigida ac nubila. Maximæ Pruinæ à duodecimo ad decimum quartum.

Pluvia 1. 11. 12. $\frac{1}{15}$. 17. 20. 22. $\frac{1}{23}$.

— Dig. Dec.

24. 26. 30. 31. = 1.646.

Grando vehemens 23. Fulgur & Tonitru 30.

§ Altitud. maxim. 19. 30,1. N W 1. } media 29,6 $\frac{12}{31}$.
 ——— minim. 16. 29,1. S E 2.

Dies

Dies frigid. 14. 54. N W 1. } media Therm. Altit. 43⁶/₁₁.
 — tepid. 31. 36. S S E 1.

Multi Apoplexiâ corripuntur : *Variolæ* adhuc. Febris contagiosa plurimos perdidit ; optima sæpe sprevit Consilia : sequens tamen Methodus permultos servavit.

Ipsa quidem Morbi Initio Venæ Sectio profuit, rarò post unquam ; imò temerariâ suscepta Manu sæpe obfuit maximè. Si tamen post Sanguinis Missionem *Cephalalgia* & Vertigo urgebant usque, fuit utile admodum Cucurbitulis scarificatis, Humeris Cervicibusque admotis, Sanguinem detrudere : quod quoque Vomitionem, post excitandam, reddidit tutiorem. Cruorem vix unquam notavi valde glutinosum, Serum plerumque verò viride erat, haud rarò rubellum ; quod infaustum semper ! quibus enim id contigit, *Petechias* nigerrimas, aut Vibices habuere certo certiùs cum Phrenitide perpetua, aut gravi Comate.

Continua fere Nausea, ac frequens, biliosus, Vomitus lene semper poscebant *Emeticum*, quo & Ventriculi Colluvies ejiceretur & præcautum foret contra pestiferam *Diarrhœam*, quæ aliter Morbi Statu, aut paulò post, semper evenit : nam ubi Ventriculi Saburra, diutiùs morando, acrior fit assiduè ; tandem per Intestina descendens, ista utique torquet maximè.

Nulla non Tempore Morbi *Epispastica*, alia scilicet aliis succedentia, necessaria fuerunt omninò ; lenia porrò desiderabant *Cardiaca*, eaque repetita frequenter, Languor continuus & collabentes assiduè Vires : quæ & Sudores etiam maturos, criticosque sæpe, movebant, aut Pustulas expellebant.

expellebant. Ad hæc promovenda Confect. Raleigh. Theriac. Andromach. Lap. Contrayerv. Rad. Serpent. Virg. aliquando Sal. C. C. &, quibus non fuit ingrata admodum, non uno solum Nomine laudanda, Camphora (quæ nempe Opio felicius arcessebat Somnum, ac Delirium compescebat magis) aptissima fuere Remedia.——

Imò, quod multò minore Pompâ paratur, Vinum rubrum *ustulatum* (quod dicitur) Cinnamomo & Maci incoctis cum Aquæ pauxillo, haud minùs efficax ad Vires sustinendas inveni, quàm celeberrima *Alexipharmaca*; non in hoc tantum Morbo, sed & in omni Febre lenta & *nervosa*, potissimum cum colliquante Sudore, vel immodico Alvi Fluxu declinante. Didici hinc tandem, quod astringentia Aromatica mitiora *Crasin* Sanguinis firmando, Fibrasque Vasculorum corroborando, vera fuere hujus, exeuntis saltem, Morbi *Alexiteria*; fortasse & Antidota fuissent.——Ipsi etiam Veteres Antidotis & *Alexipharmacis* immiscebant semper astringentia quædam Medicamenta, ut passim apud eos videre est.

Ad eum adeò Finem, optato demùm cum Successu, post summum Morbi Incrementum, exhibui aliquam ex Cortice Peruviano Medicinam cum *Alexipharmacis* idoneis & Elixire Vitrioli Mynsichti acidulatam; nec otiosè intereà expectans Sedimentum Urinæ laudabile, & (quod dicitur) lateritium: modò scilicet vel minimam Morbi Remissionem observâssem.—Si in singulari Gangræna valeat Quinquina, quidni in universa Humorū Corruptione? *Exanthemata* nigra, Vibices & citissima Cadaverum Putrefactio, *gangrænosam* utique Sanguinis *Diatbesin* significabant.

In

In longis equidem Febribus nihil magis necesse est, quàm Solida inter & Fluida Æquilibrium conservare debitum. Nihil ad id sanè facit efficacius, quàm, diluente Liquore, Sanguinem fovere assiduè, ac Vim Fibrarum confirmare Medicamentis apposis; donec Natura, his Auxiliis Morbi Victrix, læta Crisi eum expellere possit: nam ut Febris ardens Fræna semper poscit, lenta sæpissimè indiget Calcaribus.——Profectò nunquam non Arte molienda Crisis est, cùm nil ultrà assequi valeat Natura.——Febribus ideò tardè admodùm decrescentibus, lenia *Cathartica* sæpe ex Ufu sunt maximè, *Cardiacis* interim assumptis: In hac sanè, de qua agitur suprà, cum vix alia profecerint, Rhabarbarum exhibitum quotidie valuit plurimùm; Vinum ustulatum interim affatim forbendo: hoc Modo enim putris expurgata fuit Colluvies, & Viribus interea consultum est optimè.

JUNIO.

Caurus hoc Mense spiravit sæpissimè, hiscebat etiam subinde Libs: Vulturhus à decimo nono ad vigesimum secundum. Aër erat plerumque valde frigidus, crassus & humidus.

Pluvia 1. 3. 4. ^{///} 11. 15. 16—18. ^{///} 19. 20.
Dig. Dec.
—22. 25. 26. 28. = 1.936.

⌘ Altitud. maxim. 5. 29.9. N W 1. } media 29.5⁷/₉.
—— minim. 18. 29.1. S W 3. }
Dies frigid. 2. 44. N W 1. } media Therm. Altit. 36⁶/₂₅.
— tepid. 14. 34. Malacia. }

Variolæ,

1735.] *Constitutio Aëris, &c.* III

Variolæ, & Febres intermittentes, haud infrequentes. Febris *miliaris* rubra cum enormi Vomitu & Alvi Fluxu Rure grassatur usque. Morbus contagiosus modò sub Finem Mensis mitescit paululum,

JULIO.

Aër fuit humidus maximè & frigidus toto Julio, Ventus ab Occidente plerumque & Plagis australibus, Eurus aliquando: Tempeſtas utique fuit nubila, pluvia, infauſta admodùm, Hyemi magis quàm Æſtati ſimilis Omnes Fructus ἀπαρῖς acerbi ſunt & immaturi. Vix audis Cicadam, rari volitant Papiliones: Plurimæ Aviculæ canentes inter Plumas exuendas intereunt.

Pluvia 1—^{III}3. ^I6. 7. 10. ^{II}11. 12. ^{III}14. ^{II}15.

Dig. Dec.

16. $\frac{1}{19}$. 21. 22. $\frac{111}{25}$.—27. 30. = 3.536. Dig. Dec.

Procella 11. nocte. W b S. Tonitru 30. p. m.
Coruscationes nocte.

♂ Altitud. maxim. 28. 29,7. S E 1. } media 29.4⁴/₃₀.
 ——— minim. 16. 28,9. S W 3x. }

Dies frigid. 19. 42. S S W 2. } media Therm. Altit. $34\frac{28}{39}$.
 — tepid. 30. 30. W 1.

Febris *epidémica* contagiosa híc imminuta est valde, at sævit adhuc in Vicinia : Multi *Variolis* usque laborant ; (B) Pfora frequens.

AUGUSTO.

AUGUSTO.

A Die secundo Augusti decimum tertium adusque Ventus perpetuus ab Oriente spiravit, pulchra interea calidaque Tempestas eluxit, postea misera, procellosa & horrida secuta est; nunquam memini *Atmosphæram* ita humidam fuisse hoc Anni Tempore: Omnia fere Loca Aquâ exundant & Limo.——Plures Aviculæ canentes moriuntur: Apes exanimatæ parum mellificant. Folia Arborum æquè sunt decidua jam ac si exisset Autumnus.

Pluvia 1. 2. 14. 18. 19. 21. 22. 23. 25:
Dig. Dec.
—29. 31. = 2.906.

Maximæ Rorationes, durante Apricitate, Mensis Initio.

Magna AB. 20. N W 1. Procella 22. p. m. S W—vehemens 23 Nocte. S S W.

⌘ Altitud. maxim. 12. 29,9. E 1. } media 29.6.
—— minim. 22. 29,2. S W 4x. }
Dies frigid. 27. 42. W N W 1. } med. Therm. Altit. 32. $\frac{6}{29}$.
—— calid. 13. 26. E 1. —— }

Fatales etiamnum Reliquiæ passim Febris malignæ: *Variolæ* adhuc: Scabies & Pfora frequens, Cholerae ac *Diarrhææ* plurimæ. Permulti, gravi quasi Tempestate perculsi, inerte quadam Socordia torpent.——Plures Canes rabidi discurrunt.

SEPTEMBRI.

SEPTEMBRI.

Nubilus fuit, madidus & frigidus, hic Mensis; Caurus afflavit sæpè, Libs aliquando, Eurus frequenter, sub Finem præcipuè: Boreas viii, ix, x.

Pluvia 1. 3. 6. 7. $\frac{1}{11}$. $\frac{1}{12}$ — $\frac{1}{14}$ — $\frac{1}{16}$. $\frac{1}{17}$.
Dig. Dec.
18. 20. 22. 24. $\frac{1}{26}$. 28. 29 = 1.918.

☿ Altitud. maxim. 23. 29,9. E 1. } media 29.6 $\frac{7}{8}$.
—— minim. 11. 29,2. W N W 1. }
Dies frigid. 28. 46. S E 1. } media Therm. Altit. 36 $\frac{1}{2}$.
— tepid. 3. 30. N W 1. }

Febres *petechiales* sparsæ adhuc: *Variole* frequentes: *Diarrhæa* & Cholera multos infestant: Tusses plurimæ ad Finem Mensis.

OCTOBRI.

Venit ab Oriente Ventus fere constans per totum Octobrem, Initio & Fine ad Septentrionem inclinans; unde Aër tenuis factus est, at paulo frigidior: medio autem ad Austrum.

Pluvia $\frac{1}{7}$. $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{10}$. 12. $\frac{1}{14}$. $\frac{1}{26}$. $\frac{1}{27}$. = 2.756.
Levis AB. 3. Malacia—4. E. 1—12. N 1.
Gelu & maxima Pruina 30. E N E 1.

☿ Altitud. maxim. 30. 30,1. E N E 1. } media 29.6 $\frac{1}{2}$.
—— minim. 9. 29,1. W N W 1. }
Dies frigid. 30. 64. } media Therm. Altit. 47 $\frac{2}{3}$.
— tepid. 26. 40. S S E 2. }

Multæ

Multæ Febres lentæ, ac intermittentes, passim. Aliqui hoc Mense, subito quasi Asthmate correpti, in Tumores Pedum & Abdominis, hydropicos velut, inciderunt, ex quibus nonnulli brevi sunt mortui.—— Multi Canes Rabie perciti.

NOVEMBRI.

Sequitur November pluvius admodum & procellosus, sub Finem præcipuè: turbidus Auster prævaluit maximè, crassamque fecit *Atmosphæram* ac humidam valde.—— Exeunte Mense permagnæ Inundationes undique.

Pluvia 4.	$\frac{''}{5}$	$\frac{''}{7}$	$\frac{'}{9}$	10.	$\frac{'}{13}$	$\frac{'}{14}$	$\frac{''}{15}$	$\frac{'''}{17}$
$\frac{''}{19}$	$\frac{''}{21}$	$\frac{''}{23}$	$\frac{'''}{25}$	$\frac{'''}{26}$	$\frac{''}{27}$	Dig. Dec.		
19. 21—23—25. 26. 27—29 = 4.922.								

Procella 9 ab Hora x. a. m. ad 2. p. m. S W 4^x—23. tota Die S W.—26 Nocte S 4^x—27. S 4^x.—Maximi Maris Æstus 27, quamvis Luna jam erat in *Quadratura*; altiores etiam quàm si Interlunium fuisset, aut Plenilunium. Tonitru vehemens 24 Noctu.

§	Altitud. maxim.	11.	30,0.	N W 1.	} media 29.4 $\frac{1}{3}$ $\frac{4}{5}$.
	minim.	27.	28,4.	S 4 ^x .	
	Dies frigid.	1.	58.	Malacia.	} med. Therm. Altit. 49 $\frac{1}{3}$ $\frac{6}{10}$.
	— tepid.	19.	44.	S S W 2.	

Cephalalgie, Vertigines, Insultus epileptici, Tumores Faucium & Parotidum, frequentes: *dyspnoica* Pectoris Gravitas haud paucos premit. * Febres lentæ *nervosæ* plurimæ.— Multi Canes rabiosi circumcursant.

DECEMBRI.

* Vide Dissertationem de Febre lenta nervosa, infra, p. 147.

D E C E M B R I.

Vix unquam *Atmosphæram* memini ita humidam fuisse, ac erat toto Decembri; etsi Subsolanus perflabat sæpissimè: fateor equidem quòd madidus Notus intervenit frequenter, ac Pluviæ haud parum demisit.

Pluvia $\frac{1}{1}$. 4. $\frac{1}{5}$. $\frac{11}{6}$. 7. 9. 17. 19. $\frac{11}{24}$. $\frac{11}{25}$.
 $\frac{11}{28}$. $\frac{11}{30}$. $\frac{11}{31}$. = 2.364.
 Dig. Dec.

Gelu rigidum 12. 66. E b N 1—13. 64. E 1—16. E 1—23. 64. E 1.

Procella 24 Nocte. S b E—27. S W b W 4x.
 Maximi Maris Æstus 21. 22. E S E 2—permagni 24. 25. 26. Austro furente.

§ Altitud. maxim. 21. 30,0. E b S 2. } media 29.6 $\frac{6}{27}$.
 ——— minim. 28. 29,0. S W b W 3x. }
 Dies frigid. 12. 66. E b N 1. } media Therm. Altit. 54 $\frac{8}{27}$.
 — tepid. 1. 46. W b S 2. }

Tusses, Colli Fauciumque Tumores, Raucedines, levi sæpe cum Febricula, sunt valde frequentes. Febres putridæ *nervosæ* passim.

Dig. Dec.

Summa Pluviæ hoc (C) Anno est = 30.974.

Notationes quædam.

(A) Hæ Maculæ oriri videntur ab infractis, aut dissolutis, Sanguinis Globulis, *Arteriolas jerosas* intrantibus; dumque ibi hærent, *Petechias* formant,

L

formant,

formant, aut Vibices: velut in Contusionibus Sanguis ruber in Vasa iniqua urgetur, & Cutim reddit discolorem.—— Pestiferæ semper sunt, quòd Cruorem putridum esse, aut maximè solutum, denotant: imò adeò sæpe dissolvitur Sanguis, ut profusæ subsequantur *Hæmorrhagiæ*. Quòd quidem *Scorbuticis* quoque accidit crebrò, cum ne vel minima Febris Signa adsint, etsi totus fere Corporis Habitus innumeris violaceis Maculis inficitur; qui tamen mox, ac ne quidem tale quid somniantes, funesto sæpe Sanguinis Fluxu corripuntur: iste tamen Cruor nunquam, more solito, concrevit.—— Hos certe *Scorbuticos* austera acida, opportunè data, adjuvant maximè, ut haud rarò notavi.—— In talibus ideò *Variolis*, & aliis maculosis Febris, valeant plurimum.—Missio Sanguinis utique obesse magis, quàm prodesse, videtur.

(B) Estne peculiaris aliqua *Atmosphæræ* Constitutio ad Eruptiones cuticulares gignendas apta? utique per idem fere Tempus, quo *Variolæ*, aut pustulosæ Febres, grassantur, *Exanthemata* quoque omnigena, ut Papulæ, Scabies, Erysipelas, &c. infestare solent, ut observatur sæpissimè: imò dudum, & vulgò noverint vel Mulierculæ, quod *Morbilli*, aut *Rubeolæ*, *Variolas* plerumque præcurrunt. Nonne adeò desumendum sit hinc Monitum *prophylacticum*?—— Forte lenia *Mercurialia*, quæ in aliis Cutis Morbis tantum valent, tempestivè assumpta, aut *Variolis* sint Antidota, aut morbum saltem faciant leviozem: idque potissimùm cum & Vermiculos enecent, qui junioribus præcipuè adeò infesti sunt, & tam diras sæpe (unà sævientibus *Variolis*) movent Tragœdias.—Hæreo tamen ne fortè Sanguinem quorundam

quorundam dissolvant nimum, & ad *Hæmorrhagias* disponant fatales: hoc autem ex facili præcaveri potest Corticem Peruvianum, aut tale quid, exhibendo simul.

(C) Annis maximè pluviosis hic debet annumerari, ob Frequentiam saltem, si non ob Pluviæ Quantitatem: nam continua fere decedit, quanquam rarò admodum gravis. Imbres utique vehementes Aërem faciunt sicciorem, quatenus Vapores per *Atmosphæram* congestos deturbant; hinc post eos plerumque Aër purus valde & liquidus apparet, & multo majorem ejus siccitatem *Hygrosopia* indicant: densa autem, & nebulosa quasi Pluvia, omnia humectat maximè. — Vix unquàm sanè memini *Atmosphæram* magis fuisse humidam & crassam, quàm hoc & elapso Anno: Hyems fuit tepida nimis, Æstas perfrigida; utraque infauſta semper & Pluviæ ferax, ac nunquam non Morbis abundans. — Ex quo sanè tam udas habuimus Tempestates, Febres putridæ, lentæ, *nervosæ*, ac intermittentes omnigenæ, per has Regiones grassatæ sunt maximè; etiam in hoc Oppido & per Viciniam, cum tamen Annis abhinc viginti veras intermittentes rarissimè viderim. Imò bene memini Milites plurimos, emeritos, ad Arcem nostram olim transvectos ab Oris Icenis & Portu-magno, pertinaci admodum Quartanâ tantum non confectos penitus; qui tamen hîc, à sola Benignitate Coeli, convaluere protinus.

CONSTITUTIO

A Æ R I S, &c.

Anno MDCCXXXVI.

JANUARIO.

TRISTI sub Aspectu Annus exoritur :
dum enim *madidis Notus involat Alis*,
perpetuæ fere ruunt Pluviæ. Paucissimi sanè
fuere Dies aprici toto Januario : *Atmosphæra*
verò quàm maximè humida & crassa ; exeunte
Mense algida. Gelu rarò admodùm, Diluvia
sæpe.

Pluvia $\frac{''}{1}$. $\frac{'}{2}$. $\frac{''}{3}$. 4. 6. 8— $\frac{'}{10}$. $\frac{''}{11}$. $\frac{''}{12}$ —
 $\frac{''}{14}$ — $\frac{'''}{16}$ — $\frac{''}{18}$. $\frac{'}{19}$. 21— $\frac{''}{23}$. $\frac{''}{24}$. $\frac{''}{25}$ — $\frac{''}{28}$. $\frac{'}{30}$.
Dig. Dec.

31 = 5.070.

Grando 2. 13. 20. 26. Fulgur & Tonitru
cum Pluvia gravissima 16. Vesperi.

Gelu 16. NNW 1—22. NNW 1. Procella
25. Vespere. SSW.

§ Altitud. maxim. 6. 29,8. WNW 2. } media 29.2 $\frac{27}{30}$.
—— minim. 25. 28,7. SSW 4. }

Dies

Dies frigid. 22. 66. N N W 1. } media Therm. Altit. 56 $\frac{1}{8}$.
 — tepid. 4. 50. S b W 2. }

Multi Tussi vexantur, Fauciumque & Parotidum Tumore. Apoplexia & *Paraplegia* passim: Prurigo & Pustulæ frequentes.

F E B R U A R I O.

Quamvis Initio Februarii Tempestas fuit nimboſa valde, mox tamen ſucceſſit Apricitas aliqua, ac Frigus acre, flante plerumque Vento aquilonali, qui Aërem ſiccabat plurimùm, & omnia ſæpe rigido conſtrixit Gelu. Principio Menſis Inundationes permagnæ; poſt etiam *ſatis Terris Nivis atque Grandinis miſit Pater.*

Pluvia	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{7}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{9}$	$\frac{1}{14}$	$\frac{1}{26}$	} Dig. Dec. = 3.082.
Nix	16.	17.	N N W	1—19.	ESE	1				
—	$\frac{1}{20}$.	E	3—23.	N N W	3—24.	N N				
W	1.									
Grando	2.	W N W	2—19.	21.	24					
—	$\frac{1}{26}$.	ESE	2—28.	N N W	1.					

Leves *AB.* 7. ESE 1—19. EbS 1—magna *AB.* 6. H. 8. p. m. N 1. Radii coruſcantes vibrantur vel ab ipſo Auftro, Corona lucida magis vergit ad Orientem quàm vidiffem antehac unquam.

Magnus erat hîc Maris Æſtus Die 16. N N W 3, at minimè inundans ut apud Londinenſes, Icenos, Cantianos atque Belgarum Oras, ubi quàm maximus fuit.

§ Altitud. maxim. 29. 30,0. N b E 2. } media 29.3 $\frac{1}{8}$.
 ——— minim. 22. 28,5. W S W 2 $\frac{1}{2}$. }
 Dies frigid. 13. 72. N N E 1. } med. Therm. Altit. 60 $\frac{6}{8}$.
 — tepid. 2. 56. W N W 2. }

Tusses & Catarrhi levi sæpe cum Febricula permulti; Anginæ, Pleuritides & Peripneumoniæ haud raræ: Juniores quamplurimos Perniones vexant maximè.

MARTIO.

Frigida Tempestas ad Diem usque decimum Martii, post autem multo tepidior evasit: Spiravit Eurus hoc Mense sæpissimè, & pulchra non rarò affulsit Apricitas cum Aëre puro siccoque.

Pluvia 1. 6—8. $\frac{''}{''}$ 11. 19. $\frac{''''}{''''}$ 21—23. 27. $\frac{''}{''}$ 29.
 Dig. Dec.
 Nix 3. E 3—8. N W 1. = 2. 138.

§ Altitud. maxim. 1. 30,0. E b N 2. } media 29.4 $\frac{1}{3}$.
 ——— minim. 22. 28,8. S S E 2. }
 Dies frigid. 7. 66. N W 1. rigid. Gelu & maxima Pruina. }
 — tepid. 27. 45. S S E 2. media Therm. Altitud. 51 $\frac{8}{31}$. }

Perniones ulcerosi molestissimi frequenter: Peripneumoniæ passim, præcipuè verò nothæ.

APRILI.

Eurus afflavit sæpe, Boreas nonnunquam, Caurus frequenter, hoc Mense; quod *Barometrum*, diu depressum, resurgere fecit, Nubesque

que abegit : à decimo quinto tamen ad vicesimum
quintum Pluvia frequens.

Pluvia 1. $\frac{1}{15}$ — $\frac{11}{18}$ — $\frac{1}{21}$. 22. $\frac{11}{25}$. Grando 15.
Dig. Dec.

= 1.340.

Pruina maxima 11. 12. Maximæ Rorationes
ad Finem.

☿ Altitud. maxim. 3. 30,1. E 1. }
——— minim. 25. 29,3. W S W 1. } media 29.7 $\frac{1}{2}$.
Dies frigid. 11. 58. N 1. }
—— tepid. 29. 32. Malacia. } med. Therm. Altit. 43 $\frac{25}{30}$.

Pleuritides & Peripneumonix frequentes ; An-
ginæ & Ophthalmix passim.

M A I O.

Perflavit Eurus plerumque durante Maio, isque
sæpe velox, ac deprimens *Mercurium baroscopi-
cum*, Aquilonetamen, aut Coro, nonnunquam in-
tercurrente. Ineunte Mense Frigora pro Anni
Tempore haud exigua, post verò Aër tepidus
sæpe & tenuis.

Pluvia $\frac{111}{2}$. 4. 5. $\frac{11}{9}$. 11. $\frac{111}{12}$. 15. 16. $\frac{111}{22}$.

——— Dig. Dec.

23. 27. = 2.536.

Ventus vehemens 21. p. m. E S E. Magnus
Halo circa Lunam 9. H. 10. p. m. E 2—per-
magnus igneus Halo 11. H. 10. p. m. S E 3.

☿ Altitud. maxim. 19. 29,8. E S E 2. }
——— minim. 12. 29,1. S E 3. } media 29.5.
Dies frigid. 3. 52. N N W 1, Frigus insolitum ! } med. Ther.
—— tepid. 31. 27. N N W 1. ———— } Alt. 39 $\frac{1}{4}$.

L 4

Pleuritides

Pleuritides & Peripneumoniarum sparsim: Eruptio Pustularum rubrarum urentium plures molestat. Tempesta infesta tabidis,

JUNIO.

Per Initia Junii Aër valde crassus fuit & humidus; tenuis post, ac fervidus sæpe, Finem adusque fere Mensis, maximo decidente Rore: dum incerto admodum Cursu spiravit Ventus; Eurus sæpe, Boreas haud raro, Caurus quoque interfuit frequenter, Libs Initio.

Pluvia $\frac{1}{3}$. 4. 6. $\frac{1}{13}$. 14. 23. $\frac{11}{27}$. $\frac{1}{29}$.
 Dig. Dec.
 $\frac{111}{30} = 1.614$.

Fulgur & Tonitru 29. Nocte. S E 2—è longinquo 23—28. p. m.

§ Altitud. maxim. 18. 29,9. N N E 1. } med. Barom. Alt.
 ——— minim. 27. 29,3. E S E 2. } 29,6 $\frac{3}{10}$.
 Dies frigid. 6. 38. W N W 1. }
 — fervid. 11. 20. N N E 1. } media Ther. Altit. 26 $\frac{5}{10}$.

Febres tertianæ, semitertianæ, & quotidianæ, passim; Ophthalmiæ frequentes: Phthisici colliguntur maximè. Aliquæ Pleuritides & Peripneumoniarum incipiente Mense: psorica Eruptiones plurimæ.—Innumeri Afili Armenta molestissimè infestant.

JULIO.

Varius fuit hoc Mense Ventus, & Malacia frequens, Caurus verò sub Finem plerumque, sudo existente Cœlo, ac fervido, cum Rore maximo,

1736.] *Constitutio Aëris, &c.* 123

ximo. Immensa Vis Pluviæ decidit Die secundo & octavo, flante Vulturno; decimo autem, eodem perflante Vento, quantum vix unquam per idem Temporis Spatium: ab Hora enim istius Diei tertia pomeridiana ad quintam matutinam

Dig. Dec.

undecimi Pluvia fuit 1.686.

Pluvia 1. $\frac{1111}{1}$ 2. $\frac{1111}{1}$ 3. $\frac{1111}{1}$ 8. $\frac{1111}{1}$ 10—12—14. $\frac{11}{1}$ 19. $\frac{11}{1}$ 25.

Dig. Dec.

28 = 4.870.

Procella 2 Nocte. S E. Fulgura Noctu 13.

8 Altitud. maxim. 16. 29,9. Malacia. } media. 29.5 $\frac{2}{3}$.
 ——— minim. 11. 29,1. S S E 2^x. }

Dies frigid. 4. 40. N 2. } media Therm. Altit. 27 $\frac{1}{2}$.
 — fervid. 29. 18. WNW 1. }

Febres intermittentes & *miliares* aliquæ mali admodum moris, Ruri præcipuè: *Variolæ* hîc *sporadicæ*: *Choleræ*, *Diarrhææ*, ac *Dysenteria* etiam, undique valde frequentes sunt.

AUGUSTO.

Ineunte Augusto Aër fuit crassus & valde calidus, medio Mense multo frigidior, flante Cauro; cæterum Ventus erat inconstans maximè: sub Finem Ros plurimus decidit, ac rediêre Calores.

Pluvia 1. $\frac{11}{1}$ 4. $\frac{11}{1}$ 6. $\frac{11}{1}$ 7. $\frac{11}{1}$ 8. $\frac{11}{1}$ 12—14. $\frac{11}{1}$ 15. $\frac{11}{1}$ 17. $\frac{11}{1}$ 26.

Dig. Dec.

28 31. = 1.834.

Nox procellosa valde 13. S W b W 4. Fulgura 20 Noctu. Magni Maris Æstus 26. 27. S S E 2^x. Die

Die 25. W 1. inter Horam nonam vespertinam & undecimam Zona quædam angusta, at lucida valde, ab imo Occidente ad summum Orientem usque extensa, magnæ Iridis instar effulsit, stupente Populo. AB. 29. N 1.

§ Altitud. maxim. 18. 29,8. NW b N 1. } media 29.4 $\frac{1}{2}$.
 ——— minim. 26. 29,1. S S W 2. }
 Dies frigid. 16. 42. W N W 1. } media Therm. Altit. 27 $\frac{7}{8}$.
 — fervid. 3. 19. W S W 1. }

Febres *miliares*, malignæ, frequentes, in Cornubia præsertim. Cholerae, *Diarrhææ*, *Dysenteria* eæque aliquando cruentæ, frequentissimæ.

Mellificant Apes optimè; plurimæ Cicadæ & Vespæ. Optimum undique Frumentum.

SEPTEMBRI.

Flavit plerumque Corus Mense Septembri, Initio & sub Finem Pluvia: altam fere tenuit Stationem *Barometer*: Aër majore ex Parte crassus.

Pluvia 1. 3. 4. 6. 8. 10. 13. 15. 22—
 Dig. Deg.
 24. 26—29. = 1.512.

Leves AB. 26. 27. H. 9. N W 1. Maximus Halo circa Lunam 12. H. 11.

§ Altitud. maxim. 21. 30,0. N N E 1. } media 29.7.
 ——— minim. 30. 29,3. S W b S 3. }
 Dies frigid. 18. 50, maxima Pruina N N W 1. } media Therm.
 — calid. 7. 29, S W 1. ——— } Altit. 36 $\frac{3}{8}$.

Cholerae, *Diarrhææ*, *Dysenteria*, adhuc valde frequentes, Febre nonnunquam comitante.

Plurimæ

Plurimæ Febres *miliares*, *scarlatinae*, pustulosæ; aliquæ porro lentæ, *nervosæ*: sæpe cum Glandularum Parotidum Fauciumque Tumore, ac profusis semper Sudoribus: Australibus in Oris Devonix & Cornubiæ præsertim.

OCTOBRI.

Ineunte & exeunte Octobri immensa Pluvia Copia decedit, dum Libs sæpe fremuit vehementer; à duodecimo autem ad vigesimum primum ne minima Pluvia, Euro flante, aut Aquilone: ad Finem Mensis Aër erat valde crassus & humidus.

Pluvia $\frac{///}{1} - \frac{1}{3}$. 6. $\frac{//}{7-9}$. 10. $\frac{///}{11}$. 22. $\frac{//}{23}$.
Dig. Dec.

$\frac{//}{26}$. $\frac{//}{27-29}$. $\frac{///}{30}$. $\frac{///}{31}$. = 6.534.

Procella 1. multo Mane. S b W—7. S W—9. Mane. S W b W 4^x. ab Hora autem prima ejus Diei pomeridiana ad tertiam usque Corus vehementissimus, quasi Circius Gallicus omnia deturbans, perfremuit, velocissimè cadente *Mercurio*.—Maximus Halo subluteus circa Lunam 6. H. 8. W 1. AB. 27. H. 8. W N W 3. media autem Nocte Grando gravis & Fulgura.

☿ Altitud. maxim. 21. 30, 1. N N E 1. } media 29.4 $\frac{1}{2}$.
minim. 9. 28, 4. N W 4^x.

Dies frigid. 21. 54. N N E 1. } media Therm. Altit. 42 $\frac{1}{2}$.
16. 36. E S E 1.

Febres lentæ, *nervosæ*, *miliares*, haud paucae, cum Sudoribus profusis: Cholerae ac *Dysenteria* adhuc passim; præcipuè Mensis Initio: Sub Finem Tussis *ferinae* inter Pueros.

Morbus

Morbus pestilens Boves consumit plures & Porcos in Australi Devonìa.

NOVEMBERI.

Altum plerumque tenuit Gradum *Barometer* hoc Mense: Ventus ab Oriente sæpe spiravit, sæpe & à Septentrione. Aër fuit non rarò valde humidus & gelidus sæpe: Initio Glacies, ad Finem Gelu maximæque Pruinæ.

Pluvia 1. 6. $\frac{1}{7}$. 9. 11. 12. 16. 18. 21.
Dig. Dec.
 $\frac{111}{24}$ $\frac{1}{25}$. 28. = 1. 150.

Procella Vesperi. 24. S W b W, & totâ fere Nocte Grando multa 7.

AB. levis, 7. N E 1—major 8. H. 10. NNE 1. magna variegata 13. H. 7. N W 1.

§ Altitud. maxim. 5. 30.3. ENE 1. } media 29. $8\frac{2}{5}$.
— minim. 25. 28.8. W 2.
Dies frigid. 27. 65. ENE 1. } media Ther. Altit. $58\frac{2}{5}$.
— tepid. 22. 44. WNW 1.

Dysenteria adhuc: Tussis *convulsiva* passim. Innumeri fere Tussi, Coryzâ, Tumoribus Colli ac Faciei, corripuntur; haud pauci Anginâ: Plurimi Morbo *rheumatico* vexantur.

DECEMBERI.

Perstat usque *Mercurius* altam tenere Stationem, etsi medio Mense Libs furens istum deturbavit, plurimamque demisit Pluviam, *Atmosphæram* verò fecit humidissimam. Sanè ab Exitu Octobris, ad hoc usque Tempus, Aër immensâ Vaporum

porum Copiâ abundavit, quæ, partim saltem, *Mercurium* sustinuit. Septentrio Gelu nonnunquam produxit, idque sub Finem Mensis rigidum.

Pluvia $\frac{1}{2}$. $\frac{1}{3}$. $\frac{1}{4}$. $\frac{1}{5}$. 10—13. $\frac{1}{14}$. $\frac{1}{15}$. $\frac{1}{16}$. $\frac{1}{17}$.
Dig. Dec.
 $\frac{1}{18}$ —20. 22. 25. 27. 28. 31 = 5.026.

Fulgur & Tonitru cum vehemente Grandine
6. primo Mane. W N W 4x.

Procella 17. Nocte. W S W—20 bene Mane,
S W b W.

☿ Altitud. maxim. 24. 30. 4. N 1. } media 29.7 $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$
— minim. 20. 29. 1. S W b W 4. }
Dies frigid. 25. 70. N 1. } media Therm. Altit. 55 $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{4}$
— tepid. 14. 48. S W 3. }

Diarrhææ & Dysenteriæ adhuc; *Rheumatismus* frequens & *Icterus*: maximæ Querelæ de languido Virium Statu undique.—Tumores Fau-
cium, Glandularum, Parotidum, ac Maxilla-
rum; Tusses, Destillationes, Coryzæ, Rauce-
dines, levi non rarò comitante Febriculâ, per
omnes undique. Plures vel in iisdem *Ædibus*
simul & semel corripuntur; evanuere verò hæc
omnia facillimè, modò se in lectulo paululùm
continenter, & multâ tepidâ Potione Sudores
elicerent.

Tota Pluviæ Quantitas Anno MDCCXXXVI.

Dig. Dec.

= 36.706.

CONSTI-

C O N S T I T U T I O

A Æ R I S, &c.

ANNO MDCCXXXVII.

JANUARIO.

ATMOSPHERA, innumeris adhuc gravata Vaporibus, *Mercurium Barometricum* sustinet usque ad Stationem sanè præaltam, Cauro plerumque spirante. Aër intereà æquè humidus esse perstat, ac si afflaret madidissimus Auster; irruit quidem medio Mense Libs, durans tamen parumper: à vicesimo primo ad vicesimum quintum Gelu.

Pluvia 2. 7. 12—14. $\frac{1}{16}$. $\frac{III}{17}$. 26. 27. 29.
Dig. Dec.

$\frac{1}{30}$. Nix 24. Grando $\frac{1}{28} = 1.588$.

Halo circa Lunam magnus omni Nocte à 27 ad Finem.

§ Altitud. maxim. 19. 36,6. N 1. } media 30.1 $\frac{2}{3}$.
—— minim. 17. 29,6. S W 2.

Dies frigid. 25. 70. Malacia. } media Therm. Altit. 55 $\frac{2}{3}$.
— tepid. 1. 48. W 1..

Febricula

Febricula *catarrhalis* innumeros etiamnum infestat, prout Mense Decembri: imò & jam quamplurimi Equi eodem penè Morbo affici videntur, quorum certè pereunt plures. Haud parè quoque grassantur Pleuritides ac Peripneumoniæ, nothæ præcipuè: nec infrequens est Icterus.

FEBRUARIO.

Ventus occidentalis hoc Mense prævaluit, ad Septentrionem sæpe, ad Austrum verò flectens sæpiùs; Aquilo nonnunquam, aliquando Vultur, interfuit: humidus permansit Aër, at subsedit *Barometer*.

Pluvia	$\frac{III}{1}$	$\frac{II}{3}$	$\frac{III}{6}$	8.	11.	$\frac{II}{13}$	14.	$\frac{I}{15}$	$\frac{III}{16}$	
										Dig. Dec.
17.	$\frac{II}{18}$	19.	$\frac{II}{21}$	$\frac{I}{24}$	Grando	25.	26	=	3.488.	
Maxima Pruina & Gelu 5. 6. 8. 9. Procella,										
Fulgur & Tonitru 17. Nocte. W b N. Maximus										
Halo circa Lunam 27. 28.										

§	Altitud. maxim.	9.	30,2.	N b E 1.	} media 29.7 $\frac{1}{2}$.
	minim.	16.	29,2.	S W 3 ^x .	
Dies	frigid.	2.	66.	N 1.	} media Therm. Altit. 55 $\frac{3}{4}$.
—	tepid.	23.	49.	S W b W 2.	

Multi *Rheumatismo* & Anginâ laborant, plurimi adhuc Morbo *catarrhali* pulmonario. *Variolæ* hîc *sporadicæ*, multis in Locis *epidemicæ*. Tussis *anginosa* durat usque inter Equos.

MARTIO.

MARTIO.

Principio & Fine Martii Euris afflavit, aut Boreas, medio autem plerumque Corus: Aër evasit tenuis magis & siccus ad Finem præcipuè; delapsis scilicet jam Vaporibus.

Pluvia $\frac{''' }{7.}$ $\frac{'}{8.}$ $\frac{'}{10.}$ 11. $\frac{'' }{13.}$ $\frac{'' }{14.}$ 15. $\frac{'}{16-18.}$
 Dig. Dec.
 $\frac{''' }{19.}$ $\frac{'}{20.}$ $\frac{'' }{21.}$ $\frac{'' }{22.}$ $\frac{''' }{30.}$ 31. = 4.328.
 Levis AB. 7. W N W 1—18. N W b W 3.
 Procella 18. a. m. S 4x.

§ Altitud. maxim. 6. 30, 1. N N E 1. } media 29. 5 $\frac{1}{2}$.
 ——— minim. 14. 28, 8. W b N 3x. }
 Dies frigid. 6. 64. rigidum Gelu. } med. Ther. Altit. 52 $\frac{2}{3}$.
 — tepid. 31. 46. S E 1. — }

Pleuritides, ac Peripneumonix, & veræ & nothæ, haud raræ: Rheumatismus, Ischias diu admodum vexans, & sævæ Arthritides, multos cruciant. — Tussēs plurimæ cum Gutturis Dolore ad Finem Mensis.

APRILI.

Ab Initio Mensis ad Diem decimum octavum Ventus ex Oriente perflavit, à vicesimo Libs, aut Argestes: ineunte Aprili Aër fuit valde frigidus, medio siccus admodum, & exinde tepidior.

Pluvia $\frac{''' }{1.}$ $\frac{'' }{2.}$ 4. $\frac{'}{8.}$ 9. $\frac{'}{19.}$ $\frac{''' }{21.}$ $\frac{'' }{22.}$ $\frac{'' }{23.}$
 Dig. Dec.
 $\frac{'}{26.}$ 28. gravis Grando 24. = 3.058.
 Procella

Procella 2. E S E 4—13. tota Die. E 4^x.

§ Altitud. maxim. 12. 30,0. N E 1^x. } media 29.6 $\frac{4}{8}$.
 ——— minim. 23. 29,0. S S E 3. }

Dies frigid. 6. 58. E 1. } media Therm. Altit. 43 $\frac{1}{8}$.
 — tepid. 30. 32. E 2. }

Multi Apoplexiâ, Paralyfi & Vertigine correpti sunt; aliqui Pleuritide & Peripneumoniâ. *Variolæ* passim: Asthma valde frequens, medio Mense præsertim.—— Tussés, Coryzæ, Tumores Colli ac Faciei undique.— Crebræ Tussés *convulsivæ* inter Pueros in australibus Damponiæ Oris.

M A I O.

Recurrrens jam ad Orientem Ventus per totum fere Mensem spiravit, ad Austrum flectens sæpe, ad Septentrionem verò sæpiùs magisque. Tempestas fuit per Initia (si Diem unum, alterumve, excipias) tepida satis; pòst verò fervidissima successit. Rorationes maximè Agros Hortosque fovebant assiduè durante Tempore fervido, alioquin omnia fere fuissent adusta.

Dig. Dec.

Pluvia 8. $\frac{2}{9}$. 13. 15. 27. = 0.332.

Fulgur & Tonitru hìc 27 p. m. S W b W 2.
 Fulgur. & Tonitru ad Septentrionem, prope Alpes Damnonienses, & in occidentali Parte Cornubiæ, cum gravissima Pluvia 24. 25. 26, nulla hìc.

§ Altitud. maxim. 16. 30,0. N E 1. } media 29.5 $\frac{1}{8}$.
 ——— minim. 22. 29,2. E S E 2. }

Dies frigid. 10. 52. N 2, insolitum Frigus! } media Therm.
 — fervid. 25. 15. Malacia. ——— } Altit. 29 $\frac{1}{8}$.

M

Febres

Febres *miliares* compositæ (commistæ nempe cum Pustulis limpidis Papulæ rubræ) hic passim, valde frequentes in occidua Cornubia. Initio Mensis plures Morbis Capitis correpti, ac Pectoris. Multi *Hæmorrhagiis* immodicis laborant; quarum Causa haud dubia fuit enormis admodum Aëris Mutatio: medio enim Mense penè horruimus Frigore, sub Finem arsimus Aëstu.

JUNIO.

Priorem Junii Partem Aquilo frequens siccam quidem reddidit, at frigidam valde; calida verò posterior evasit, Cauro plerumque spirante. Aër per totum fere Mensem fuit tenuis admodum, plurimæ verò & maximæ cecidère Rorationes.— Terra, Solis Ardore percalefacta, quamplurimos emittit Vapores, qui, nocturno condensati Frigore, Herbas Graminaque grato foveant Humore; nisi totos fere, dum exhalantur, Ventus rapidus secum verrat per Auras. Ideò cum aut nullus sit Ventus, aut lenis admodum, Ros plurimus videtur, dum fortis adsit dissipatur protinùs; æquè tamen exhalante Terrâ Vapores.

Dig. Dec.

Pluvia $\frac{1}{4}$. $\frac{1}{5}$. $\frac{1}{14}$. $\frac{1}{17}$. $\frac{1}{18}$. 23. 25. = 1.066.
Tonitru a, m. 25. N W 1.

§ Altitud. maxim. 7. 30,0. N 1. } media 29.6 $\frac{12}{30}$.
—— minim. 5. 29,2. E N E 1. }
Dies frigid. 15. 42. N N W 1. } med. Ther. Altit. 27 $\frac{26}{30}$.
— fervid. 22. 19. Malacia. }

Procedente Mense Febres *rheumaticæ* & *Coryzæ* plurimæ; *Diarrhæa* frequens admodum.
Tusses

Tusses *convulsivæ* inter Pueros passim. *Variolæ*.
in Vicinia, jam verò hîc nullæ.

JULIO.

Æstuosus subsequitur Julius, crassum tamen
congerit Aërem creber ex Austro & Occidente
Ventus, sub Finem præcipuè. Immensa Vis
Roris decidit Initio. Muscæ innumeræ mole-
stant undique, & Erucæ plurima vorant.

Pluvia 8. 13. 14. 18. $\overline{19.}$ $\overline{20.}$ $\overline{22.}$ 23. 25.

Dig. Dec.
 $\overline{28-31.} = 1.320.$

Tonitru è longinquo 7. 11. Procella 22.
S W b S 4x.

§ Altitud. maxim. 4. 29.7. S E 1. } media 29.4.
—— minim. 22. 29.0. S W b S 4x. }
Dies frigid. 31. 36. N W b W 1x. } med. Therm. Alt. 25 $\frac{18}{30}$.
— fervid. 7. 17. W S W 1. }

Febres *miliares*, rubræ præcipuè : Peripneu-
monia & Morbi colici passim. Tusses *convul-
sivæ* in australi Devonia quampiurimos infestant
Pueros. *Ophthalmia*, & Cholera hæud raræ.

AUGUSTO.

Ineunte & exeunte Augusto Ventus fuit ut-
plurimum Septentrionem inter & Occidentem,
Libs autem medio interfuit frequenter : *Atmos-
phæra* facta est crassa valde & humida, ac multo
frigidior.

Pluvia 1. $\frac{''''}{2}$. $\frac{'''}{3}$. 5. $\frac{''}{6}$. 7. 10. 13. 15. $\frac{''}{19}$.
 Dig. Dec.
 $\frac{''}{20}$. 21. $\frac{'}{23}$. $\frac{''}{25}$. 26. = 3.848.

Gravis Procella 20, primo Mane. S W b S
 4^x. AB. 9. H. 10. N W b W 1. maxima AB.
 10. H. 9. N W 1. Hujus Radii variis erant,
 atque maximè vividis, distincti Coloribus: Co-
 rona pulcherrimè rutilans à Zenith nostro ad Ori-
 entem duodecim circiter Gradibus, ad Meridiem
 quoque declinabat paululùm. Permagna rursùs
 AB. 11. 10. p. m. N W b N 1. Corona erat
 eodem ipso Loco, quo hesternæ Noctæ Coloris
 Ferri igniti. Levis AB. 12. H. 9. W N W 1.

8 Altitud. maxim. 9. 29,9. N W 1. } media 29,5.
 ——— minim. 20. 28,8. S W b S 4^x. }
 Dies frigid. 4. 44. N N W 1. } med. Therm. Altit. 33 $\frac{2}{3}$.
 — calid. 17. 27. S S W 2. }

Tusses, *Diarrhææ* & *Choleræ*, valde fre-
 quentes. Febres lentæ, *nervosæ* & *miliares* pas-
 sim: *Variolæ sporadicæ*.

S E P T E M B R I.

Toto hoc Mense humilem tenuit Stationem
Barometer, Vulturno plerumque flante, aut
 Africo. Aër interim redditus est humidus valde,
 & frigidus: nam Septentrio quoque aliquando
 intercurrebat.

Pluvia 2. $\frac{''''}{11}$ — $\frac{'}{15}$. 18. $\frac{''}{19}$. $\frac{''}{20}$ — $\frac{''''}{22}$ —24. 26.
 Dig. Dec.
 $\frac{'}{27}$. 28—30 = 2.826.

Procella

1737.] *Constitutio Aëris, &c.* 135

Procella 11. S E b S 4_x—22. S W 4. Fulgur & Tonitru a. m. 20.

Maximus Halo circa Lunam 27. S b W 1^x.

§ Altitud. maxim. 10. 29,9. N N E 1. } media 29.3¹⁸/₇.
 ——— minim. 22. 28,5. S W 4. }

Dies frigid. 30. 46. N N W 1. } media. Therm. Altit. 36⁸/₇.
 — calid. 6. 28. E S E 1. }

Diarrhœa plurimi laborant, aliqui Febribus intermittentibus, *anomalis*; multi Morbo colico & Cholerâ.—— Tumores Faucium, Parotides, Coryzæ cum Tussi valde frequentes: *Variolæ* sparsæ. Nec infrequens est. *Icterus*, nec *Rheumatismus*.

OCTOBRI.

Frequens ab Oriente Ventus, Mense Octobri, *Baroscopium* subinde erexit; qui porro, ad Septentrionem deflectens sæpe, Tempestatem fecit paulo frigidior, non rarò tamen intercurrente pulchra tepidaque Die: Aër autem plerumque humidus fuit & crassus.

Pluvia ¹¹/₁. 5. ¹/₈. 9. ¹¹/₁₁. ¹¹/₁₅. ¹/₁₈. 24. 30.
 Dig. Dec.

= 1.556.

Procella 15. Nocte. S W 4_x. Glacies & maxima Pruina 14. 15. N N E 1.

Die 20. H. 7. p. m. vividam Iridem lunarem observavi, densissimâ, at tenuissimâ, decidente Pluviolâ.

§ Altitud. maxim. 14. 30,1. N N E 1. } media 29.6²/₃.
 ——— minim. 16. 29,0. W b S 2. }

Dies frigid. 22. 61. N E 2. } media Therm. Altit. $50\frac{2}{3}$.
 — tepid. 3. 43. N b E 1. }

(A) Icterus frequens ; *Variolæ* passim. Dentium Dolores, Tumoresque Faucium ac Faciei, cum Cruciatibus *rheumaticis* sæpe, præcipuè Lumborum, plurimos vexant.

NOVEMBERI.

Nunc Boreas, nunc Corus, *Mercurium Barometri* sustinent usque, maximè per Initia Novembris, Aërem tamen neutiquam desiccabant : medio quidem Mense haud parum sæpe intervenit humidus Auster.

Pluvia $\frac{11}{12}$ — $\frac{1}{14}$ — 17. $\frac{1}{19}$. $\frac{1}{23}$ — 25. 26. 28.

Dig. Dec.

= 1.334.

AB. 1. 10. p. m. E N E 1 — 7. N W b N 1.
 Vehemens Ventus 27. p. m. N W b W.

§ Altitud. maxim. 4. 30. 4. E N E 1. } media $29.8\frac{1}{3}$.
 — minim. 16. 29. 1. W 1. }

Dies frigid. 30. 65. N E 1. } media Therm. Altit. $53\frac{6}{8}$.
 — tepid. 12. 48. S b W 2. }

Per omnia undique Loca incessit hoc Mense Morbus, medio tamen hoc in Oppido potissimum : omnes fere, cujuscunque fuerint Habitûs, aut Ætatis, corripiens ; Modo quidem haud absimili, quo Febricula *catarrhalis epidemica* Anni MDCCXXXIII, at sæviore multo.

Magna adfuit Gravedo & Capitis Dolor, Nausea frequens, Sternutamenta perpetua, Destillationes maximæ, ac Tussis sæpissimè importuna

tuna valde.— Per Initia discruciauit multos acerbus Dorsi atque Lumborum Dolor, quod malè plerumque significabat ; nam & magna simul accessit Præcordiorum Oppressio & haud modica Febris, sæpe planè *peripneumonica* : perliquida verò expuerunt, rarò coctum aliquid. De his actum esset prorsus, si Phrenitis quoque interfuisset.— Tanta sæpe fuit in Fauces Destillatio, ut Anginam haud levem faceret : sæpiùs verò Faciei Tumor, Parotidum, Maxillarum, sequuta est, ac immensa Pituitæ acris ex Ore Naribusque Fluxio.— Plurimos acutissimus Dentium Dolor torfit, etiam quibus antè fuerant sanissimi : idque persæpe uno solùm à Latere, desinens accuratissimè inter Dentes *incisores*. Doluit & sæpe dimidium tantùm Caput, quasi in *Hemicrania* exquisita.

Longè plurimi solâ laborabant Febriculâ cum Gravedine infestâ, *Catarrho* & molestissimis Dentium Doloribus, accedente ut plurimùm Tumore Faucium & Aspredine : Juniores autem, incremente Morbo, delirabant sæpe.— Per multos cruciavit Dolor *rheumaticus* vagus, quosdam *ischiadicus* vehemens, non rarò durans diu : haud paucos errantia Tormina corripuerunt, *Diarrhœa* sæpe insequente *criticâ*. Lingua fuit alba plerumque, rarò arida, nec multùm sitiebant Ægri : Urina turbida fere & subrubra. Cruor sæpe Pleuriticorum similis.

Febris hæc *catarrhalis* plures jam per Hyemes plus, minusve, grassata est : varias autem induit Formas, pro Ratione variarum Hominum Constitutionum. Plures levis solùm Febricula tenuit, modico protinùs discussa Sudore ; haud paucos autem Peripneumonia gravis : in Genere

tamen multo vehementiùs hoc Anno sæviit, & largiorem Sanguinis Missionem postulavit.

Omninò mihi pendere videtur à crasso, udo, gelidoque Aëre, Spiracula Cutis occludente, & acrem intra Corpus Colluviem congerente; nam & præcedit hunc Morbum semper, ac comitatur, crassa admodum humidaque *Atmosphæra* Temperies: nec grassatur unquam, nisi Mensibus hybernis, & ejusdem prope Indolis esse videtur cum Hyemali Febre *Sydenhamii*.

DECEMBRI.

Varia fuit admodum hoc Mense Aëris Temperies, nunc frigida valde, flante Aquilone, nunc longè tepidior, irruente Africo sæpe, nec infrequenter Vulturno: immensa Vis Vaporum, per *Atmosphæram* diffusa, *Barometrum* mirè sustinuit; etsi haud paucae corruerunt Pluviae.

Pluvia $\frac{''}{2}$. 4—6. $\frac{'''}{8}$. $\frac{''}{12}$. 14—16. 18—20
Dig. Dec.
 $\frac{'}{22}$. $\frac{''}{23}$. $\frac{'''}{24}$. 26. $\frac{'}{30}$. Grando 31.—2. 620.
Procella 18. S S E 4—30. S S W 4x. Maximæ sæpe Pruinæ.

§ Altitud. maxim. 4. 30,3. N N E 1. } media 29. 8 $\frac{15}{31}$.
——— minim. 8. 29,3. S W 3x. }
Dies frigid. 29. 73. N E 1. } media Therm. Altit. 57 $\frac{2}{31}$.
— tepid. 24. 49. S W 2. }

Primâ Vesperâ Diei hujus Mensis quinti Cœlum totum, Nube quasi tenui obductum, rutilabat maximè, Lumine velut Ignis triumphalis reflexo: haud minorem utique spargebat Lucem, quàm vel ipsa plena Luna, Nubibus operta. Perduravit

duravit verò mirum hoc *Phænomenon* ad mediam fere Noctem ; at longè clarissimè effulsit inter Horam quintam & septimam vespertinam : levem fanè Vulgum haud leviter perterruit ; hic tristia Incendia timens, ille Cœlum deprecans perinde quasi sanguineum. — Aër toto fere Die nebulosus fuerat, ac tepidus, irrorante sæpe Pluviolâ, præcipuè post Meridiem ; vix ullus Ventus : Vespero verò Nebula ingratum mittebat Odorem ; imò per Dumeta fortè tunc perequittans, Pluviolæ Guttulis aspersus, insuavem admodùm percepi Gustum, ceu ab ingrato Dulcore. — Longè, latèque, insolitum hoc Lumen Septentrionales Europæ Partes illustravit ; apud Kilkenniam verò, in Hibernia, Globus quasi igneus, in Aëre suspensus, videbatur, eodem Vespero, per Horam fere, tunc terribili Fragore displosus, Flammas dispergebat undique.

Ad extremum fere Mensis duravit passim Morbus *epidemicus*, jam verò evanescit ; plurimi tamen inde conqueruntur de maximo Virium Languore : Aliqui in Icterus, plures in Phthisin incidunt ; permulti in Arthritidem & *Rheumatismum* pertinacem.

Quod ad hujus *Epidemici* Curationem attinet, parum certè discessimus à Methodo, quàm Anno MDCCXXXIII, suprà descripsimus : atqui in hoc fanè magis fuit necessaria Sanguinis Detractio, imò & nonnunquam repetita juvit, præsertim urgente Febre, ac sæviente Dorso, aut Pectoris, Dolore. — At magno certè implicatur Errore quisquis in Morbis hujusmodi ab acri nempo Pituita productis, æquè liberalem Venæ Sectionem imperat, ac in verâ Pleuritide, aut Peripneumonia ; quod quidem candidissimus

didiffimus notavit dudum Sydenhamius, aliàs utique haud parvus Sanguinis detractor, *Section v. Capit. v*, quem velim ut consulat Lector.

Post Sanguinis Missionem frequentia *Epispastica* admoveri jussi: ex Ulcusculis acerrimi Seri Quantitas planè stupenda defluxit.

Nihil magis in hoc Morbo profuit, quàm blandus, tepidus, per omnia Membra æqualiter diffusus, Sudor. Nihil eum ciebat tutiùs quàm Serum Lactis vinosum dilutius, tenue Decoctum Eryngii, aut tale quid, epotum tepidè: optimo quoque Successu subinde dedi Misturam ex Sale Cornu Cervi, Succo Limonum saturato, Aquâ Menthæ, aut Hyssopi adjectâ. Hæc percommodè movebat Sudores; si minùs id quidem, saltem Urinam; porrò mollem semper præstabat Alvum: omni utique Modo Colluviem expellit pituitosam, ac Spiritum reddit expeditiorem, admisto præcipuè Oxymelite scillitico.—Elixir asthmaticum le Mortii Tussis Vehementiam lenibat optimè, & promovebat etiam Sudores.—Alvus non solum per totum Morbi Impetum tenera servanda erat, sed & sub Finem purganda; ne graviora crearent Mala morbidæ Reliquiæ.

Post Febrem penitus abactam, obstinatissimi sæpe permanebant Dolores *rheumatici*, quos quidem expugnabant benè *Cathartica Mercurialia*. Nihil tamen inveni præstantius quàm sequentem Antimonii Præparationem; quæ perfectò totam istius Mineralis Potentiam continet: eam ideo (sit Venia Verbo) Antimonii *Essentiam* nomino.

Omnes olim intendi Nervos ut ex Stibio Medicamentum aliquod utile expromerem ; omnes fere Chemicarum & Alchemistarum Processus non exploravi solum, sed & in Ægrotis etiam variis sæpe probavi ; plures sanè mirabilis agnosco Virtutis : hoc tamen affirmo sanctissimè, nihil inde melius, nihil tutius, nihil efficacius, deprehendi unquam, quàm tritum illum, ac simplicem Vitri *antimonialis* Infusum ex Vino albo generoso, Aromate aliquo *Stomachico* adjecto. Possidet enim, experto crede, possidet, totas Antimonii Vires ; quippe quæ epotus largiter maximas movet Vomitiones, in minutâ tantum Quantitate, ad Guttas puta viginti, aut triginta, adhibitus Sudores elicit benignos ; paulo tamen majore Alvum solvit leniter : quid potest aliud majus ulla alia Stibii Præparatio ? Quamvis autem tantæ sit Virtutis Vinum hoc *Antimonialum*, minutissimis tamen Stibii Particulis, prope dixerim *Effluviis* solum imbuitur : quæ, cum sint inter minima fere Naturæ, angustissima Corporis Vascula permeant facillimè ; tantæ verum Efficaciæ, ut vel magnum Canalem alimentarium stimulent potenter, multo magis ideò exiles Corporis Canaliculos : ob summam autem Tenuitatem eos minimè lædant.

Hic ideò Tibi sisto, Lector bone ! Medicamentum, paratu quidem facillimum, at Viribus maximum : in omnibus enim Vasculorum Obstructionibus percommode exhiberi potest, seu primas expurgare Vias, seu intima Corporis Penetralia detergere velis. Nihil utique ad Sudores excitandos datur aptius, nihil tutius ; nam parum admodum excalefacit : unde in ipsis Febribus, lentis præcipuè & intermittentibus, adhibetur

adhibetur optimè ; nec non in quamplurimis Morbis chronicis, in *Rheumatismo* rebelli potissimum.——Id utique spondeo, nullas huic deesse Vires, quas ulla habet Stibii Præparatio, Strophis utcunque pomposis venditata, aut improbo confecta Labore.

Tota Pluviæ Quantitas, Anno MDCCXXXVII.

Dig. Dec.

=27.364.

Brevis Commentatio de Morbis Ictericis.

(A) In Ictero sæviore non rarò *Hæmorrhagias* vidi ex omnibus fere Corporis Meatibus, vix ullis cedentes Remediis ; imò haud citiùs uno Loco Fluxum cohibueris quàm eruperit alio. Id in piissima olim Matrona, tristi admodum Exemplo, notavi, quæ icterica, ac febriculosa, Sanguinem profudit vehementer ex Naribus, Viis urinariis, Utero, Intestinis, tandemque cum Sanguine Animam ! Etsi *Hæmorrhagiam*, per breve saltem Tempus, restinximus sæpe ; pro Ratione verò qua Fluxus substitit infrà, eo violentiùs è Naribus profluxit.

Multis abhinc Annis Generosus quidam robustus, Poculis meracioribus Spirituique Vini ardenti nimiùm deditus, in gravem incidit Ictericum ; ex quo tamen sanus satis evaserit, si medicis Præceptis obtemperaverit probè. At ille contrà, quòd Gingivæ sæpe funderent Sanguinem, & Dentes essent *Scorbuto* fœdati, Medica-
stro

stro cuidam (si Diis placet) ad Dentes se commisit, qui Dentifriciis & Scalpris validè perfricans Dentes atque Gingivas, tantam excitavit *Hæmorrhagiam*, ut eam cohibere, vel valentissimis Stypticis, nequirent Chirurgi in Arte bene versati : sed innumeris profiliens Rivulis Sanguis, sectis quasi Arteriis, per omnem undique Gingivam, sedecim Horarum Spatio Hominem, penè exsanguem, confecit.

Certè nunquam non aliquid subest Periculi, ubi Morbo arquato vexatis accidit profusio Sanguinis ; denotat enim acerrimum & maximè solutum Statum Cruoris : quo quidem in Casu, Attenuantia, *Aloëtica*, *Volatilia* atque *Chalybeata* exhibere, perinde est ac Hominem jugulare ; è contrà Acida, diluentia, demulcentia, Aquæ acidulæ & id Genus alia, juvant maximè. Prodest sæpe plurimùm Seminum Cannabis ex Lacte Decoctum, aut Emulsio ex Seminibus Papaveris albi & Amygdalarum dulcium, post levem Sanguinis Missionem (si Febricula urgeat & ferat Pulsus) & Alvi Solutionem debitam.——Sanè haud scio, annon modica Venæ Sectio æquè necessaria sit in *Hepatitis*, ac consequenter in Obstructione Hepatis cum febriculosa Sanguinis *Diathefi*, atque in Pleuritide, aut Peripneumonia : præcavet enim graviora Mala, Inflammationes scilicet, Apostemata dira, aut Scirrhomata.

Est verò alia Icteri Species, & (ut aiunt) toto Cœlo diversa, quæ, ab inerte & viscida Bile pendens, diversam omninò poscit medendi Methodum : hîc enim lentus nimis & crassus Sanguis glutinosam valdè, ac vapidam, generat Bilem ; quæ tandem Vasa obstruit biliaria, adeò
ut

ut Hepatis obstructio Morbi potius Effectus sit quàm Causa.——In hoc igitur Casu *Emetica* primò, *Cathartica* dein *Aloëtica* & *Mercurialia* desiderantur ; Attenuantia tunc *saponacea*, *tartarea*, *volatilia*, tandemque *Chalybeata*, necessaria sunt : cave tamen sis ne *Chalybeata* Medicamenta præproperè adhibeas, ante scilicet quàm fluxos reddideris Humores ; aliter enim, pro Remedio, immedicabilis forsan Hepatis Scirrhus eveniet.

Atqui hic non possum quin laudem maximè *Tartarum regeneratum*, seu (ut dicitur) *Terram Tartari foliatam*, ut Remedium dissolvens maximè, non solum ad Morbum regium aptissimum, sed ad alios etiam quammultos. —— Conflatum quippe ex Acido oleoso subtilissimo Aceti, & Sale fixo Alcalino, fit Sapo quidam mirabilis & penetrans maximè ; qui omnibus quibuscumque Liquoribus miscetur promptissimè, vel in ipso *Alcobole* Vini facilè dissolubilis : hinc omnia gummata, resinosa, oleosa, viscosa, sive Animalia, sive Vegetabilia, solvit optimè ; imò Gummi Lac, Succinum, Myrrham, tenacissima certe Corpora. Unde lentos nimium & glutinosos Corporis Humores potentissimè dissolvit, & Vaporum Obstructiones referat maximè. Quamvis autem tantas possidet Virtutes, vix ullam habet Acrimoniam : imò, quod mirabere forsan, æquè tutò Pleuriticis, ac ipsis Hydropicis, exhibetur. Eximius sanè Usus est Medicamentorum, quæ Pondere & Subtilitate crassos & lentos Humores comminuere possunt ; longè tamen feliciores edunt Effectus Ope Saponis alicujus detergentis, qui glutinosum & pingue resolvat.——Honus sit Corpusculo humano ! Utriculi sordidi non æquè

æquè terſi & puri redduntur ſolâ Aquâ & Lapillis, aut Globulis plumbeis, conquaſſatis, ac ſi adhibeatur quoque ſmecticum aliquod Lixivium. — Rectè quidem præcedere debet Uſus Saponis alicujus Medicamentorum Exhibitionem, quæ plurimo pollent Momento, ut glutinosos incidat Humores eoſque εὐπόως reddat.

Latuit diu Sal hic, ſive Sapo, nobiliſſimus inter Strepitus Fucosque Alchemiſtarum, recondita Farragine Titulorum celatus; utpote *Sapo Sapientium; prima Materia vegetabilis, Sulphur Naturæ vegetabile, Sal harmoniacum vegetabile, Mercurius Naturæ & Philoſophorum*, ut apud Lullium, Pariſinum, Guidonem, &c. invenies: recentiores verò eum aptiore Nomine, *Acetoradicato* ſcilicet, & *Terrâ Tartari foliatâ* inſigniebant; ſemel etiam apud Lullium in Apertorio ſuo Terra foliata vocatur. — Hujus autem Compoſitio apud omnes conſiſtit in Admixtione intima, ad Saturitatem uſque, Salis Tartari fixiſſimi cum Spiritu Vini philoſophico; at niſi Aceto deſtillato utere, (quod quidem eſt myſticus etiam quaſi Vini Spiritus) nunquam conficies Sal fluens ad Ignem, Cerae inſtar, in Spiritu Vini rectificato diſſolubile, ac in Modum Talci ſplendens & foliatum: qui tamen apud eos ejus ſunt Characteres.

Sed quid in Sterquilinio Gemmas quæram, cùm apud illuſtrem Boerhaavium in Chemia ſua, Modus præparandi & Virtutes hujus Salis apertiffimè traduntur; ſubjiciam verò & ipſe, quòd multo minùs volatilis eſt quàm vulgò æſtimatur: imò eoſque Igni reſiſtit, donec omne ferè Acidum evaporetur tandem, Sale ſolùm alcalino fixo manente. — Ad lenem autem Ignem liquatus

liquatus pulchriores & splendidiores (argenteas quasi) exhibet Laminas; diminuta tamen aliquantulum medicata Virtute: nempe inde ad igneam Alkali Naturam accedit propius, quod tamen mox corrigitur Acidi vegetabilis pauxillo affuso.

Ad omnes Viscerum Obstructiones, & lentos nimium Humores, hoc Sal mirandæ planè Virtutis esse probavi millies: nam id utique assidue per Annos fere viginti exhibui feliciter. Nec tantum ad hæc valet maximè Sal hoc nobilissimum, sed & vel ipsum Lixivium ex Sale Tartari fixo & Aceto acri confectum deterget, resolvit & aperit potenter: etiam ipsi Veteres, ut * Caius Plinius refert, "Cineres Sarmentorum ex Aceto biberunt ad Vitia Splenis."—Profectò Lixivium ex Sale Tartari & Aceto penetrantius est multo, quàm ex eodem cum Succo Limonum, ob † *Mucilaginis* Copiam, quæ Limonibus inest.—Sed ex Aceto acerrimo & Sale Cornu Cervi *volatili* conficitur Lixivium longè penetrantius, in Febre lenta, ac intermittenti rebelli, pluribus etiam in Morbis, summæ certè Virtutis.—Hic porrò dicam in Transcursu, quod Acetum Sali volatili animali, propter Oleum nempe combustum foetidissimo, affusum, cumque eo digestum & destillatum dein, omnem prorsus Foetorem delet, imò gratissimum conciliat Odorem. Hoc novit olim immensæ Eruditionis, &, pro Ævo quo vixit, stupendus planè Vir, Rogerus Bacon, dum Spiritum Capillorum rancidum Aceto depurat; nec minùs fortè
Lullius

* *Vid. Libri xxiii. Proœm.*

† — *infra Tractat. de Morbo Colico, &c.*

Lullius in Præparatione Salis Harmoniac. Vegetabilis. Vid. Testament. novissimum.

Acetum utique plurimi æstimârunt Veteres :
“ Nam quamvis refrigerandi Vim habet, habet
“ tamen & dissipandi ; hæc || Celsus ; ideo-
“ que † Plinius dixit optimè, “ Vini Vitium
“ (Acetum scilicet) transit in Remedia.” — Sed
de hoc fortè plus fatis.

DISSERTATIO de Febris lentis Nervosis.

Febris lentæ Mentio passim vel apud Celsum
occurrit ; Febris utique *nervosa* minùs latine sonat : quoniam verò ea Voce, in isto Sensu, Medici recentiores utuntur sæpissimè, istam retinui ; nam ut Geometræ, Musici, Grammatici etiam, more quodam loquuntur suo, quidni & Medicis liceat ? Veniam certè dabit, vel maximus dicendi Magister, * Tullius. — De Verbo tamen parùm sollicitus, de Re magis laboro : nam cùm hæc Februm Species longè frequentior nuperis Annis (apud nos saltem) quàm alia quælibet grassata sit, Operæ Pretium duxi super hac pauca differere.

Lenta adeò & *nervosa* Febris lento quodam invadit Gressu, at firmo nimis : hac quippe correpti

N

repti

|| *Lib. v. cap. 27.*

† *Vid. Lib. xxiii. sub Finem.*

* *Cicer. Lib. iii. de Finibus, sub Initium.*

repti de levi vagoque Horrore, incerto quodam & errante Calore intercurrente subinde ; de Lassitudine porrò Membrisque quasi fatigatis queruntur quidem, dum obambulant interim, oscitantes tamen & torpidi. Accedunt mox Præcordiorum Oppressio, Nausea, Gravedo Capitis, astricta Tempora, aut Vertigo quædam. Pulsus equidem frequens est semper, at debilis plerumque, ac inordinatus, Calor autem haud insignis excitatur unquam : at sæpe, dum Volæ Manuum uruntur, extrema frigescent ; dum Caput ardet, algent Pedes. Obrepat indies Malum, jamque loqui, aut moveri, piget, ac, vel inopinantes Lecto affixi, vix quo se habent modo exponere valent, aut Sopore nimio detenti, aut Vigiliis mirè anxiis & fere perpetuis. Nihil poscunt intereà prorsus, ne vel Potum aliquem. Jam Tendinum Subsultus adest, tremunt Manus, tremunt Lingua, quæ, Muco subalbido obducta, haud multum fere inarescit, nisi media solùm in Parte, ubi fusca est valdè & arida. Tandem & aliena murmurant subinde & desipientia, furens tamen abest Insania. Tenuem plerumque reddunt Urinam, vapidi instar Vini, aut Cerevisiæ luridam, aliquando limpidam, haud rarò etiam subnigram, subinde paulo crassiolem, inspersâ quasi Farinâ. Breves, inæquales & parum constantes habent Sudores, sæpe frigidulos & glutinosos, sæpe profusos maximè ; &, paulo ante Mortem, non rarò gelidos cum Pulsu exili admodùm & formicante. Stragula contrectant interim, & inanes quasdam Imaginesprehendere tentant. Jamque Vox Faucibus hærens, Ungues Digitique iividi, Facies cadaverosa, perpetua fere

ac

ac frigida Suspiria, certissimam instare Mortem denunciant.

En hujus Febris dira Facies! quam nervosam ideò nominârunt, quòd Nervos potissimùm afficere videatur; lentam verò, quòd ad Diem vicissimum primum, & ultra sæpe, perduret.

Pestifera semper est, ubi *Aphthæ* nigræ, *Petechiæ* fuscæ, lividæ, atræ, aut Vibices quasi, apparent; præsertim si accedit Alvus cita, plumbea, nigra, colliquans, aut Sudores oleosi.——Ubi Pustulis, Papulis, aut Maculis, Cutim deturpantibus, Febris lenta stipatur, contagiosa est ut plurimum: cùm verò *Exanthemata* mali sunt Moris, vulgò audit maligna. Papulæ, rubræ, floridæ, copiosæ, aut plurimæ Pustulæ *miliares* turgidæ, Statu Morbi erumpentes, bona præfagiunt: præcipuè si accedunt Sputa liberalia continua, aut multæ crassæ subsidentes Urinæ. Juvat & tunc Temporis sæpe lenis *Diarrhœa*; blandus persæpe juvat, per omnia Membra diffusus, æqualis tepidusque Sudor: salutaris nonnunquam erumpit Parotis: profunt non rarò *Aphthæ* albidæ, benignæ. Convalescentes frequentissimè surdescent, ac sæpe habent Apostemata in Meatu Aurium salutifera.

Ex Observatione Medicorum, cùm Veterum, tum recentiorum, constat sanè, quòd putridæ lentæque Febres grassantur maximè, cùm humida nimis crassaque Aëris Temperies perstat diu: idque potissimùm, si concurrat etiam Calor insolitus.——Quàm pluvia fuit, quàm squalida Tempestas, nuperis Annis nemo non nôrit; & totum Annum 1734 & 1735 inter perpetuas Pluvias & continua quasi Diluvia contrivimus: nec lætis nos solitisque Radiis lustravit Sol æsti-

vus, nec purgavit Aërem hyemale Gelu : depluit Æstate tota, depluit & Hyeme, dum Aër interrim, mutatâ quasi prorsus Naturâ Rerum, fuit mirè quidem tepidus, at humidus maximè. Hinc lentæ & *nervosæ* Febres, ac remittentes & intermittentes, fuere frequentissimæ : hinc porrò Loca uliginosa infestant semper. Atque illi præcipuè his corripuntur, qui aut Naturâ, aut Casu, sunt imbecilliores aut ex Mœrore magno Vim Animi fractam habent, aut qui pravo & crudo utuntur Victu, quales in Carceribus sæpe videmus, vel qui Cucumeres & Melones ingurgitare solent. Omnes autem hæ Causæ Vim Fibrarum enervant, Lentorem inferunt Humoribus, & *Perspirationem* inhibent maximè.

Atqui Lentor iste longè differre videtur à Glutine Sanguinis inflammati, quod nimio Motu Humorum & validâ Fibrarum Vi producitur : hoc quippe Crassamento Sanguinis inhæret, eumque detractum quasi Corio obteggit ; iste verò Lymphæ inest maximè.——Confer Cruorem Pleuriticorum, Rheumaticorum, aut Febre ardente laborantium, cum illorum Sanguine, qui Febre lentâ *nervosâ* correpti sunt, maximum utique videbis Discrimen.—Hic dum emittitur lividus apparet, iste rutilans, hic frigescens parum Crassamenti habet, multum verò Serum obscurum & sæpe turbidum ; iste Crassamentum plurimum coriaceum, Serum verò minimum.

Maximam sanè Differentiam Apoplexiam inter sanguineam & pituitosam rectissimè ponunt Medici : haud minor utique videtur inter Febrem *inflammatoriam* & lentam *nervosam*.——Prior semper habet Circuitum Sanguinis rapidum valde & fortem, magnum hinc Attritum, ac
vehe-

vehementem inde Calorem, Urinam quoque impensè rubram, unde Sanguis tandem condensatur maximè : ab aucto namque Humorum Motu & valida Vasculorum Oscillatione Globuli rubri, sanguinei, (præcipuæ Partes Sanguinis Calorem foventes) Numero ac Densitate augentur, ob summum Momentum, quo compinguntur Laticis vitalis Principia.——Hæc quoque accidit subitò robustissimis, & gravissimos sæpe infligit Dolores ; eos verò aut jugulat citò, aut relinquit : porrò viget maximè in siccis & serenis Tempestatibus.

In posteriore, Morbus lentè admodum invadit, Vis Solidorum debilitatur maximè, Pulsus adest languidus, etsi frequens, nec acris unquam oritur Calor consistens ; si quis accidit, subito subinde Frigore excipitur : tenues plerumque & pallidæ Urinæ fractas Naturæ Vires & invalidam Humorum Agitationem monstrant.——In hoc adeò Statu, propter Defectum Motûs idonei Fluidorum, ac Solidorum Inertiam, Globuli Sanguinis rubri dissolvuntur ex facili.——Ita non dolent hac Febre correpti, ut torpidi quasi & insensiles jaceant, ne vel acriora *Epispastica* sentientes.——Rarò spargitur hic Morbus, nisi per humidam atque tepidam *Atmosphæræ* Constitutionem, raróque corripuntur robusti & alacres.

Sed juvat hæc agitare paulò altiùs, ut videamus quid in Febribus Natura faciat, aut ferat : idque Exemplo Febris intermittentis regularis, cujus Causa haud Dubio Sanguinis est nimia *Visciditas* ; quæ ingruente Paroxysmo in Vasculis capillaribus hæret, atque Horrorem, Rigorem, Artuum Pallorem & Unguium Livorem producit : omnia fanè Signa haud dubia obstructi San-

guinis! — Jam si Viribus pollet idoneis Natura, Febre ipsa utitur ad Remedium: nam si valida Vis insit Fibris, & non nimia adsit Tenacitas Humorum, accenditur protinùs Toror, qua vehementer agitantur brevique comminuuntur crassi Humores, & sic apti redduntur ad permeandum minimos Vasculorum Ramusculos; ita mox omnis expeditur Obstructio, ac consequente Sudore, brevis saltem sequitur Integritas. — Atqui ubi vehemens Vasorum Impetus maximo propellit Momento viscidos admodùm, & ægrè cedentes Humores, tantus oritur Attritus atque Calor, ut ardens sæpe, ac continua, excitetur Febris, aut Inflammationes graves: præcipuè ubi magna quoque adsit Acrimonia, aut præposterè exhibentur Medicamenta stimulantia, quæ Sanguinis Effervescentiam jam nimiam incitant. — E contra ubi Vis Vitæ, quacunque de Causa, justo infirmior, haud satis validè protrudit Liquida, hæret usque ad extrema Vasorum impactus Lentor, qui auctus indies Circuitum tandem Sanguinis perdit omnino: nam qui à Febre intermittente pereunt, fere semper moriuntur dum Rigores & Horrores urgent; ab Impotentia scilicet Cordis & Vasorum superandi Resistentiam morbidì Lentoris. His Sanguinem mittere perinde est ac si trucidentur, illis necessarium omninò. — Intelligitur hinc facillè, cur Febres sæpe Typum mutant, omnesque fere, diu durantes, Naturam tandem induunt Febris nervosæ; nimirum infirmato valde Fibrarum Elatere, & conspissatis nimium Humoribus.

Ponamus jam Lentorem residere solùm in *Seriosis* Arteriis, quæ purissimam Serii Partem, sub Nomine Lymphæ, aut Succu *nervosi*, secer-

nere

nere debet: debilitata concurrente *Systasi* Fibrarum oritur Febris, dicta, lenta, nervosa. Dum enim in plurimis minimisque his Tubulis inhærescit obstruens Lentor, plus tenuissimi Laticis per patentes reliquos urgetur: (nam si omnes omninò obstructi sint, Mors instaret protinùs) inæquales hinc incertique Pulsus, Calores, Sudores, sequuntur. Porro quo diutiùs in *Arteriolis* his contortu plicatis (si mavis Glandulis) morantur lenti Humores, eo acriores fiant necesse est, donec in Liquamen quasi saniosum abeunt: quod dum tandem absorbet Sanguis, totam id demum ejus contaminat Massam. Permulta sic nascitur Acrimonia, ob Debilitatem tamen Fibrarum, Nervorumque Torporem, haud rapidus excitatur Sanguinis Cursus, aut vehemens inde Calor, Lentor tamen exin augetur indies.

Sic se forsan. Res habet; cum ex recitatis suprà Causis Fibræ Vasaque Corporis infirmentur, Sanguinisque retardetur Motus, nec subiguntur bene Humores, nec probè miscentur; unde tandem producit Lentor, præcipuè in Vascularibus minimis, ubi tenuissimi fluere debent Liquores. Nascitur hinc Obstructio in Arteriis *serosis*, ultimisque Cerebri Arteriis, inde impedita Lymphæ Secretio, ac quod pejus est, succi *nervosi* Inopia: deficit hinc Officio nervosa Propago, at quæ non inde mala?

Qui secum reputat quanto sanè Molimine Cerebrum effecit Natura, haud ibit Inficias Succum nervosum omninò esse necessarium *Æconomiæ* Animalis; quo sine profectò Nervi Vim perdunt prorsus, & Musculi proinde ab his pendentes: ut videre est potissimùm in Musculis Motibus *involuntariis* inservientibus, ubi sive

obstruantur, sive comprimantur, *Nervi paris vagi & intercostalis*, sive in Cerebra horum Origines, resolvitur illicò omnis fermè Actio vitalis; ac ne vel acerrima meri Animi Contentio, seu ut dicitur *Volitio*, ad Motum hunc restituendum valet Hilum.——Requiritur ideò ad Motum muscularem corporeum hoc Medium; at seu animat, seu irrigat, Nervos, non nostri est hìc dicere: id saltem apparet, quod dum ex Lege Naturæ in Nervos Motibus *involuntariis* ministrantes influat perpetim, Actio Cordis, Ventriculi, Intestinatorum, &c. rectissimè peragitur, sive vult, sive non vult, Animus.

Quod verò in Febribus lentis *nervosis* insignis adest Obstructio Nervorum liquidò patet; quoniam omnes Corporis Sensus depravantur maximè, vix vident Oculis apertis, perditur Olfactus, perditur Auditus, vix etiam sapidissima gustant: torpent adeò Membra, ut parum admodum sentiscant vel acerrima *Vesicatoria*, obstructo nimirum Sensationis Medio.—Subluridus verò Cutis Color, frequentes Rigores, Torpores, extrema subfrigida, Ulcuscula pallida & desiccantia subitò, etiamsi acribus irritata Stimulis, maximum Lentorem, ac impeditum Humorum Cursum, per minutissima Corporis Vascula denotant.

Præterea cùm parcior fiat Secretio Liquidi nervosi, Actio Solidorum in contenta Fluida debilitatur, adeò ut hac quoque de Causa Lentor augeatur indies, unde major fit assiduè in Vasculis *serosis*, sive *lymphaticis*, Obstructio. Atquì parcius hinc refunditur Lympha diluens Cruori, qui crassior deinceps & acrior evadit, minùsque etiam aptus ad permeandum Vascula minima: Stagnat ideò in extremis *Arteriolis*, & Maculas nigras, lividas,

lividas, fuscas, sæpe & Vibices, extrâ; intûs verò Gangrænas producit, aut, stagnando diutius, in putrem tandem abit Saniem.

Sufficiant, ac etiam supersint forsân, quæ de *nervosæ* Febris Naturâ dixi; id saltem apparet, quòd ut omnis fere Febris varii possunt esse Gradus, in Ratione scilicet composita Vis Solidorum, Statûs Humorû, & Acrimonix Sanguinis, sic quoque & hujus, de qua agitur, maximè: fortè ne quidem in duobus Hominibus omninò similes. Nulla igitur certa & stabilita medendi Regula determinari potest, (hîc enim desideratur maximè Medici Ingenium, qui *Ægrotis* affideat) quæ verò in Genere profit, paucis absolvam.

Si qua unquam in Febribus hujuscemodi mittendus est Sanguis, id quidem ineunte solû Morbo, & parca utique Manu, agendum est: ardente namque Febre laborantes faciliùs multo sedecim Sanguinis Uncias amittunt quàm his correpti Selibram.—*Ægri Vires & Pulsus* Modum indicant.—Tutiùs longè detrahitur Cucurbitulis scarificatis, meliùsque multo hoc Modo levatur Caput, ac vel ipsa plerumque Pectoris Oppressio; nec si repetatur officit, quod de Venæ Sectione haud semper dicendum est: imò sæpe, vel in ipso Morbi Statu, ubi aut Delirium, aut Coma, graviter urgeat, necessarium est prorsûs.

Pone Aures utramque, effuso Cruore, *Vesicatorium* acre applicetur, præsertim urgente Capitis Dolore, aut Vertigine.—Post paucas dein Horas exhibeatur lene *Emeticum*, quo & pituitosa Ventriculi Saburra, ac biliosa Colluvies, ejiciatur: hoc quoque efficitur, ut universum Vasculorum *Systema* agitetur validè & concutiat, atque

atque inde expellatur inhærens Lentor.——Ideò autem, Horis aliquot ante Vomitus, *Vesicatoria* admoveo, ut, exteriora Capitis ac Cervices irritando, plus Sanguinis per externas Carotides eliciatur, minúsque adigatur Lentoris ad intima Cerebri Vascula Actione Vomitionis.——Quid possunt *Epispastica* pone Aures ad Cerebrum levandum videmus quotidie, præcipuè in Puerulis, Distentione Nervorum aut Comate laborantibus, ubi scilicet Ulcuscula desudantia pone Aures desiccantur subito: his enim Vesicantia applicata Humores extrahunt iterum, Morbumque discutiunt protinùs:

Si Alvus post Vomitus non responderet, leni injecto *Enemate* ducenda est, idque etiam in posterum tertio quoque Die: ubi enim indurata Stercora in Intestinis hærent, *Œconomiam* animalem mille Modis turbant; maximè si his infarciatur Rectum, imam premunt *Aortam*, & liberum Sanguinis Descensum per *Ilicas* Arterias impediunt, unde plus justo ad Cerebrum ruit. Adde quod *Enemata* è Lacte *saccharato* potissimùm, Tepore emolliente ima Viscera foveant, & plus Sanguinis alliciunt eodem, unde Urinam quoque optimè movent.

Nunquam quidem non juvant *Epispastica*, per totum Morbi Decursum, ita ut desiccantibus priùs applicatis admoveantur alia: his enim Vasculorum Oscillatio incitatur, subtilissimo etiam Sale lentos incidunt Humores, eosque tandem exprimunt. Vellem semper ut ingruente Febre, præsertim ubi Caput graviter premit, applicetur derafo Occipiti *Vesicatorium*: nam eodem fere Modo, quo pone Aures agit, nec tamen ita asperos excitat Dolores, dum ad Delirium præcavendum

cavendum interim facit maximè. — Sanè ita non cruciant in hoc Morbo *Epispastica*, ut, gravem ob Stuporem, vix sentiantur: imò quo magis inflammantur, ac dolent, eo plerumque major Spes Salutis effulget.

Quod ab extrà Vesicantibus molitum est, id intùs quoque Medicamentis idoneis tentandum est. Profunt maximè Attenuantia dicta, & quæ blandè torpidos excitant Nervorum Ramusculos; laudo potissimùm Cinnabar & lenia *Alexipharma* *Cephalica*, qualia sunt Lap. Contrayerv. Confect. Raleigh. Sal. Succin. — C. C. Sp. Lavend. C. Spir. volat. oleos. & Camphora præcipuè, quæ & ipsa quasi Sal quoddam *volatile* oleosum est: ex Salibus enim penetrantissimis, subtilissimo Sulphure involutis, constans minutissima Corporis Vascula permeat crassamque digerit Lympham, ac lentos dissolvit Humores: salutiferos hoc Modo excitat Sudores, ac (Galbano, aut Silphio adjecto) Somnum sæpe vel Opio feliciùs conciliat, eoque potentiùs Deliria fugat.

Nihil sanè utilius est, in hac Febre, quàm lenes movere Sudores per totum Corpus: hoc Modo enim brevi discutitur Morbus, aut paulo pòst in remittentem, aut intermittentem, mutatur. Debet autem per omnia Membra æqualiter diffundi tepidus Sudor; five enim brevis est admodùm, aut frigidus, aut circa Caput tantùm & Cervices, mali Morbi Signum est: per Sudores autem mox inhorrescere pestiferum est, blandus autem & æqualis Sudor Spiritus recreat.

Sed ubi *Epispastica*, ac Attenuantia, adhibentur, diluendum est affatim Potione tenuissima, miti, at detergente leniter; Sero Lactis nempe Canariensi, aut Xeresano, dilutiore, Decoct. Lusitanic.—Eryngii, Infusione Salviæ, &c. ut crassiores nimirum eluantur Sales, ac debitus subministretur Sanguini Latex; qui aliter, perpetuâ liquidissimi Exhalatione, in merum penè Gluten brevi abiret.—At rarò admodum convenit Aqua pura, frigida, quam tantoperè suadent nonnulli: haud multò facilius namque cum Sanguine miscetur, quàm cum Aquâ Oleum, nisi mediante *Saccharo*, aut Sale aliquo *essentiali* Plantarum. Vidi aliquoties & Febre ardente, imò & *nervosa* etiam Febre, laborantes, meram Aquam perpotantes frigidam, qui mox per Urinas eam reddidère limpidam omninò, & nullo fere Modo mutatam——næ magno suo cum Damno.

Septimo, nono, vel undecimo, Febris Die, nonnunquam & decimo quarto, Papulæ rubræ, aut Pustulæ *miliares*, aliave *Exanthemata*, erumpunt sæpe, morbumque levant apprimè; præcipue si florida hæc sunt, ac illæ vividæ & turgidæ.—Quammaximè tunc cavendum est à Frigore, & lenia subinde porrigenda sunt *Cardiaca*, quæ Naturam adjuvent ad lentos acresque Humores exterminandos, qui, in ultimis *Arteriis* cutaneis hærentes, Pustulas has formant. *Exanthemata* fusca, livida, nigra pestiferum Morbum indicant, Sanguinemque corruptum maximè, ac in Saniem fere conversum: in hoc Statu profectò Sanguis ita dissolvitur, ut Alvi Dejectiones sanguinolentæ sint, ac saniosæ, sæpissimè; imò Cruor è Venis emissus vix, ac
ne

ne vix quidem, in Coagulum abit, notante doctissimo *Listero*.

In Casu tam deplorando mox confugiendum est ad *Alexipharma* astringentia, acida, qualia sint China Chinæ cum Radice Serpentariæ Virginianæ, Elixir vitrioli Mynsichti, Tinctura Rosarum, Vinum rubrum ustulatum (ut dicitur) &c. hæc enim ad conservandam Vim Fibrarum & *Crasin* Sanguinis apta sunt maximè. — Valet plurimum ad Gangrænas sistendas Cortex Peruvianus, ut nuperis inventum est Experimentis, eumque ad Humorum Putredinem arcendam cum *Alexipharmacis* & Acidis conjunctum utilissimum esse certò comperi. — Vix fortè in tali Casu nobile magis datur Ἀλεξήριον, quàm Vinum austerum cum Aromaticis coctum: tutius enim & efficacius Vires erigit, quàm Spiritus Vini ardentes, quantumvis *Pharmacis* aromaticis imbuti, & Nomine Aquarum *cardiacarum* nobilitati.

Jusculis interim tenuioribus, *Panatellis*, *Gelatinis* de Sago, Cornu Cervi, &c. nutriendus est Æger, sæpe quidem, at paulatim: in tanto nimirum Periculo vix ulla alia Spes est, quàm ut, Impetum Morbi trahendo, aliquis effugiat, porrigaturque in id Tempus, quod Curationi Locum præstet.

In Statu Morbi porrò, aut paulo pòst, *Aphthæ* non rarò imas Fauces & Os totum occupant; pessimæ utique si nigræ, neque Periculo vacant si supra Modum albidæ! Modò ex imo Gutture ascendere videntur, modò per totum Canalem alimentarium descendunt, ac Singultum, *Diarrhæam*, aut *Dysenteriam*, excitant: quicquid est difficillimam sanè *Crisin* plerumque denunciant, potissimùm si *Dysenteria* & Singultus accidunt.

Melius

Melius est longè cùm *Salivatio* copiosa oritur ; sæpe profectò hoc modo solvitur Febris, Lentore morbofo nempe per Glandulas Salivofas exantlato.—Ubi *Aphthæ* oriuntur, creberrimè gargarizandum est emollientibus & detergentibus, ex Ficu, Mulso, Decocto Raparum, &c : dandum verò interdum est Rhabarbarum, maximè si Alvus cita & torminosa urget, adjecto astringente aliquo aromatico cum absorbentibus. Post omnem autem Gargarizationem in Ore contineat paululùm, & mox deglutiat lentè, tenuem è Seminibus Psyllii & Cydoniorum *Mucilaginem*, Syrupo Mororum aut Rubi Idæi admisto : fovet hæc optimè, ac sanat Ulcuscula.

Haud rarò Pituita tenax admodùm totas adeò opplet Fauces, ut Strangulationem penè minitetur : hic utique nihil magis opportunum est, quàm levī *Emetico* Vomitus sollicitare leniter, idque fanè quocunque Tempore Morbi. Mirum est quantum Levamen hoc affert Ægrotis, quàm immensa Vis glutinosæ Colluviei, Albumen Ovorum referentis, ac sæpe vel eo multo crassioris, ejicitur : imo mox sæpe *Aphthæ*, Coma, Nausea, Singultus, Linguae terrifica Nigrities, facessunt, ut observavit olim diligentissimus *Sydenhamius* ; quod quoque Ego vidi multoties.

Nec minus utilis est lenis Alvi Purgatio sub Morbi Finem, interpositis subinde *Cardiacis* & *Paregoricis* ; hæc enim evacuat putridam Morbidamque Colluviem, per Arterias *meseraicas* in Intestina depositam, *Crisinque* Naturæ, utcunque imperfectam, promovet : imò facit sæpe, ut Febris, quæ huc usque nullum certum servabat Ordinem, remittentis planè, aut intermittentis, Typum

Typum induat, Locumque præbeat Medicamentis idoneis.——Atqui ita non *Diarrhæam*, aut *Dysenteriam*, quas tantoperè timent nonnulli, inducit, ut hoc Modo præcaveantur optimè. Fœda namque Eluvies, diutiùs in Visceribus restitendo, magis fit acris, magisque, assiduè, & eorum Tunicas extimulat maximè; imò eas corrodit tandem; ac vel funestam parit *Diarrhæam*, vel *Dysenteriam*, horrendam: partim insuper per Venas Lacteas resorpta (diras iterum Turbas in Sanguine movet. Ut his ergò occurràm Malis, Mihi in Usu est frequentem, at modicam, Rhabarbari Dosis exhibere, alternis saltem Diebus: nimium interea Alvi Motum (si Opus est) astringentibus Aromaticis, atque *Anodynis*, reprimere soleo.

OPUSCULUM
DE
MORBO COLICO
DAMNOSIORUM,
eoque maximè Epidemico,
Anno MDCCXXIV.

O PRÆSTAN-

OPUSCULUM
DE
MORBO COLICO
DAMNOSIORUM,
eoque maximè Epidemico,
Anno MDCCXXIV.

O PRÆSTAN.

OTUSCULUM

DE

MORBO COLICO

DAMNOSIORUM

codice maximo Epidemico

Anno MDCCXIV

LEWIS

PRÆSTANTISSIMO VIRO,
JACOBO JURIN, M. D.

Collegii Medicorum LONDINENSIS

E T

REGIÆ SOCIETATIS
Socio,

JOANNES HUXHAM, M. D.
S. P. D.

TUO potissimùm Hortatu, Vir clarissime!
Opus suscepi meteorologicum, quod jam
perfecti: Tibi adeò debetur, si quid inde sit
Utilitatis Publico.—Officia certè in Me plura
contulisti olim, quorum Ego semper memor,
hoc Tibi Opusculum, grati Animi Monimentum,
dedico.

Valeas diu multumque!

Id. NOVEMB.
MDCCXXXVIII.

PRÆSTANTISSIMO VIRGO

JACOBO JURIN, M.D.

Collegii Medicorum Bo-ni-en-sis

MORBO COLICO

Recessu Societatis

DE MORTUO SOCIETATIS

JONATHAN HAYWARD, M.D.

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

DE MORTUO SOCIETATIS

MORBO COLICO

DAMNONIORUM, &c.

INEUNTE Autumno, Anno MDCCXXIV, Damnonios undique afflixit Morbus maximè *Epidemicus*, inter Popellum præcipuè sæviens, & in Hos, quibus minùs lauta fuerat Ratio vivendi. Hujus & Historiam & Medicinam perscribere haud erit forsan prorsùs inutile; quoniam etsi non ita vehementer & multo minùs populatim, tamen omni fere Autumno hanc Regionem plùs, minùsve, infestat.

Exorsus est hic Morbus ab Angore Ventriculi summo cum Dolore in *Epigastrio* vehemente, Pulsu debili & inæquali, Sudore frigidiusculo: Lingua interim Muco erat obducta subviridi, aut fusco, Halitus autem foetidissimus. Subsecutus est Vomitus enormis, ut plurimùm Bilis viridissimæ, nonnunquam atræ, magnâ semper Pituitæ, quammaximè acidæ ac valde tenacis, comitante Copiâ: imò Colluvies, rejecta Vomitu, sæpe adeò acris erat, ut, Gulam Faucesque exoriando, foret inde sanguinolenta, ac Dolorem inter deglutiendum excitaret. Hisce per Diem unam, alteramve, persistentibus, accessit Alvus adstricta admodùm, nec *Catharticis*, δρασινωτάτοις,

nec acerrimis Clysteribus respondens : his quippe sine Flatu aut Stercore rejectis, illis Vomitu.

Imminutâ tunc paululum Vomitione descendebat Dolor, at Umbilici Regionem atrocissimè torquebat, Lumbos Spinamque Dorsi crudeliter; ita ut Paroxysmo *nephritico* Ægrum laborare crederes, eoque magis cum & jam etiam urgeret Urinæ suppressio, at perpetua mingendi Cupiditas: imò vexabat sæpissimè molesti cujusdam Ponderis in *Perinaeo* Sensus, velut incumbentis Calculi.——Talem in Colicis Urinæ difficultatem jamdudum notavit Aretæus Cappadox, Capit. de Colicis: Νεφροὶ καὶ Κύστις ζυμπαθέα Πόνω καὶ Ἰσχυρίῃ τέλεισι ἄλλα αὐτὴ ἄλλων. Sic Hippocrates Περί ῥροίας τραγυριώδεις, & νεφρίκαι, ἄλλα τέλεισιν αὐτὴ ἄλλων ἄλλα, Epidemic. Lib. I. Sect. II.

Urina verò erat Lixiviæ instar, quæ mucosa, rubra, non rarò subviridia, deponebat permagnâ Quantitate. Abdomen plerumque durissimum & maximè tensum Ægrotos, ne rumperetur scilicet, anxios sollicitavit : erant è contra quibus, *Spasmo* maximè contractus, vix ullam Sui Formam reliquisset Venter : hoc autem rarius. Sæpe Dolor fixus, vehemens, urëns in dextro *Hypochondrio*, ubi etiam & Tumor & Durities. In *Epigastrii* Regione magna sæpe & molesta Pulsatio. Quandounque Alvus vel proprio irritata Onere (quod rarò admodum) vel Medicamento fuit, durissima Σύνεαλα ex viridi nigra, globosa, parva Ovium Stercora referentia, reddidit ; post duas dein, tresve, Dejectiones, viridia, vel nigra, nonnunquam Cruore mista, Tenesmum excitantia permolestum : at Alvus substitit protinùs, quæ post Horas aliquot Arte iterùm irritata
tales

tales rursùm Globulos, læves, durissimos, de-
jiciebat.

Hæc fuit prima Morbi Facies ; at nec dum
desæviit Tragœdia, nec hic Finis Malorum :
quamvis enim cessaverint paululùm dira Ventris
Tormenta, relictâ verò Cutis Teneritudine sum-
mâ, Tactûs fere impatientis, jam tamen auge-
tur Dolor per totam Spinam summos Humeros
adusque immaniter excrucians, inter Omoplatas
potissimùm ; brevique inde Brachia invadens
Juncturis præcipuè defixus hærebat, Motumque
destruebat Manuum prorsùs.——Nec Femo-
ribus, nec Cruribus, contigit Sors multo melior ;
utpote quæ torqueret Cruciatus acerrimus, me-
diis quasi Ossibus inhærens, Lue veluti venerẽã
affectis : rarissimè autem Artuum vel Rubor, vel
Tumor, ullus.

Dum ab Intestinis ad Membra Exitum sibi
pararet morbida Materia, Pulsus vibrabat for-
tior, atque febricitabant leviter Ægroti. Non-
nulli etiam, hoc Morbi Statu, delirabant, cujus
constans fere Indicium fuit Urina aliquanto lim-
pida ; & (quod notatu dignum) si per totum
Morbi Decursum Urinam pallidam sine Sedi-
mento reddidissent, hos subitò corripuit vel Di-
stentio Nervorum, vel Delirium, aut Manuum
Paralyfis : nunc cum, nunc sine, Dolo.

Cum jam Morbus occupaverat Artus, Sudor
multus foetidus, acidum spirans, Dolores leni-
vit ; &, si quis Dolor Ventris etiamnum perman-
serit, eo diffuente evanuit. Aliqui Sudore lon-
go, maximo, digesti Motum Usunque Manuum
amisere penitus ; Tactu solùm manente : Dolo-
ris miserum Solamen Paralyfis ! vix ullum autem
memini, hoc Morbo laborantem, Pedibus *parala-*

lyticè captum.——Aliquando cum Sudore benigno plurimæ eruperunt Pustulæ rubræ, prurientes, ac sæpe molestissimè urentes, eæque per totum fere Corpus ; quo nihil auspiciatius : nam his erumpentibus & Dolor *rheumaticus* & colicus se mox subduxêre.—Hic fuit equidem optimus Morbi Exitus ; at frequentius longè colicum Dolorem excipiens *Rheumatismus*, *Rheumatismum* Viscerum Tormenta, alternâ Vice, miseros diu mactabant, Morbo nunc ad Artus, nunc in Intestina translato.

Interdum Cruciatus per Dies aliquot cessantes æquè vehementer recrudescebant ; præsertim ex levissimo Frigore suscepto, vel *Cerevisiâ*, vel Vino Pomorum hausto. Icterus nonnunquam erumpens Colicem hanc pro Tempore solvit, quo recedente mox redibant Dolores.——In uno & altero Casu verus permanens Icterus hunc Morbum absolvit prorsus, manente tantùm quadam Artuum Molestiâ.

Tamet si Dolores colici *rheumaticos* sæpius præcederent : frequenter autem Artus primùm adoriebatur Morbus, dein, *Metastasi* facta, Stomachum & Intestina, more descripto. Cauponem quendam novi robustum miro planè Modo correptum, cujus Brachia Manusque resoluta vix ullum Motum, ne vel levissimum Pondus movendi i otentiam, retinebant ; nullo tamen præcedente Morbi Symptomate, nec per Diem unum, alt rumve, insequente ullo, nisi quod solito fuerat languidior : paulò post autem Vomitus Ventrisque Dolor consequebantur, tandem etiam Membra paralytica Angor. *rheumaticus* torfit.

Aliqui,

Aliqui, at perpauci, diu multumque hoc Morbo afflicti, Insultibus demum epilepticis correpti, Fato succubuere : sed, ut vera dicam, seu Morbi Frequentiam, seu Durationem, seu Vehementiam denique, respicio, miror valde tam paucas Hosti huic diro occubuiffe Victimās.

Crudelissimè sæviit hic Morbus fremente Aquilone, quod & de Variolis, tunc Temporis, grassantibus observavi.

Quibus fusioem dederat Alvum Natura longè minus ab hoc *Epidemico* passi sunt, quàm quibus astrictam : hinc fortè Ratio petenda est cur Pueros (quos cita plerumque Alvus exercet) haud æquè violenter ac Adultos excruciauit.

Perduravit Colica hæc *epidemica* ab Autumno ad Ver sequens ; Vere autem vigente sensim abiit.

En hujus brevem, sed accuratam, Morbi Historiam ; qui usque adeò inter Vulgum grassatus est, ut Anno MDCCXXIV omnes fere Plebeculæ Familias invaserit. Quid quòd in una eademque Domo quinque vel sex ex hoc Morbo decumbentes numeravi sæpissimè ; atque merculè vix credo Colicum Morbum tam *epidemicum* extitisse antehac unquam : nisi fortè quem Paulus Ægineta Lib. iii. Cap. 43. sub Finem memorat : qui & nostro, quod ad quædam saltem Symptomata, haud fuit longè absimilis.—Hic ideò istius Descriptionem ex Paulo proponam : “ Ἀρχαμένου μὲν τοῦ Πάθους ἀπὸ τῶν κατὰ
 “ τὴν Ἰταλίαν Χωρίων καὶ ἐν ἄλλοις δὲ πολλοῖς τῆς τῶν
 “ Ῥωμαίων Πολιτείας, &c. i. e. quum Morbus
 “ quidem ille cœpisset (Colica scilicet ab acribus
 “ & vellicantibus Humoribus) à finitimis Italiæ
 “ Regio-

“ Regionibus, & alia pleraque Loca Romani
 “ Imperii, instar pestiferæ cujusdam Contagio-
 “ nis peragrâset ; unde non paucis quidem in
 “ Morbum Comitiale, aliis verò in Membro-
 “ rum Resolutionem, superstitite tamen & incolu-
 “ mi Sensu ; nonnullis autem in utrumque delap-
 “ sis : magna Pars eorum, qui ex hac Ægrimonia
 “ in Epilepsiam conciderant, Vitam cum Morte
 “ commutabant ; quorum verò Morbus in Pa-
 “ ralyfin transierat plerique evaserunt, perinde
 “ atque in Crisi, Translatione Causæ.”

An fortè Morbus hic *epidemicus* à peculiari quadam Aëris *Diathefi* Ortum aliqua ex Parte duxerit haud scio ; quandoquidem Cœlo sicco, vel humido, flantibus Austris, Boreâve flante, æquè frequens sævierit.——Tempestate quidem sicca & frigida, furente Cæciâ, vel Aquilone, Tormina fuisse atrociora notavi : hoc verò accidebat forsan propter diminutam *Perpirationem*, & Alvim redditam magis compressam ; ad divini Senis Effatum, αἱ κατ’ Ἡμέραν Καλασάσιες βόρειοι τὰς Κοιλίας ξηραίνουσι. Aphorism. xvii. Sect. iii. Edit. Hollerii.——Quomodocunque autem hoc sit, vix credo ullum esse, qui hunc Morbum inter contagiosos recenserebit : nisi & idem ille omnem Morbum vulgarem dixerit esse contagiosum ; quod neque Vis Vocis fert, neque Norma loquendi.——Nascuntur sanè Morbi *epidemic*i à communi aliqua Causa, *Atmosphæræ* putà Corruptione, Cibo, vel Puto noxio : sæpe tamen minimè ab ullo *Miasmate* Morbum ab Ægro hoc illi Sano inferente.

Fuit equidem, ni fallor longè, Causa hujus Morbi manifesta maximè ; tanta scilicet, tamque incredibilis Pomorum Copia isto Anno abundans,

dans, quantà vix unquam visa post Hominum Memoriam, nòstræ saltem ubique Regionis. Pomi nimium onustæ Ramos propendentes, Fructu fere ad Fracturam usque gravatos, carpenti, Pondusque auferenti, quasi porrexere. Pretio vel vilissimo tot emissæ Poma, quorum Succo expresso etiam implevisses Culeum, Saccosque refertos vel ipso colligendi Labore habuisset aliquis. Coloni plures, impiè ingrati, benignissimo NUMINI, quasi prodigo, obmurmurantes Vim Pomorum immensam Porcis objecerunt. — Sed & hoc etiam Porcorum Genus malè tulit Pomorum Ingluviem : contabuerunt enim omnes & perière plures. — Aliqui magis fortè pii, etiamsi haud satis sobrii, Vini pomosi totas exhauserunt Amphoras ; imò quosdam, vel Mercede conductos, ad bibendum invitârunt, ne perirent nempe Dei Dona : & novo iterum, iterumque novo, replebant Cados. Grata forsan temulento Baccho Libamina, at summo Divûm Hominumque Patri minimè probanda ! — Certum est tunc Temporis undique comparata Vasa, & ex omnigeno fabricata Ligno, vix, ac ne vix quidem, suffecisse ad enormem *Pomacei* Quantitatem continendam.

Cum ergò Horti tantum ubique Pomis exuberaverint, Victum fere omnem Popello supeditaverunt. Poma variis Modis cocta & præparata omni fuere Cibo, ex his Vinum (Mustum utique rectiùs dicerem) omni Potui : hoc enim *Cerevisiâ*, etiam tenui, vilius, vel ipsâ Aquâ non multo carius, utrâque longè gratius, læta Plebs hausit affatim futuri nescia Periculi.

Diuturnum

Diuturnum & continuum Cibi Potûsque potius Usum dicam, an Abusum? Causam fuisse huius Morbi nullus dubito; quia Neminem vidi eo correptum, qui se his abstinuerat: nec de meliore Notâ Homines, opiparè viventes, attigit; utpote qui viliora (uti mos est) contemnentes rarò hæc degustabant; vel, si id quidem fecerant, plurima Carne & Aromate vescentes, & Vina generosa potantes assiduè, crudis noxiisque Pomorum Qualitatibus occurrebant brevi.

Longâ certè fuit Observatione notatum, quòd abundantibus Pomis Morbi torminosi plurimos infestant: adeò ut his in Oris sint quasi & *endemici* & *epidemici* omni fere Autumno; &, ut olim cecinit Horatius, sentiunt — *pomifero grave Tempus Anno*, Lib. iii. Od. xxiii. Bene memini Anno MDCCXXII, eo etiam maximè pomifero, Morbum Colicum & *Rheumatismum* plurimùm sæviisse, at huic, modò descripto, sive Vehementiam reputo, sive Numerum, illo laborantem, minimè comparandum. Hoc idem ipsum Annis MDCCXXVIII & MDCCXXX, Pomorum etiam maximè feracibus, observavi: fuit autem notatu dignum, *Diarrhæam* tunc longè magis increbuisse, quàm Anno MDCCXXIV, quæ Colicem ac *Rheumatismum* levavit plurimùm; acri nempe acidoque Pomorum Succo nec diu in Intestinis, nec in Sanguine, restitante, sed per Alvum protinùs ejecto. Anno autem MDCCXXXIV, Pomis quoque uberrimo, rarior fuit *Diarrhæa*, at Colica sævior longè, cui frequens successit Brachiorum Paralysis.

Illud interrogari me posse ab aliquo, scio, unde fit, cur Succus Pomorum, uno Anno, adstrictam cum atroce Dolore, alio autem, vix
aliquo

aliquo insigni Tormine comitante, Alvum valdè solutam creat. Cui certè vix habeo quod respondeam ; at ille mihi explicet velim, cur hoc citiùs longè, quàm illo Anno, Poma vel Generis ejusdem, &, quod ad omnia, quantum Sensu saltem dignoscere potest, similia putrescunt : quod tamen sæpissimè observatur.—Hoc tantùm, quod omnibus forsan satis notum est, monebo ; Poma quo mitiora, eo certiùs Alvum solvere, ideoque quo magis humida fuerit & calida Tempestas, eò Poma & omnes Fructus Autumni esse mitiora, & ad Putrefactionem, & ad Alvum solvendam, magis apta : quod Observatio Tempestatum confirmat abundè.

Jam verò sequitur, ut Musti pomosi Naturam paucis exponam.—Humor ex Pomis (vel & Uvis) recens expressus Sale *essentia*li acido, & valde crasso, sive *Tartaro*, abundat, plurimis porrò terrestribus Particulis, multo, sed impuro, Sulphure.—Quanto acerbior Fructus, tanto crassior & copiosior Sal *essentialis*, ut in Vino Mosellanico & *Pomat*io nostro manifestum est ; hoc ad Fundum demittente *Tartarum*, mucosâ Fæce gravatum maximè, illo ad Dolii Latera Salis ejusdem *tartarei*, sive *essentialis*, plurimum seponente. Nec certè longè differt Vinum Rhenanum à *Pomat*io generoso, nisi quòd hoc multo plus *Mucilaginis* habeat ; quippe quorum Salia nativa videntur maximè congenera, etiam *Microscopio* conspecta ejusdem sunt planè Figuræ : atqui utriusque Salia nonnisi post longum Tempus comminuuntur ita, ac subiguntur, ut Liquor pomosus ad Potum aptus reddatur, aut salutaris.—Imo *Pomatium* ex Pomis agrestibus & acerbis expressum, vix nisi secundo, vel & tertio demùm

demum Anno, aut Potioni gratum, aut salubre tandem evadit.

Utravis horum mustea si bibis affatim, Doloribus colicis & *rheumaticis* certo certius vexabere; nec Arthritidi obnoxii hæcce hauriunt impune, quippe quos protinus corripit Paroxysmus. Nec graviores Pœnas luunt bibaces Germani, ad Ripas Rheni & Mosæ Incolæ, Se Vino *tartareo* ingurgitantes, quàm Nostrates *Pomaceum* avidè perpotantes: ibi enim & hîc Arthritis Morbus est *endemicus* & maximè communis; neque tot uspiam, etiam inter Plebeculam, Podagrâ laborant, quot in Damnonia Provincia, ob *Pomaceum* notissimâ. Ac credere fas est, Morbi hujus Frequentiæ Causam fuisse multum & continuum Vinorum Usus, *Tartaro* maximè abundantium, qualia sunt Vina Mosellanica, Gallica, & *Pomacea* nostra: ex quo enim horum invaluit Usus, longè magis quàm antè increbuit Arthritis. Vinum Burdegalense, præsentis Ævi Delicias! haud magni fecit Ætas elapsa; & decuplo plus *Pomacei* nunc factum & epotum est, quàm Annis abhinc triginta.

Si quis verò dubitat fortè, an Multo *pomaceo* tanta Vis insit *Tartari*, experiatur ipse, Modo ab Angelo Sala optimè descripto (*Mucilaginem* nempe à Succo abstrahendo) quanta Copia Salis *essentialis* ab eo colligi potest: inveniet utique permultum. *Pomaceum*, more Vini Rhenani, *Tartarum* ad Latera Cadorem haud equidem seponit; hoc autem ejus Defectûs minimè Argumentum est, cùm nec vel ipsum Vinum Rhenanum, nisi postquam mucosam & terrestrem Fæcem Fundo demiserit, ad Vasis Latera *Tartarum* rejicere possit.——Pari Ratione Vina Hispanica

Hispanica nullum Cadis *Tartarum* dant, ob nimiam scilicet oleosam & tenacem Colluviem, quâ irretitur. Nec ullâ Arte separari potest Sal Citrii, sive Limonis, ab Humore suo expresso, Sale tamen acido, si quis alius Succus vegetabilis, maximè scatente; utpote qui permultâ *Mucilaginis* Quantitate implicatur: quod & laudatus Sala in *Tartarologiâ* suâ dudum annotavit, & ipse experiundo verissimum esse didici. —

At *Pomaceo* novello plurimum inesse *Mucilaginis*, Argumento est Lentor iste, quem contrahit, Olei instar, si vel nec debite fermentatur, nec saturatur satis Sale actuofo, *Mucilaginem* sulphuream attenuante: hujus etenim Defectu, *Pomaceum* ex mitioribus Pomis, intra Anni Spatium in Liquorem viscidum & pendulum quasi certissimè convertitur. Porro fere semper observamus, quod, dum Mustum pomosum in Cupis ad despumandum asservatur, Pelliculæ tenaces formantur, quas Coria putrefacta esse crederes: similes etiam Doliorum Lateribus adhærescunt.

Videamus jam breviter, quid Mali nostris infert Corporibus Succu Pomorum crudi, nec fermentati probè, nec defæcati, Ingurgitatio: De Musto differentem audiamus Hippocratem, Lib. ii. de Vict. Ration. Γλεῦκ' Φυσᾶ, καὶ ὑπάγει, καὶ ἐκλαράσσει Ζέον ἐν τῇ Κοιλίᾳ, καὶ διαχωρεῖ. Φυσᾶ μὲν, ὅτι θερμαίνει, ὑπάγει δὲ ἐκ τοῦ Σώματος ὅτι καθαίρει, ταρασσει δὲ Ζέον ἐν τῇ Κοιλίᾳ καὶ διαχωρεῖ. —

Succus Fructuum ὠραίων citò fermentat, inter fermentandum Aër Musto permixtus dilatatur maximè, ut vix Doliis firmissimis coerceri possit. Si quis ergo Vinum musteum hauserit avidius, in Ventriculo & Intestinis fermentet vehementer
necesse

ter necesse est ; hæc dein Flatu distendat valde, torqueat, excruciet ; Ope Caloris namque Fermentatio & Aëris Rarefactio augetur maximè ; at Mustum fermentans vix continent roburnea Vasa, quid non inde Malorum Intestina hocce referta passura esse credamus ? Nec mirum utique hæc consideranti, si Historia medica funestissimos Eventus, Intestina nimirum ab indomabili Gas, sive Flatu, disrupta denarrat.

Nec Ventriculo & Intestinis solùm nocet fermentans Mustum, quatenus Aëre furibundo turgidum ; habet insuper stimulandi & abstergendi Vim summam : nam vix aliquid Musto magis smeeticum datur, fere Cuticulam ejus abrasit, qui Musto Manus abluit. Cuique Anatomia vel leviter imbuto notissimum est, Intestina Muco quodam blandissimo oblita esse, quem (non hic solùm, sed alibi) ad fallendam Ingestorum Acrimoniam providens secrevit Natura : hunc autem abstergit penitus nimius Succus *saponacei* Usus, qualem maximè præstant Fructus *ωπάριοι*. Hinc Vomitus, Cholera, *Diarrhæa*, *Dysenteria*, ex horum Ingluvie : deterso enim Viscerum Muco, Munimine quasi Tunica nervosæ, ea quidem minimæ Acrimonie impatiens, nedum Salium crassiorum, quibus abundant tales Fructus, & horum Aculeis lancinata undique, cruciatur admodum. Atroci adeò Dolo percita Intestina, Motu eorum *peristaltico* plurimum adaucto, Hostem infensum valdè expellere omni enituntur Ope. Sequitur dehinc Vomitus enormis & Alvus citissima ; at fausto ut plurimum Omine Inimico aufugienti patent Portæ : incarcerato autem fermentante Humore, Interanea tam validè distendit, ut nec se contrahere, nec Motu *peristaltico* acres

acres & furibundos Humores depellere queant : Vesicæ urinariæ ad Modum, nimiâ distentæ Urinâ, quæ se exonerandi omnem Vim perdidit. Horrendus hinc oritur Dolor, deinde Intestinarum Inflammationes, quas citò vel Gangræna, vel Disruptio, excipit, ni promptum adhibeatur Remedium.

Cum autem, vel à Facultate Pomorum astringente (utimur namque ad conficiendum optimum *Pomacei* Genus maximè acerbis & austeris, ideoque in Regione nostra Horti talibus potissimùm abundant) vel à Stomachi, ac Intestinarum, Robore nativo eorum, qui *Pomaceum* perpotant novellum, acciderit, ut nec concitetur Vomitus, nec perturbetur Alvus, Mala tamen persæpe sequuntur atrocia. Hujus enim longâ & frequente Potatione tanta Vis *Tartari* indomiti ingeritur Sanguini, ut non solùm Sanguis ipse inde reddatur acris valdè, sed & ab impuro Fonte omnes ab eo secreti Humores. Hinc Loco perdulcis & lubricantis Muci, per Glandulas *Haversianas* percolati, mordax quasi Coagulum : Dolor hinc Artuum oritur pungens, ac Motûs Impotentia — Loco blandissimi Liquoris, Nervos irrigantis, Latex corrodens : hinc Nervorum Distentiones, hinc Insultus epileptici. Sanguine porrò tantâ Salium Copiâ saturato, Corpuscula salina in mutuos Amplexus ruunt, & majores formant Massulas, quàm quæ per Arterias *lymphaticas*, vix utique per sanguineas *Capillares*, perfluere possunt : hinc nascuntur Obstructiones variæ, atque Propaginis nervosæ Vellicatio summa.

P

Tandem

Tandem etiam & vel ipsa Bilis, Balsamum istud πολύχρηστον Corporis, corrumpitur, & ab Acido pomoso superabundante domatur, quæ vel ipsa debet esse Acidi Domitrix : pluribus siquidem constat Experimentis, quòd Bilis, si nimio cum Acido, vel vegetabili, vel minerali, commiscetur, Viribus spoliatur, iners reddatur prorsus, & in Coagulum fere abeat.——Ferox hæc Causa Malorum! stagnante enim in Acinis Ductibusque Jecinoris inspissatâ Bile, Tumor, vel Induratio, Hepatis subsequitur, unde *Circulatio* & *Secretio* per magnum hoc Viscus impeditur maximè. Quanta dehinc oritura sint Mala perspiciet facile, qui Arteriarum *Mesentericarum* & *Celiacæ* Distributionem, atque, ex harum Ramusculis, Venæ Portæ Cursum etiam, perpendit probè : at cum hæc describere longum esset, missa faciam, breviterque tantum considerabo Bilem, quatenus Acido contaminatam, & in *Poris biliariis* & Vesica fellea nimium diu stagnantem.

Jam itaque in Hepate subsistente Bile, nulla fit ejus in *Duodenum* Excretio, unde nec *Chyli* Lentor, nec Aciditas attenuatur satis, vel subigitur probè. *Chylus* autem glutinosus per Vasa Lactea Sanguinem intrans Lentorem ejus adauget, jampridem, ab acido & austero Pomorum Succo, nimis crassi : hinc Secretiones omnes, quæ Lege Naturæ, fluidiores esse debuerunt, factæ sunt justo crassiores ; multa etiam hinc Mala ! Cæterum Intestina, proprio Bilis Stimulo privata, Fæces tardissimè deponunt, unde Alvus fit astricta admodum.—Certè tum squalidus ille luridusque Color omnium ex hoc Morbo laborantium, tum crassa eorum & crocea Urina, Indicia erant.

erant manifesta satis, Bilem nec debito Modo secretam fuisse, nec in Intestina excretam.

Quanquam Bilis ab Acido coacta in Cysti fellea, ac in Ductibus hepaticis, iners velut & torpida per Spatium aliquod hæreat, latet tamen Anguis in Herba. Si quis enim Corporis Humor, vel blandissimus, extra Aream *Circulationis* effusus, Calori Corporis humani exponatur diu, & Motu Partium vicinarum agitetur; tenuior indies & acrior factus in acerrimam & Vasa omnia corrodentem Saniem mutabitur tandem. Nonne pulchram sæpe Mammam ex stagnante solo dulcissimo Lacte depascitur Ulcus horrendum? Si hæc Humori suavissimo, annon eadem, imo & vel graviora longè eventura sunt Bili, etiam in Statu naturali omnium acerrimo? cui & jam insuper plurimum Salis acidi adjicitur; qui, quanquam fortè Bilis *alcalinam* Putredinem temperet paululùm, Vi tamen Corporis vitali exagitatus assidue, Acrimoniam demùm exauget maximè.

Bilis nisi ab effuso Acido haud viridescit, & quo fortiora admiscentur Acida, eo intensior oritur Viriditas, prope ad Nigritiem accedens, ac Coagulatio fortior, ut Colore & Consistentiâ propiùs absit Mistura à Fuligine affuso Atramento: fit hoc clarius si cum Felle humano, quod magis forsan *alcalinum* est, quàm de alio quovis Animale Bilis, instituatur Experimentum.—Hoc certè mihi videtur esse Bilis atræ & æruginosæ Origo longè frequentissima: falluntur utique, qui has Bilis Species in primis solùm Viis formatas esse credunt, cum qui in Extispiciis humanis versantur, in Vesica fellea, & ipsis *Poris*

biliariis, tum atram, tum porraceam, offendant sæpiùs.

Huic Ratiocinationi adstipulatur Experientia, qua sine vana omnis *Theoria*, bella sit utcunque. Obstupui sæpe videns Bilem æruginosam, ac, vel ipsâ acriorem longè, atram, Vomitione rejectam, Metalla ipsa corrodentem, & in Pavimentum, haud aliter quam effuso Spiritu vitrioli, bullientem : quinimò tam acerbè acidam, ut Dentibus cum Horrore summo Stuporem incusserit, Faucesque ipsas excoxiaverit. Nonne hæc maximæ Aciditatis Argumenta ? vix herclè majora facit ipse Vitrioli Spiritus. Apud Galenum ideò, aliosque, Bilis atræ Characteres (qui & porraceæ itidem conveniunt) sunt τὸ δριμύ, τὸ ὀξύδες καὶ τὸ διαβαλινόν. Curavi olim Nauclerum quendam honestum, à Virginia reducem, qui torminosâ Alvo primùm, gravissimis dein Nervorum Distentionibus & Delirio correptus, plurimum Bilis viridissimæ, subinde aterrimæ, ac quammaximè acidæ, evomuit. Huic inter Convulsiones, dum Cochleare argenteum in Ore, ne Linguam scilicet demorderet, intruderent astantes, Momento quasi Temporis Colore planè atro infectum retraheret, ac si in Spiritu Nitri intinctum fuisset.——Hic autem Homo, ut hoc obiter notem, Succo Limonum acerbissimo captus valdè, eum in omni fere Potu hauserat abundè : nec possum sanè quin addam, Me sæpissimè Hos Bile atra, aut porracea, afflictos esse notavisse, qui frequenter prius ex Ventriculo, ob corrodens & valde pungens Acidum, laboraverant.——Jamque in Memoriam redit, quòd Annis abhinc quindecim, à generoso quodam Juvenc, Acetariis atque *Pomaceo* impensè dedito,

dedito, & id propter colicis & *rheumaticis* Doloribus frequentissimè vexato, Sanguinem detractum attonitus viderim, cujus Serum, Succus instar è Porris expressi, erat viridissimum: vide porrò Observationem nostram secundam Act. Philosophic. N°. 382.

Haud equidem ignoro, optimum *Sydenhamium*, Bilem porraceam ex Sola Spirituum *Ἀλὰξία* Ortum ducere affirmasse: quod si verum erat, tunc in omni graviore Animi *Pathemate*, vel Spirituum à quacunque Causa vehemente Agitatione, Bilis porraceæ Generatio sequeretur, quod tamen plerumque falsum est. Animi *Pathemata* profectò Bilem movent & exprimunt (idcirco Phrasi aptissimâ dicitur, Bilem illi commotam esse, qui Irâ incensus est:) at si Bilis, enormi Spirituum Motu expressa, acido alicui Humori in Visceribus occurrit, fit illicò viridis; quæ persæpe in magnis Animi Perturbationibus evomitur. Nonne autem hunc Hominem, jam, ex vehemente Animi Motu, viridem evomentem Bilem vidimus, qui paulo post fortè, à graviore Commotione flavam omninò vomebat? Nonne Ille, in perturbato Mari navigans, hodie Bilem viridissimam rejicit, qui postridie tamen croceam prorsus ejectionis est; & è contrà? Bilis utique extra Corpus, ab Agitatione vel fortissima, haud viridescit, nec nisi admisto Acido, vix intra itaque.—Quod sentio dicam; Spirituum Agitatio vehemens, sive graviora Animi *Pathemata*, Concoctionem lædunt maximè, atque sic *Chylus* in Stomacho acescit, cui profluens admista Bilis evadit viridis; dumque Stomachus est infirmus, quicquid intus assumitur haud probè digeritur:

unde diu in Intestinis & Ventriculo Pituita acida dominari potest.

Bilis igitur, seu viridis, seu atra, in Vesicula fellea & in Ductibus hepaticis congesta diu, & Corporis Calore fota, tandemque liquefcens, vel ab extremis Venæ Cavæ Ramusculis absorpta in Massam rapitur sanguineam, vel per Ductum *Choledochum* in Intestina effunditur. At cum utraque jam facta sit summè acris, Sanguine confusa, mira excitat mala : nempe Genus omne nervosum irritando Dolores, Anxietates, Spasmos, infert. Vascula pariter rodit teneriora, &, in Cerebrum translata, illi est perquàm infensa—— Intestinis verò aliena maximè enormes concitat Vomitus, atque horrenda Tormina.

Bilis autem atra, acida, acris sit utcunque, nequaquam tam funesta est humanæ Fabricæ, quàm Bilis atra *alkalina* : Acidum enim fortissimum haud æquè potenter Vasa, Partesque Corporis erodit, ac Lixivium fortissimum *Alcalinum*, quod dicto citius Substantias animales dissolvit penitus. Imò verò Bilis putrescens, ni ab Acido mitigetur Virus, in Saniem acerrimam, omnia corrodentem, mox abit. De hac adeò tantùm Bile intelligendus est Hippocrates, Sensu absoluto, in Aphorism. 22, 23, 24. Sect. iv. & Coac. Prænotion. 74. Lib. i. Edit. Duret. itemque ab Hippocrate Celsus, Lib. ii. cap. viii. "Tormina ab atrâ Bile orsa mortifera." Est enim *gangrænosa* Sanies Icterus, vel *Hepatitis*, malè judicatam consequens. Diros hujus interdum notavi Effectus, quondam præcipuè in Matrona quadam, Spiritibus vinosis addicta maximè, quæ & inde in icterum nigrum inciderat : illa namque paulo ante Mortem vomuit multa,

multa, atra, foetidissima, brevique pòst multo cum Sanguine, *ἄνω καὶ κάτω* rejecto, (exesis nempe Vasculis sanguineis) reddidit Animam. — Atque meherclè ob Acrimoniam putrefactæ Bilis, quæ omnia Vasa destruit confestim, accidit, quod *Hæmorrhagia* Ictericis Symptoma fere semper funestum est.

Est & alia Bilis atræ (dictæ) Species, priore longè, longèque mitior, quæ Recrementum quasi sanguineum est : de hac posteriore ita Galenus, in Commentar. ad Aphorism. Hippocratis 53. Lib. vi. *Μεμνηῖσθαι γὰρ χρὴ τῶν περὶ τῆς μελαίνης Χολῆς, &c. i. e.* “ Meminisse enim oportet eorum, quæ in aliis Scriptis nostris de atra Bile definita sunt ; nempe quod quædam ex flava Bile superaffata fiat, quæ omnino est maximè perniciosa ; alia vero, ut ita dicam, ex Cœno & Fæce Sanguinis, quæ quidem crassiore quàm illa est Substantiâ, sed multum à Qualitatis Malignitate recedit.” — Idem vero rectiùs hanc vocat *Χυμὸν μελαγχολικόν*.

Has iccirco Bilis atræ Differentias protuli, nequis, ejus Species malè confundens, me de Bile mitiore, seu potius Succo *melancholico*, ea denarrâsse existimaret, quæ de Bile atra, acida, solummodò vera sunt.

Tanta, tamque gravia, Hominibus accidunt mala, ex immodico & perlongo Fructuum *ῥαϊῶν* Usu, eorumque Succo, nec fermentato probè, nec bene defæcato ; Pomorumque præfertim, quæ non solum Succum habent acidum valde, sed & austerum insuper. — Hunc autem longa, ac debita, Fermentatio Potum reddit jucundum sanè & salutarem. Perpetuo enim & intestino Fermentationis Motu Sales *tartarei*

crassiores comminuuntur maximè, &, subtilissimi tandem facti, ad permeanda vel minima Corporis Vascula apti redduntur.——Cum verò Particulæ alicujus Momentum, in aliud impingentis, à Quantitate & Velocitate conjunctim oriantur, minima Corpuscula levissimo Impetu feruntur, ni moveantur ocissimè: Sales ergo, valde subtiles facti, leviter tantùm irritant Nervos, eosque titillant potius quàm lacerant.——Præter hæc crudum musti Oleum attenuatur maximè, Salibusque *tartareis* intimè conjunctum, iis Vaginulas quasi sulphureas præbet: ita tandem Pomorum *Tartarum* fit veluti Sal quoddam *volatile* oleosum, & Liquor pomosus gratus valde Potus & satis salubris.

Vix utique datur ad *alcalinam* Acrimoniam præstantius Remedium: Nihil magis, aut efficax, aut jucundum, Nautis *scorbuticis*; nam foedis eorum Ulceribus brevi medetur, ac Putredinem Gingivarum foetidissimam delet prorsus: plurimos certè vidi, à Navigatione longa teterimis obfitos Ulcusculis, & Lue *scorbuticâ* tantum non confectos, solo Ufu Pomorum, mox restitutos.——Ac nullus dubito, quin generosum *Pomaceum* foret saluberrimus Potus ad Indias navigantibus: imò plures jam satis experti sunt salutes hujus Effectus.—Hoc habeo etiam addendum, quod, ex quo, apud omnes fere Nostrates, tanto fuit in Ufu, evanuit pene & tetra Scabies & horrida Lepra, quæ Oras has maritimas olim infestaverunt maximè, Cornubiam potissimùm.

Res nunc & Ordo postulant medendi Methodum.

Quod

Quod ad Sanguinis Missionem attinet, utcunque ea sit necessaria prorsùs in Colica (uti dicitur) biliosa; ac Jure merito, apud *Sydenhamium*, aliosque, primum obtinet Locum, ubi Dolor vehemens, pulsus fortis & citatior, atque Ardor febriculofus, hanc postulabunt, (ne scilicet gravis Inflammatio Viscerum accederet:) in hoc tamen, quem jam descripsimus, Morbo, adeò nil prodest, ut etiam plerumque noceat. Debilis enim tardusque Pulsus, & Spiritus graviter oppressi, *Symptomata* in hoc Morbo perpetua, Sanguinis Dispendium vix tolerant, nedum requirunt.——Et vel ipse Sydenhamius, contra quod in Colica biliosa præceperat, ubi Morbus colicus Fructibus *horariis*, nimis avidè ingestis, Originem debuerat, non nisi post sump-tum *Emeticum* & *Anodyna* Venam secari jussit. At certè vix video, cui Bono Sanguis tunc emit-tendus sit, nisi nimia ejus Quantitas, Velocitas, aut Calor, Venæ Sectionem ante omnia postula-verint: quandoquidem, nisi Sanguine misso, in Corpore *plethorico*, non levi cum Periculo moveatur Vomitus.

Fateor equidem, me antequam Morbi Naturam perspexeram penitùs, quibusdam Sanguinis Missionem imperâsse, ad Dolorem nempè atrocissimum leniendum: at Effectus fuit Opinione longè minor; nam omnes penè in gravem Animi Deliquium inciderunt. Quid quoque hoc efficere potuit in Artuum Dorsique Dolore experiebar, at Successu utique haud meliore, quinimò infauſto ut plurimùm Eventu: quibus enim Sanguis largâ manu detractus fuit, omnes fere, *paralytico* Affectu correpti, Vim prorsùs Motumque Manuum perdiderunt, nec Usus earum, nisi

nisi post longum Tempus, recuperaverunt tandem; ac quod dolendum certè, aliqui hoc Tempus ad- usque Resolutione Manuum laborant. Ex hoc profectò Errore, vel levissimum Accidens fuit diu durans Tumor Pedum hydropicus.———Pau- cis igitur: Si fortè Venæ Sectio, propter San- guinis nempe Multitudinem, est præcipienda, debet id fieri incipiente Morbo, & priusquam *Narcotica* administrantur: nam non in hoc so- lùm, sed & in omni fere Morbo, perpetuum est, quod Ægri faciliùs longe Missionem Sangu- nis ferunt ante, quàm post Opii Usus.

Quamvis Venæ Sectio huic Morbo rarissimè conveniebat, Medicina tamen vomitoria fuit semper utilis, in Principio utique pernecessaria: sive enim *Anodyna* dederis, sive *Cathartica*, aut Vomitu rejecta protinùs, aut Pituità tenacissimà implicata, neutiquam vel Dolorem lenirent, vel moverent Alvum, si ea præsertim in Formà solidà exhibuisses.——— Memini profectò me consultum fuisse à Pharmacopolà quo- dam Gallico, pro Uxore cujusdam Pictoris, cui dederat saltem (partitis autem Vicibus) Pilul. ex Duobus zij , quibus & adjecerat etiam Calomel. zss , eaque omnia incluserat Potione largà In- fusûs purgantis fortioris; quid inde? Vomuit equidem, parciùs autem, at ne vel minimè re- spondit Alvus. Ego verò *Emeticum* propino statim, haustâque dein, pro more, affatim In- fusione Salvie & Florum Chamæmeli immen- sam planè ejecit Quantitatem Muci quammaximè viscida, cum ipsissimis Pilulis, nullo fere modo mutatis, quanquam plures ante Horas deglutitæ fuerant.

Hic jam obiter venit notandus Error eorum, qui *Cathartica* resinosa exhibent, nec cum Sale aliquo solvente, nec Ovi Vitello, commista; quæ faciant ut Resina sit in Visceribus dissolubilis: Si quis enim sinceram, aut Jalapii, aut Scammonei, Resinam alicui porrigit, pituitosis & aquosis Humoribus in primis Viis abundanti, haud magis Alvum movebit, quam si meras ministrabat Quisquilias, & hujus Actionem ita non juvat (quod Vulgus tamen solet) jusculi avenacei larga Potatio, ut eam prorsus impediat.

—Plantas ideò resinosas, optimè præparatas, porrexit alma Natura Sale nempe proprio solvente divites, quem certè, dum Resinam conficit male feriatus Chemicus, perdit omninò.

Sed è Diverticulo in Viam.——Imprimis itaque, hoc Morbo laboranti, ad hunc Modum præscripsimus.

℞ Rad. Ipecacuanh. ʒi. vel ʒiſs. Sal. Absynth. ʒſs. coq. ex Aq. font. ʒiv. ad ʒij. dein coletur Decoctum, cui adde Aq. Flor. Chamæm. Comp. Syrup. è Spin. Cerv. ana ʒſs. m. f. Potio emetica.——Ad Vomitum promovendum hauriat affatim Pulli gallinacei Decoctum, vel, quod magis probo, Infusum Salviæ & Flor. Chamæm.

Emeticum hoc nostrum, præ omnibus, quæ probavi unquam operando videtur lenissimum, at detergendo potens satis & Effectu certissimum; citò enim Vomitum ciebit, nec longâ in Intestinis Morâ Tormina creabit: (quod, Ipecacuanh. in Pulvere assumptâ, sæpissimè evenit) huic, dum violentius volo, *Tartari emetici* Grana aliquot, aut Cochleare unum, alterumve, Vini benedicti adjicio.

Vomitus

Vomitum hoc Modo provocandus est alternis Diebus, vel ad quartam nonnunquam Vicem: cum etenim maximâ Copiâ Pituitæ tenacissimæ obruitur Stomachus, cum magna Vis corruptæ Bilis eum opprimit, quis Medicinæ Profectus expectandus est, nisi hæc expurgantur penitus? Quod rectius longè sursum, quàm deorsum, faciendum est: licet enim ponatur ea ejici posse per inferiora, nonne tamen longè commodius per vicinum Os evomenda sunt, quàm per longum Intestinorum iter deturbanda? Quinetiam, dum per Intestina depellitur putrida Ventriculi Colluvies, Pars istius tenuior ab Osculis Venarum Lactearum resorpta, Sanguinem inquinabit, dum Pars crassior, in Plicis Viscerum hærens, atrocia excitabit Tormina: atqui si omnia expurgari potuerunt, inter descendendum tamen Tunnicam Intestinorum nervosam cruciarent maximè. Constat igitur ineptum esse velle per Alvum purgare Stomachi Colluviem.

Nec solum ad hunc Morbum proficit Vomitus, quatenus perpurgat Ventriculum, sed & inter vomendum Partes Stomacho proximiores concutiuntur & vellicantur maximè: quicquid ita Humor in Hepate, vel Pancreate, stagnaverit exprimitur, ac Vomitu proinde ejicitur.— Cum autem stagnando corrumpatur omnis Corporis Humor, atque inde Acritudinem contrahat assiduè; si per Alvum excernendus foret, tum Intestina torquendo, tum Vasa Lactea subeundo, plurima produceret Mala. Vomitione ergò optimè exantlatur Bilis, sive porracea, sive atra, utraque in hoc Morbo frequentissima.— Quinetiam sæpe certè notavi, ex peracta Vomitione, vel ipsos Artuum & Humerorum Dolores cessasse,

cessâsse, pro Tempore saltem; ad divini Senis Effatum, Lib. ii. Prædictorum, quod sic reddit Celsus noster, Lib. ii. cap. 8. “Humerorum
“Dolores, qui ad Scapulas, vel Manus, tendunt, Vomitu atræ Bilis solvuntur.”

Cum jam Vomitus conquieverit, quod exhibitis *Paregoricis* citò efficitur, danda sunt protinus Medicamenta per Alvum purgantia; iisque rectissimè addenda sunt *Anodyna*: siquidem obstinata Alvus & Dolor Ventris gravissimus sunt in hocce Morbo *Symptomata* perpetua.——Ideò ubi colicus Dolor sævit admodum, *Opiata* Purgantibus adjici debent; nempe ut Dolor reddatur tolerabilis, ut Intestinorum Relaxatio deinde sequatur, atque ut eorum Motus peristalticus fiat constans & regularis, nec interruptus, nec perversus.——Dolor omnis agit ut Stimulus, vel rectius Stimulus sensum Doloris excitat: Stimulus autem omnis ad Contractiones concitat Fibras, easque in *Spasmos*, si sit vehemens, adigit. Cum itaque Dolor colicus atrocissimè urget, Intestina in quibusdam Locis Convulsionibus afficiuntur, & Fasciâ quasi constringuntur, adeò ut, nisi Tormento sopito, nec Alvus nec Flatus infra transmitti possit; hac adeò de Causa, Dolor colicus vehemens secum plerumque habet Comittem Alvum valde astrictam. Rectissimè ergò in omni Colica graviore *Anodyna* purgantibus adjiciuntur; nec certè hoc novum est, experientissimus enim Riverius in Capit. de Dolore colico præscripsit Aloes ʒi, Scammonei gr. vi, quibus Laudani Opiati adjunxit Grana duo: imò in Observatione prima Centur. 2^{dæ} iisdem admiscet Grana quinque Laudani.——At cum id se facere ex Auctoritate Hippocratis opinatur,
meâ

meâ quidem sententiâ fallitur ; nam Vox Μηκωνίς, in Loco à Riverio citato, non Succum somniferum Papaveris (nisi fortè τῆς ἀφρώδεος sive spumei Dioscoridis, quod vehementer satis purgat) significat, sed Πέπλον, sive Πέπλιον *, Genus scilicet Medicamenti Alvum purgans : hoc idem etiam Μηκώσιον significat apud Hippocratem sæpissimè (nisi quando Epithetum ὑπνωτικόν adjicitur, ut Lib. ii. de Morb. Mulierum, p. 670. Edition. Foëssi) ita quoque Μηκωνίς, sive Μηκωνίτις, à Galeno explicatur in Exegeſi Vocum Hippocraticarum, Μηκώσιον τὸν Πέπλον καλέμενον· οὗ καὶ Μηκωνίτην ὀνομάζει.

Sed ad Rem.——Vomitu peracto, Ego uti soleo sequentibus. R Pil. Coch. min. ℥ i. vel ʒ β. Calomelan. ℥ β. Laudan. solid. gr. i. Ol. Caryoph. gutt. i. m. f. Pilul. vel R Rad. Jalap. ℥ i. vel ʒ β. Spec. Diamb. gr. viij. Calomel. ℥ β. Syrup. de Spin. Cerv. q. f. m. f. Bolus.——Pilulæ autem non ita facilè rejiciuntur——Post duas dein, tresve, Horas Senæ Infusionem, vel Mannæ Solutionem, atque id Genus Medicamenta, præcipio ; quibus & interdum adjicio Oleum Amygdalinum, aut Olivarum, nisi ubi Stomacho Oleum valdè alienum est. Horum Dosin & augeo & repeto, pro Ratione *Symptomatum* : Hisce verò pacatur Dolor, relaxantur Intestina, ad Dejectiones stimulantur leniter, & oleosis lubrica redduntur. At si ne sic quidem Alvus respondet, totum Abdomen foveri jubeo Fomento emolliente, idque potissimùm ubi Venterensus est admodùm & durus, vel *Spasmo* maximè

* Πέπλος καὶ Πέπλιον ἐγγυιάτω μὲν τῇ ἰδέαν ἀλλήλων, ἵς τὸ καθάρα· Ruf. Ephes.

maximè contractus. Hoc blando Vapore Abdominis Integumenta penetrat, ac Intestina ipsa demulcet, rigidas hoc emollit Fibras, easque nimis tensas relaxat. Mirandum planè Successum sæpe notavi ex Applicatione Fotûs hujusmodi. R. Rad. Althææ, Sem. Lini—Fœnugræc. ana ℥iij. Flor. Chamæmel. M. iij. Capit. Papav. alb. ℥iv. coq. ex Aq. font. & Lact. dulc. ana P. æqual.——At Effectus longè feliciores expectandi sunt, si Æger in Semicupium demittatur ex iisdem paratum. Mihi, hæc afferenti, facilem dabit Assensum quisquis felicissimos Balnei emollientis in Doloribus nephriticis Effectus observavit.——Haud rarò profectò vidi sævissimum Paroxysmum *nephriticum* solo Balnei Usu derepentè solutum, cum nec prælarga Sanguinis Missio, nec Laudani Doses, eæque haud mediocres, vel profecissent Hilum. Imò permultis didici Experimentis, nihil ad Dolorem sedandum, ac Calculum per Ureterem demittendum, æquè conducere ac Balneum tepidum & emolliens.

Accidit autem sæpissimè, quod Fæces alvinæ in hac Colices Specie, valdè indurantur, & in Valvulis Coli hærentes, Flatibus & Stercori Repagula sunt, adeò ut, dum omnia ibi sistuntur, nihil ultrà transmitti possit: hac sola de Causa sæpissimè oriuntur gravissimi Dolores, ubi præsertim Intestina Purgantibus irritantur. Quamobrem si post Horas aliquot, ab assumpto *Cathartico*, Alvus nihil reddit, oleosum & emollientem Clysterem injici præcipio, quo & Intestina reddantur lubrica & Stercora molliora: dem (si opus erit) Alvus acriore *Clysmate* duci potest.

Si

Si quis alius Morbus, hic profectò, de quo jam agitur, frequentem *Catharsin* Alvumque diu solutam requirit : Medicamenta ergò leniter purgantia per Dies aliquot continuos exhibenda sunt ; inter quæ laudo potissimum Rhabarbarum, Pilul. Ruffi, Tinctur. Sacr. quibus subinde adjungi debent Calomelanos Grana aliquot. Terebinth. etiam Veneta, aut Cypria, Ovi Vitello subacta & Aquæ alicui *Cardiacæ* admista, Alvum purgat commodè, & plurimum facit ad *rheumaticos* Dolores, Colicen comitantes. Intereà tamen *Anodyna* quædam liberali Manu porrigenda sunt ; neque enim aliter sævissimos compescere Dolores, neque iisdem occurrere potes, recursuris alioquin promptissimè, nisi repetita Dosi Lacrymæ Papaveris Tormenta reprimas. — Quod tamen ad Opii Dosis attinet, nihil certi statui potest, cùm ipsissima Dosis alterum soporet maximè, alteri det contrà dulce fure.

Longam hanc & frequentem *Catharsin*, ut ut nova videatur, necessariam esse comprobavit Experientia : Alvus enim aliter mox fieret astricta valde, & gravissima Tormina certo certius succederent, ob acres scilicet Humores in Intestina perpetuò influentes.

Non solum ad hunc Morbum profligandum primas Vias perpurgare necesse est, diluenda est insuper Sanguinis Acrimonia salina : nam ex polluto Fonte haud puri diffuunt Rivuli. Diluentia ergò propinanda sunt abundè, inter quæ ἄριστον μὲν ὕδωρ ; neque enim aliud datur Salium Solvens, neque magis purum & incorruptum aliquid. — At ex omnibus Aquis laudo maximè Aquam Pyrmontensem, aut Spadanam :

Spadanam : hæc siquidem, Principio prædita *Chalybeato*, non tantum Sales dissolvit optimè, sed & *Crasin* Sanguinis firmat, ac Fibrarum Tonum roborat.

Cum per hæc Sanguis sit dilutus apprimè, omni Ope evocandus est Sudor. Nil verò ad hoc idoneum magis expertus sum quàm Camphoram, ac divinum illud miserorum Solamen, Laudanum : his assumptis ad Sudores eliciendos largiter calideque hauriri debet vel *Salviæ*, vel *Rorismarini*, Infusio, aut, quod Stomacho forsan arrideat magis, Serum Lactis vinosum.

Qui Consensum Intestina inter & Cutim, qui foetidos acresque Sudores, vel Cuticulam ipsam erodentes, observaverat ; haud ita multum obstuperet, videndo tum colicos Dolores, tum *rheumaticos*, post Sudationem penitus fere sublato, pro Tempore saltem.——Istud certè fuit Naturæ Vestigia premere, cui Medicus, ejus Minister, prudenter obsecundare debet : frequenter enim Sudores, sponte erumpentes, hanc Ægritudinem allevabant admodum.——Hisce apprimè convenit Baglivi Aphorismus Capit. de Colica : “ Colica habitualis & endemica, à Vino acido præsertim oriunda, solis sanatur Sudoriferis ; Vesperis tamen interposito anodyno Remedio.”——Atqui miror ipsummet Baglivum, in eadem etiam Sectione, Usus Opii in Colica improbasse : si enim Sudores moveat, si non, in vehemente Colica pernecessarium est, ac longè longèque antefendum Pulveris Foliorum *Ficûs sylvestris*, utcunque sit in Terra (quod permagni est haud dubio) non in Muro nata, & licèt cautè (quod præcipit)

Q

præcipit) Folii Ulmi admixta.— Sed *quandoque bonus dormitat Homerus*.— Sudores equidem non sunt Paralyseôs Causa, sed Effectus: cum enim Materiæ morbidæ *Metastasis* in Genus nervosum facta est, vel Resolutione, vel Convulsione, afficiantur Nervi necesse est. Relaxatis ideò Nervis subcutaneis, per patula nimis & hiantia Cutis Emissaria diffuunt Humores (quod in moribundis etiam eandem ob Causam observatur:) quid quod & Sudores diu post ortam Paralyfin durant.— Mihi certè videtur Corpus reticulare Malpighii (si mavis Ruyschii) eum ob Finem effectum fuisse, ut foret quasi Sphincter universalis Ductibus Sudoriferis, per sua Foramina emissis; dumque constringitur fortius (quod Cute Aëri frigido expositâ accidit) tota Cutis, Pustulis quasi aspera, corrugatur, & Cuticulæ anserinæ instar evadit: dum verò relaxatur nimium, profluunt Sudores. Sed hæc hæctenus contra Doctrinam Baglivi.

Post Sudationem Diluentia, præ cæteris autem, Aqua quædam ferruginea, si ea non est, quàm purissima, iterum præscribenda sunt, diuque epotanda; ut corruptæ nimirum nova puraque Materia admisceatur, ut debitus fervetur Sanguinis Fluor, & ejus corrigatur Acrimonia. Nec verò intereà omittenda sunt, quæ & imbecillum Stomachum juvant & Viscera confirmant: sic tamen ut subinde assumi debeant Rhabarbarum & Tinctura Sacra, (quæ & ipsa Intestina corroborandi Facultatem habent, eaque expurgant commodè) ne in illis scilicet coirent acres aliqui Humores.— Idcirco Pulveres (utî dicuntur) testacei ad hunc Morbum proficiunt, quod acres absorbeant Humores;

res ; at nisi Salem Absynthii, aut Tartari fixum admisces iisdem, ac Rheum barbarum, vel *ἐκκοπρόλινα* quædam subinde exhibes, eorum usus non diu continuandus est : ne in Canali Intestinorum, diu morando, in lapideam penè abirent Duritiem. Quod fanè plus semel observavi, in Puerulo præsertim Aurificis cujusdam, cui, ob *Testacea* plurima exhibita, Alvi Fæces in tantum erant induratae, ut exsiccatum Gypsum planè referrent, illasque ex Ano, ope Instrumenti, necesse esset extrahere.——

Hoc de *Testaceis* exhibendis Præceptum, nisi ubi cita Alvus aliquos exercet, perpetuum esse debet. Tutiùs ideò, imò & efficacius longè, ad acidos corrigendos Humores datur Aqua Calcis vivæ tenuissima, maximè idoneis imbuta *Stomachicis*, quæ & Acidum in primis Viis, ac in Sanguine delet.

Quæ ad Dolores *rheumaticos* expugnandos, cùm Morbus Artus invaserit, utilissima probavi, fuere Cinnabarina, Gummi Guaiaci, Tinctura Antimonii, Potiones è Terebinthina, aut è Balsamo Copaybæ, quæ quoque ad paralyticas Affectiones plurimum possunt. Sed ante omnia fere, minuta Calomelanos Dosis, repetita subinde ; quod, si octava, vel decima, Vice sublimetur, nobilissimum ad plures Morbos evadit Remedium : idque, ad Grana duo, triave, scilicet, præscripsit eruditissimus noster *Musgravius*, ὁ μακρίτης, Asclepiadeæ Familiæ, dum viveret, egregium Decus & Ornamentum.—— Calomelano frequenter adjicio Camphoræ pauxillum, quæ, ex Particulis longè subtilissimis constans, angustissimos Corporis Canaliculos penetrando, Pennasque quasi *Mercurio* addendo,

præcipit) Folii Ulmi admixta.— Sed *quandoque bonus dormitat Homerus*.—— Sudores equidem non sunt Paralyseôs Causa, sed Effectus; cum enim Materiæ morbidæ *Metastasis* in Genus nervosum facta est, vel Resolutione, vel Convulsione, afficiantur Nervi necesse est. Relaxatis ideò Nervis subcutaneis, per patula nimis & hiantia Cutis Emissaria diffuunt Humores (quod in moribundis etiam eandem ob Causam observatur:) quid quod & Sudores diu post ortam Paralyfin durant.—— Mihi certè videtur Corpus reticulare Malpighii (si mavis Ruyschii) eum ob Finem effectum fuisse, ut foret quasi Sphincter universalis Ductibus Sudoriferis, per sua Foramina emissis; dumque constringitur fortiùs (quod Cute Aëri frigido exposita accidit) tota Cutis, Pustulis quasi aspera, corrugatur, & Cuticulæ anserinæ instar evadit; dum verò relaxatur nimium, profluunt Sudores. Sed hæc hæctenus contra Doctrinam Baglivi.

Post Sudationem Diluentia, præ cæteris autem, Aqua quædam ferruginea, si ea non est, quàm purissima, iterum præscribenda sunt, diuque epotanda; ut corruptæ nimirum nova puraque Materia admisceatur, ut debitus fervetur Sanguinis Fluor, & ejus corrigatur Acrimonia. Nec verò intereà omittenda sunt, quæ & imbecillum Stomachum juvant & Viscera confirmant: sic tamen ut subinde assumi debeant Rhabarbarum & Tinctura Sacra, (quæ & ipsa Intestina corroborandi Facultatem habent, eaque expurgant commodè) ne in illis scilicet coirent acres aliqui Humores.—— Idcirco Pulveres (utì dicuntur) testacei ad hunc Morbum proficiunt, quod acres absorbeant Humores;

res; at nisi Salem Absynthii, aut Tartari fixum admisces iisdem, ac Rheum barbarum, vel *ἐκκοπρόλινα* quædam subinde exhibes, eorum usus non diu continuandus est: ne in Canali Intestinorum, diu morando, in lapideam penè abirent Duritiem. Quod fanè plus semel observavi, in Puerulo præsertim Aurificis cujusdam, cui, ob *Testacea* plurima exhibita, Alvi Fæces in tantum erant induratae, ut exsiccatum Gypsum planè referrent, illasque ex Ano, ope Instrumenti, necesse esset extrahere.——

Hoc de *Testaceis* exhibendis Præceptum, nisi ubi cita Alvus aliquos exercet, perpetuum esse debet. Tutiùs ideò, imò & efficacius longè, ad acidos corrigendos Humores datur Aqua Calcis vivæ tenuissima, maximè idoneis imbuta *Stomachicis*, quæ & Acidum in primis Viis, ac in Sanguine delet.

Quæ ad Dolores *rheumaticos* expugnandos, cùm Morbus Artus invaserit, utilissima probavi, fuere Cinnabarina, Gummi Guaiaci, Tinctura Antimonii, Potiones è Terebinthina, aut è Balsamo Copaybæ, quæ quoque ad paralyticas Affectiones plurimum possunt. Sed ante omnia fere, minuta Calomelanos Dosis, repetita subinde; quod, si octava, vel decima, Vice sublimetur, nobilissimum ad plures Morbos evadit Remedium: idque, ad Grana duo, triave, scilicet, præscripsit eruditissimus noster *Musgravius*, ὁ *μακρίτης*, Asciepiadeæ Familiæ, dum viveret, egregium Decus & Ornamentum.—— Calomelano frequenter adjicio Camphoræ pauxillum, quæ, ex Particulis longè subtilissimis constans, angustissimos Corporis Canaliculos penetrando, Pennasque quasi *Mercurio* addendo,

Vires ejus intendit maximè. Quinetiam eadem Camphora corrodentem *Mercurialium* Præparationum Qualitatem delenit, earumque Spicula obtundit: quod probè jamdudum novit *Bateus*, eandem, in Præparatione Mercurii præcipitati grisei, Turpetho minerali addendo. Utilissimas quoque *Mercurii alkalizati* Dotes probavi nuper, addo & tutissimas.

Porrò ad crudelissimos *Rheumatismi* Cruciatu, eoſque diu permanentes inter Scapulas præcipuè, nihil magis prodeſſe novi quam *Veficatoria* ſuperimpoſita; quæ ad Paralyſin etiam præcavendam, eamque, ſi jam facta fuerit, profligandam, maximè faciunt. Membra autem reſoluta, totaque Spina Dorſi, à ſummis Cervicibus Os Coccygis aduſque, Galbaneto Paracelſi (quod apud Cratonem, vel Riverium vide) aut quod, me Judice, melius eſt, Baſamo Galbaneto Hartmanni perfricanda ſunt, adjectâ quoque Camphorâ: habet id utique Vim penetrandi & aperiendi maximam. Eſtque hoc inſuper utile Remedium, ubi Abdomen vehementer extenſum eſt, aut Spasmo maximè contractum: totus autem Venter eo inungi debet poſt Fomentationem idoneam. At notandum! melius longa & clauſa Digefſtione, quàm Deſtillatione, (quod vulgò faciunt) præparatur: deſtillatum ſiquidem magis *cauſticum* eſt, & nonnunquam, ſi ſit tene-rior præſertim, erodit Cutim. At ſi Umbilicus excoriatur, difficillimè utique ſanatur, ac diſcruciat maximè: quod quoque caveri certè debet, cùm Emplaſtra de Galbano, vel *hyſterica* dicta, medio Abdomini admoveantur; Umbilicum nempe obtegendo involuto Serico.

Cùm

Cùm Dolores colici & *rheumatici* cessaverint paululum, tum demum uti Cibo pleniore oportet, sed neque inflante, neque valido, ne Viscera adhuc imbecilla lædantur. Conveniunt potissimum *Gelatina* de Sago, è Cornu Cervi raso, seu, quæ facilius paratur, de Pedibus vitulinis, Ova forbilia, *Panatellæ*, atque id Genus alia, quæ per totum etiam Morbi Decursum, parcius assumpta, ad Vires reficiendas utilia sunt.——Potui verò nihil dari debet præterquam Aqua pura, aut *chalybeata*, Vini albi generosi pauxillo subinde adjecto; nam sive quid flatulentum, sive acidum est, id huic Morbo affectis alienum est maximè: facile enim redire consuevit ex levissimo Diætæ Errore.——Porrò ad *Crasin* Sanguinis restituendam, & confirmanda Viscera, *Chalybeata* quædam *Stomachica* idonea sunt maximè: Infusione sequente utor sæpissimè. R Radic. Gentian—Galang. ana ʒß.—Zedoar.—Calam. aromat. Cort. extern. Aurant. Hispalens. sicc. ana ʒiiss. Caryoph. Indic. ʒii. Chalyb. cum Tartaro ppt. ʒiii: hisce affunde Vini alb. Olyssiponensis lbiiiss, Aq. Absynth. Comp. lbiss. f. Infusio clausa per Dies saltem duodecim, in Vase vitreo, id sæpius agitando.——Ubi Viscera infirma sunt, & pituitosa Colluvies redundat, maximè conducit hocce Medicamentum, minimè tamen alienum est Stomacho.——Semina Cardui, in Tinctura amara Chalybeata *Loweri*, ingratum admodum Lentorem fundunt; neque aliquid Gentianæ, præter Nomen, est in Aqua Gentianæ composita, quam recipit Infusio Loweriana.

Ultimum in hoc Morbo Auxilium Equitatio est : neque enim ulla Res Viscera magis & Intestina confirmat. Ea siquidem, vario admodum, ac frequentissimo Corporis Succussu, totum Abdomen concutit leniter : quicquid adeò Intestinis hæreat, Pressu & Agitatione continua depellit ; quicquid Lentoris in Vascularibus sanguineis retardetur exprimit, Circuitum Sanguinis per Vasa *mesenterica* & Venæ Portæ Ramulos promovet maximè, ubi Sanguinis Cursus tardissimus est. Sanguinem itaque partim Vi Morbi, partim longâ ibi Morâ, concretum fere perpetuâ velut Conquassatione dissolvit. Obstructiones adeò Glandularum Hepatis, Pancreatis, Mesenterii, Intestinatorum, expedit ; porrò Actionem Splenis, Jecinori inservientis, multum adjuvat. Plurimis denique constat Experimentis, *Perspirationem* maximè augeri Equitatione : ita noxios Humores in aliam Partem avertendo, ac per Cutim eliminando, non in hoc solùm, sed & in omni fere Morbo *chronico* prædest. Profectò quos vix operosa Medicina servavit, sola utique Equitatio restituit penitus : cùm igitur Equo insidere valet Ægrotus, eo gaudeat quotidie, *Viresque acquirat eundo*.

Hæc quæ conscripsi modò de Ratione mendi Morbo colico Damnoniorum, haud malè fortasse accommodari possunt Colice Pictonum dictæ, Indias Occidentales infestanti sæpissimè : quæ ex eadem fere Causa pendens, nimio nempe Usu acerbissimi Limonum Succo, Curam forsan haud absimilem poscit.

INDEX

RERUM & AUCTORUM,

In quo Numeri intra Paratbesin inclusi Opusculum de Morbo colico pomaceo respiciunt.

A.		Pag.		Pag.
A	CETI Vires.	146,	Aqua Calcis ad acidos Hu-	
		147	mores.	[35]
	Acoſta, Joſ.	vii	Aquæ frigidæ uſus in } Febribus damnatur. }	158
	Actio Aëris.	vid.	Aretæus Cappadox.	65, 66,
	Aëris.			[6]
Aduſtio Sanguinis.	vid.	San-	Argeſtes Ventus.	xxvi
guinis.			Ariſtoteles.	xxvi, xxvii
Ægineta (Paulus)	[9]		Artuum dolores rheuma-	} 28
Aër calidus.	iv		tici Vomitu ſolvuntur.	
———— & humidus.	xvii,		Aſclepiades.	xxii
	40		Aſthmatis medela varia.	26
———— ficcus.	xix		Atmoſphæræ Pondera varia.	viii
———— frigidus.	iv, vi		————— Preſſura,	} viii
———— & humidus.	xii		Antagoni-	
———— ficcus.	xi		ſta Cordis.	} viii
———— gravis & elæſticus.	iii,		———— Motum	
	vii		Sanguinis	} viii
———— humidus pervadit cutim.			promovet.	
	19		Auguſtus Cæſar, & Divus.	5
———— levis.	iii, vii		Aulus Gellius, vid. Gellius.	
Aëris Actio in Pulmones.	ii,		Aurelianus, Cælius.	xxii, 19
	vi		Aurora borealis anomala.	119
———— Effectus in Corpora no-			————— inſolita.	13
ſtra.	ii		————— magna.	27,
Africus Ventus.	xxvii			134
Angina epidemica.	56			
Aphthæ	159			

Aurora

I N D E X.

	Pag.		Pag.
Aurora borealis maxima	12,	Calomel.	[35]
_____ mira.	134	Camphora.	157, [36]
_____ rubra vel fan-	124	Carneades Academicus.	24
_____ guinea.	138	Cathartica cum Anodynis.	[29]
Autumnales Morbi.	vid.	_____ ad Febrem fe-	} 37
Morbi.		cundariam Va-	
Autumnus maximè morbo-		riolarum.	
fus.	xxiii	_____ ad finem Fe-	} 161
B.		bris lentæ	
Bacon (Rogerus)	146	nervosæ.	
Baglivi (Georgius)	52,	_____ frequen-	} [22, 32]
63, [33]		tia ad	
Ballonius (Gul.)	52	Colicen	
Balnei emollientis in		necessa-	} [22, 32]
Colica & Nephri-	} [31]	ria.	
tide Ufus.			
Balneum frigidum ad inter-		Caurus, vel Corus, ventus.	xxvi
mittentes.	25	Celsus (A. Corn.)	xii, xxi,
Barometri maxima depressio.		xxiii, 2, 19, 20, 24, 64,	
	102	66, 147. [22, 29, 30]	
Bateus (Georgius)	[36]	Cheyne (Georg.)	21
Bilis atra & æruginosa unde.		Cicero (M. Tull.)	147
	[19]	Circius, ventus.	5
_____ quos	} [20]	Cœli mira facies. vid. Aur.	
maximè infestat		bor. rubr.	
_____ atræ & æruginosæ		Colices Differentia.	51, 52
Acrimonia summa.	} <i>ibid.</i>	_____ epidemicæ Causa	[11]
_____ Species variæ.		_____ Descriptio.	
	[22, 23]		5 &c.
Boars (immedi Maris fluctus)		Comte (Lud. le)	xvi
	18	Condensatio sanguinis.	vid.
Boerhaave (Hermannus)	iv,	Sanguinis.	
67, 145		Congelatio unde.	xiv
Boyle (Robertus)	xviii	Constitutio Aëris ad	} 40
C.		Contagium aptissima.	
Cadaverum putrefactio ci-		_____ ad Pustulas	
tissima.	106	aptiss.	116
Cælius Aurelianus. vid. Au-		Cordis Antagonista.	viii.
relianus.		Corpus humanum <i>ἐκπύουον</i> &	
		<i>ἐκπύουον.</i>	xiii
		_____ reticulare Malpighii.	[34]
		Cortex	

I N D E X.

Cortex Peruvianus. 21, 109
 Corus. vid. Caurus.
 Cucurbitulæ utiles in Pleur-
 tide. 64
 Cyrillus (Nic.) 40

D.

Delirium in Colica. [7]
 Dilutio in Colica ne-
 cessaria. [32]
 Dioscorides (Ped.) [30]
 Duretus (Lud.) 52

E.

Emeticorum in Colicis
 Neceffitas. [26]
 ——— Utilitas. 21
 Epispastica proficua in Febri-
 bus nervosis. 156
 Equitatio laudatur [38]
 Effentia Antimonii. 140
 Eurus, Ventus. xxvi
 Exhalationes Terræ Gelu fi-
 stuntur. 17
 Exfcreatio liberalis in }
 Peripneumonici Venæ } 52
 Sectione non eget.

F.

Fahrenheit (Dan. Gabr.) xiv
 Favorinus. xxvi, xxvii
 Febrem inter ardentem }
 & lentam nervosam } 152
 Differentia.
 Febres intermittentes 10
 ——— lentæ quando & unde.
 117, 149
 Febricula catarrhalis. 9, 38,
 136

Pag.
 Febris anginosa. 92
 — catarrhalis 38, 80
 — hyemalis catarrhalis.
 127
 ——— epidemica un-
 de. 138, 139
 — intermittens Origo.
 20
 — lenta nervosa. 139,
 147
 — maligna contagiosa.
 104
 — putrida epidemica. 33
 Formula Vomendi. [27]
 Fotûs emollientis in Colica
 Ufus. [30, 31]
 Freind (Joh.) 37
 Frigoris Gradus, quo }
 Glacies producitur. } xvi
 ——— suscepti Causa. xiii

G.

GAlbanet. Hartmanni.
 [36]
 ——— Paracelsi. [36]
 Galenus (Claud.) xiii, xx,
 [23, 30]
 Gellius (Aul.) xxvi, xxvii, 24
 Gelu. xiv
 Glacies non ab eodem }
 constanter Frigoris } xvi
 gradu.
 Globuli Sanguinis rubri. 22
 Globus igneus in Aëre di-
 splosus. 139

H.

Hæmorrhagia in Ictero
 pestifera. 142, 143
 Hales (Steph.) viii. xviii, 19
 Harris (Gualt.) 76
 Helvetius

I N D E X.

	Pag.
Helvetius (Joh. Claud. Hadrian.)	iv
Hippocrates. i, ii, xii, xiii, xx, 33, 52, 63, 64, 66, [6, 10, 15, 22, 29]	
Hoffman (Frid.)	xv
Homberg (D.)	xvi
Horatius, Flaccus (Q)	xxvii, 24, [12]

I.

I ctericorum Morborum Diversitas.	142, 143
Ictero Remedium optimum.	144
Infusio amara Martiata.	[37]
Instrumentorum ad Observationes meteorologicas Situs.	} xxvi
Iris Lunar.	135
Jurin (Jac.)	xxv, 22

K.

K EILL (Jac.)	xiii, 19
----------------------	----------

L.

L IBS, Ventus.	xxvi
Lucretius, Carus (T.)	xx, 3
Lullius (Raym.)	145, 147
Lumen boreale. vid. Aurora bor.	

M.

M Aris Aestus maximi unde.	17
Martialis (M. Val.)	xxix
Mayow (Joh.)	xiii
Mead (Ric.)	37

M ^η κρ ^ω ν ^ς quid.	Pag. [30]
Mercurialia Medicamenta.	21
Mercurii Depressio maxima.	101, 102
Methodus Alvum purgandi in Colica.	[34, 35]
Molyneux (Gul.)	xxvi
Morbi autumnales.	xix
Musgravius (Gul.)	[35]
Musti (pomosi) Natura.	[13]
_____ plurima Mucilago	[13, 15]
_____ maxima	Vis
_____ Tartari.	[14]
_____ Qualitas noxia.	[15]
_____ saponacea.	[16]

N.

N ewton (Isaacus)	xvi
Nitrum aëreum.	xvi
Notæ, quæ in Opere passim occurrunt, explicantur.	} xxix
Nubecula mira coruscans.	27

O

O Vidius, Naso (Publ.)	xxvii
-------------------------------	-------

P.

P Aralyfis in Colica poma- cea sæpe.	[7]
Pecora Morbis epidemicis sæpe corripiuntur priusquam Homines.	} 3, 4
Peripneumonia valde epidemica.	56
_____ Perisus,	

I N D E X.

	Pag.
Perfius, Flaccus (Aulus)	xxv
Perfpiratio quibus auge- tur, & quæ inde Com- moda.	} ix
Pertussis Puerorum.	75
Petechiæ unde.	106
— fuscæ.	105
Phthifici plures mortui.	84
Pleuripneumonia.	66
Pleuritis valde epidemica.	56
Pleuritidis & Peripneumoniz	
Differentia.	65
Plinius (Caius) xxvi, 146, 147	
Plymuthi Situs.	xxvii
Poma nunc Alvim	
solvunt, nunc	} [12, 13]
astringunt.	
Pomatii defæcatio	[23, 24]
Pomatium ad Scorbutum op- timum.	[24]
Procella permagna & longa.	88
Prophylactica methodus in Autumno.	xxiii
— — — per Tem- pestates	} 22, 23
humidas.	
— — — — — frigidas.	vii
Pueri rariùs Colicâ po- maceâ corripuntur.	} [9]
Pulv. testaceorum lon- gus Usus improba- tur.	} [35]
Pustulæ erumpentes Co- licam solvunt.	} [8]

R.

R Espiratione (de) pauca.	ii
Rhenani Vini & Pomatii Com- paratio.	[14]

	Pag.
Rheumatici Dolores	
fere semper accedunt	} [7]
Colicæ pomaceæ.	
— quibus	
Remediis	
profli- gantur.	} 140, [31]
Riolanus (Joh.)	66
Riverius (Laz.)	[29]
Roris Origo.	132
Rufus Ephesius.	[30]
Ruris Laus.	xviii

S.

S A L atmosphæricus.	xxiii
— nitro-aëreus.	xiii
Sala (Angelus)	[14, 15]
Sanctorius (Sanctorius)	xxiii
Sanguificatio fit in Pul- monibus maximè.	} iii
Sanguinis Aduftio quid?	xix
— — — Circuitus per Pul- mones.	viii
— — — Condensatio in Pul- monibus.	v.
— — — Globuli rubri.	22
— — — Serum viridissi- mum.	[21]
Saponaceorum Medicaminum Ufus.	144
Schema Ventorum, vid. Ven- torum.	
Seneca (L. An.) xxvi, xxvii, 5	
Societas Edinburgenfis	xxv
Spouts, immensæ Co- lumnæ seu Cataractæ	} 18
Aquarum.	
Succus nervosus Medium est Sensationis.	154
Sudores solvunt Colicem.	[7. 33]
Sudores	

I N D E X.

	Pag.		Pag.
Sudores non faciunt Paralyfin.	[34]	Venæ Sectio celebrari	} [26]
Sydenham (Tho.) xxi, 33,		debet ante O-	
75, 138, 140, 160, [21.		pii Usū.	
25]		Ventorum Nomina.	xxvi
		—— Schema ex Plinio.	xxvi
		Ventriculi Collu-	} 25, [28]
		vies Vomitione	
		optimè purga-	
		tur.	
		Vibices.	105
		Victûs Ratio in variis Tem-	xxiii
		pestatibus.	
		Virgilius, Maro (P.)	xviii,
			xxvii
		Vitruvius (M.)	xxvi
		Vomendi methodus. 23. [27]	
		Vomitio perutilis Colicis. [26]	
		Vomitionis utilitas plurima.	24
		Vomitus viridis unde.	[21]
		Urinæ Difficultas à Ve-	} [6]
		teribus observata in	
		Colicis.	
		—— pessimæ.	105
			W.
		W Aldschmidt (Joh. Jac.)	76
			Z.
		Z ENO.	24

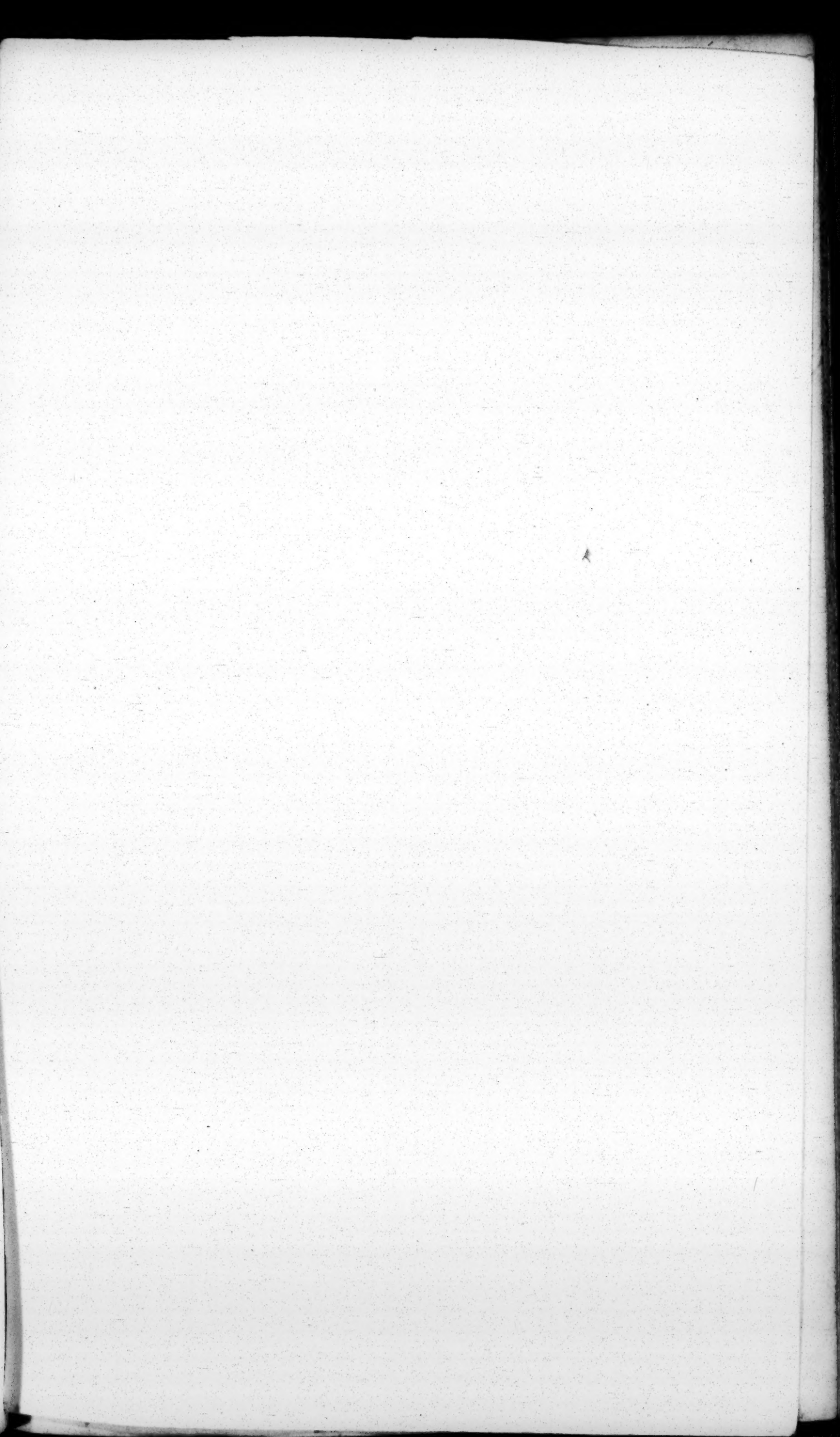
T.

T Artari maxima Vis in-	[14]
est Pomaceo.	
—— Terra foliata.	144
Tempestas frigidissima.	54
Tournefort (Josephus Pitton.)	
	xvi
Tullius. vid. Cicero.	
Tusses frequentissimæ.	8
—— Puerorum convulsivæ.	
	75,
Tussis laboriosa cum	} 30, 55
Febre epidemica.	

V.

V Ariolæ epidemicæ.	37
—— malignæ.	35, 36,
	103
Varro (M. Ter.)	xxvi
Venæ Sectio non æquè	} xxii
convenit in omnibus	
Tempestatibus.	
—— non conve-	} [25, 26]
nit plerumque	
in Colica po-	
macea.	

F I N I S.

1608/5706